

Annex

DIDÀCTIQUES AMB FONS D'ARXIU

**CATÀLEG DE RECURSOS DIDÀCTICS AMB FONS
D'ARXIU A L'ÀMBIT COMARCAL DE CATALUNYA**

annex 3

Instruments del Catàleg (II) 3.2 FQMD

Maria Calzada i Olivella
Llicència d'Estudis Retribuïda
curs 2002-2003

DIDÀCTIQUES AMB FONS D'ARXIU.

Els materials didàctics a l'àmbit comarcal català

***Annexos :
Catàlegs de recursos didàctics amb fons d'arxiu***

ANNEX 3 : INSTRUMENTS DEL CATÀLEG (II) ELS FITXERS

3.2 FQMD

MARIA CALZADA I OLIVELLA

mcalzad2@pie.xtec.es

www.xtec.es/~act1003/index.htm

Subdirecció General de Formació Permanent i Recursos Pedagògics
LLICÈNCIES RETRIBUÏDES 2002/2003

La realització d'aquest treball en l'apartat de sistematització, forma part d'un projecte d'investigació que l'autora ha desenvolupat en el marc d'una llicència per estudis concedida pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya (DOGC núm. 3689 de 31.7.2002)

1ª edició : octubre del 2003

Foto Portada : Sala Scuderie. Biblioteca Comunale. Bologna.

DIDÀCTIQUES AMB FONS D'ARXIU

CATÀLEG DE RECURSOS DIDÀCTICS AMB FONS D'ARXIU A L'ÀMBIT COMARCAL DE CATALUNYA

Sumari

Annex 3. INSTRUMENTS DEL CATÀLEG (II)

ELS FITXERS :

3.1 FIMDAACC - *Fitxes descriptives materials didàctics ARXIUS àmbit comarcal CATALÀ* : Relació per ordre alfabètic del nom complet dels arxius

Catalunya àmbit comarcal i municipal

Catalunya Nord:

Rosselló, Vallespir, Conflent, Fenolleda, Alta Cerdanya.

Valls d'Andorra

3.2 FQMD - *Fitxes qualificadores materials didàctics. Arxius àmbit comarcal Catalunya – Principat.*

Relació per ordre alfabètic de comarques

FQMD alfabètic comarques

ALT URGELL

Arxiu Municipal de la Seu d'Urgell

L'arxiu Municipal

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

Arxiu històric comarcal d' Igualada

Arxiu municipal d'Igualada. Visita a l'arxiu

Arxiu municipal d'Igualada. Visita escolar

Gargots de la història d'igualada. Un recorregut per l'arxiu. Quadern de treball

Per on passa el tren. Quadern de treball, 1993

Col·lecció un recorregut per l'arxiu

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n de batxillerat

ARAN

Archiu Istòric Generau d'Aran

Era casa deth senhor d'arròs - guia didàctica –

Evolució de la lletra als documents

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

Els documents parlen. Audiovisual.

Col·lecció de 163 diapositives

Joan Abril, 1. Tortosa en temps de Joan Abril i Guanyavents. Què en diu l'Arxiu. Taller didàctic

Joan Abril, 2. Biografia. Què en diu l'arxiu. Taller didàctic

Joan Abril, 3. Obra arquitectònica civil.
Què en diu l'arxiu. Taller didàctic

Joan Abril, 4. Obra arquitectònica religiosa.
Què en diu l'arxiu. Taller didàctic

Joan Abril, 5. Obra cultural. Què en diu
l'arxiu. Taller didàctic

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

Carpeta de pràctiques d'arxiu

Creació de l'arxiu de la Bisbal

El passat de la nostra ciutat : la Bisbal d'Empordà.
Testimonis.

La ciutat i els seus documents

La guerra de la independència a la Bisbal

Quadern d' història. Introducció

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

Coneguem l'Arxiu Històric Comarcal de Sant
Feliu de Llobregat

Els arxius dipositaris de la memòria

Història de l'ensenyament a Sant Feliu de
Llobregat

La crisi de 1898 a Sant Feliu de Llobregat.
Documents de l'Arxiu Històric Comarcal de
Sant Feliu de Llobregat

Les fonts demogràfiques

Sant Feliu la teva ciutat. Crèdit de síntesi de
4art d'ESO

BERGUEDÀ

Arxiu Històric Comarcal de Berga

Història del Berguedà. Crèdit variable

Treballs suggerits als alumnes de batxillerat
(2000 /2002)

CERDANYA

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà. Guió
per visites.

CONCA DE BARBERÀ

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

Anem a l'arxiu. Els efectes de la gran crisi del
tombant dels segles XIX i XX sobre la població
de Vilaverd. Anàlisi dels padrons d'habitants
de 1889 i 1924. Crèdit variable. 1999

Anem a l'arxiu. La població de Blancafort els
anys 1950-1960. Crèdit variable

Anem a l'arxiu. La població de Vilaverd els
anys 1930 i 1940. Crèdit variable. 1999

Com feien la lletra. Una aproximació a
diferents personatges a través de la seva lletra.
Exposició. Qüestionari a l'exposició.

Reconquesta i repoblació de la conca de
Barberà. Dossier informatiu. 1991

Vine a l'arxiu. La teva història al teu abast.
Exposició. Qüestionari

GARROTXA

Arxiu Històric Comarcal d'Olot

Arxiu Històric Comarcal d'Olot. Dossier escolar

GIRONÈS

Arxiu Històric de Girona

Proposta de documentació per a realitzar treballs de recerca de secundària. 24

Arxiu Històric de la Ciutat de Girona

Documenta't

NOGUERA

Arxiu Històric Comarcal de Balaguer

Didàctica de la història. Tema 1 Balaguer. La ciutat medieval.

Didàctica de la història. Tema 2 El creixement de la ciutat de Balaguer

Didàctica de la història. Tema 3 El règim municipal a Balaguer. Paeria i ajuntament

Didàctica de la història. Tema 4 La festa major de Balaguer (anys 1940-1950)

OSONA

Arxiu Històric Comarcal d'Osona

Estudi de la sanitat durant la Guerra Civil : Hospital de la Santa Creu de Vic

La dona treballadora. Un projecte multidisciplinar i coeducador a secundària

Treballs de Recerca al Batxillerat

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

Recerca i didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya.

Dossier 1 L'arribada de la democràcia. De la marxa de la llibertat al triomf socialista (1976-1982)

Recerca i didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya.

Dossier 2 Les hores negres. Repressió resistència i redreç.

Recerca i didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya.

Dossier 3 República, guerra i revolució. El fracàs del segon intent democràtic (1909-1939).

Recerca i didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya.

Dossier 4 El catalanisme polític en una societat agrària (1890-1930)

Recerca i didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques per la construcció i didàctica de la història de Catalunya. Dossier 5 La crisi social agrària a Catalunya. El conflicte rabassaire

Recerca i didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya.

Dossier 6 El Penedès de la Il·lustració. Fonts per a la seva descripció. (i el redreç econòmic català del s. XVIII)

Recerca i didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya.

Dossier 7 La violència quotidiana. Delictes i delinqüents en el camp català. (s. XVI - XVII)

Recerca i didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya.

Dossier 8 La resistència a la monarquia hispànica.
Bandolerisme i guerra als segles XVI-XVII

PLA DE L'ESTANY

Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

A propòsit d'Ausiàs March, un vol d'ocell sobre l'edat mitjana. Visita a l'arxiu. Mostra de documents

Treballs d'història. Proposta de documentació per a realitzar treballs de recerca de secundària.

Visita a l'arxiu. Mostra de documents

RIBERA D'EBRE

Arxiu Municipal de Flix

Arxiu Municipal de Flix. Guió de visita

RIPOLLÈS

Arxiu Virtual Vall del Ter - Llanars

Sortida a Camprodon. Els oficis antics a Llanars. Comparació primer terç segle XX / actualitat. Octubre del 2000

Arxiu Virtual Vall del Ter - Vilallonga

Els gegants de la ZER. Galceran Descatllar, senyor feudal del castell del Catllar de Vilallonga de Ter

Estudi de la població del municipi de Vilallonga de Ter 1887-2003

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

El canvi dels costums des del segle XIX fins al 1936

Els gremis a la Segarra (segle XVIII)

Els serveis d'infraestructura

Introducció a la investigació històrica. Les tècniques de treball en l'arxiu

La guerra del francès a la Segarra

La universitat de Cervera (1817-1842)

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

Descobrim l'arxiu municipal de Lleida. Passat i present a través dels nostres documents.
Guia del professorat

Descobrim l'arxiu municipal de Lleida. Passat i present a través dels nostres documents.
Unitat didàctica 1 Arxiu i documents

Descobrim l'arxiu municipal de Lleida. Passat i present a través dels nostres documents.
Unitat didàctica 2 L'Arxiu municipal de Lleida

Descobrim l'arxiu municipal de Lleida. Passat i present a través dels nostres documents.
Unitat didàctica 3 Temes per a la recerca

SELVA

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners. A *Coneixent Santa Coloma, aprenem*, nº 2.

Arxiu Històric Comarcal de Sta. Coloma de Farners. Guió per visita comentada

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

La premsa a l'arxiu històric comarcal de Solsona

Temes de treballs per alumnes 1er. de batxillerat (escola Arrels)
Visita de col·legi públic Setelsis - 5 de desembre de 1995 a l'arxiu històric comarcal

Visita de l'escola Agrària 21 de novembre de 1997

Visita de l'escola Arrels de secundària 1 29 de maig de 1996

Visita de l'escola Arrels , 2 - 26 de febrer de 1998 –

Visita de l'escola Arrels de secundària 25 de març de 1998-

Arxiu històric comarcal de Solsona. Dossier de visita

TARRAGONÈS

Arxiu Històric de Tarragona

Guia didàctica per a la història de l'ensenyament a Tarragona.
Materials didàctics de l'arxiu històric de Tarragona, 1

URGELL

Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga

La premsa a Tàrraga, mirall d'una ciutat i la seva comarca
1931-1936

VALLÈS OCCIDENTAL

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa

Documents que fan història I. Dossier d'història medieval

Documents que fan història II. Dossier d'història moderna

Documents que fan història III Dossier d'història contemporània

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep

Coneguem Granollers 1 La porxada. Granollers al segle XVI

Coneguem Granollers 2
El creixement industrial. Granollers al segle

Coneguem Granollers 3
Les muralles. la vida medieval

Coneguem Granollers 4
Granollers. El bombardeig de 1938

Coneguem Granollers 5
El cinema abans de la guerra civil

Coneguem Granollers 7
La festa major. Granollers, 1857 / 1993

Coneguem Granollers 9 El teatre a Granollers

Coneguem Granollers 10
Republicans a Granollers entre la primera i la
segona república

Coneguem Granollers 11
La biblioteca de Granollers 1926 –2001

Coneguem Granollers 12
Granollers. Manifestacions artístiques a
Granollers 1971-1973. L'inefable de

Coneguem Granollers 13
Societat coral Amics de la Unió 125è
aniversari (1877 -2002)

ALT URGELL

Arxiu Municipal de la Seu d'Urgell

1 - Títol

L'Arxiu Municipal

2 - Autoria

Albert VILLARÓ i BOIX, Arxiu Municipal de la Seu d'Urgell
Josep Mª Carles Àguila, Sol Guasch Duran, Mercè Grau Prat; Josepa Raméntol
Miroto, Jesús Val Bescós del Grup de Mestres Alt Urgell-Cerdanya

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AM de la Seu d'Urgell

4 - Nivell acadèmic

Cicle Mitjà d'Ensenyament Primari.
Ensenyament Secundari ESO. Batxillerat

5 - Continguts

- 0. Presentació
- 1. Introducció metodològica
- 2. Els Arxius Municipals. Breu informació : tipus de fonts, les edats dels documents.
- 3. Recursos didàctics. Breu descripció dels tipus de documents que poden ser utilitzats.
- 4. Les activitats didàctiques : La visita a l' Arxiu i les fitxes de document.
Descripció de la metodologia de treball.
 - 4.1 Qüestionari. Previ a la visita.
 - 4.2 Visita col•lectiva a l'Arxiu. Guia didàctica. Metodologia.
 - 4.3 Llistat de documents. Estudi de diferents tipologies de document.
 - 4.3.1 L'Alt Urgell al segle XIII. Poder, economia i societat.
 - 4.3.2 La demografia al segle XIV. Testaments, hereus i religiositat.
 - 4.3.3 Testament d'un apotecari. Diferències entre classes socials i de gènere al segle XIV.
 - 4.3.4 Evolució de l'ensenyament , el dret a l'educació i legislació que ho regula a partir del XVII.
 - 4.3.5 Situació cronològica i context històric i geogràfic de la Seu i Castellciutat.
- 5. Conclusions.
- 6. Seguiment. Enquesta adreçada a ensenyants.
- 7. Bibliografia

ALT URGELL

Arxiu Municipal de la Seu d'Urgell

6 - Fonts utilitzades

4.3 Llistat de documents. Estudi de diferents tipologies de document

- 4.3.1 Butlla papal de Nicolau III. Segle XIII.
- 4.3.2 Testament de Guillema de la Seu. Segle XIV.
- 4.3.3 Testament de Joan d'Ortedó. Segle XIV.
- 4.3.4 Memorial d'oficis de la ciutat d'Urgell. Mestre d'estudi. Segle XVII.
- 4.3.5 Plànol de la Seu i Castellciutat. Segle XVIII.
- 4.3.6 Decret de Nova Planta. Segle XVIII
- 4.3.7 Fotografies de la Seu d'Urgell. Segle XX.
- 4.3.8 Cartilla de Racionament. Segle XX..

7 - Suport de presentació

Dossier de 40 fulls Din-A4. Relligats. Els textos informatius o de formulació d'activitats, documents i fotografies han estat reproduïts en fotocòpia. Els documents que generats als segles XIII, XIV i XVII, van acompanyats de la corresponent transcripció.

7b - Llengua

Textos instructius en català.
Documentació en l' original, català i llatí.

8 - Il·lustracions

Les que acompanyen o formen part dels documents :

- 4.3.5 Plànol de la Seu i Castellciutat. Segle XVIII.
- 4.3.6 Portada del Decret de Nova Planta, imprès per Josep Texidó, Barcelona, 1716.
- 4.3.7 Fotografies des de diversos angles del passeig Joan Brudieu i de l'avinguda Pau Claris de La Seu d'Urgell.

9 - Metodologia

La metodologia de treball proposada segueix un esquema general a partir del descobriment del què és un arxiu amb dues activitats inicials :

1. El qüestionari d'inici que es passa a l'alumnat perquè ells aportin la seva idea personal de l'arxiu.
2. la visita guiada que fa el director de l'arxiu on explica el perquè i el funcionament de l'arxiu i els mostra documentació original que després hauran de treballar.

A partir d'aquí, cada un dels vuit documents presentats es troba reproduït al dossier acompanyat, en el cas dels de difícil comprensió, de transcripció. A més, cadascun té una fitxa indicativa adreçada al professorat amb suggerències de treball ampli i un llistat d'activitats adreçades a l'alumnat., ambdós presentats en el mateix full.

ALT URGELL

Arxiu Municipal de la Seu d'Urgell

1. Fitxa de document :

TIPUS DE DOCUMENT : Document privat, legislatiu...

DESCRIPCIÓ : Tipus de document, origen.

ÀREES en les que es pot utilitzar : Història, Llengua, Genealogia, Antropologia
Demografia, Economia.

NIVELLS als quals pot anar dirigit : Primària, ESO, Batxillerat

ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES : Assenyala els temes i tipus de treball en termes genèrics.

2. Activitats. Adreçades a l'alumnat.

Les activitats que es proposen treballen directament el document i Continguts que es poden extreure directament del seu anàlisi. Així, segons les possibilitats de cada document : hi ha propostes individuals, de petit grup i de gran grup, lectures comprensives, resums, confecció de vocabularis específics. Anàlisi del document i les seves parts. Redacció d'un document semblant al presentat. Realització d'un treball de camp, aplicant els aprenentatges a la realitat familiar o de context de l'alumnat. Xerrades, col·loquis; proposta de treballs d'investigació, etc.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'un material de gran interès tan per l'adreçat a l'alumnat com al professorat. Les reflexions inicials sobre el treball amb les fonts primàries, adreçades al professorat, compleixen una doble funció : donen el paradigma per portar el treball a la pràctica i són un referent pels ensenyants que volen iniciar-se en l'ús de la didàctica sobre fons d'arxiu.

Per altra banda, la presentació de les fitxes que acompanyen cada document són també un referent essencial per a l'ús del material, donant llibertat a l'hora de treballar tan als professors com a alumnes de batxillerat o amb una certa pràctica en fer recerques.

També és interessant remarcar l'apartat en que s'especifiquen les àrees amb possibilitats de treball, ja que no se circumscriuen només al camp de la història, sinó que s'obren a altres matèries – Llengua, Genealogia, Antropologia , Demografia, Economia -.

Aquest dossier, més que una aplicació didàctica, és un recull exhaustiu de possibilitats didàctiques per cadascun dels documents, que vénen expressats a la Fitxa descriptiva que acompanya a cadascun d'ells. Aquesta circumstància donaria per fer de cada document tractat una unitat de treball i, per tant, per elaborar una FITXA DE QUALIFICACIÓ DE MATERIALS DIDÀCTICS, individual.

Pel que fa a les activitats suggerides als alumnes, l'interès es troba en els diversos nivells de treball que es proposen pel que fa que un mateix document pugui ser treballat per alumnat de diverses edats i graus de motivació i d'aprenentatge.

Per últim, el mètode de treball emprat pels autors, pot ser un estímul per a altres professionals del món de l'ensenyament a introduir-se en la didàctica de fons d'arxiu.

ALT URGELL

Arxiu Municipal de la Seu d'Urgell

11 - Espai de treball

Inicialment a l'aula amb la presentació del qüestionari d'iniciació.

A l'arxiu amb la visita i coneixement dels originals dels documents que posteriorment es treballaran.

A l'aula, novament i amb treball personal per la realització de les activitats suggerides.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BUSQUETS J. I ALTRES. "Els arxius municipals, una font de recursos didàctics". Gausac nº2.

CANELA M. I ALTRES. "Posibilidades didàcticas de un archivo" Historia 16. nº137.

CUNE M. I ALTRES. "Organització del Servei educatiu a l'arxiu històric comarcal de Cervera. Lligall nº4.

FRANZ E. "Los archivos y la escuela" El Correo de la Unesco nº41.

GUTIÉRREZ G. I ALTRES. "Els arxius i l'activitat escolar" Publicacions de l'Abadia de Montserrat"

ITURRATE G. "La incidència dels arxius en el món de l'ensenyament". Gausac nº2.

ITURRATE G. I ALTRES. "Les fonts en les ciències socials" Editorial Graó. Biblioteca GUIX 1996.

SALAT TERESA. "La Guerra del Francès. Un mitjà per a la investigació de la història". Vídeo. Departament d'Ensenyament P.M.A.V. Barcelona 1991.

SOLIVELLES A. "Els padrons. Un exemple d'ús didàctic de L'Arxiu Municipal" Gausac nº2.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Introducció a la investigació històrica

Els arxius dipositaris de la memòria

Guia didàctica per la història de l'ensenyament a Tarragona

Documents que fan història

Descobrim L'Arxiu Municipal de Lleida. Passat i present dels nostres documents,1

15b - Ubicació dels material

Arxiu Històric Comarcal de Cervera ACC

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat AHSFL

Arxiu Històric de Tarragona AHT

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa ACTR

Arxiu Municipal de Lleida AML

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada. Visita escolar

1 - Títol

Arxiu Històric Comarcal d' Igualada. Visita escolar

2 - Autoria

Marta VIVES i SABATÉ, Arxiu municipal d'Igualada. Visita escolar

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC d' Igualada, 2001

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari. Cicle Superior

Ensenyament Secundari. Primer Cicle d'ESO

5 - Continguts

Què és un arxiu ?

Què és un document ?

Tipus d'arxius

Funcions bàsiques dels arxius

L'Arxiu municipal d'Igualada. Visita escolar

Fons de l'ACI - Arxiu municipal d'Igualada. Visita escolar -

6 - Fonts utilitzades

Fons de l'Arxiu municipal d'Igualada. Visita escolar

Reproducció de la portada del Llibre de Reduccions de la Batllia

Reproducció document de l'any 1320

Reproducció pàgina del Llibre manual notarial de 1350

.

7 - Suport de presentació

Dossier de set pàgines format DIN-A4. Portada de color.

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada. Visita escolar

7b - Llengua

Textos informatius en català.

Documentació en l'original, català.

8 - Il·lustracions

Intercalades en el text i referides al tema que es tracta.

Fotografies :

1. Sala dipòsits de l'Arxiu Comarcal d'Igualada
2. Reproducció portada del Llibre de
3. Reduccions de la Batllia
4. Sala de consulta d'un arxiu
5. Vista de l'antic arxiu d'Igualada
6. Reproducció document de 1320 Fons de l'Administració local
7. Reproducció Llibre Manual notarial de 1350
8. Plaça Major Igualada

9 - Metodologia

El material és una guia informativa de les possibilitats de l'arxiu adreçada a l'alumnat.

10 - Descripció valorativa del material

És una guia informativa que acompanya la visita a l'arxiu. Dóna una informació exhaustiva per alumnat de cicle superior de primària i ensenyament secundari amb un llenguatge planer i molt amè. El material pot utilitzar-se tan per una introducció a l'aula abans d'anar a l'Arxiu, com per un record després de la visita.

11 - Espai de treball

No hi ha activitats previstes. La lectura del material és combinable segons la programació del professorat.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

El document informa en l'apartat FONS DE L'ACI de l'existència de la Biblioteca i Hemeroteca auxiliar, especificant la temàtica història i temes locals i comarcals i les dates inici de l'Hemeroteca finals del segle XIX

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada. Visita escolar

També informa de l'existència de la Biblioteca i Hemeroteca especialitzada en fotografia i cinema.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

LLACUNA ORTÍNEZ, Pau

Arxiu Municipal d'Igualada. Visita escolar dossier 83/84

Arxiu Municipal d'Igualada. Visita a l'arxiu. 1985

VIVES I SABATÉ, Marta

Gargots de la història d'Igualada . Un recorregut per l'Arxiu. Servei Pedagògic de l'Arxiu Històric d'Igualada. Quadern de treball 1992

Per on passa el tren. Quadern de treball Servei Pedagògic de l'Arxiu Històric d'Igualada. 1993

Arxiu municipal d'Igualada. Visita escolar dossier

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n de Batxillerat 1991 - full de llistat de temes i ubicació de les fonts -. 1999 Estudis sobre Igualada

14 - Altres activitats

Visites escolars.

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Dossier escolar

La ciutat i els seus documents

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric comarcal d'Olot

Arxiu Històric comarcal de la Bisbal d'Empordà

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

1 - Títol

Arxiu municipal d'Igualada. Visita a l'arxiu

2 - Autoria

Pau LLACUNA i ORTÍNEZ

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'Arxiu Municipal d'Igualada, 1985

4 - Nivell acadèmic

1er BUP. Actualment Segon Cicle Ensenyament Secundari i Batxillerat.

5 - Continguts

1. Consideracions Generals
2. L' arxiu Municipal d'Igualada
3. Tipus de documentació de l'Arxiu
4. Classificació d'un Arxiu
5. Visita a l'Arxiu / Recorregut per la història d'Igualada
6. Bibliografia

6 - Fonts utilitzades

Llibre de la Universitat de la vila. 1339- 1345
Privilegi de Mesures 1293. Primera pàgina del Llibre de Privilegis d'Igualada.
Carta Reial de Pere III (1364)
Pergamí de l'any 1394. Font : Arxiu de Protocols Igualada
Plànols d'Igualada 1200, 1367, 1463 – segons Josep Iglésies
Escut d'Igualada. Privilegi del carrer de Barcelona – 1381 –
Pla de l'evolució urbana d'Igualada a partir del segle XVIII. Josep Iglésies
Full del cadastre del segle XVIII (1765)
Carta manuscrita d'Antoni Franch, combatent de la Guerra del Francès
Plànol de la creació del Passeig Verdaguer - Igualada de 1834 -
Portada de EL ECO DE IGUALADA, Periódico setmanal. Primer diari a la Ciutat
1868
Document on es comunica la concessió del títol de ciutat a la vila d'Igualada.

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

7 - Suport de presentació

Publicació revista integrat per 27 pàgines de documentació més cinc en blanc en l'apartat Notes – DIN-A5 - . Tapes de cartolina. Els documents i textos informatius que apareixen al dossier han estat reproduïts per tècniques tipogràfiques – textos - i fotogràfiques – els documents -.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.
Documentació en l'original, català.

8 - Il·lustracions

1. Fotografia dipòsit de l'Arxiu. Vista de l'Arxiu d'Igualada.
2. Llibre de la Universitat de la vila. 1339- 1345
3. Plànol d'Igualada 1200 i 1367, 1463. Font : M. Segura. Història d'Igualada V
4. Canvi d'escuts de la vila d'Igualada. 1381
- 5 Plànol de l'evolució urbana d'Igualada a partir del segle XVIII per Josep Iglésies
6. Plànol d'Igualada 1834. Creació del Passeig Verdaguer.
7. Portada del primer periòdic que surt a la ciutat 1868. EL ECO DE IGUALADA 1879
8. Plànol de l'escorxador, 1903-1905
9. Programa de les festes 1904. Portada del Programa de Festa Major de 1904
- 10.Plànol situacional del terme d' Igualada i els termes veïns. Plànol del terme Municipal d'Igualada
11. Fotografia no descrita – vista d'una plaça d'Igualada finals segle XIX.
- Plànols d'Igualada de 1929, 1967 i 1980.
- 12.Plànols d'Igualada 1929, 1957, 1980.

Portada : Escut de la vila d'Igualada de 1381

9 - Metodologia

Es tracta d'un dossier informatiu de la visita a l'Arxiu. Deixa llibertat al professorat per treballar-lo didàcticament.

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

10 - Descripció valorativa del material

La publicació L'ARXIU MUNICIPAL D'IGUALADA. VISITA A L'ARXIU és de text informatiu. Es tracta de la versió millorada, tan del contingut com del disseny de presentació del dossier anterior ARXIU MUNICIPAL D'IGUALADA, VISITA ESCOLAR, del mateix autor Pau LLACUNA.. Acompanya la visita a l'Arxiu. Dóna materials i informació al professorat per poder-lo treballar més extensament. És interessant des del punt de vista de la història local, perquè fa una síntesi de cara a l'alumnat de la història d'Igualada, basant-se sempre amb els documents de l'arxiu.

11 - Espai de treball

La diversitat d'informació que dóna el material, permet de treballar-lo els diversos temes en diferents àmbits. Des del propi arxiu, a l'aula i en itineraris per la ciutat d'Igualada.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

CARNER, Antoni; Historia de Igualada en treinta minutos. Ajuntament d'Igualada 1986
 IGLÉSIAS, Josep; Assaig sobre l'extensió de la comarca d' Igualada- Igualada, 1938
 MERCADER I RIBA, Joan ; La ciutat d'Igualada ; Barcino, Barcelona 1953
 SEGURA, Joan; Història d'Igualada; Impremta Eugeni Subirana, Barcelona 1907

13 - Disponibilitat d'altres recursos

LLACUNA ORTÍNEZ, Pau
 Arxiu Municipal d'Igualada. Visita escolar dossier 83/84
 Arxiu Municipal d'Igualada. Visita a l'arxiu. 1985

 VIVES I SABATÉ, Marta
 Gargots de la història d'Igualada . Un recorregut per l'Arxiu. Servei Pedagògic de l'Arxiu Històric d'Igualada. Quadern de treball 1992
 Per on passa el tren. Quadern de treball Servei Pedagògic de l'Arxiu Històric d'Igualada. 1993
 Arxiu històric comarcal d'Igualada dossier
 Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n de Batxillerat 1991 - full de llistat de temes i ubicació de les fonts -. 1999 Estudis sobre Igualada

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

14 - Altres activitats

Visita a l'arxiu

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Dossier escolar
La ciutat i els seus documents

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric comarcal d'Olot
Arxiu Històric comarcal de la Bisbal d'Empordà

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

1 - Títol

Arxiu municipal d'Igualada. Visita escolar

2 - Autoria

Pau LIACUNA i ORTÍNEZ

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'Arxiu Municipal d'Igualada, 1983/84

4 - Nivell acadèmic

1er BUP Actualment Segon Cicle Ensenyament Secundari i Batxillerat.

5 - Continguts

- Breu història del naixement d'Igualada
- Evolució urbanística d'Igualada del segle XIII al XV
- Indústria a Igualada. Cadastre del segle XVIII
- La guerra del francès. Antoni Franch
- Passeig Verdaguer
- Igualada : concessió del títol de ciutat. 1879
- El barri del poble sec (Antic Pla de Sant Magí)
- Publicacions de la Igualada del segle XX (1936-1960)
- Evolució urbanística del segle XX

6 - Fonts utilitzades

- Llibre d'actes de la vila d'Igualada. 1340
- Privilegi de Mesures. Del Llibre de Privilegis d'Igualada
- Full del cadastre del segle XVIII (1765)
- Carta manuscrita d'Antoni Franch, combatent de la Guerra del Francès
- Plànol Igualada de 1834
- Portada de EL ECO DE IGUALADA, Periódico setmanal. 1853
- Document on es comunica la concessió del títol de ciutat a la vila d'Igualada.
- 1879
- Portada del Programa de Festa Major de 1904
- Capçalera de CNT- FAI , butlletí 1937

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

7 - Suport de presentació

Dossier de 17 fulls, més portada en color, format DIN-A-4. Relligats. Els documents i textos informatius que apareixen al dossier han estat reproduïts per fotocòpia de la font original – Bibliogràfica o d'arxiu.

Llengua original dels textos i la documentació : català.

Reproducció de la portada de les publicacions :

IGUALADA, Boletín semanal;

VIDA ... Portavoz de acción católica

7b - Llengua

Textos informatius en català.

Documentació en l'original, català.

8 - Il·lustracions

Inclores en el text :

1.Plànol d'Igualada al 1200 i 1367 Font : J. Iglesias Assaig sobre l'extensió de la Comarca d'Igualada

2.Plànol d'Igualada 1463. Font : M. Segura. Història d'Igualada V

3.Plànol de l'evolució d'Igualada del segle XI al segle XX

4.Plànol d'Igualada 1834

5.Fotografia Edifici Modernista del Passeig de Verdaguer, nº 1-3 1916

Capçalera de IGUALADA, Boletín semanal gener del 1942

6.Dibuix Fada modernista a la portada del Programa de Festa Major 1904.Capçalera de VIDA Portavoz de Acción Católica

7.Mapa situacional del terme d' Igualada i els termes veïns.

Capçalera de ROSA D'ABRIL .Òrgan de la confraria de Montserrat. Igualada

8.Fotografia passeig. Principis de segle XX.
1960.

9.Plànols d'Igualada 1929, 1957, 1980.

Portada : Reproducció de l'escut de la vila d' Igualada de 1381

9 - Metodologia

Es tracta d'un dossier majoritàriament informatiu. Acompanya la visita a l'Arxiu. Deixa llibertat al professorat per treballar-lo didàcticament. Tot i així, en alguns apartats, suggereix qüestions tancades:

A la reproducció del full del Cadastre de 1765 .

A la carta de la Guerra del Francès

Al document on es comunica a l'Ajuntament la concessió del títol de Ciutat a la vila d'Igualada

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'un dossier majoritàriament informatiu. Acompanya la visita a l'Arxiu. Dóna materials i informació al professorat per poder-lo treballar més extensament. Es tracta d'un primer dossier destinat a l'alumnat, fet des de l' Arxiu, amb mitjans propis dels anys 80 – tècniques de fotocopiar i compondre sense les TIC -

11 - Espai de treball

La diversitat d'informació que dóna el material, permet de treballar-lo els diversos temes en diferents àmbits. Des del propi arxiu, a l'aula i en itineraris per la ciutat d'Igualada.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Les fonts secundàries apareixen com a notes al peu de les il·lustracions. No hi ha referenciada una bibliografia, tot i que es reproduïxen pàgines de llibres editats sobre la Història d'Igualada. Seria interessant que veiéssiu la Fitxa de Qualificació de Materials Didàctics FQMD de:

LLACUNA, ORTÍNEZ, PAU Arxiu Municipal d'Igualada. Visita a l'Arxiu . Ajuntament d'Igualada. Departament d'Ensenyament, 1985

13 - Disponibilitat d'altres recursos

LLACUNA ORTÍNEZ, Pau
Arxiu Municipal d'Igualada. Visita escolar dossier 83/84
Arxiu Municipal d'Igualada. Visita a l'arxiu. 1985

VIVES I SABATÉ, Marta

Gargots de la història d'Igualada . Un recorregut per l'Arxiu. Servei Pedagògic de l'Arxiu Històric d'Igualada. Quadern de treball 1992
Per on passa el tren. Quadern de treball Servei Pedagògic de l'Arxiu Històric d'Igualada. 1993 Arxiu històric comarcal d'Igualada dossier
Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n de Batxillerat 1991 - full de llistat de temes i ubicació de les fonts -. 1999 Estudis sobre Igualada

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

14 - *Altres activitats*

Visita a l'arxiu

15 - *Materials tractats didàcticament des d'altres arxius*

Dossier escolar

La ciutat i els seus documents

15b - *Ubicació dels materials*

Arxiu Històric comarcal d'Olot

Arxiu Històric comarcal de la Bisbal d'Empordà

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

1 - Títol

Gargots de la història d'igualada. Un recorregut per l'arxiu. Quadern de treball

2 - Autoria

Marta VIVES i SABATÉ, Arxiu Històric Comarcal d' Igualada

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC d' Igualada, 1992

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari. Cicle Superior
Ensenyament Secundari. Primer Cicle d'ESO

5 - Continguts

1. Naixement d'Igualada. Urbanisme : les muralles
2. Els privilegis : el poder dels reis. Concessió del Dret de mesures- Alfons II –del mercat – Jaume II
3. Els privilegis : Carrer de Barcelona.
4. Les Muralles
5. Els Reis
6. El fet del Sant Crist
7. La gent – gentilicis s. XVI –
8. L'Art. Observació de la reproducció d'un retaule.
9. Costums : les hores i l'ús del campanar.
10. Santa Maria. La construcció de l'església
11. El cadastre. Què és.
12. L'activitat econòmica des del segle XVIII
13. La batalla del Bruc
14. Les crisis. L'arribada de la màquina del vapor a diversos punts – Barcelona, Mataró i Manresa – causa de crisi a Igualada que no han renovat l'utilatge i encara funcionen amb la berguedana.
15. L'ensenyament
16. L'expansió cap al passeig. L'eixample urbanístic de 1834.
17. Igualada "ciutat". Nomenament fer per Alfons XII
18. El carrilet.
19. El segle XX. El Modernisme

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

6 - Fonts utilitzades

1. Plànol d'Igualada, 1200
2. Document del privilegi signat per Jaume II al 1293.
3. Reproducció de dos escuts de la vila amb l'adopció de les aigües a la part baixa de l'escut, conseqüència del privilegi de ser carrer de Barcelona
4. Plànol d'Igualada de 1438, amb la construcció de les terceres i últimes muralles .
5. Reproducció d'una carta de la reina Maria, esposa d'Alfons el Magnànim.
6. Reproducció d'un escrit signat pels consellers de la Vila el 1590, arran el fet del Sant Crist d'Igualada
7. Llistat d'alumnes de l'escola d'Igualada al 1566.
8. Reproducció del retaule gòtic de Sta. Maria
9. Fragment del text de Dalmau, Antoni, Pels camins d'Igualada, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1985
10. Text descripció del retaule de Sta. Maria a : Ball, M. Senyora i Majora de la Ciutat, Igualada, 1990. Fotografies d'imatges de l'església : Immaculada Concepció, Sant Faust, Sant Joaquim i sant Roc, Sta. Anna, Atlants i Sant Bartomeu. Bibliografia.
11. Full del cadastre de 1756
12. Plànol de l'evolució urbana d'Igualada a partir del segle XVIII segons Josep Iglésies.
13. Document signat per Antoni Franch i Estalella, comandant del sometent d'Igualada a la guerra del francès – episodi de la batalla del Bruc.
14. -----
15. Document notarial
16. Plànol d'Igualada, juny de 1834
17. Reproducció document del títol d'Igualada Ciutat, signat pel rei Alfons XII.
18. Fotografia de l'arribada de la màquina de vapor. – el carrilet –
19. Tres fotografies d'edificis modernistes d'Igualada. .

7 - Suport de presentació

Publicació format revista integrat per 19 pàgines – DIN-A4 - . Tapes de cartolina.

Cada pàgina està presentada com una fitxa on hi consta el títol – consignat al contingut, al marge esquerra, en sentit vertical -, un breu text informatiu i la proposta d'activitats. L'acompanya la portada, una bibliografia i una presentació.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.

Documentació en l'original , català.

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

8 - Il·lustracions

Corresponen a fonts visuals ja consignades a l'apartat 6 :

- . Plànol d'Igualada, 1200
- . Reproducció de dos escuts de la vila amb l'adopció de les aigües a la part baixa de l'escut, conseqüència del privilegi de ser carrer de Barcelona
- . Plànol d'Igualada de 1438, amb la construcció de les terceres i últimes muralles
- . Reproducció del retaule gòtic de Sta. Maria
- . Fotografies d'imatges de l'església : Immaculada Concepció, Sant Faust, Sant Joaquim i sant Roc, Sta. Anna, Atlants i Sant Bartomeu.
- . Plànol de l'evolució urbana d'Igualada a partir del segle XVIII segons Josep Iglésies.
- . Fotografia de l'arribada de la màquina de vapor. El carrilet

9 - Metodologia

Com diu el sots-títol, es tracta d'un quadern de treball. Cada un dels temes és una pàgina del quadern, a manera de fitxa de treball. Inclou una informació sobre l'apartat i la presentació d'una font – documental, gràfica – sobre la qual es demana a l'alumnat algun tipus de qüestió :

- Localització als plànols o mapes
- Preguntes – tancades, obertes, de comentari – sobre els textos .
- Explicar la significació d'elements presents a les imatges – segells de la vila.
- Buscar explicacions a fets a través de les dades dels documents
- Observació i localització d'aspectes artístics.

10 - Descripció valorativa del material

És un material interessant tant pel tractament dels documents, els temes escollits i la intervenció didàctica que en fa.

A partir d'uns documents fàcilment assumibles per l'alumnat dels darrers cursos de primària, fa un repàs a la ciutat d'Igualada des de la seva aparició a l'edat mitja fins al segle XIX.

Tot i l'abast cronològic, treballa aspectes molt puntuals i de manera breu, però molt clara. També és interessant des del punt de vista global d'entendre l'arxiu lligat a la història de la ciutat. Altres aspectes interessants és que treballa aspectes socio-emocionals - concretament l'activitat 7 : Llistat d'alumnes de l'escola d'Igualada al 1566; on presenta la proposta d'observar els cognoms que coincideixen amb l'actualitat.

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

11 - Espai de treball

La majoria de les activitats podrien fer-se de manera indistinta a l'aula o a l'arxiu, depenent del temps que es dediqués, sempre, però després de fer la visita a l'arxiu i entendre que la documentació presentada està conservada en aquesta Institució. A partir d'aquí, podrien acabar-ser a l'arxiu o a l'aula.

Itineraris :

Hi ha, però unes activitats que, a més del treball a l'aula, demanen un itinerari o observació directa :

- Activitat 1 _ A partir d'un plànol del 1200, intentar localitzar l'encreuament de camins i situar-ho a la Igualada actual.
- Activitat 4 _ Localitzar en un plànol de 1438 els límits de les muralles i buscar els carrers que corresponen actualment amb el seu emplaçament.
- Activitat 10 – Visitar el retaule major de Santa Maria per tal de comprovar la localització de les imatges, treballada anteriorment.
- Activitat 11 – Després de localitzar en un pla de l'evolució urbana d'Igualada a partir del s. XVIII, el barri dels blanquers, - instal·lats prop de l'Anoia – visitar la zona.
- Activitat 19 – Presentades tres fotografies d'edificis modernistes i després de localitzar-los al plànol, fer-ne l'observació directa.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

SEGURA, Joan., Mn. Història d'Igualada, Igualada, 1907
 DALMAU, Antoni. Pels camins de la Història d' Igualada Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1985
 BALL I MATEU, Miquel Senyora i Majora de la Ciutat, Igualada, 1980
 MARIMON, Lourdes Rubió i el seu retaule : una gran obra d'art a la nostra comarca, Fira d'Igualada, Igualada, 1985.
 Patrimoni Cultural, Heràldica
 Noves campanes de Sta. Maria
 Rec
 El nucli antic
 Història del Sant Crist d'Igualada
 El carrilet

Documentació de l'Arxiu Municipal d'Igualada
 Documentació de l'Arxiu Parroquial d'Igualada
 Documentació de l'Arxiu Notarial d'Igualada
 Documentació de l'Arxiu Fotogràfic Municipal d'Igualada
 . Tres fotografies d'edificis modernistes d'Igualada.

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

13 - Disponibilitat d'altres recursos

LLACUNA ORTÍNEZ, Pau

Arxiu Municipal d'Igualada. Visita escolar dossier 83/84

Arxiu Municipal d'Igualada. Visita a l'arxiu. 1985

VIVES I SABATÉ, Marta

Gargots de la història d'Igualada . Un recorregut per l'Arxiu. Servei Pedagògic de l'Arxiu Històric d'Igualada. Quadern de treball 1992

Per on passa el tren. Quadern de treball Servei Pedagògic de l'Arxiu Històric d'Igualada. 1993

Arxiu històric comarcal d'Igualada dossier

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n de Batxillerat 1991 - full de llistat de temes i ubicació de les fonts -. 1999 Estudis sobre Igualada

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament

Coneixent Santa Coloma, aprenem

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

1 - Títol

Per on passa el tren. Quadern de treball, 1993 Col·lecció un recorregut per l'arxiu

2 - Autoria

Marta VIVES i SABATÉ, Arxiu Històric Comarcal d' Igualada

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC d' Igualada, 1993

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari. Cicle Superior
Ensenyament Secundari. Primer Cicle d'ESO

5 - Continguts

1. Breu història del tren
2. Configuració d'Igualada cap a 1893
3. El passeig a finals del segle XIX
4. 1ª parada. L'hospital
5. Convent dels pares caputxins
6. El velòdrom. L'esport. L'evolució dels vehicles i els edificis. – apartat gràfic -.
7. A cal Poncel
8. Cafè Orient i Mundial
9. La música
10. La fotografia i el cinema
11. Cal Font
12. General Vives
13. Plaça Catalunya
14. Personatges

6 - Fonts utilitzades

Documentació de l'Arxiu Municipal d'Igualada
Documentació de l'Arxiu Parroquial d'Igualada

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

7 - Suport de presentació

Publicació format revista integrat per 16 pàgines – DIN-A4 - . Tapes de cartolina. Cada pàgina està presentada com una fitxa on hi consta el títol – consignat al continguts, al marge esquerra, en sentit vertical -, un breu text informatiu i la proposta d'activitats.

L'acompanya la portada, una bibliografia i una introducció.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.

Documentació en l'original català.

8 - Il·lustracions

Hi ha dos nivells d'il·lustració : les fitxes i l'apartat sense numerar "L'evolució dels vehicles i els edificis" – apartat gràfic de quatre pàgines amb fotografies i dibuixos -.

1. Fotografia inauguració tren Igualada-Martorell – 29 juliol 1893 –
2. Fotografia : vista d'Igualada 1893
- 3.-----
- 4.Fotografia antic hospital
- 5.Fotografia església pares caputxins, 1902
- 6.Fotografia grup de ciclistes al Passeig, 1895.
- 7.Fotografia aixecament de globus aerostàtics

L'evolució dels vehicles i els edificis. – apartat gràfic -.

- ✓ Cotxes de cavalls
 - ✓ Dibuix de una diligència preparant-se per sortir davant l'hostal Rovira
 - ✓ Cotxes de línia dels anys 30.
 - ✓ Primera màquina. 1893
 - ✓ El nou servei d'automotores. 1959
 - ✓ S'inaugura l'estació nova i noves màquines. 1986
 - ✓ L'estació l'any 1893
 - ✓ L'estació l'any 1965
 - ✓ L'estació l'any 1988
 - ✓ El pas a nivell - anys 60 –
8. Cafè Orient i Mundial
 - 9.Fotografia de Miquel Jordana – intèrpret i compositor.
 - 10.Fotografia Grup d'alumnes i professors de l'Escola de Música – principis del segle XX –
 11. Fotografia. El fotògraf i un grup de curiosos
 12. Fotografia aèrea de la fàbrica Cal Font
 13. Fotografia del General Vives
 - 14.Fotografia d'una escultura realitzada per artista igualadí – segle XX -
 15. Fotografia de l'antic Garatge de la Hispano Igualadina, 1921

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

9 - Metodologia

La metodologia proposada en aquest material, tal com ens indica l'autora a la introducció és:

“seguir l'antiga via del tren pel passeig i anirem fent parades, on descobrireu els diferents elements que es van trobant. I aquest elements seran l'excusa per endinsar-nos en la documentació de l'Arxiu “.

Als professors que us plagui poder treballar aquest quadern, podreu ampliar la temàtica que us resulti més adient : sanitat, religió, vida social, indústria, monuments, arquitectura, transports (cada fotografia o text is pot donar peu als comentaris que us semblin més adequats “

Com diu el sots-títol, es tracta d'un quadern de treball. Cada un dels temes és una pàgina del quadern, a manera de fitxa de treball. Inclou una informació sobre l'apartat i la presentació d'una font – documental, gràfica – sobre la qual es demana a l'alumnat algun tipus de qüestió :

- Preguntes – tancades, obertes, de comentari – sobre els textos.
- Il·lustració gràfica
- Proposta de recerca

10 - Descripció valorativa del material

La proposta és interessant pel fet de la difusió que significa celebrar un esdeveniment ciutadà – el centenari de l'arribada del tren – i això fer-ho proper als ciutadans més joves. També és interessant pel fet que tracta no només el ferrocarril, sino que fa un repàs a la Igualada del tombant de segle : economia, urbanisme, cultura, oci i esports, personatges importants.

Tal com diu a la introducció, la oferta és d'un material a partir del qual es pot treballar i ampliar des de l'aspecte didàctic. L'arxiu ofereix la informació i inicia un treball que ha de ser completat pels ensenyants.

11 - Espai de treball

Tal com està presentat, fora interessant seguir el contingut del quadern Per on passa el tren a través de l'itinerari proposat. El treball a aula o a l'arxiu, seria per complementar aspectes que el quadern apunta.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

13 - Disponibilitat d'altres recursos

LLACUNA ORTÍNEZ, Pau
Arxiu Municipal d'Igualada. Visita escolar dossier 83/84
Arxiu Municipal d'Igualada. Visita a l'arxiu. 1985

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

VIVES I SABATÉ, Marta

Gargots de la història d'Igualada . Un recorregut per l'Arxiu. Servei Pedagògic de l'Arxiu Històric d'Igualada. Quadern de treball 1992

Per on passa el tren. Quadern de treball Servei Pedagògic de l'Arxiu Històric d'Igualada. 1993

Arxiu històric comarcal d'Igualada dossier

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n de Batxillerat 1991 - full de llistat de temes i ubicació de les fonts -. 1999 Estudis sobre Igualada

14 - Altres activitats

Visita a l'Arxiu

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

15b - Ubicació dels materials

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

1 - Títol

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n de batxillerat

2 - Autoria

Marta VIVES i SABATÉ, Arxiu Històric comarcal d'Igualada

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC d' Igualada

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. Batxillerat

5 - Continguts

Estudis sobre Igualada dels següents àmbits :

1. demogràfic d'un o més carrers entre uns anys concrets a partir de 1850.
2. de la indústria tèxtil adobera o qualsevol altra activitat a partir de 1845.
3. del comerç a partir de 1850
4. de l'evolució urbanística a partir del 1890. Plànols de vivendes. Modernisme, post-modernisme
5. de l'evolució urbanística d'Igualada a partir de 1890. Relació amb altres camps com l'econòmic, el demogràfic, etc.
6. de la cultura popular: gegants, balls típics, castellers.
7. del fet teatral a partir de finals del segle XIX
8. del fet cinematogràfic
9. de la influència de les noves tecnologies a principis de segle (XX)
10. de la Salut Pública. Segles XIX i XX
11. Confecció d'un arbre genealògic.
12. Buidatge d'inventaris de personatges o botiguers. SS. XVIII-XIX

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

6 - Fonts utilitzades

1. AHCI, secció de Població. A la Biblioteca de La Caixa, premsa i publicacions.
2. AHCI, secció Hisenda. A la Biblioteca de La Caixa, premsa i publicacions
3. AHCI, secció Hisenda. A la Biblioteca de La Caixa, premsa i publicacions
4. AHCI, secció d'Obres i Urbanisme. A la Biblioteca de La Caixa, publicacions
5. AHCI, secció d'Obres i Urbanisme. A la Biblioteca de La Caixa, publicacions
6. AHCI, lligalls, impresos menors, Arxiu Fotogràfic Municipal. A la Biblioteca de la Caixa, Premsa, publicacions i impresos menors.
7. Premsa i impresos menors.
8. Premsa i impresos menors
9. AHCI, secció de Sanitat. A la Biblioteca de La Caixa, publicacions, premsa
10. AHCI., documentació notarial. La documentació parroquial, llibres sacramenta l'Arxiu de la oficina interparroquial d'Igualada.
11. AHCI., notarial

7 - Suport de presentació

Full fotocopiat

7b - Llengua

Textos informatius en català.
Documentació en l'original, català.

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

És una proposta de tema i de documents a treballar. La metodologia l'ha d'aplicar el professorat tutor de treballs de recerca

10 - Descripció valorativa del material

Es una proposta que dóna pautes de treball, temes i fonts a l'alumnat dels treballs de recerca. Donada la presentació que es fa, es fàcilment assequible per tots aquells que volen inciar-se en la investigació de la història local.

11 - Espai de treball

Per la proposta i la necessitat de recerca amb les fonts, el més adient és el treball a l'arxiu. En alguns dels temes fóra aconsellable el treball d'itineraris.

ANOIA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca de l'Arxiu. Biblioteca de "La Caixa"

13 - Disponibilitat d'altres recursos

LLACUNA ORTÍNEZ, Pau

Arxiu Municipal d'Igualada. Visita escolar dossier 83/84

Arxiu Municipal d'Igualada. Visita a l'arxiu. 1985

VIVES I SABATÉ, Marta

Gargots de la història d'Igualada . Un recorregut per l'Arxiu. Servei Pedagògic de l'Arxiu Històric d'Igualada. Quadern de treball 1992

Per on passa el tren. Quadern de treball Servei Pedagògic de l'Arxiu Històric d'Igualada. 1993

Arxiu històric comarcal d'Igualada dossier

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n de Batxillerat

1991 - full de llistat de temes i ubicació de les fonts -. 1999 Estudis sobre Igualada

14 - Altres activitats

Visita a l'Arxiu

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Treballs d'història

Relació de treballs suggerits als alumnes de Batxillerat

Treballs de Recerca al Batxillerat

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n Batx.

Temes de treballs per alumnes de 1er de Batxillerat

15b - Ubicació dels materials

AHB Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

ACBR Arxiu Històric Comarcal de Berga

AHG Arxiu Històric de Girona

ACOS Arxiu Històric Comarcal d'Osona

ACS Arxiu Històric Comarcal de Solsona

ARAN

Archiu Istòric Generau d'Aran

1 - Títol

Era casa deth senhor d'arròs - guia didàctica -

2 - Autoria

Mª Pau GÓMEZ i FERRER, Archiu Istoric Generau d'Aran

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AIG D'ARAN
Centre de Recorsi Pedagogics dera Val d'Aran

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari. Cicle superior
Ensenyament Secundari. Primer Cicle

5 - Continguts

1. Situacion der Casa deth Senhor - situació de la casa del senyor -
2. Era casa deth Senhor d'Arròs - La casa del Senyor d'Arròs Seu del Consell General d'Aran i de l'Arxiu històric
3. Istòria del Gòvern d'Aran. Història del Govern d'Aran.
4. Eth Govèrn d'Aran, aué . El govern d'Aran, avui
5. Er Arxiu. L'arxiu
6. Era Querimònia. La cerimònia

6 - Fonts utilitzades

Mapa d'Aran. Plànol d'Arròs. Fotografia dels Senyors d'Arròs (1920). Document dit "La Cerimònia" de Jaume II de 23 d'agost de 1313.

7 - Suport de presentació

Dossier DIN-A- 4 de 20 pàgines. Portada cartolina i relligat espiral. Disseny gràfic.

Està estructurat en 6 apartats. Cada apartat consta de dues pàgines. La primera conté un text informatiu i una imatge i la segona un text instructiu o de formulació d'activitats amb la imatge d'un logotip o mascota de l'arxiu, el lleó, extret d'un relleu romànic. La documentació presentada ha estat reproduïda per fotocòpia.

ARAN

Archiu Istòric Generau d'Aran

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en aranès.
Documentació en l'original, aranès.

8 - Il·lustracions

La casa dels senyors d'Arròs.
Fotografia dels Senyors d'Arròs (1920).
Mapa d'Aran. Plànol d'Arròs. Fotografia de la Seu del Govern, avui.
Mapa actual dels Consells d'Aran. Fotografia de l'Armari de les Sis Claus - el primer arxiu de les Valls -.
Fotocòpia reduïda del document de privilegi ERA QUERIMONIA

9 - Metodologia

Cadascun dels sis temes és introduït per un element gràfic - fotografia, mapa o plànol, seguit d'un text explicatiu. Les activitats que es proposen són escrites, referides a la informació donada i van des del qüestionari als llistats de relació o la localització als mapes i plànols. Acaba amb dues activitats que potencien l'aspecte creatiu de l'alumnat: la redacció i el dibuix.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'un primer material per l'inici al coneixement de l'Arxiu per alumnes de Cicle Mitjà. Seria interessant complementar i ampliar amb documents que facin referència als temes proposats.

Aquesta primera visita queda ve seguida a per un dossier de documents que segueixen l'evolució de l'escriptura des de la paleogràfica, passant per la lletra carolina fins arribar a la manuscrita actual. Personalment crec que el dossier de l'evolució de la lletra constitueix per si sol un tema que caldria fer monogràfic, ampliat, naturalment, amb activitats i informació.

11 - Espai de treball

El treball es pot realitzar tan a l'aula com a l'arxiu, encara que a l'arxiu és més propi donat que el tema és el propi edifici.

ARAN

Archiu Istòric Generau d'Aran

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Recursos biblioteca de l'arxiu.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

GÓMEZ i FERRER, Mª Pau

Era casa deth senhor d'arròs - guia didàctica -

Dossier de documents : l'evolució de l'escriptura.

14 - Altres activitats

Visita a l'arxiu.

Participació de l'Arxiu en programes de ràdio.

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Didàctica de la història. Tema 1 Balaguer. La ciutat medieval

Descoberta del Museu-Arxiu

15b - Ubicació dels materials

ACBA Arxiu Històric Comarcal de Balaguer

ACTE Arxiu Històric comarcal de les Terres de l'Ebre – Tortosa -

ARAN

Archiu Istòric Generau d'Aran

1 - Títol

Evolució de la lletra als documents

2 - Autoria

Mª Pau GÓMEZ i FERRER, Archiu Istòric Generau d'Aran

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'Archiu Istòric d'Aran

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

Iniciació a la paleografia

Iniciació a la diplomàtica

6 - Fonts utilitzades

Fons de l'Archiu Istòric d'Aran.

1. Document amb lletra carolina. S. IX-X. Làmina 14/3
2. Document amb lletra gòtica. AIGA. Hons Conselh Generau. N° 22 1337
3. Document Reial de Lluís, rei de França. AIGA Hons Conselh Generau 1667
4. Document . AIGA Hons Conselh Generau. 1681
5. Document AIGA. Hons Joanchiquet (Vilamós) 1698
6. Sol·licitud d'un regidor al Consell de la Vall. AIGA. Conselh Generau 1788
7. Portada de llibre de Hons Joanchiquet (Viamós) 1779
8. Rebut. Hons Joanchiquet (Vilamós) 1779
9. Ordre de la Real Audiència. Hons Joanchiquet (Vilamós) 1788
10. Certificació de l'ajuntament de Gausach. AIGA Conselh Generau 1832
11. Document Hisenda Lleida. Hons Jonachiquet (Vilamós) 1866
12. Certificat d' Inscripció i Circulació de Bosost. Fons Joanchiquet (Vilamós) 1925

ARAN

Archiu Istòric Generau d'Aran

7 - Suport de presentació

Recull de 16 pàgines format DIN-A-4. Reproducció per fotocòpia.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en aranès.

Documentació en els originals : aranès, francès i castellà.

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

Selecció de documents. Mètode il·lustratiu. La metodologia de treball a aplicar és lliure pel professorat o tècnics d'arxiu que la posin en pràctica.

10 - Descripció valorativa del material

Evolució de la lletra als documents és una selecció de documents pensats per treballar la tipologia i evolució de la lletra. La tria és interessant i deixa llibertat al professorat per treballar-ho didàcticament.

11 - Espai de treball

La realització d'aquestes activitats està pensada per ser feta a l'Arxiu.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Recursos de l'arxiu.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

GÓMEZ i FERRER, Mª Pau

Era casa deth senhor d'arròs - guia didàctica –

Dossier de documents : l'evolució de l'escriptura.

ARAN

Archiu Istòric Generau d'Aran

14 - Altres activitats

Visita a l'arxiu.
Participació de l'Arxiu en programes de ràdio.

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Introducció a la investigació històrica. Les tècniques de treball a l'arxiu
Com feien la lletra
Arxiu Històric Comarcal de Solsona. Dossier de visita

15b - Ubicació dels material

Arxiu Històric Comarcal de Cervera ACC
Arxiu Històric de Girona AHG / Arxiu Històric Comarcal de Montblanc ACOMO
Arxiu Històric Comarcal de Solsona.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

1 - Títol

*Els documents parlen. Audiovisual.
Col·lecció de 163 diapositives*

2 – Autoria

Elena ESPUNY i ARASA
Albert CURTO i HOMEDES , Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de les Terres de l'Ebre

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari. Cicle Superior
Ensenyament Secundari. Cicles formatius

5 - Continguts

- El món dels documents.
- 1. Els suports escriptoris
- 2. Les tintes
- 3. L'ofici de l'escriba
- 4. L'escriptura com a testimoni :
 - el document : origen, ús i valor patrimonial
 - la finalitat del document – estat actiu i estat passiu –
 - les utilitats del document : la informació, la investigació
 - el manteniment indefinit dels documents
 - els nous suports escriptoris
- 5. La classificació i conservació dels documents.
- 6. Els diferents tipus d'arxius segons la seva procedència i origen.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

6 - Fonts utilitzades

Imatges gràfiques:

- 1.El document : postal, escrits, bitllets de transports, factures de servei , entrades d'espectacles imatge de mascota, postals escrites, mapa i postals, pergami.
2. Funcions i ús del document : Imatge del Renaixement; Estela mesopotàmica, Il.lustració medieval, Renaixement : armari i escriptor, Full de registre de casaments i defuncions Londres -, Il.lustració xinesa Interior catedral.
3. Història de l'escriptura. Pintura rupestre
Tauletes sumèries d'impostos
Jeroglífic egipci
Dibuix egipci amb motius d'escriptura
Símbols egipcis amb el nom en català
Escriptura fonètica - gravat en pedra -
Tauleta d'argila
Símbols fonètics dels fenicis
Comparació de diversos alfabetes (grec, fenici, romà)
Document xinès en paper
Document xinès en tires de fusta
Relleu germànic (200-1200 dC)
Escriptura àrab a partir del segle IV lletres cúfiques
Escriptura de la cultura maia
4. Suports : Pergami; Pedra (Creta);
Inscripció funerària greco-romana Tapís de Bayeux
Tapís de Bayeux
Tapís de Bayeux
Tapís de Bayeux (cometa Halley)
LlibreTorà. Pergamins
enrotllats
Dibuix romànic d'un
personatge allisant pergamins
Pergami en forma de rotlles
Xinèsos amb paper.
Molí paperer de Xàtiva.
Àrabs escriptor
Xinès pintant
5. Estris per escriure : suport i tinta. Estilets.
Pintura pompeiana de dama amb estilet
Canyes mesopotàmiques
Llibre i punxó
Tinter i estilet
6. L'ofici d'escriure.
L' escriptor assegut. L'ofici d'escriure.
L'escriptor
L'escriptor

Tinter i plomes
Llibre, tinta i plomes
Bol de tinta
Carbó de llenya.
Tinters romans
Ampolles de tinta
Safates amb tinters
Plomí metàl·lic

Bolígrafs, retoladors...

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

Lletra cúfica en forma de cavall
 Escriitures àrabs : estucs
 Monjo medieval a l'escriptori
 Monjo a l'escriptori :
 manuscrits
 Llegir i escriure cartes
 Llibres. Prestatgeries de
 biblioteca
 Llibre medieval

Obtenció : pells d'animals
 Propietari de llibres medieval
 Presentació d'un llibre en una
 cort del Renaixement
 Decoració de la lletra capital
 Llibre decorat : lletra capitular
 Detall de lletra capitular (D)
 Detall de lletra capitular amb
 dos soldats

Detall de lletra capitular amb artesans
 Detall de lletra capitular amb instruments

7. Llibres pràctics : història a Alemanya fet de tires de paper – sembla un plomer-

Obtenció del llibre. Relligat amb teler
 EnquadernacióTires de fusta xineses – sembla una persiana -
 India i sud-est : llibres de fulles de palma
 Xapa de coure i tires de bambú a Birmania
 Paper – plegat persiana -
 8. Imatge japonesa d'impremta
 Procediment xinès : planxes de fusta

Text xinès s. X
 Imatge de Gutenberg
 Tipus mòbils, base de la
 impremta
 Treball de fonadors i gravadors
 Caselles plenes de tipus
 mòbils
 Composició d'un text -
 Procediment : text format pels
 tipus que s'entinta amb un
 corró
 La premsa apretava
 Gravat d'un taller
 Imatge d'un impressor
 Taller
 Gravat s. XVIII : Biblioteca
 Pàgina del Tirant lo Blanc
 1ª Bíblia de Guttenberg
 Llibre amb vinyetes
 Impremta de tipus mòbils
 Màquina d'escriure
 Ordinador i impressora
 Pàgina d'història
 Reis Catòlics
 Ruta – plànols -

Cartes privades
 Foto d'un arxiu
 Fulletó Arxiu Comarcal
 Foto dipòsit
 Exemple de document privat
 Document antic
 Lligalls
 Llibres, revistes, diaris
 Documents solts (carnets,
 fitxes persones)
 Plànols, mapes, cartografia
 Plaques de vidre
 Cintes de vídeo, suports
 informàtics
 Moble arxiu amb calaixos
 Llibres d'Ajuntament. Relligats
 anticsLlibres d'obra
 Llibres del Comú : padrons,
 cartes reials
 Entrada Arxiu Comarcal Terres
 de l'Ebre. Pati de l'Arxiu.
 L' armari de la ciutat
 Documents importants per a
 Tortosa
 Manuscrit de Costums

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

Fotografies dels pobles i persones
Lligalls i enquadernacions
Prestatges
Compactes
Foto de personatge que busca en un arxivador gran, amb llibres al fons
Llistat o catàleg
Foto ordinador amb base de dades a la pantalla
Document destrossat
Documents destrossats
Llibre desenquadrat
Compactes
Microfilms
Lector de microfilms
Documents diversos
Document malmès en restauració
4 imatges en una del procés de restauració
Sala d'arxiu amb investigadors
Sala d'arxiu
Foto antiga
Sala d'arxiu
Sala d'arxiu i llibre de text

Prestatgeries
Caixes, tubs

7 - Suport de presentació

Diapositives. Col·lecció de 136. Guia didàctica amb comentaris per a cada imatge

7b - Llengua

Textos informatius de la guia didàctica en català
Textos de les imatges en l'original.

8 - Il·lustracions

Donat el caràcter gràfic del material l'apartat dedicat a il·lustracions ha estat englobat a l'apartat 6. Fonts Utilitzades

9 - Metodologia

Els documents parlen és un document monogràfic informatiu del món dels documents i el seu context.
L'acompanya una proposta didàctica pel professorat. El visionat de les imatges és per l'alumnat.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

Tal com s'expressa a la proposta didàctica : *“per assolir el compliment dels objectius, el taller parteix d'una metodologia oberta i diversificada, constructivista, mitjançant l'aprenentatge significatiu i en la que l'alumnat participe activament, motivat per la curiositat de retrobar-se amb el passat des de la seva realitat.*

*La sessió de treball s'inicia amb un Audiovisual que planteja la importància dels documents del passat, les seves característiques i intencions; una segona part en la que l'alumnat descobreix que “Els documents parlen” d'altres sistemes de vida i costums i una proposta final que facilita la possibilitat de conservar i valorar en el present un document del passat “.*La metodologia de treball és de tipus il·lustratiu, tot i que permet la reflexió, anàlisi i reflexió. Les propostes es concreten en el visionat i comentari oral de l'audiovisual.

10 - Descripció valorativa del material

Els documents parlen. Audiovisual, és un material únic d'aquestes característiques.

Tot i que existeix algun altre en vídeo, aquest és l'únic fet amb diapositives.

Aquesta modalitat d'imatge, combina els avantatges de la imatge - motivació, recreació de la realitat - amb la del discurs i comentaris davant de cadascuna, que permet el fet de ser imatge fixa.

A nivell de continguts és completíssim. L'aspecte tècnic és acurat i respon a un treball previ complet i aprofundit del món dels arxius.

Seria interessant poder fer-ne la publicació i posar-ho a l'abast del públic especialitzat - arxius i ensenyament -.

11 - Espai de treball

Per la realització d'aquest taller és indispensable el treball a l'Arxiu

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Vocabulari de termes específics. ELS DOCUMENTS PARLEN:

Documents; escrits, escriptura; escriptura fonètic; suports; pergamí; paper; estris d'escriptura; plomis metàl·lic; escrivans; lletra capitular; impremta; forma; premsa; arxiu; sèries estructurals; investigadors

13 - Disponibilitat d'altres recursos

CID i XUTGLÀ, Mª Pilar

Descoberta del Museu-Arxiu 1980-81

ESPUNY i ARASA, Elena

Els documents parlen. Audiovisual 1998

ESPUNY, Elena

CURTÓ i HOMEDES, Albert

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

Què en diu l'Arxiu. Taller didàctic 1998. Col·lecció de 5 carpetes amb materials relacionats amb la figura de Joan Abril.

1. Tortosa en temps de Joan Abril i Guanyavents
2. Biografia
3. Obra arquitectònica civil
4. Obra arquitectònica religiosa
5. Obra cultural

CURTO i HOMEDES, Albert

CID i XUTGLÀ, Mª Pilar (coord.)

Lo pont de barques. Exposició i materials didàctics. 1993

La processó del diumenge de Rams a Tortosa. Exposició i materials didàctics (1995)

Les processons. 1996

14 - Altres activitats

La visita a l'Arxiu

15 - Materials tractats didàcticament des de d'altres arxius

15b - Ubicació dels materials

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

1 - Títol

*Joan Abril, 1. Tortosa en temps de Joan Abril i Guanyavents. Què en diu l'Arxiu.
Taller didàctic*

2 - Autoria

Elena ESPUNY i ARASA
Albert CURTO i HOMEDES

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de les Terres de l'Ebre

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

Treballar el context històric i social de Tortosa en el període aproximat de 1850 fins al 1935 corresponent a la vida de d'un personatge il·lustre de Tortosa, l'arquitecte i prohoms Joan Abril.

6 - Fonts utilitzades

Document 1 : fotografia : Joan Abril i Guanyavents a l'edat de 66 anys.

Document 2. "L'Ebre"- 11 d'abril 1997. Fotocopia article diari : Tortosa, imatge urbana i societat. La ciutat creix : l'empenta demogràfica i urbanística dels segles XVIII i XIX per Emeteri Fabregat.

Document 3 : VV AA El Baix Ebre i Tortosa. Ajuntament de Tortosa, 1987 (pàg. 198-199) . Text "La Restauració 1875-1923)

Document 4 i 5: Política i premsa de l'època (relligat de dues pàgines : VV AA " Baix Ebre. Montsià. Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Barcelona : Fundació Enciclopèdia catalana, 1984, vol XIII, pàg. 115-116-117)

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

Document 6: .(relligat de 8 pàgines) : Manuscrit de Joan Abril. Notes biogràfiques escrites entre 1882 i 1885

“Primer viatge a Tortosa”. On demana la plaça d'arquitecte municipal. Fa una descripció de la ciutat en aquells anys.

(a la portada i pàgines imparells hi ha el manuscrit i a les pàgines parells hi ha la transcripció. També hi ha una fotografia : Servei de tramvies qmb tracció animal que enllaçava Tortosa amb les poblacions de Roquetes i Jesús. Fou inaugurat el 1885.)

Document 7 : Joan Abril i Guanyavents. “ Un capítol de la meua actuació a Tortosa”

Ed. Dertosa. Tortosa (3ª edició Heraldo. Tortosa, 1931) (fotocopia d'una pàgina del llibre) (14)

Document 8 : àlbum d'imatges (Cartolina gran)

Portada dibuix de Tortosa.

Peu de la foto :

Fonts : Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

R. Miravall. Tortosa. Guia General Ed, Dertosa. Tortosa, 1983

AAVV Lo pont de barques. Llibres de l'Index. Barcelona, 1993

F. Carreras i Candi. La navegació al riu Ebre. “amics de l'Ebre” Generalitat Catalunya. Col. “Lletres de l'Ebrer”. Ed. Romargraf. /

7 - Suport de presentació

Carpeta amb el full de presentació i els peus explicatius dels documents de color lila feta per la unió de dos fulls de cartró de color gris, tamany 60X50 cm., relligada amb cintes. Al centre d'un dels fulls de cartró hi ha enganxat un foli de color lila amb el títol del document. A l'interior la carpeta conté documents o reproduccions fixats sobre cartró de color negre, plastificats, numerats i amb peus explicatius. Hi ha dos tamanyes : 25X32 i 52X32,5

Conté annexos i bibliografia.

Textos informatius i instructius.

La documentació citada és reproduïda per fotocòpia. Hi ha transcripció de la documentació manuscrita

La carpeta ve acompanyada d'un dossier amb les propostes didàctiques a realitzar.

7b - Llengua

Textos instructius en català.

Documentació en l' original, català i castellà

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

8 - Il·lustracions

Document 1 : fotografia : Joan Abril i Guanyavents a l'edat de 66 anys.

Document 8: àlbum d'imatges (Cartolina gran)

Portada dibuix de Tortosa.

Peu de la foto :

Fonts : Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

R. Miravall. Tortosa. Guia General Ed, Dertosa. Tortosa, 1983

AAVV Lo pont de barques. Llibres de l'Index. Barcelona, 1993

A l'interior fotos :

- a) el port de Tortosa i les embarcacions de niu al segle XVIII F. Carreras i Candi. La navegació al riu Ebre. "amics de l'Ebre" Generalitat
- b) drassanes a l'actual Ferreries industria dels calafats a finals del XIX Catalunya. Col. "Lletres de l'Ebre". Ed. Romargraf. /
- c) portal del Romeu
- d) el pont de barques, una altra de les sortides a la ciutat
- e) moll de l'Ebre a Tortosa
- f) drassanes a "La casota " de Ferreries, 1942
- g) Llaüt a l'Ebre
- h) La plaça de l'Àngel al segle XIX
- i) Carrer de Remolins
- j) Embarcador al Palau Episcopal i pont de la Cinta
- k) Vestits tradicionals pagesos a Roquetes.
- g) Llaüt a l'Ebre
- h) La plaça de l'àngel

Document 9. Plànol Tortosa emmurallada. La llegenda conté 18 punts (portals) i 10 punts referits a indrets : muralla, baluards – de les Creus, del Carme, -

Document 10 Capítulo III El concurso del plan del ensanche. (25 de setembre del 1878)

Document 11. La convocatòria del Concurso Público de Proyectos para el Ensanche de Tortosa, (1879)

Document 12. Ayuntamiento Constitucional de Tortosa ... per a la plaça vacant d'Arquitecte Municipal. (25 de febrer del 1882)

Document 12 f plànol de Tortosa. Sense peu del document.

Document 13. Full diari (?) Los debates del EBRO ; notícies diverses de 28/IX/1893 ; notícia sobre la barca de pas

Document 14. Diario de Tortosa : 4-XII-1899. Noticia sobre el ferrocarril. Projecte de Llei autoritzant la construcció del ferrocarril de Valdezafán a Tortosa. Document 15. (format gran) Setmanari regionalista de Tortosa. "La Veu de la Comarca" Setembre de 1904. Escrit de Joan Abril Guanyavents. Anuncia que el dia de 8 / stembre/ 1904 s'inaugura l'Observatori de Física Còsmica de l'Ebre 1995) a Roquetes.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

Document 17. La veu de la comarca . 30 juny del 1907. Notícia: “ Els ponts sobre l'Ebro.” Article de Joan Abril. Es queixa que l'estat no ha pagat les expropiacions per les rampes del pont en una carretera que és l'única que uneix “Catalunya ab lo restant d'Espanya “. Critica el caciquisme que ha impedit aquesta obra.
Hi ha afegit en aquesta reproducció de la pàgina una fotografia d'un dels ponts

Document 18. La veu de la comarca, 31 de desembre 1907. “ La qüestió del pont.” Hi ha dificultats perquè el 1892 va quedar destruït el pont de barques i demanen de refer-ne un.

RELLIGAT : Glossari . Vocabulari alfabètic de mots de difícil comprensió d'aquesta carpeta.

9 - Metodologia

1. Tortosa en temps de Joan Abril i Guanyavents és un document monogràfic informatiu d'història local elaborat amb fonts d'Arxiu i una proposta de temes i documents a treballar.

La proposta didàctica va adreçada tan al professorat com a l'alumnat.

La metodologia de treball pretén la construcció de coneixement i l'activitat de l'alumnat se centra en la lectura, observació, anàlisi sobre les fonts primàries descrites.

Les activitats proposades són progressives i passen de la pauta amb exercicis molt concrets a la llibertat, seguint però criteris metodològics clars que portaran a la iniciació del treball d'investigació. Les propostes parteixen del treball en grup seguint els exercicis proposats al dossier de Pautes de treball. Cada grup treballa sobre els materials de la carpeta que rep i després es posa en comú tota la informació amb la resta d'alumnat.

10 - Descripció valorativa del material reduïdes

Es tracta de la primera carpeta d'un conjunt de cinc sobre la vida i l'obra d'un tortosí il·lustre, l'alcalde i arquitecte Joan Abril. Es un material interessant amb una presentació motivadora i pensada per un treball de descoberta i investigació sobre la figura i l'obra, alhora que una introducció al coneixement del context històric de Tortosa en el pas al segle XX

11 - Espai de treball

Per la realització d'aquest taller és indispensable el treball a l'Arxiu. Possible compaginació amb itineraris per la ciutat de Tortosa.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

Jesús MASIP

Un quart de segle del museu i arxiu de Tortosa, 1987

Joan ABRIL I GUANYAVENTS : Un capítol de la meua actuació a Tortosa. Heraldo de Tortosa, 1931

Glossari : rel·ligat del folis amb el significat de paraules i expressions.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

CID i XUTGLÀ, Mª Pilar

Descoberta del Museu-Arxiu 1980-81

Descoberta de dades arqueològiques i monumentals 1982

ESPUNY i ARASA, Elena

Els documents parlen. Audiovisual 1998

ESPUNY i ARASA, Elena

CURTÓ i HOMEDES, Albert

Què en diu l'Arxiu. Taller didàctic 1998

Col·lecció de 5 carpetes amb materials relacionats amb la figura de Joan Abril.

1. Tortosa en temps de Joan Abril i Guanyavents

2. Biografia

3. Obra arquitectònica civil

4. Obra arquitectònica religiosa

5. Obra cultural

CURTO i HOMEDES, Albert

CID i XUTGLÀ, Mª Pilar (coord.)

Lo pont de barques. Exposició i materials didàctics. 1993

en La processó del diumenge de Rams a Tortosa. Exposició i materials didàctics.

Les processons. 1996

14 - Altres activitats

Aquest taller és continuació del material Els documents parlen.

Tan el taller com l'audiovisual sorgiren com conseqüència de l'activitat

Descoberta de dades arqueològiques i monumentals (1982) de Mª Pilar Cid i

Xutglà, on es feu la descoberta d'un opuscle dels anys 20. L'activitat consistia en la lectura d'aquest opuscle - Un capítol de la meua actuació a Tortosa, de Joan

Abril - i resposta a un qüestionari. La conseqüència directa d'aquesta activitat fou la reedició del llibre i la creació del Taller.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

15 - Materials tractats didàcticament des d'un altre arxiu

Granollers 2. El creixement industrial. Granollers al segle XIX
Relació de treballs suggerits a alumnes de Batxillerat

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Municipal de Granollers/ Hemeroteca Josep Móra
Arxiu Històric Comarcal de Berga ACRB

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

1 - Títol

Joan Abril, 2 . Biografia. Què en diu l'arxiu. Taller didàctic

2 - Autoria

Elena ESPUNY
Albert CURTO i HOMEDES

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de les Terres de l'Ebre

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

Biografia personal de Joan Abril i Guanyavents . Humanista. Arquitecte Municipal de Tortosa des del 13 de març de 1882

6 - Fonts utilitzades

Document 1 i 2 (relligats) Transcripció manuscrit de Joan Abril. Notes referents a la seva biografia
transcripció manuscrit de Joan Abril (Notas Autobiogràficas de Joan Abril i Guanyavents entre los años 1882-1885) . Nascut a Mataró el 1853, explica la seva arribada com arquitecte, com es casa el mateix 82 i com queda vidu amb una filla al 1888.

Document 3 : Album d'imatges :
fotografies de Joan Abril, Mercè Martí i la seva filla Maria Abril i Martí.

Document 4. Documentació Joan Abril. Documentació biogràfica. Relació de documents biogràfics de la vida de la vida de Joan Abril.

- 1.1 Padró de veïns de l'any 1903
- 1.2 Acta de naixement de la filla (Mª de la Mercè) 1883
- 1.3 Acta de defunció de Joan Abril (18-7-39)
- 1.4 Acta de defunció de Mercedes Martí (30/ 9 / 83)
- 1.5 Acta de defunció d'Antònia Guanyavents Lopez (28/ 4/ 1909)
- 1.6 Acta de defunció de Teodoro Abril Ginestà (27/11/1915)
- 1.7 Acta de bateig de Joan Abril (28/4/ 1853)

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

- 1.8 Registre cementiri de Sant Llàtzer (1909) Referència a Antònia Guanyavents.
- 1.9 Registre cementiri de Sant Llàtzer (1915) Referència a Terodoro Abril
- 1.10 Registre nínxols (1941) Ref. a Mercè Martí; Antònia Guanyavents; Teodoro Abril; Joan Abril; Teodoro Abril i Guanyavents (germà) ; Maria Todo.
- 1.11 Acta de defunció de Teodoro Abril i Guanyavents (20 / 9/ 43)
- 1.12 Acta de defunció d'Antònia Abril i Guanyavents (20 / 9 / 43)
- 1.13 Acta de defunció de Maria Todo Bilbé (15/11/ 77)
- 1.14 Registre de nínxols Pilar Abril Castells (18 /3 / 62)
- 1.15 Registre de nínxols de Joan Abril Castells (9 / 4/ 93)
- 1.16 Registre cementiri de St. Llàtzer (1937) : Joaquim i Joan Abril
- 1.17 Registre cementiri Sant Llàtzer 1942 : Joan Abril Castells
- 1.18 Relació de societats (1904) Joan Abril, president del centre Excursionista
- 1.19 Esquela mortuòria d'Antònia Guanyavents (Diario de Tortosa, 28 / 4/1909)
- 1.20 Acta de casament (parròquia) santuari de la Misericòrdia (17 / 5 / 1882)

Document 5. Certificat Secretaria Universitat de Barcelona (fragment) 26 juny 1872

Document 6. fotocòpia de nomenament com a arquitecte municipal de Joan Abril 13 de juny 1881, signat per l'Ajuntament de Tortosa.

Document 7. Manuscrit. Notes autobiogràfiques escrites per Joan Abril entre 1882 i 1885 (amb transcripció) "Primer viatge a Tortosa"

Document 8. Fragment de carta (pagament del gas) 3 de març del 1882 Document 9. Fotografia Joan Abril als 66 anys d'edat. Manuscrit on fa constar el càrrec

Document 9 – 17 (relligat de 5 pàgines)

Document 10. Comunicat de l'Ajuntament de Tortosa. Sou anual de Joan Abril de 3.000 ptes. 13 de març del 1882. Butlletí oficial Ajuntament. 25 març 1882.

Document 11. Portada diari "La verdad" – Tortosa 25 de març de 1882 , per la possessió del càrrec) ;

Document 12 . Acords Municipals 1 octubre del 1883. Acords Municipals 7 de desembre del 1883. Anuncien una plaça d'arquitecte municipal perquè han suspès de feina i sou a en Joan Abril per haver marxat de la ciutat sense permís.

Document 13. Acords municipals 28 de novembre de 1883.

Document 14. Comunicat de l'Ajuntament de Tortosa a Joan Abril 29/ 83. "Suspensión y cesantía"

Document 15. Comunicat de l'ajuntament. 2n nomenament de Joan Abril com a arquitecte municipal. Li retornen el càrrec.

Document 16. Diari de Tortosa 14 de setembre del 1884. Es queixen que Joan Abril està més temps a Barcelona o Mataró i que en canvi , cobra de l'Ajuntament de Tortosa.

Document 17. Certificat de l'Ajuntament de Tortosa lliurat a Joan Abril on es fa constar que és arquitecte municipal des del 1882.

Document 18. Transcripció manuscrit. Notes autobiogràfiques de Joan Abril entre els anys 1882 i 1885.

Document 19. Acords municipals 25 juliol 1900 – creació del museu arqueològic nomenant director a Joan Abril

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

Document 20. Joan Abril “ Un capítol de la meva actuació a Tortosa” editorial Dertosa. Tortosa (Heraldo, Tortosa, 1931) pàg. 22-23

Document 21.” Notas de ma cartera” . Manuscrit amb l'autobiografia de Joan Abril fins al 1908.

Document 22. Fragment quadern manuscrit de J. Abril. Referents a la seva biografia - “ el caràcter indolent y apatic del tortosí neutralitza fa imposible i mata tota iniciativa ...”. Documents 23 i 24 Relligats.

Document 23 . Coberta i contracoberta del llibre “Un capítol de la meva actuació a Tortosa” de Joan Abril i Guanyavents ed. DERTOSA.

Document 24. Pàg. Del llibre : auto-retrato de Joan Abril i Guanyavents, arquitecte, fet als 75 anys.

Document 25. Factura del llibre anterior 3 de maig del 1928 – diu que és de tamany foli i de 40 pàgines 326ptes. Amb 50 cèntims

Document 26. “El Heraldo de Tortosa”, abril 1929, parlant de J. Abril, amb lloances.

Document 27. Carta d'un familiar, Joan Abril i Albertí, des de Blanes a en Joan Abril que es trobava a Caldes de Malavella. Abús de rebut del llibre 13 octubre de 1928.

Document 28. Carta de 23 setembre del 28 de Leonci Soler. Acús de rebut del llibre.

Document 29. Carta d'un frare caputxí des de Manresa agraïnt el llibre 9 setembre del 1929 30.

Document 30. Final del llibre – text – nota última : l'Ajuntament li retorna el càrrec de Director del Museu diocesà . 25 abril del 1932

Document 31. Documentació personal : tarja d'identitat electoral Generalitat de Catalunya - 1935 – tenia 82 anys; cèdula personal – de l'Ajuntament de Tortosa 1936

7 - Suport de presentació

Carpeta amb el full de presentació i els peus explicatius dels documents de color verd feta per la unió de dos fulls de cartró de color gris, grandària 60X50 cm., relligada amb cintes. Al centre d'un dels fulls de cartró hi ha enganxat un foli de color verd amb el títol del document. A l'interior la carpeta conté documents o reproduccions fixats sobre cartró de color negre, plastificats, numerats i amb peus explicatius. Hi ha dues mides : 25X32 i 52X32,5

Conté annexos i bibliografia. Textos informatius i instructius.

La documentació citada és reproduïda per fotocòpia. Hi ha transcripció de la documentació manuscrita. La carpeta ve acompanyada d'un dossier amb les propostes didàctiques a realitzar.

7b - Llengua

Textos instructius en català.

Documentació en l' original, català i castellà.

Glossari : relligat del folis amb el significat de paraules i expressions.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

8 - Il·lustracions

Document 3. Àlbum d'imatges :

fotografies de Joan Abril, Mercè Martí i la seva filla Maria

Document 9. Fotografia Joan Abril als 66 anys d'edat. Manuscrit on fa constar el càrrec.

Document 24. Pàg. Del llibre : auto-retrato de Joan Abril i Guanyavents, arquitecte, fet als 75 anys.

9 - Metodologia

1. Biografia és un document monogràfic informatiu d'història local elaborat amb fonts d'Arxiu i una proposta de temes i documents a treballar.

La proposta didàctica va adreçada tan al professorat com a l'alumnat.

La metodologia de treball pretén la construcció de coneixement i l'activitat de l'alumnat se centra en la lectura, observació, anàlisi sobre les fonts primàries descrites.

Les activitats proposades són progressives i passen de la pauta amb exercicis molt concrets a la llibertat, seguint però criteris metodològics clars que portaran a la iniciació del treball d'investigació. Les propostes parteixen del treball en grup seguint els exercicis proposats al dossier de Pautes de treball. Cada grup treballa sobre els materials de la carpeta que rep i després es posa en comú tota la informació amb la resta d'alumnat.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta de la segona carpeta d'un conjunt de cinc sobre la vida i l'obra d'un tortosí il·lustre l'arquitecte i prohoms Joan Abril. Es un material interessant amb una presentació motivadora i pensada per un treball de descoberta i investigació sobre la figura i l'obra, alhora que una introducció al coneixement del context històric de Tortosa en el pas al segle XX. Aquesta carpeta és especialment interessant perquè pot ser exemple de treball de cara a elaborar biografies personals, familiars o de personatges públics.

11 - Espai de treball

Per la realització d'aquest taller és indispensable el treball a l'Arxiu.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

Joan ABRIL I GUANYAVENTS : Un capítol de la meua actuació a Tortosa. Heraldo de Tortosa, 1931

Jesús MASIP
Un quart de segle del museu i arxiu de Tortosa, 1987

13 - Disponibilitat d'altres recursos

CID i XUTGLÀ, Mª Pilar
Descoberta del Museu-Arxiu 1980-81
Descobert de dades arqueològiques i monumentals 1982

ESPUNY i ARASA, Elena
Els documents parlen. Audiovisual 1998

ESPUNY i ARASA, Elena
CURTÓ i HOMEDES, Albert
Què en diu l'Arxiu. Taller didàctic 1998
Col·lecció de 5 carpetes amb materials relacionats amb la figura de Joan Abril.

1. Tortosa en temps de Joan Abril i Guanyavents
2. Biografia
3. Obra arquitectònica civil
4. Obra arquitectònica religiosa
5. Obra cultural

CURTO i HOMEDES, Albert
CID i XUTGLÀ, Mª Pilar (coord.)
Lo pont de barques. Exposició i materials didàctics. 1993
La processó del diumenge de Rams a Tortosa. Exposició i materials didàctics. (1995)
Les processons. 1996

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

14 - Altres activitats

Aquest taller és continuació del material Els documents parlen. Tan el taller com l'Audiovisual sorgiren com conseqüència de l'activitat Descoberta de dates arqueològiques i monumentals (1982) de Mª Pilar Cid i Xutglà, on es feu la descoberta d'un opuscle dels anys 20. L'activitat consistia en la lectura d'aquest opuscle - Un capítol de la meua actuació a Tortosa, de Joan Abril - i resposta a un qüestionari. La conseqüència directa d'aquesta activitat fou la reedició del llibre i la creació del Taller.

15 - Materials tractats didàcticament

15b - Ubicació dels materials

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

1 - Títol

Joan Abril, 3. Obra arquitectònica civil. Què en diu l'arxiu. Taller didàctic

2 - Autoria

Elena ESPUNY
Albert CURTO i HOMEDES

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de les Terres de l'Ebre

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

Coneixement i anàlisi de les construccions civils en què va intervenir l'arquitecte Joan Abril :

- mercat municipal de Tortosa
- museu municipal
- cementiri de St. Llàtzer
- Eixample de Tortosa
- pont de la Cinta

6 - Fonts utilitzades

Album d'imatges

Document 1 Joan Abril i Guanyavents als 66 anys d'edat

Document 2 , 3 i 4 (relligats) "Notas de ma cartera" Manuscrit de Joan Abril amb notas autobiogràfiques fins a 1908.

Document 5 - 8 (relligats) :

Document 5 Portada del llibre "Un capítol de la meua actuació a Tortosa" . fotocòpia pàgines 13-14

Document 6 reproducció pàgines 15-16 llibre anterior

Document 7 i 8 . reproducció pàgines 22 i 23 llibre anterior. Pàgina 22 quadre orla Autoretrat de Joan Abril i pàgina 23 explicació dels diversos motius que formen orla a l'autoretrat :

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

1. croquis del mercat de Tortosa
2. Vista del mercat construït
3. mercat
4. mercat
5. reproducció del plànol de Tortosa
6. vista del museu municipal
7. porta d'entrada a la capella del Palau episcopal
8. còpia a llapis de l'anterior abans de la restauració
9. cementiri de St. Llàtzer
10. Capella de St. Josep

Document 9. Notas de ma cartera. Manuscrit de Joan Abril amb notes autobiogràfiques fins al 1908. Explica que com arquitecte municipal va construir el mercat públic; que tenia projectada una xarxa de clavegueres. El canvi polític – no diu quin – fou la causa que s'abandonés l'obra.

Document 10 .

2 fotografies : Croquis del projecte de mercat de Tortosa (n 1 a l'orla del document 7) Vista del mercat construït (n 2 a l'orla) Ajuntament de Tortosa. Negociat de foment. S'acorda gravar el nom de l'arquitecte en un lloc preferent del mercat, al costat de la porta de Reus. 9 de maig 1928.

Document 11 2 Fotografies Mercat Públic

Document 12 diari Ebre- informes – pàgina de Cultura 29 d'agost del 1985. Article de Josep Lluís i Ginovart, arquitecte

“ Anàlisi a càrrec de l'arquitecte tortosí Josep Lluís Ginovart En commemorar-se el centenari de l'eixample de Tortosa dissenyat per l'arquitecte Joan Abril i Guanyavents.” Pàg. 17

Document 13 diari Ebre- informes – pàgina de Cultura 29 d'agost del 1985. Article de Josep Lluís i Ginovart, arquitecte

“ Anàlisi a càrrec de l'arquitecte tortosí Josep Lluís Ginovart En commemorar-se el centenari de l'eixample de Tortosa dissenyat per l'arquitecte Joan Abril i Guanyavents.” Pàg. 18

Document 14 7 de novembre 1882. Document manuscrit on l'ajuntament li demana que aixequi un plànol d'un carrer que vagi del pont al barri de la creu.

Document 15 Tortosa 28 de maig 1886. Manuscrit de l'ajuntament 2ª suspensió del càrrec per haver marxat de la ciutat sense permís.

Document 15b Àlbum d'imatges “l'Eixample” Font : Tortosa. Imatges i records. Ed. Viena-Columna. Barcelona, 1997 - 2 fulls relligats, 4 cares : dues fotografies per cara a la part central i una a la contraportada (tamany 17 X 11) – hi ha el títol de la foto imprès a la mateixa foto en castellà i un peu en català fet pel muntatge :

Foto 1. A.T.V. Tortosa. Plaza de Tetuán.

El primer eixample del recinte fortificat és del barri del Rastre, a partir de 1864. Antiga plaça de Tetuan, als terrenys de l'antiga murada.

Foto 2. A. T. V. Tortosa. Calle de Reus Els carrers irregulars, de tradició medieval, del casc antic, contraten amb els traçats rectilinis de l'Eixample.

Foto 3. A.T.V. Tortosa. Calle de Reus

L'entrada principal de la ciutat es feia pel sector de l'antic portal del Temple. Carrer

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

de Reus (Avui Avinguda de la Generalitat)

Foto 4. Tortosa. Calle Cervantes

Carrer Cervantes, que unia el nucli antic amb l'estació de ferrocarril.

Foto 5. Plaça Alfons XII, anomenada de la República en el període republicà.

Document 16. Plànol de l'eixampla antic de Tortosa. No hi ha data.

Document 17 . Tortosa en temps de Joan Abril. Plànol i projectes d'eixamples.

Document 18. Plànol recent de Tortosa.

Document 19. – tamany gran Cartolina sencera plegada en dos. Plànol actual de la ciutat de Tortosa. Disseny Querol-Andreu.

Document 20. Manuscrits del 9 de setembre de 1883 :

Comunicat lliurat a Joan Abril de l'Ajuntament de Roquetes nomenant-lo mestre d'obres municipal.

Resposta de Joan Abril : accepta el càrrec.

Document 21. Delegació d'Hisenda de Tarragona. 3 de novembre de 1883. Nomenament de Joan Abril com a pèrit de la delegació.

Document 22. Fragment de quadern de Joan Abril. Registre d'expedients d'obres realitzades. És un llistat manuscrit en el que hi figuren dates des de 1884 fins a 1895 amb l'anotació de les realitzacions fetes (p. Exemple : recimentar i aplanar un mur de la catedral, modificar façana, urbanitzar parcel·les, construir una casa ...)

Document 23 . Pàgina de diari – grandària : 50 X32 – Los debates del Ebro 13 / VIII / 1893. Hi ha destacat un article de la secció : “ A vuela pluma “ titulat : Puente del Estado. A peu de pàgina, amb lletra gran, hi ha copiats els fragments que estan destacats anteriorment :El B.O. del dia 9 , inserta la relación nominal de propietarios de la Expropiación de edificios y solares para construir el puente de hierro sobre el Ebro. En Tortosa, en la carretera de 2º orden, Castellón-Tarragona ...

Nº 10 – Obispo de Tortosa IGLESIA DEL ROSARIO, linda con herederos de Eduardo Falcó, izqda. Calle de la Paja y casas, 7, 9, 11...

Nº 11 – Juan Abril Guanyavents, solar nº 97, producto imponible 3,84 ptas.

Nº 12 – Obispo de Tortosa, solar nº 103, producto imponible 1,92 ptas.

Nº 13 – Juan Abril Guanyavents, solar nº 100, producto imponible, 1,92 ptas.

Document 24. Pàgina de diari – tamany gran : 50 X32 – Los debates del Ebro 20 / IXI / 1893. Hi ha destacat un article de la secció : “ A vuela pluma “ titulat : Puente del Estado. Fa referència a la construcció del pont.

Document 25. Relació d'articles de premsa referents a Joan Abril. (copia a màquina de fragments de diaris recollits en un mateix full)

“Los debates del Ebro” 20 de setembre de 1893 – instal·len una Gúmena de la barcassa Paulita en terrenys de Joan Abril. Els la fa retirar -.

“Los debates del Ebro “ 24 de setiembre de 1893 – instal·len una barca de pas mentre esperen que comencin les obres del pont de la Cinta.

Document 26. Pàgina de diari – tamany gran : 50 X32 – Los debates del Ebro 28 / IXI / 1893. Hi ha destacat un article de la secció : “ A vuela pluma “ titulat :Barca de paso .Fa referència a la instal·lació de la barca de pas a l'antic pont de barques.

Document 27. Pàgina de diari. – tamany gran 50 X 32. Portada de :

“ LA VEU DE LA COMARCA, quinzenari regionaliste”

Tortosa, 30 de juny del 1907

Article destacat : “Els ponts sobre l'Ebro” . Article que també apareix en una altra carpeta del mateix dossier.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

Document 28. Fotografies :

Del pont de barques al pont de l'estat. (relligat de dues pàgines; 4 cares; portada i dues fotos per cara; total, 6 fotos. Fonts :

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

AA VV Lo pont de barques. Llibres de l'Índex. Barcelona, 1993

Foto1 El pont de barques

Foto 2 Pont de la cinta i pont de l'Estat sense accessos

Foto 3 Incendi del pont de barques el 4 de juliol de 1892

Foto 4 A.T. V. Tortosa. Arrabal de S. Vicente ? i puente volante.

Pas de barcaça, alternativa fins l'acabament del pont de l'Estat, 1911

Foto 5 Tortosa. Puente del Estado- interior

Pont de l'Estat abans de la Guerra Civil, obra d'enginyeria de l'empresa Maquinista Terrestre i Marítima

Foto 6 Tortosa. Plaza de la Constitución. Fot. R. Borrell Antiga plaça Major. Durant l'Edat Mitjana s'hi celebrava el mercat, d'aquí el seu Primitiu nom de plaça de les Cols.. Amb la construcció de la rampa l'accés al Pont de l'Estat va quedar totalment mutilada.

Document 29. Reproducció d'un fragment de la pàgina portada de LA VEU DE LA COMARCA de 28 d'agost de 1904. Article : " Lo del Cementiri de San Lázaro". Article de Joan Abril on justifica la necessitat i les possibilitats de fer el cementiri i diu que si no es fa és perquè l'Ajuntament no vol.

Document 30. Reproducció d'un fragment de pàgina del DIARIO DE TORTOSA de 22 de febrer de 1906. La data hi és posada a mà. (el propi Abril ?) Article : De actualidad. Manojó de verdades. Es torna a tractar el tema del cementiri. No està signat.

GLOSSARI – dossier relligat amb espiral negra llibreta . Set fulls a una cara. Portada i contraportada.

7 - Suport de presentació

Carpeta folrada amb paper vermell feta per la unió de dos fulls de cartró de color gris, grandària 60X50 cm., relligada amb cintes. Al centre hi ha enganxat un foli de color amb el títol del document.

Carpeta amb el full de presentació i els peus explicatius dels documents de color lila feta per la unió de dos fulls de cartró de color gris, mida 60X50 cm., relligada amb cintes. Al centre d'un dels fulls de cartró hi ha enganxat un foli de color lila amb el títol del document. A l'interior la carpeta conté documents o reproduccions fixats sobre cartró de color negre, plastificats, numerats i amb peus explicatius. Hi ha dues mides : 25X32 i 52X32,5

Conté annexos i bibliografia.

Textos informatius i instructius.

La documentació citada és reproduïda per fotocòpia. Hi ha transcripció de la documentació manuscrita. La carpeta ve acompanyada d'un dossier amb les propostes didàctiques a realitzar.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

7b - Llengua

Textos instructius en català.

Documentació en l' original, català i castellà.

8 - Il·lustracions

Document 7 reproducció pàgines 22 i 23 llibre anterior. Pàgina 22 quadre orla Auto-retrat de Joan Abril i pàgina 23 explicació dels diversos motius que formen orla a l'autoretrat :

- 1.croquis del mercat de Tortosa
- 2.Vista del mercat construït
- 3.mercat
- 4.mercat
- 5.reproducció del plànol de Tortosa
- 6.vista del museu municipal
- 7.porta d'entrada a la capella del Palau episcopal
- 8.còpia a llapis de l'anterior abans de la restauració
- 9.cementiri de St. Llätzer
10. Capella de St. Josep

Document 10 .

2 fotografies : Croquis del projecte de mercat de Tortosa (n 1 a l'orla del document 7)

Vista del mercat construït (n 2 a l'orla)

Document 11.

2 Fotografies Mercat Públic

Document 15b

Album d'imatges l'Eixample Font : Tortosa. Imatges i records. Ed. Viena-Columna. Barcelona, 1997- 2 fulls relligats, 4 cares : dues fotografies per cara a la part central i una a la contraportada (tamany 17 X 11) – hi ha el títol de la foto imprès a la mateixa foto en castellà i un peu en català fet pel muntatge :

Foto 1. A.T.V. Tortosa. Plaza de Tetuán. El primer eixample del recinte fortificat és del barri del Rastre, a partir de 1864. Antiga plaça de Tetuan, als terrenys de l'antiga murada.

Foto 2. A. T. V. Tortosa. Calle de Reus. Els carrers irregulars, de tradició medieval, del casc antic, contrasten amb els traçats rectilínis de l'Eixample

Foto 3. A.T .V. Tortosa. Calle de Reus L'entrada principal de la ciutat es feia pel

sector de l'antic portal del Temple. Carrer de Reus. (Avui Avinguda de la Generalitat)

Foto 4. Tortosa. Calle Cervantes. Carrer Cervantes, que unia el nucli antic amb l'estació de ferrocarril.

Foto 5. Plaça Alfons XII, anomenada de la República en el període republicà.

Document 16. Plànol de l'eixample antic de Tortosa. No hi ha data.

Document 18. Plànol recent de Tortosa.

Document 19. tamany gran Cartolina sencera plegada en dos. Plànol actual de la ciutat de Tortosa. Disseny Querol-Andreu.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

Document 28. Fotografies : Del pont de barques al pont de l'estat. (relligat de dues pàgines; 4 cares; portada i dues fotos per cara; total, 6 fotos.

Fonts : Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre AA VV Lo pont de barques. Llibres de l'Índex. Barcelona, 1993

Foto1 El pont de barques

Foto 2 Pont de la cinta i pont de l'Estat sense accessos

Foto 3 Incendi del pont de barques el 4 de juliol de 1892

Foto 4 A.T. V. Tortosa. Arrabal de S. Vicente ? i puente volante. Pas de barcaça, alternativa fins l'acabament del pont de l'Estat, 1911

Foto 5 Tortosa. Puente del Estado- interior

Pont de l'Estat abans de la Guerra Civil, obra d'enginyeria de l'empresa Maquinista Terrestre i Marítima

Foto 6 Tortosa. Plaza de la Constitución. Fot. R. Borrell Antiga plaça Major. Durant l'Edat Mitjana s'hi celebrava el mercat, d'aquí el seu. Primitiu nom de plaça de les Cols.. Amb la construcció de la rampa l'accés al Pont e l'Estat va quedar totalment mutilada.

9 – Metodologia

3. Obra arquitectònica és un document monogràfic informatiu d'història local elaborat amb fonts d'Arxiu i una proposta de temes i documents a treballar.

La proposta didàctica va adreçada tan al professorat com a l'alumnat.

La metodologia de treball pretén la construcció de coneixement i l'activitat de l'alumnat se centra en la lectura, observació, anàlisi sobre les fonts primàries descrites.

Les activitats proposades són progressives i passen de la pauta amb exercicis molt concrets a la llibertat, seguint però criteris metodològics clars que portaran a la iniciació del treball d'investigació. Les propostes parteixen del treball en grup seguint els exercicis proposats al dossier de Pautes de treball. Cada grup treballa sobre els materials de la carpeta que rep i després es posa en comú tota la informació amb la resta d'alumnat.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta de la tercera carpeta d'un conjunt de cinc sobre l'obra d'un tortosí il·lustre, l'arquitecte i prohoms Joan Abril. És un material interessant amb una presentació motivadora i pensada per un treball de descoberta i investigació sobre la figura i l'obra, alhora que una introducció al coneixement del context històric de Tortosa en el pas al segle XX.

Aquesta carpeta és especialment interessant per treballar aspectes del patrimoni monumental i de la història de l'art

11 - Espai de treball

Per la realització d'aquest taller és indispensable el treball a l'Arxiu. Possible compaginació amb itineraris per la ciutat de Tortosa.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

Joan ABRIL I GUANYAVENTS : Un capítol de la meua actuació a Tortosa. Heraldo de Tortosa, 1931

Jesús MASIP

Un quart de segle del museu i arxiu de Tortosa, 1987

Glossari : relligat del folis amb el significat de paraules i expressions

13 - Disponibilitat d'altres recursos

CID i XUTGLÀ, Mª Pilar

Descoberta del Museu-Arxiu 1980-81

Descoberta de dades arqueològiques i monumentals 1982

ESPUNY i ARASA, Elena

Els documents parlen. Audiovisual 1998

ESPUNY i ARASA, Elena

CURTÓ i HOMEDES, Albert

Què en diu l'Arxiu. Taller didàctic 1998

Col·lecció de 5 carpetes amb materials relacionats amb la figura de Joan Abril.

1. Tortosa en temps de Joan Abril i Guanyavents

2. Biografia

3. Obra arquitectònica civil

4. Obra arquitectònica religiosa

5. Obra cultural

CURTO i HOMEDES, Albert

CID i XUTGLÀ, Mª Pilar (coord.)

Lo pont de barques. Exposició i materials didàctics. 1993

La processó del diumenge de Rams a Tortosa. Exposició i materials didàctics. (1995)

Les processons. 1996

14 - Altres activitats

Aquest taller és continuació del material Els documents parlen.

Tan el taller com l'Audiovisual sorgiren com conseqüència de l'activitat

Descoberta de dades arqueològiques i monumentals (1982) de Mª Pilar Cid i

Xutglà, on es feu la descoberta d'un opuscle dels anys 20. L'activitat consistia en

la lectura d'aquest opuscle - Un capítol de la meua actuació a Tortosa, de Joan

Abril - i resposta a un qüestionari. La conseqüència directa d'aquesta activitat fou

la reedició del llibre i la creació del Taller.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

El creixement de la ciutat de Balaguer

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n de BTx. Estudis sobre Igualada. 4 De l'evolució urbanística

15b - Ubicació dels material

Arxiu Històric Comarcal de Balaguer ACBA

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada ACI

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

1 - Títol

Joan Abril, 4. Obra arquitectònica religiosa. Què en diu l'arxiu. Taller didàctic

2 - Autoria

Elena ESPUNY i ARASA
Albert CURTO i HOMEDES

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de les Terres de l'Ebre

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

Coneixement i anàlisi dels edificis religiosos en els que hi va intervenir l'arquitecte Joan Abril :

- Més de 35 esglésies
- Església parroquial de St. Mateu
- Cor i voltes de l'arxiprestal de Morella
- Engrandiment de l'Artana
- Temple expiatori a Tortosa
- Capella del palau del bisbe
- palau episcopal de Tortosa
- ermita de Mig camí
- Catedral de Tortosa
- Església del Roser
- Reconstrucció de la cúpula de l'Església de Canet lo Roig
- Restauració de St. Mateu

6 - Fonts utilitzades

Document 1. Fotografia de Joan Abril i Guanyavents a l'edat de 66.

Document 2 . Transcripció a màquina del manuscrit original escrit i transcrit al català. Borrador de notas biográficas de Joan Abril i Guanyabents, redactadas por él mismo y enviadas al S. Talp i Plana, el día 15 de enero de 1908 para su publicación.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

Document 3. Fragment manuscrit . Referent biografia 1882-1885. Explica que va començar a exercir com a arquitecte diocesà el 12 de març de 1885. Foto porta capella palau episcopal.

Document 4. Text i fotos porta i finestres palau episcopal

Document 5. Transcripció fragment de manuscrit amb notes autobiogràfiques entre 1882 i 1885

Document 6. “Un capítol de la meva actuació a Tortosa “ Ed. Dertosa. (3ª edició Heraldo, Tortosa, 1931 pàg. 17) foto: ermita de Mig—camí

Document 7. Plànol del Bisbat de Tortosa amb la senyalització del límit actual d' Emili Moreira “Geografia General de Catalunya” pp. 720-721.

Documents 8, 9 i 10 Dues pàgines relligades “Un capítol de la meva actuació” (pp- 23- 31) on parla del temple de la Reparació. També explica les seves actuacions. Planta del temple de la Reparació

Document 9 . Fotos del temple de la Reparació

Document 10. pàg. 31 del llibre

Document 11. Relligat de dues pàgines. Fotografies.

Reproducció de pàgina de Hormiga de Oro de 18 de juliol 1914 on parlen de l'església de Sta. –Creu de Ferreries, Catedral de Tortosa. Fotografies :

Foto 1 façana principal de la Catedral de Tortosa

Foto 2 (pàgina 2 Planta de la catedral. Fotografia de la nau central i finestrals de l'absis.

Pàgina 3 : fotos : absis de la Seu des de l'exterior, Capella del Sant Sepulcre. Catedral; Antiga entrada de l'Aula Capitular, actual Capella del Sagrari. Capella de la Cinta.

Document 12. Carta al bisbat de Tortosa . Demana que li concedeixen una placa a la façana de la Catedral, on hi figuri el seu nom, ja que és ell qui hi ha treballat.

Document 13. L'Església del Roser. Font : Arxiu Històric Comarcal Terres de l'Ebre (Cartolina gran doblada.)

Fotografies. Cada foto està plastificada i posada a la cartolina – també plastificada – amb cantoneres adhesives.

Foto a) antiga església del Roser enderrocada el 1910 per a la construcció del pont de l'estat.

Foto b) Destrucció parcial de l'església del roser i del Pont de l'Estat. Guerra Civil espanyola (1936-39)

Foto c) Església del Roser projectada i construïda per l'arquitecte Joan Abril a Ferreries

Foto d) Església del Roser i Pont de l'Estat restaurats després de la guerra.

Document 14. Fragments manuscrits. A la portada hi ha escrit :

“Perteneix a don Juan Abril y Guanyabens arquitecto de Tortosa (julio de 1937) - Batiburrillo 1884” -

No hi ha transcripció a màquina. Són tres textos referits a temes de la construcció :

Text 1. Títol : “ incombustilidad de las maderas”

Text 2. Títol : “preservación del hierro, hierro colado,”

Text 3 : Títol “empleo del hormigón para construir paredes.” GLOSSARI .

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

7 - Suport de presentació

Carpeta folrada de color groc feta per la unió de dos fulls de cartró de color gris, mida 60X50 cm., relligada amb cintes. Al centre d'un dels fulls de cartró hi ha enganxat un foli de color groc amb el títol del document. A l'interior, la carpeta conté documents o reproduccions fixats sobre cartró de color groc, plastificats, numerats i amb peus explicatius.

Carpeta amb el full de presentació i els peus explicatius dels documents de color lila feta per la unió de dos fulls de cartró de color gris, grandària 60X50 cm., relligada amb cintes. Al centre d'un dels fulls de cartró hi ha enganxat un foli de color lila amb el títol del document. A l'interior la carpeta conté documents o reproduccions fixats sobre cartró de color negre, plastificats, numerats i amb peus explicatius. Hi ha dues mides : 25X32 i 52X32,5
Conté annexos i bibliografia.

Textos informatius i instructius.

La documentació citada és reproduïda per fotocòpia. Hi ha transcripció de la documentació manuscrita

La carpeta ve acompanyada d'un dossier amb les propostes didàctiques a realitzar.

7b - Llengua

Textos instructius en català.

Documentació en l' original, català i castellà

8 - Il·lustracions

Document 1. Fotografia de Joan Abril i Guanyavents a l'edat de 66.

Document 2 . Fotografia volta creueria palau episcopal.

Document 3. Foto porta capella palau episcopal

Document 4. Fotos porta i finestres palau episcopal

Document 6. Foto: ermita de Mig—camí

Document 9. Fotos de la reparació del temple

Document 11. Relligat de dues pàgines. Fotografies Catedral de Tortosa.

Pàgina 1 / Foto 1 : Façana principal de la Catedral de Tortosa

Pàgina 2 / Foto 2 : Planta de la catedral. Fotografia de la nau central i finestrals de l'absis.

Pàgina 3 : Fotos :

absis de la Seu des de l'exterior, Capella del Sant Sepulcre. Catedral;

Antiga entrada de l'Aula Capitular, actual Capella del Sagrari. Capella de la Cinta.

Document 13. L'Església del Roser. Font : Arxiu Històric Comarcal Terres de l'Ebre (Cartolina gran doblada.)

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

Fotografies. Cada foto està plastificada i posada a la cartolina – també plastificada – amb cantoneres adhesives.

Foto a) antiga església del Roser enderrocada el 1910 per a la construcció del pont de l'estat.

Foto b) Destrucció parcial de l'església del roser i del Pont de l'Estat. Guerra Civil espanyola (1936-39)

Foto c) Església del Roser projectada i construïda per l'arquitecte Joan Abril a Ferreries

Foto d) Església del Roser i Pont de l'Estat restaurats després de la guerra.

9 – Metodologia

4. Joan Abril, 4. Obra arquitectònica religiosa és un document monogràfic informatiu d'història local elaborat amb fonts d'Arxiu i una proposta de temes i documents a treballar.

La proposta didàctica va adreçada tan al professorat com a l'alumnat.

La metodologia de treball pretén la construcció de coneixement i l'activitat de l'alumnat se centra en la lectura, observació, anàlisi sobre les fonts primàries descrites.

Les activitats proposades són progressives i passen de la pauta amb exercicis molt concrets a la llibertat, seguint però criteris metodològics clars que portaran a la iniciació del treball d'investigació. Les propostes parteixen del treball en grup seguint els exercicis proposats al dossier de Pautes de treball. Cada grup treballa sobre els materials de la carpeta que rep i després es posa en comú tota la informació amb la resta d'alumnat.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta de la quarta carpeta d'un conjunt de cinc sobre la vida i l'obra d'un tortosí il·lustre, l'arquitecte i prohoms Joan Abril. És un material interessant amb una presentació motivadora i pensada per un treball de descoberta i investigació sobre la figura i l'obra, alhora que una introducció al coneixement del context històric de Tortosa en el pas al segle XX.

Aquesta carpeta és especialment interessant per treballar aspectes del patrimoni i de la història de l'art.

11 - Espai de treball

Per la realització d'aquest taller és indispensable el treball a l'Arxiu. Possible compaginació amb itineraris per la ciutat de Tortosa.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

Joan ABRIL I GUANYAVENTS : Un capítol de la meva actuació a Tortosa. Heraldo de Tortosa, 1931

Jesús MASIP

Un quart de segle del museu i arxiu de Tortosa, 1987

Glossari : rel·ligat del folis amb el significat de paraules i expressions.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

CID i XUTGLÀ, Mª Pilar

Descoberta del Museu-Arxiu 1980-81

Descoberta de dades arqueològiques i monumentals 1982

ESPUNY i ARASA, Elena

Els documents parlen. Audiovisual 1998

ESPUNY i ARASA, Elena ; CURTÓ i HOMEDES, Albert

Què en diu l'Arxiu. Taller didàctic 1998

Col·lecció de 5 carpetes amb materials relacionats amb la figura de Joan Abril.

1. Tortosa en temps de Joan Abril i Guanyavents

2. Biografia

3. Obra arquitectònica civil

4. Obra arquitectònica religiosa

5. Obra cultural

CURTO i HOMEDES, Albert

CID i XUTGLÀ, Mª Pilar (coord.)

Lo pont de barques. Exposició i materials didàctics. 1993

La processó del diumenge de Rams a Tortosa. Exposició i materials didàctics. (1995)

Les processons. 1996

14 - Altres activitats

Aquest taller és continuació del material Els documents parlen.

Tan el taller com l'Audiovisual sorgiren com conseqüència de l'activitat

Descoberta de dades arqueològiques i monumentals (1982) de Mª Pilar Cid i

Xutglà, on es feu la descoberta d'un opuscle dels anys 20. L'activitat consistia en

la lectura d'aquest opuscle - Un capítol de la meva actuació a Tortosa, de Joan

Abril - i resposta a un qüestionari. La conseqüència directa d'aquesta activitat fou

la reedició del llibre i la creació del Taller.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

15 - Materials tractats didàcticament

Relació de treballs suggerits als alumnes de Batxillerat : 05. Història d'edificis singulars
Possibles temes de treballs per a alumnes 1er Batxillerat. Escola Arrels. 3. La
Coronació de la Verge del Claustre
Documents que fan història. Dossier d'història medieval. Acta de Consagració de Sta.
Maria de Terrassa

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Berga ACBR
Arxiu Històric Comarcal de Solsona ACS
Arxiu Històric Comarcal de Terrassa ACTR

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

1 - Títol

Joan Abril, 5. Obra cultural. Què en diu l'arxiu. Taller didàctic

2 - Autoria

Elena ESPUNY i ARASA
Albert CURTO i HOMEDES

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de les Terres de l'Ebre

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

Realitzacions socials de Joan Abril.
Subscriptor de La Renaixença
Soci numerari de l'Associació catalanista d'excursions científiques
Iniciador del diari "La veu de la comarca" setmanari regionaliste de Tortosa
Iniciador d'un museu. L'anomena Museu Arqueològic de Llercavònia. Nomenat director del Museu. Més tard passarà a ser el Museu Arqueològic.

6 - Fonts utilitzades

Document 1. Fotografia de Joan Abril i Guanyavens a l'edat de 66 anys.

Document 2. Transcripció fragment de manuscrit de Joan Abril. Notes autobiogràfiques (1882-85)- figura com a subscriptor de la Renaixença.
Fragment manuscrit 1882-1885 explica que es soci numerari de l'Associació catalanista d'excursions científiques.

Document 3. Fragment de Carta a Joan Abril 1879 de l'Associació Catalanista d'excursions científiques c/ Paradís, 10 2º ; on l'admeten com a soci numerari.

(documents 4, 5, 6 i 7 : cartolina tamany gran)

Document 4. Reproducció portada del diari:
"La veu de la comarca" setmanari regionaliste de Tortosa, nº 7 29 de febrer del 1903.
Article : El catalanisme i els obrers. Diversos 1903, 1906, 1908, sobre tema de museus.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

Document 5. Reproducció portada del diari “La veu de la comarca” setmanari regionalista de Tortosa, 24 de maig 1903. Article : Nostra llengua en la religió

Document 6. Reproducció portada del diari. “La veu de la comarca” setmanari regionalista de Tortosa, 31 de maig 1903. Article : A Poblet , signat per Joan Abril – convida a un acte religiós que es farà a Poblet l’endemà, recordant les grandeses de Catalunya.

Document 7. Reproducció portada del diari. “La veu de la comarca” setmanari regionalista de Tortosa, 23 de juny del 1906.

Article : La catalanització d’Espanya Reconeixement de la personalitat pròpia de Catalunya.

Document 8. Reproducció portada del diari “La veu de la comarca” setmanari regionalista de Tortosa, 23 de juny del 1906. Article : Els arxius parroquials – signat per Joan Abril- I. Explica la importància d’aquests documents.

Document 9. Relligat de 3 fulls .Reproducció coberta quadern escrit per Joan Abril : “Notas mebas historia, Arqueologia i notas de Catalunya i Tortosa.”

Reproducció de pàgines manuscrites. Reproducció de la carta de Poblament de Tortosa de 1149

Document 10. Relligat de 2 fulls; Primer full : reproducció de dues pàgines de llibreta amb lletres manuscrites que diuen :“Perteneix a Don Juan Abril y Guanyabens. Arquitecto deTortosa (julio de 1937)”

Segon full : “Batiburrillo 1884.” A la segona pàgina (lateral dret) hi ha dues pàgines de llibreta amb lletra manuscrita que s’inicia amb el títol :” Elixir digestivo” i segueix la recepta amb els ingredients i la fórmula.

Document 11. “Notas de ma cartera”. Autobiografia fins 1908. Reproducció fragment de quadern escrit per Joan Abril. Al darrera hi ha la transcripció amb lletra de màquina . Explica que ell inicià la publicació de “La veu de la comarca” per tant els articles no signats, deuen ser d’ell. També diu que té en projecte publicar apunts de la història de Tortosa.

Documents 12, 13, 14 i 15, relligats. Fragments del llibre Joan Abril. “Un capítol de la meua actuació a Tortosa” ed. Dertosa, 3ª edició Heraldo, Tortosa, 1931:

Document 12. pàg. 17- explica que suspèn la publicació de la Veu per persecucions calumnioses dels cacis.

Document 13: es lamenta de que no s’han conservat monuments pàg.26 i 27 del llibre.

Document 14 parla del temple de la Reparació pàg. 28-29

Document 15 segueix pàg. 30-31

Document 16. “La Veu de la Comarca” , 15 de març del 1903.

Creació de Museus. Article de la Comissió per la creació de Museus a Catalunya nomenada pel Centre Excursionista de Catalunya, expliquen com seran els museus, propietat, accés, etc.

Document 17. “Notas de ma cartera”. Fragments de quadern escrit per Joan Abril. Hi ha la transcripció : Explica que construeix el mercat públic, inicia un museu. L’anomena Museu Arqueològic de Llercavònia.

Document 18.Relligat de dos fulls . Àlbum d’imatges :

Làpida trilingüe ; el pla de les sitges; Moltó ibèric d’Amposta (Museu de la Ciutat de Tortosa)

Armes de Tortosa a l’antic portal de Remolins; Moneda romana de Tortosa; Mosaics musulmans.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

Document 19 Acords municipals 25 de juliol 1900. Creació del Museu Arqueològic nomenant director a Joan Abril

Document 20. "Un capítol de la meua actuació ..." explica que el destitueixen del museu. Fotografia Tortosa : Nave central del museo Municipal a l'església de St. Domènec.

Document 21. "Un capítol " pp. 20-21 22-23

Document 22. Carreras i Candi, "La navegació al riu Ebre" Col.lecció Lletres de l'Ebre Generalitat de Catalunya. Ed. Romargraf, 1993. Capítol IV La civilització ibèrica a l'Ebre segle III a.c. (parla de Joan Abril com a promotor)

Document 23 "La veu de la comarca" 2 agost 1903

Document 24 "La veu de la comarca" 13 de setembre 1903. Troballa d'un capitell gòtic

Document 25. "La veu de la comarca" Article : "Una visita al museo y la biblioteca ", signat per Joan Abril. Les autoritats el volen transformar en escola i arraconen els materials

Document 26. "La veu de la comarca" 7 d'abril 1906 problemes amb el museu

Document 27. "La veu de la comarca" 15 abril 1908 troballa de fragments de marbre d'època romana.

Document 28. "La veu de la comarca" 15/setembre 1908 problemes del museu

Document 29. "Un capítol de la meua actuació". Nota última pàg. 35 i 36 (ja està en una altra carpeta)

Document 30 .Revista "T (D)" D'oci suauíssim. Estiu 1986. Ajuntament de Tortosa. "Pau Monguió i Segura i l'arquitecte modernista a Tortosa." per Josep Lluís Ginovart. En l'apartat de notes, figura amb la número 1 una referència a Joan Abril.

Document 31 Coberta i contracoberta del llibre "Un capítol

GLOSSARI

Album d'imatges de Tortosa, 31 de maig 1903 .

7 - Suport de presentació

Carpeta folrada amb paper blau feta per la unió de dos fulls de cartró de color gris, mida 60X50 cm., relligada amb cintes. Al centre hi ha enganxat un foli de color amb el títol del document.

Carpeta amb el full de presentació i els peus explicatius dels documents de color lila feta per la unió de dos fulls de cartró de color gris, grandària 60X50 cm., relligada amb cintes. Al centre d'un dels fulls de cartró hi ha enganxat un foli de color lila amb el títol del document. A l'interior la carpeta conté documents o reproduccions fixats sobre cartró de color negre, plastificats, numerats i amb peus explicatius. Hi ha dues mides : 25X32 i 52X32,5
Conté annexos i bibliografia.

Textos informatius i instructius.

La documentació citada és reproduïda per fotocòpia. Hi ha transcripció de la documentació manuscrita

La carpeta ve acompanyada d'un dossier amb les propostes didàctiques a realitzar.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

7b - Llengua

Textos instructius en català.

Documentació en l' original, català i castellà.

8 - Il·lustracions

Document 1. Fotografia de Joan Abril i Guanyavents a l'edat de 66 anys.

Document 18. Relligat de dos fulls. Àlbum d'imatges : làpida trilingüe; el pla de les sitges; Moltó ibèric d'Amposta; armes de Tortosa a l'antic portal de Remolins; moneda romana de Tortosa; mosaics musulmans.

9 - Metodologia

5. Obra cultural és un document monogràfic informatiu d'història local elaborat amb fonts d'Arxiu i una proposta de temes i documents a treballar.

La proposta didàctica va adreçada tan al professorat com a l'alumnat.

La metodologia de treball pretén la construcció de coneixement i l'activitat de l'alumnat se centra en la lectura, observació, anàlisi sobre les fonts primàries descrites.

Les activitats proposades són progressives i passen de la pauta amb exercicis molt concrets a la llibertat, seguint però criteris metodològics clars que portaran a la iniciació del treball d'investigació. Les propostes parteixen del treball en grup seguint els exercicis proposats al dossier de Pautes de treball. Cada grup treballa sobre els materials de la carpeta que rep i després es posa en comú tota la informació amb la resta d'alumnat.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta de la cinquena carpeta d'un conjunt de cinc sobre la vida i l'obra d'un tortosí il·lustre, l'arquitecte i prohoms Joan Abril. És un material interessant amb una presentació motivadora i pensada per un treball de descoberta i investigació sobre la figura i l'obra, alhora que una introducció al coneixement del context històric de Tortosa en el pas al segle XX.

Aquesta carpeta és especialment interessant per veure la incidència en la vida cultural i associativa de Tortosa i la comarca entre el 1850 i el 1935.

11 - Espai de treball

Per la realització d'aquest taller és indispensable el treball a l'Arxiu. Possible compaginació amb itineraris per la ciutat de Tortosa.

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

Fragments del llibre Joan Abril. "Un capítol de la meva actuació a Tortosa" ed. Dertosa, 3ª edició Heraldo, Tortosa, 1931:Joan ABRIL I GUANYAVENTS : Un capítol de la meva actuació a Tortosa. Heraldo de Tortosa, 1931

Jesús MASIP

Un quart de segle del museu i arxiu de Tortosa, 1987

Glossari : rel·ligat del folis amb el significat de paraules i expressions.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

CID i XUTGLÀ, Mª Pilar

Descoberta del Museu-Arxiu 1980-81

Descoberta de dades arqueològiques i monumentals 1982

ESPUNY i ARASA, Elena

Els documents parlen. Audiovisual 1998

ESPUNY i ARASA, Elena; CURTÓ i HOMEDES, Albert

Què en diu l'Arxiu. Taller didàctic 1998

Col·lecció de 5 carpetes amb materials relacionats amb la figura de Joan Abril.

1.Tortosa en temps de Joan Abril i Guanyavents

2.Biografia

3.Obra arquitectònica civil

4.Obra arquitectònica religiosa

5.Obra cultural

CURTO i HOMEDES, Albert

CID i XUTGLÀ, Mª Pilar (coord.)

Lo pont de barques. Exposició i materials didàctics. 1993

La processó del diumenge de Rams a Tortosa. Exposició i materials didàctics.(1995)

Les processons. 1996

BAIX EBRE

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Relació de treballs suggerits als alumnes de Batxillerat. 03 Notes històriques d'entitats.

Proposta de diversos treballs de recerca per alumnes de 1er i 2n de Batxillerat. Estudis sobre Igualada. 5 Cultura popular

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Berga ACBR

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada ACI

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

1 - Títol

Carpeta de pràctiques d'arxiu

2 - Autoria

Josep MATAS i BALAGUER, Arxiu Històric de Girona

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AC de La Bisbal

4 - Nivell acadèmic

1er BUP Actualment Segon Cicle Ensenyament Secundari i Batxillerat.

5 - Continguts

- Concepte d'història. El treball de l'historiador comparat amb el d'un detectiu .
- Estudi de l'evolució urbanística de la Bisbal al segle IX-X ; a l'edat Mitjana, al segle XVIII i l'any 1975.
- Estudi de diversos tipus de documents : privilegis, acords, fins de la vila, cadastre, mostassaf, Censals, full de Contribució, cartell de festes, fotografies.
- Concepte de la tasca de l'historiador ; la importància de la investigació.

6 - Fonts utilitzades

- Concessió de privilegis a la vila de La Bisbal per part del rei Joan II. - novembre del 1471 -
- Llibre d'acords (1531-1608) pàgina 179
- Llibre de fins de la vila - 1599 -
- pàgina del Cadastre de la Bisbal - 1716 -
- pàgina del llibre del Mostassaf - encarregat del mercat - any 1728 -
- pàgina del llibre dels censals
- full de contribució - en francès -
- cartell de programa de cinema ambulant "MODEL" - diumenge 3 de juny del 1906.

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

7 - Suport de presentació

Dossier de fotocòpies dels documents originals; dibuixos de plànols de la Bisbal ; fotografies de les dècades de 1930 i 1950

7b - Llengua

Textos instructius en català.
Documentació en l' original, català i francès.

8 - Il·lustracions

Dibuix de plànols de la Bisbal : segle IX-X ; l'edat Mitjana, segle XVIII i l'any 1975.
La imatge d'un detectiu que es present en cada pàgina del dossier.
Reproducció de Fotografies del mercat de La Bisbal i de comparació de mitjans de transport.

9 - Metodologia

Lectura i qüestionari comprensiu / comparatiu de les dues actes de l'Ajuntament de La Bisbal (1594 i 1967) La darrera qüestió vol iniciar la investigació :
“ Series capaç d'investigar alguns dels acords presos en cada cas ? “

10 - Descripció valorativa del material

El dossier **Carpeta de pràctiques d'arxiu** és un material pensat per l'iniciació al món dels documents, dels arxius i de la tècnica d'investigació històrica. Tot això des d'una visió motivadora i engrescadora per l'alumnat. Combina de manera molt amena la reproducció de documentació i plànols amb croquis dibuixats i transcripcions de documents. Tot seguint un fil conductor que porta a l'alumnat que el segueix per un joc de recerca que queda reflectit amb la imatge d'un detectiu que els guia a través de les pàgines del dossier, en realitat, pàgines del temps i de l'espai de La Bisbal.

És un document molt interessant des del punt de vista didàctic. I, donada la data de publicació, - quan no hi havia les facilitats de la ofimàtica – podem veure que és un magnífic exemple del que pot ser un material pot ser excel·lent tot i no disposar de mitjans de reproducció de disseny avançat. Tot i així, una posada al dia – des del punt de vista d'impressió i disseny – donaria molt més relleu i faria justícia a aquesta publicació que ja és bona pels seus continguts i el tractament didàctic que presenta.

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

11 - Espai de treball

A l'arxiu. Introducció oral del professorat o arxiver/a .Resolució dels qüestionaris

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca de l' Arxiu :

- Gran Geografia Comarcal GEC, BCN, 1981
- Quaderns de la Revista de Girona - Monografies locals. Edita : Diputació de Girona/Caixa de Girona
- Quaderns d'Història de Girona

13 - Disponibilitat d'altres recursos

GRIOLT, MERCÈ

La Guerra de la Independència a la Bisbal

MATAS i BALAGUER, Josep

Carpets de pràctiques d'arxiu.

Quadern d'història. Introducció

SOLÉ i GABARRA, Mª Teresa

El passat de la nostra ciutat : La Bisbal d'Empordà. Testimonis. 2002

La ciutat i els seus documents

SOLER i SIMÓN, Santi

Creació de l'arxiu de la Bisbal

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Com a presentació de l'arxiu en el context social - evolució urbanística, etc. - i primera visita a un arxiu :

Mª Pau Gómez i Ferrer, directora de l'ARXIU ISTORIC GENERAU D'ARAN
"ERA CASA DETH SENHOR D'ARRÒS",

15b - Ubicació dels materials

Archiu Istòric Generau d'Aran

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

1 - Títol

Creació de l'arxiu de la Bisbal

2 - Autoria

Santi SOLER i SIMÓN

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AC de La Bisbal d'Empordà

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari ESO/Batxillerat.

5 - Continguts

La funció del Municipi. Creació de l'Arxiu de La Bisbal. Serveis Municipals.
Notícia del Municipi de St. Sadurní d'Heura.

6 - Fonts utilitzades

- Acords del Consell de la Vila (1594) ;
- Acta Municipal de 21- IV- 1967 : Pla Parcial d'urbanització de la finca "Camp de la Closa" ; Servei de Neteja i Calefacció de "Las Escuelas Nacionales " ; Endreça del Cementiri ; pagament de comptadors d'aigua de propietat municipal ; varis
- Resum del Padró d'habitants de St. Sadurní 31-XI-1940

7 - Suport de presentació

Fotocòpies dels documents originals ; transcripció del document de 1594.

7b – Llengua

Textos instructius en català.
Documentació en l' original, català

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

Lectura i qüestionari comprensiu / comparatiu de les dues actes de l'Ajuntament de La Bisbal (1594 i 1967 La darrera qüestió vol iniciar la investigació : “ *Serie* *capaç d'investigar alguns dels acords presos en cada cas ?*”

10 - Descripció valorativa del material

Els documents estan ben triats tenint en compte que es tracta d'una activitat pensada com a primera visita a l'Arxiu. També s'ha tingut present el fet que anava adreçada a alumnat procedents del municipi de St. Sadurní de l'Empordà i s'han triat dos documents referits a aquest municipi :

- fonts primàries : Padró d'habitants
- fonts secundàries : informació bibliogràfica extreta Gran Geografia Comarcal GEC, 1981, volum 4, pàg. 352-354 -

11 - Espai de treball

A l'arxiu. Introducció oral del professorat o personal tècnics d'arxius.
Resolució dels qüestionaris

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca de l' Arxiu.

- Gran Geografia Comarcal GEC, BCN, 1981
- Quaderns de la Revista de Girona - Monografies locals. Edita : Diputació de Girona/Caixa de Girona
- Quaderns d'Història de Girona.

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

13 - Disponibilitat d'altres recursos

GRIOLT, MERCÈ
La Guerra de la Independència a la Bisbal

MATAS i BALAGUER, Josep
Carpetes de pràctiques d'arxiu.
Quadern d'història. Introducció

SOLÉ i GABARRA, Mª Teresa
El passat de la nostra ciutat : La Bisbal d'Empordà. Testimonis. 2002
La ciutat i els seus documents

SOLER i SIMÓN, Santi
Creació de l'arxiu de la Bisbal

14 - Altres activitats

Visita a l'Arxiu.
Recorregut pedagògic per la Bisbal

15 - Materials tractats didàcticament

Descobrim l'Arxiu-museu

15b - Ubicació dels materials

ACTE Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre (Tortosa)

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

1 - Títol

El passat de la nostra ciutat : la Bisbal d'Empordà. Testimonis.

2 - Autoria

Mª Teresa SOLÉ i GABARRA, Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d' Empordà
Centre de Recursos Pedagògics del Baix Empordà

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de la Bisbal d'Empordà, 2001

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari. Cicle Superior

5 - Continguts

- 1.Coneixement de l'entorn local. La vida quotidiana a la Bisbal al tombant de segle XIX-XX. Formes de vida i de treball, preus, publicitat. Comparació amb l'actualitat.
- 2.Tipologia de documents gràfics i d'hemeroteca

6 - Fonts utilitzades

Fons del ACBE
EL ECO BISBALENSE. Periódico semanal no político.
Cartell anunci del cinematògraf MODEL de 3 de juny de 1906
Programa de la Festa Major de La Bisbal de 1919

7 - Suport de presentació

Dossier de 7 fulls més portada, format DIN-A-4. Relligats. Tots els documents i textos informatius o de formulació d'exercicis inclosos en el dossier, s'han reproduït en fotocòpia. Tots els documents estan escrits en la llengua original.

7b - Llengua

Textos instructius en català.
Documentació en l' original, català.
El ECO BISBALENSE, castellà.

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

8 - Il·lustracions

1. L'entrada a la ciutat per l'antiga carretera de Girona. Pont sobre el riu Daró principis del segle XX
2. Bugaderes rentant al riu Daró amb una panoràmica de fons de La Bisbal on es veu la silueta dels tres edificis característics : el campanar, el castell i la torre dels jueus. Principis segle XX.
3. L'activitat del mercat. Principis del segle XX.
4. Avinguda de les voltes, actual carretera de Palamós. Vies del tramvia del Baix Empordà. Transports públics de cotxes de línia en un dia de mercat. 1925.
5. Muntatge del diari EL ECO BISBALENSE. Anunci a mitja plana de les rebaixes d'un magatzem de roba . Març del 1887.
6. Cartell anunci d'un programa del Cinema Ambulant Model de 3 de juny de 1906
7. Full del programa de Festa Major de 1919. Llistat de preus de consumicions.
8. Full del programa de Festa Major de 1919. Recull d'anuncis publicitaris de diversos establiments. Alguns d'ells encara existents a la Bisbal : Drogueria Farreny, Fonda Ibèrica -.
9. Full publicitari de transports Josep Balaguer.

Portada :

1. El castell de la Bisbal. 1911
2. Les restes de la muralla. Torre dels jueus. 1913
3. Carretera de l'Aigüeta amb el tramvia del Baix Empordà. 1925

9 - Metodologia

El dossier es treballa després de la visita a l'Arxiu, que es troba a la vegada dins d'una visita cultural de coneixement de la ciutat de La Bisbal.

Es treballa la identificació de les fotografies a través d'unes qüestions per cadascuna d'elles.

A partir de les fotografies i documents del dossier i de la tutorització de la directora de l'Arxiu, van sorgint aspectes del canvi en la vida quotidiana i en els costums entre principis de segle i l'actualitat : els transports, els nous invents – l'inici de l'electricitat, com a reclam en un anunci de la Fonda Ibèrica del Programa de Festes de 1919 - ; la publicitat ; els preus.

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

10 - Descripció valorativa del material

El dossier analitzat té com a objectiu ésser un dels primers treballs pràctics sobre fons d'arxiu després de conèixer-ne la finalitat i les funcions. Tan pot utilitzar-se com a primer contacte, ja que està pensat per a l'alumnat del cicle superior de l'ensenyament primari. L'estructura bàsica es troba en la relació entre passat i present, a través d'un itinerari pedagògic que organitza el servei de Recursos, amb el treball a l'Arxiu.

El dossier, està pensat per poder-se dur a terme durant una sessió a l'arxiu – un matí o tarda – i tot i el seu temps limitat, ofereix diversos aspectes basats sempre en el fet de “fer parlar les fonts”, a través del treball :

- amb diferent tipus de documentació: imatges, cartell, fons d'hemeroteca, programes de Festa Major.
- a través de la comparació entre dues èpoques diferents – moderna i contemporània -, presents a través de l'estudi dels documents -, en els canvis de llengua, suports materials, tipus de documents...
- en els temes d'estudi : formes de vida, de treball a la Bisbal
- a través del temps comparant els temes que sorgeixen dels documents amb l'actualitat.

11 - Espai de treball

L'activitat està pensada perquè formi part d'un itinerari pedagògic (Itineraris pedagògics per la Bisbal, Primària) que des del centre de Recursos permet conèixer la ciutat. Però també es pot realitzar en una sessió a l'arxiu de manera independent a l'itinerari.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca de l' Arxiu

13 - Disponibilitat d'altres recursos

GRIOLT, MERCÈ

La Guerra de la Independència a la Bisbal

MATAS i BALAGUER, Josep

Carpets de pràctiques d'arxiu.

Quadern d'història. Introducció

SOLÉ i GABARRA, Mª Teresa

El passat de la nostra ciutat : La Bisbal d'Empordà. Testimonis. 2002

La ciutat i els seus documents

SOLER i SIMÓN, Santi

Creació de l'arxiu de la Bisbal

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

14 - Altres activitats

Recorregut pedagògic per La Bisbal, 1 – Primària -

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Gargots de la història d'Igualada
Tortosa en temps de Joan Abril
Sant Feliu la teva ciutat
Coneguem Granollers. Les muralles

15b - Ubicació dels materials

ACI Arxiu Històric Comarcal d' Igualada
ACTE Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre – Tortosa –
ACSFL Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat
AHMG Arxiu Històric Granollers/ Hemeroteca Josep Móra

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

1 - Títol

La ciutat i els seus documents

2 - Autoria

Mª Teresa SOLÉ I GABARRA, Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà
Centre de Recursos Pedagògics del Baix Empordà

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de la Bisbal d'Empordà, 2002

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari ESO

5 - Continguts

1. La ciutat vella. Estudi de documents entre 1486 i 1735.
El poder a l'època. El govern municipal . Els càrrecs municipals. Elecció del moustassaf.
Acords sobre la construcció del pont de la riera. (1602). Ordenances sobre pesos i mesures. Un tipus d'impost : la talla .
2. La ciutat contemporània. Estudi de documents entre 1881 - 1890
El govern municipal.
Formes de vida i de treball a la Bisbal a finals del XIX i principis del XX.
Acords municipals : lectura de la comunicació subscripta per la Comissió que va erigir un monument en memòria de les víctimes del 6 d'octubre de 1869, agraint les seves gestions.
Presentació de comptes de l'Administració de Ntra. Sra. De la Pietat en el Centenari de la reedificació de la capella. Actuacions de la Junta de Sanitat de la Bisbal davant de possible epidèmia de malalties infeccioses-contagioses.
Celebració d'un ball de societat al Teatre Bisbalenc organitzat per la Junta de La Amistad.

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

6 - Fonts utilitzades

1. La ciutat vella.
Elecció de mostassaf. Acords sobre la realització d'obres del pont de la riera. Fons ACBE : Llibre d'acords i resolucions (1531-1608)
Ordenances sobre pesos i mesures. Fons ACBE: Llibre del Mostassaf (1713-1735)
Un tipus d' impost : la talla. Fons ACBE: Talla de 1486
2. La ciutat contemporània.
Acords municipals : lectura de la comunicació suscrita per la Comissió que va erigir un monument en memòria de les víctimes del 6 d'octubre de 1869, agraïnt les seves gestions.
Presentació de comptes de l'Administració de Ntra. Sra. De la Pietat en el Centenari de la reedificació de la capella. Actuacions de la Junta de Sanitat de la Bisbal davant de possible epidèmia de malalties infeccioso-contagioses.
Fons ACBE Llibre d'Acords de l'Ajuntament (1881-1890)
Fons ACBE Muntatge de pàgina reproduint la capçalera i diversos articles de :

EL ECO BISBALENSE –
Semanario liberal independiente de avisos i noticias de novembre de 1888

7 - Suport de presentació

Dossier d' onze fulls més portada, format DIN-A-4. Relligats. Els textos informatius o de formulació d'exercicis, documents i fotografies inclosos en el dossier, s'han reproduït en fotocòpia. Tots els documents estan escrits en la llengua original. Exercicis i instruccions en català.

7b - Llengua

Textos instructius en català.
Documentació en l' original : Llibre d'acords i resolucions (1531-1608) Llibre del Mostassaf (1713-1735) Talla de 1486, català
Llibre d'Acords de l'Ajuntament (1881-1890) EL ECO BISBALENSE, castellà.

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

8 - Il·lustracions

La ciutat vella. Documents. Les imatges. Acompanyen als documents i exercicis d'aquest apartat, quatre fotografies que també es relacionen amb els textos :

1. El castell de la Bisbal. 1911
2. Les restes de la muralla. Torre dels jueus. 1913
3. L'entrada a la ciutat per l'antiga carretera de Girona. Pont sobre el riu Daró, principis del segle XX
4. L'activitat del mercat, principis del segle XX

2. La ciutat contemporània. Les imatges. Reproducció de dues imatges de la Bisbal del 1800

1. Carretera de l'Aigueta amb el tramvia del Baix Empordà. 1925
2. Avinguda de les voltes, actual carretera de Palamós. Transports públics de cotxes de línia en un dia de mercat. 1925.
3. Cartell anunci d'un programa del Cinema Ambulant Model de 3 de juny de 1906

Portada : Bugaderes rentant al riu Daró amb una panoràmica de fons de La Bisbal on es veu la silueta dels tres edificis característics : el campanar, el castell i la torre dels jueus. Principis segle XX

Font : *La Bisbal anys enrera* edita Associació Contrallum de la Bisbal

9 - Metodologia

El treball està enfocat en relacionar tipus de documents amb aspectes de la vida de la ciutat. De cadascun dels dos apartats que presenta, inclou un doble tipus d'exercici : fitxa identificadora del document i qüestionari de preguntes tancades. Aquest tractament s'ha fet per les fonts documentals i pel cartell de cinema.

FITXA IDENTIFICADORA DEL DOCUMENT

Any

Tipus de document

Tema

Escriu la frase inicial

Pel que fa a les imatges, segueix un tractament diferent.

A la primera part , La ciutat vella, es treballa la identificació de les fotografies amb espais actuals i la relació amb els documents treballats.

A la segona part, La ciutat contemporània, es treballa només la identificació de les imatges.

La realització del dossier és pensada per fer en grup i tutelada per la directorade l'Arxiu.

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

10 - Descripció valorativa del material

El dossier analitzat té com a objectiu ésser un dels primers treballs pràctics sobre fons d'arxiu després de conèixer-ne la finalitat i les funcions. Tan pot utilitzar-se com a primer contacte, o com a continuació després d'haver treballat el dossier de primària que es troba també a l'ACBE. " El passat de la nostra ciutat : La Bisbal d'Empordà. Testimonis ".

L'estructura bàsica es troba en la relació entre passat i present, a través d'un itinerari pedagògic que organitza el servei de Recursos i el passat, amb el treball a l'Arxiu. Els dos moments històrics triats són els que tenen una significació per la importància de la ciutat : l'època medieval i el segle XIX.

El dossier, està pensat per poder-se dur a terme durant una sessió a l'arxiu – un matí o tarda – i tot i el seu temps limitat, ofereix diversos aspectes basats sempre en el fet de "fer parlar les fonts ", a través del treball :

sobre fons de la institució de poder a la Bisbal – Consell de la vila, Ajuntament

- amb diferent tipus de documentació – tipus de documents textuais i d'altres :
- imatges, cartell, fons d'hemeroteca -
- a través de la comparació entre dues èpoques diferents – moderna i contemporània -, presents a través de l'estudi dels documents -, en els canvis de llengua, suports materials, tipus de documents...
- en els temes d'estudi : formes de vida, de treball i poder a la Bisbal en els dos períodes més rellevants de la vida de la ciutat.

11 - Espai de treball

L'activitat està pensada perquè formi part d'un itinerari pedagògic (Itineraris pedagògics per la Bisbal, ESO) que des del centre de Recursos permet conèixer la ciutat. Però també es pot realitzar en una sessió a l'arxiu de manera independent a l'itinerari.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca de l' Arxiu

13 - Disponibilitat d'altres recursos

GRIOLT, MERCÈ

La Guerra de la Independència a la Bisbal

MATAS i BALAGUER, Josep

Carpetes de pràctiques d'arxiu.

Quadern d'història. Introducció

SOLÉ i GABARRA, Mª Teresa

El passat de la nostra ciutat : La Bisbal d'Empordà. Testimonis. 2002

La ciutat i els seus documents

SOLER i SIMÓN, Santi

Creació de l'arxiu de la Bisbal

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

14 - Altres activitats

La visita i la realització del dossier estan emmarcades en l'activitat "Recorregut Pedagògic per la Bisbal " organitzar pel servei de Recursos Pedagògics del Baix Empordà

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Didàctica de la Història :

tema 1. Balaguer. La ciutat medieval.

tema 3 El règim municipal a Balaguer. Paeria i Ajuntament

El canvi de costums des del segle XIX fins al 1936. 92-93

Arxiu Històric Comarcal de Solsona. Dossier de visita

St. Feliu vila medieval

De quan la vila de St. Feliu esdevingué ciutat : 1870-1910 (1992-93)

L'arxiu municipal Ajuntament de la Seu d'Urgell, 2001

Què en diu l'Arxiu. Taller. Joan Abril, arquitecte en el context històric-social de Tortosa.

Era casa deth senyor d'arròs

15b - Ubicació dels materials

ARXIUS COMARCALS/ MUNICIPALS de

BALAGUER ACBA

CERVERA ACC

SOLSONA ACSOI

MONTBLANC ACOMO

SANT FELIU DE GUÍXOLS AMSFG

LA SEU D'URGELL AMSU

TERRES DE L'EBRE ACTE

GENERAU D'ARAN AGA

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

1 - Títol

La guerra de la independència a la Bisbal

2 - Autoria

Mercè GRIOLT, IES La Bisbal

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AC de La Bisbal

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

La guerra del francès : financiació de la guerra : els impostos , les requises ; els soldats - lleva o voluntaris - ; els presoners ; el paper dels somatents ; relació amb els anglesos ; proclames.

6 - Fonts utilitzades

Correspondència : Cartes referents a l'entrega de plata de 18 i 31 de gener del 1809 .

Cartes de juny-juliol del 1808 referides a presos
Novembre del 1808 somatén i impostos.

Anuncis : Desembre del 1808 : dies 13, 15 i 27. Notícies. Informacions sobre la Junta de La Bisbal ; fusells.

"Copiador de representacions y oficios " 13 de junio de 1808. Junta de Gobierno de la Bisbal (contra los franceses)

3-VI-1808 - Anunci de la Junta Superior del govern de Girona.

Fets Diversos : Molí de'n Ribes de St. Sadurní ; els àngels - 5-VIII- 1808

Cuentas y requisas

Entrega de plata i altres per a les despeses de la guerra del francès

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

7 - Suport de presentació

2 folis a una cara.

7b - Llengua

Textos instructius en català.

Documentació en l' original, català.

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

Lectura i qüestionari comprensiu. Demana conclusions i transcripció.

10 - Descripció valorativa del material

Documentació del 1808 : Lligall 1 19. Ordres. Cèl·lules decrets i edictes 1808 i 1837. El contingut és bo però la presentació és molt austera.

11 - Espai de treball

A l'arxiu. Resolució dels qüestionaris.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

No n'esmenta

13 - Disponibilitat d'altres recursos

GRIOLT, MERCÈ

La Guerra de la Independència a la Bisbal

MATAS i BALAGUER, Josep

Carpetes de pràctiques d'arxiu.

Quadern d'història. Introducció

SOLÉ i GABARRA, Mª Teresa

El passat de la nostra ciutat : La Bisbal d'Empordà. Testimonis. 2002

La ciutat i els seus documents

SOLER i SIMÓN, Santi

Creació de l'arxiu de la Bisbal

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament

Mª Teresa Salat / Blanca Cuñé "La guerra del francès a la Segarra" - Servei
Didàctic AHC de Cervera, 1989-90
Documents que fan història III. Dossier d'història contemporània

15b - Ubicació dels materials

ACC Arxiu Històric Comarcal de Cervera
ACTR Arxiu Històric Comarcal de Terrassa

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

1 - Títol

Quadern d' història. Introducció

2 - Autoria

Josep MATAS i BALAGUER, Arxiu Històric de Girona

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de la Bisbal d'Empordà

4 - Nivell acadèmic

1er BUP Actualment Segon Cicle Ensenyament Secundari i Batxillerat.

5 - Continguts

- 1.Les fonts històriques
- 2.Funció de la Història
- 3.Els protagonistes de la Història
- 4.L'estudi de la societat
- 5.Significació de la Història . Passat i Present.

6 - Fonts utilitzades

VICENS VIVES, JAUME Aproximación a la historia de España
IBN JHALDUN Història Universal Tunis, 1375
BRECHT Històries del calendari. Poemas y canciones. Alianza Editoria,
Madrid, 1968
GRAMSCI, A. Carta a Delio Gramsci (data indeterminada 1934 –1937) a El
árbol del erizo Editorial Bruguera.
REGLÀ, J. Comprendre el món Ed. A.C. Col·lecció Cara i Creu, 7. Barcelona
1967
PLA, J. Homenots. Segona sèrie. Obra completa 16. Editorial Destino.
Barcelona, 1970

7 - Suport de presentació

Dossier de 7 fulls més portada format DIN-A-4. Relligats. Tots els documents i textos
informatius o de formulació d'exercicis inclosos en el dossier s'han reproduït en
ciclostil.

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

7b - Llengua

Textos instructius en català.

Documentació en l' original, català. La resta, han estat traduïts al català.

8 - Il·lustracions

Portada : dibuix reproduint una fotografia de Jaume Vicens Vives.

9 - Metodologia

La metodologia es basa en el treball sobre els textos d'autors ressenyats a l'apartat de fonts, i la lectura de textos informatius sobre aquests autors. Després es formulen una sèrie de preguntes per cadascun d'ells ja siguin de comprensió, de comparació o de reflexió sobre els temes esmentats als Continguts.

Altres activitats proposades en petits grups són la confecció d'un mural i la preparació d'un debat sobre l'ajut de la Història a la convivència entre les diverses nacions i regions de la Península Ibèrica.

10 - Descripció valorativa del material

El treball és una iniciació a la reflexió sobre el perquè de la Història : la seva funció, les fonts i el paper que juga a la societat, a través d'autors reconeguts. Es tracta d'una introducció prèvia a qualsevol estudi i coneixement sobre l'Arxiu.

És una altra manera de concebre l'entrada al món dels Arxius per part de l'alumnat. Des d'una vessant que potencia la reflexió, enfront d'altres opcions. Cal veure, però que es dirigeix a un alumnat concret – 1er de BUP – el perfil del qual actualment ha canviat.

11 - Espai de treball

Les activitats poden fer-se a l'aula, però fora interessant combinar-les amb la visita a l'Arxiu

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca de l' Arxiu o del Centre d'Ensenyament.

BAIX EMPORDÀ

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà

13 - Disponibilitat d'altres recursos

GRIOLT, MERCÈ
La Guerra de la Independència a la Bisbal

MATAS i BALAGUER, Josep
Carpetes de pràctiques d'arxiu.
Quadern d'història. Introducció

SOLÉ i GABARRA, Mª Teresa
El passat de la nostra ciutat : La Bisbal d'Empordà. Testimonis. 2002
La ciutat i els seus documents

SOLER i SIMÓN, Santi
Creació de l'arxiu de la Bisbal

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Introducció a la investigació històrica
Exposició "Vine a l'Arxiu". Pràctiques de consulta arxivística

15b - Ubicació dels materials

ACC Arxiu Històric Comarcal de Cervera
ACMO Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

1 - Títol

Coneguem l'Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

2 - Autoria

Mª Luz RETUERTA i JIMÉNEZ, Arxiu Històric Comarcal de St. Feliu de Llobregat

Carme Duran, escola MESTRAL, St. Feliu de Llobregat

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de St. Feliu de Llobregat.

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari. Cicle Superior

5 - Continguts

Localització de l'Arxiu

Què és un arxiu ?

Els documents d'arxiu.

Document 1 : Programa de la Festa Major de Sant Feliu de Llobregat de l'any 1934

Document 2 : Llista de material d'una escola de l'any 1948

Document 3 : Nenes amb una bicicleta. 922

Valoració final.

6 - Fonts utilitzades

Fons de l'ACSFL

Document 1 Programa de la Festa Major de Sant Feliu de Llobregat de l'any 1934

Document 2 : Llista de material d'una escola de l'any 1948

Document 3 : Nenes amb una bicicleta. 1922

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

7 - Suport de presentació

Publicació format revista integrada per 15 pàgines – DIN-A4 -. Tapes de cartolina. Relligat en espiral, com si es tractés d'una llibreta. Presentació molt atractiva per l'alumnat a qui va dirigit. Els documents reproduïts es presenten en facsímil i estan inclosos en la publicació. Cada pàgina és una fitxa de treball que inclou un text expositiu i unes propostes.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.

Documentació en l'original :

Document 1 Programa de la Festa Major de Sant Feliu de Llobregat de l'any 1934, català

Document 2 : Llista de material d'una escola de l'any 1948, castellà

8 - Il·lustracions

Plànol del centre de St. Feliu amb la localització d'espais i edificis públics.

Document 1 : reproducció Cartell Festa Major St. Feliu 1934

Document 3 : Nenes amb una bicicleta. 1922

Portada : reproducció pergamí medieval

9 - Metodologia

Donat que el material és presentat com si fos una llibreta de classe, la seva realització ja ve pautada. Les activitats suggerides, s'inicien amb una pàgina de localització de l'Arxiu amb plànol i referència d'altres edificis de la ciutat, per després centrar-se en el treball de la visita.

Les activitats que es presenten, poden realitzar-se de manera individual o en grup i són diversificades : d'organització de la informació _ engraellats, llistats, taules de doble entrada, preguntes tancades, preguntes obertes, instruccions per la realització de textos amb tècniques de resum, descripció, recerca d'informació a la família i comentaris personals. Inclou valoració final.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'un material de presentació atractiva i de contingut adaptat al nivell de l'alumnat, en aquest cas Primària. Les activitats són una proposta dinàmica que desvetlla el seu esperit crític. Es tracta d'una bona iniciació al treball de recerca amb fonts primàries.

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

11 - Espai de treball

Donat l'enfoc que es presenta, el material cal treballar-lo a l'Arxiu, excepte la primera activitat que donaria per fer un itinerari pel centre de St. Feliu.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

No ho especifica

13 - Disponibilitat d'altres recursos

RETUERTA i JIMÉNEZ , Mª Luz. Aproximació al treball de les dones de St. Feliu a través del buidatge de padrons 1881, 1896, 1930, 1940 i 1975.

RETUERTA i JIMÉNEZ, Mª Luz ; ARGILÉS i PALOMO, ANNA
Els arxius. Dipositaris de la memòria. Materials didàctics del Servei Educatiu de l'Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat. Consell Comarcal del Baix Llobregat, abril 99

RETUERTA i JIMÉNEZ, Mª Luz ; DURAN i GÓMEZ, Carme
Coneguem l'Arxiu Històric Comarcal de St. Feliu de Llobregat. Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, 2002

RETUERTA i JIMÉNEZ, Mª Luz
La crisi de 1898 a Sant Feliu de Llobregat

COL·LEGI MARE DE DÉU DE LA MERCÈ Sant Feliu la teva ciutat. Crèdit de Síntesi.

GRANÉ i HERNÁNDEZ, Mireia RETUERTA i JIMÉNEZ, Mª Luz;
Història de l'ensenyament a Sant Feliu

ARGILÉS i PALOMO, Anna;
RETUERTA i JIMÉNEZ, Mª Luz

Les fonts demogràfiques

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

14 - Altres activitats

Visites a l'arxiu

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

La ciutat i els seus documents
Era casa deth senyor d' Arròs
Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà ACBE
Archiu Istòric Generau d'Aran AGA
Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners ACSCF

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

1 - Títol

Els arxius dipositaris de la memòria

2 - Autoria

Anna ARGILÉS i PALOMO, IES OLORDA de Sant Feliu de Llobregat
M. Luz RETUERTA i JIMÉNEZ, directora de l' Arxiu Històric Comarcal de St. Feliu de Llobregat

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de St. Feliu de Llobregat

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. Primer Cicle d'ESO

5 - Continguts

Introducció

1. Suggeriments i pautes per la utilització del material didàctic
2. Continguts
 - 2.1 Fets, conceptes i sistemes conceptuals
 - 2.2 Procediments
 - 2.3 Actituds valors i normes

MATERIAL DIDÀCTIC

1ª part : Conceptes bàsics

1. Els documents. Concepte de document
2. Documents d'arxiu. Concepte de document d'arxiu

3. L'arxiu

- 3.1 Què és un arxiu ?
- 3.2 Característiques del concepte d'arxiu
- 3.3 Què és un fons d'arxiu
- 3.4 Què fem a l'Arxiu Històric Comarcal de St. Feliu de Llobregat ?
- 3.5 Què tenim a l'Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat ?
- 3.6 A qui serveix un arxiu ?
- 3.7 Com s'accedeix a la documentació d'un arxiu ?
- 3.8 Què podem estudiar amb els documents de l'Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat ?

2ª part : Selecció de documents

3ª part : El teu arxiu personal o familiar

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

6 - Fonts utilitzades

Constitueix l'apartat 2 del Quadern Selecció de documents

- 1 i 2 Carta de l'alcalde de Collbató a la vídua d'Amadeu Vives. Resposta de J. Vives, fill d'Amadeu Vives, a l'alcalde de Collbató, 1932, desembre, 3 i 10.
- 3 Fotografia de les treballadores de Can Bertrand de Sant Feliu de Llobregat, 1898.
- 4 Inventari dels béns que foren de Salvador Dinares i Broquetas, traginer d'Olesa de Montserrat, 1832, febrer, 18.
- 5 Acta de fundació del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, 1974, novembre, 23.
- 6 Carnet de ball, 1950.
- 7 Còpia de la instància de Joan Estapé Ribas al ministre de Defensa Nacional per a la declaració de la seva empresa com a indústria de guerra, 1938, juny,
- 8 Denúncia feta pel cap local de Falange Espanola Tradicionalista y de las JONS de Cervelló, contra Josep Tarradellas Joan, Jaume Llopart Valls, Mateu Joan i Miquel Duran, davant el Tribunal de Responsabilidades Políticas de Barcelona, 1940, maig, 28.
- 9 Estadística de la població del municipi de Sant Andreu de la Barca, 1836.
- 10 Minuta de la resposta de l'alcalde de Sant Feliu a l'escrit del 4º Cuerpo del Ejército. Capitanía General de Catalunya, 1898, gener, 31.
- 11 Programa de la Festa Major de Corpus del Foment Agrícola, Industrial i Comercial de Molins de Rei, 1935.

7 - Suport de presentació

Publicació format revista integrada per 43 pàgines – DIN-A4 -. Tapes de cartolina disseny informàtic. Inclou els dos grans apartats : suggeriments didàctics i programació i MATERIAL DIDÀCTIC.

Els documents es presenten en facsímil, reproduïts per fotografia i estan inclosos en la publicació. Els que tenen dificultats de lectura han estat transcrits -4 i 5 -

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.
Documentació en l'original català i castellà.

8 - Il·lustracions

Document 3. fotografia de les treballadores de Can Bertrand de Sant Feliu de Llobregat 1898

Document 6. Carnet de ball, 1950

Document 11. Programa de la Festa Major de Corpus del Foment Agrícola, Industrial i Comercial de Molins de Rei, 1935.

Creació d'un personatge – foli animat - que presenta els exercicis.

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

9 - Metodologia

La metodologia ha seguir per dur a terme el treball, queda explicitada en el material i marca clarament tres parts a realitzar segons l'ordre presentat. La primera, Conceptes bàsics. Entendre l'arxiu : la seva funció i les seves possibilitats. Cada un dels conceptes donats inclou una activitat de reforç a realitzar per l'alumnat.

La segona, Selecció de documents, el treball amb documents. Cada document es pot considerar com una activitat , per realitzar individualment o en grup, o com un apartat dintre del procés. Amb la reproducció del document i partir de la seva lectura s'inclouen unes propostes de treball d'observació i que tenen en compte

- Extreure la informació que el document per ell mateix ens dona : suport, productori del document, receptor i descripció del mateix.
- Relacionar el tema i les informacions del document a àmbits més amplis.
- Confecció de vocabularis per part de l'alumnat.

La tercera part, a partir d'una història de vida, inicia l'alumnat en la creació del seu propi arxiu personal. Les activitats suggerides van des de les preguntes tancades, proposta de descripcions, l'enunciat de temes amplis, etc.

10 - Descripció valorativa del material

ELS ARXIUS, Dipositaris de la memòria, és una publicació didàctica centrada en el coneixement dels documents i en el seu ús i possibilitats, interessantíssima. Darrera de la realització, hi trobem una reflexió teòrica del que són els documents i la seva aplicació didàctica i sobre com enfocar el treball amb alumnat per tal d'entendre tota la càrrega i significació, o el més apropiada possible, que pot tenir un document que sol, té el risc de ser descontextualitzat. El criteri de treball es troba no a partir de temes sinó a partir de la gènesi de les fonts.

11 - Espai de treball

Donat l'enfoc que es presenta, el material cal treballar-lo a l'Arxiu.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Inclou vocabularis lèxics i d'abreviatures.

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

13 - Disponibilitat d'altres recursos

RETUERTA i JIMÉNEZ , M^a LUZ . Aproximació al treball de les dones de St. Feliu a través del buidatge de padrons 1881, 1896, 1930, 1940 i 1975.

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ ; ARGILÉS i PALOMO, ANNA.
Els arxius. Dipositaris de la memòria. Materials didàctics del Servei Educatiu de l'Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat. Consell Comarcal del Baix Llobregat, abril 99

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ ; DURAN i GÓMEZ, CARME
Coneguem l'Arxiu Històric Comarcal de St. Feliu de Llobregat. Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, 2002

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ
La crisi de 1898 a Sant Feliu de Llobregat

COL·LEGI MARE DE DÉU DE LA MERCÈ Sant Feliu la teva ciutat. Crèdit de Síntesi.

GRANÉ i HERNÁNDEZ, Mireia ; RETUERTA i JIMÉNEZ, Mª Luz ;
Història de l'ensenyament a Sant Feliu

ARGILÉS i PALOMO, Anna;
RETUERTA i JIMÉNEZ, Mª Luz
Les fonts demogràfiques

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Introducció a la investigació històrica. Les tècniques de treball a l'arxiu
Els documents parlen
Pràctiques de consulta arxivística
Documenta't. Taller de pràctiques d'arxiu
L'Arxiu Municipal

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Cervera ACC
Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre ACTE
Arxiu Històric Comarcal de Montblanc ACOMO
Arxiu Històric de la Ciutat de Girona AHCG
Arxiu Municipal de La Seu d'Urgell AMSU

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

1 - Títol

Història de l'ensenyament a Sant Feliu de Llobregat

2 - Autoria

Mireia GRANÉ i HERNÁNDEZ

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de St. Feliu de Llobregat.

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

1. L'ensenyament abans del segle XIX. Història.
2. L'ensenyament durant el segle XIX
3. L'ensenyament durant el segle XX
4. L'ensenyament durant la República i la Guerra Civil (1931-1939)
5. L'ensenyament durant el franquisme (1939-1945)
6. L'ensenyament des de la democràcia als nostres dies.

6 - Fonts utilitzades

- doc.1 Qüestionari de Francisco de Zamora. Biblioteca Nacional de Madrid. 28 juliol 1789
- doc. 2 Programa de las materias de que han de ser examinados los alumnos que asisten en la Escuela pública de esta villa (Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat. Setembre 1846 .
- doc.3 Ofici del Governador adreçat a l'Alcalde de Sant Feliu sobre la necessitat d'establir una escola de nenes. AHCSF, 2 de maig 1856
- doc.4 Inventario de los muebles que posee la escuela pública de niñas de San Felio de Llobregat. AHCSF, agost 1861
- doc. 5 Relación de los enseres y útiles de enseñanza que posee esta escuela pública de San Felio de Llobregat AHCSF, 19 d'abril 1862
- doc. 6 Ofici de Secretari de la Junta d'Instrucció Pública adreçat a l'alcalde de Sant Feliu en el qual demana informació sobre l'escola d'ensenyament d'adults a Sant Feliu de Llobregat, la primera de la ciutat. AHCSF, 1875
- doc. 7 Relación de los niños que han cometido faltas de asistencia durante el pasado mes y causas de tales faltas. AHCSF, 1912
- doc. 8 Concessió de diferents premis a diferents alumnes AHCSF 1912-1913

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

- doc. 9 Fotografia. Nenes fent gimnàs a l'escola Modelo AHCSF 1912 -1914
- doc. 10 Censo escolar de San Feliu de Llobregat. AHCSF 5 setembre 1924
- doc. 11 Carta del director de l'Escola Normal de la Generalitat de Catalunya a l'alcalde de Sant Feliu de Llobregat AHCSF, 2 d'abril 1936
- doc. 12 Decret de la Conselleria de Cultura del 28 de gener de 1937 sobre el Certificat d'Aptitud AHCSF
- doc. 13 Acord de la Corporació Municipal per deixar sense efecte el trasllat de l'escola pública a la torre Nadal. AHCSF 1939.
- doc. 14 Ban sobre l'ús de l'idioma oficial en todos los servicios públicos. AHCSF 1940
- doc. 15 Fotografia sobre la manifestació ciutadana de protesta comarcal en demanda de mestres. 25 setembre 1979. Butlletí d'informació municipal i ciutadana , 254, setembre 1979

7 - Suport de presentació

Dossier Din-A-4 de 53 pàgines. Relligat espiral. Està estructurat en tres parts. La primera introdueix unes breus explicacions sobre l'evolució de la història de l'ensenyament des del segle XVIII als nostres dies.

La segona part consta d'una mostra de documents gràfics seleccionats i relacionats amb la teoria històrica, acompanyats d'activitats.

La tercera part consta de glossari i cronologia. Els textos són informatius i instructius. La documentació citada és reproduïda per fotocòpia.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.
Documentació en l'original, català i castellà.

8 - Il·lustracions

Acompanyen o formen part de la documentació.
Nenes fent gimnàs a l'escola Modelo AHCSF 1912 -1914 (doc. 9)

Sobre la manifestació ciutadana de protesta comarcal en demanda de mestres.
25 setembre 1979. Butlletí d'informació municipal i ciutadana , 254, setembre 1979
(doc. 15)

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

9 - Metodologia

Història de l'ensenyament a Sant Feliu de Llobregat, és un document monogràfic d'història local amb documents de l'arxiu.

La proposta didàctica va adreçada en una a l'alumnat amb un seguit d'activitats per cada document. La metodologia de treball combina la utilització del document com a il·lustració i de construcció de coneixement.

L'activitat de l'alumnat se centra en la lectura, observació, reflexió i comparació de documents amb la realitat que coneixen. Es plantegen a través de qüestions de resolució individual o de grup. El resultat final és completar el dossier d'activitats. Té previst al final un qüestionari de valoració per part de l'alumnat d'aquesta activitat.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta de fer conèixer a l'alumnat un tema monogràfic, conegut per ell, però des de la visió històrica, com és el món de l'ensenyament. És interessant la tria de documentació, així com les activitats proposades, que no es limiten a la comprensió dels textos, si no que porten a la reflexió i a la elaboració de criteris més personals.

11 - Espai de treball

La realització d'aquestes activitats es pot realitzar tan a l'Arxiu com a l'aula, donat que la reproducció dels documents en fotocòpia, forma part del propi dossier. És interessant, dintre de les possibilitats, proposar un itinerari de coneixement de la ubicació de les escoles durant el període estudiat.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca de l'Arxiu

Annex : Cronologia

13 - Disponibilitat d'altres recursos

RETUERTA i JIMÉNEZ , M^a LUZ . Aproximació al treball de les dones de St. Feliu a través del buidatge de padrons 1881, 1896, 1930, 1940 i 1975.

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ ; ARGILÉS i PALOMO, ANNA
Els arxius. Dipositaris de la memòria. Materials didàctics del Servei Educatiu de l'Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat. Consell Comarcal del Baix Llobregat, abril 99

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ ; DURAN i GÓMEZ, Carme
Coneguem l'Arxiu Històric Comarcal de St. Feliu de Llobregat. Ajuntament de
Sant Feliu de Llobregat, 2002

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ
La crisi de 1898 a Sant Feliu de Llobregat

GRANÉ i HERNÁNDEZ, Mireia RETUERTA i JIMÉNEZ, Mª Luz;
Història de l'ensenyament a Sant Feliu

ARGILÉS i PALOMO, Anna;
RETUERTA i JIMÉNEZ, Mª Luz
Les fonts demogràfiques

14 - Altres activitats

Visita a l'Arxiu

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Guia didàctica per la història de l'ensenyament a Tarragona. Material didàctics de
l'Arxiu Històric de Tarragona

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric de Tarragona AHT

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

1 - Títol

La crisi de 1898 a Sant Feliu de Llobregat. Documents de l'Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

2 - Autoria

Mª Luz RETUERTA i JIMÉNEZ, Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de St. Feliu de Llobregat.

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

1. Indústria, moviment obrer, tècnica i força motriu, nombre d'obrers i obreres de la indústria tèxtil.
2. Pèrdua de les colònies i crisi de la indústria, matèries primeres.
3. Carnestoltes i els esdeveniments polítics del moment.
- 4/5. Situació dels soldats santfeliuencs a ultramar
6. Actes amb motiu de l'acabament de la guerra de les Filipines.
7. Carrers de Sant Feliu
8. Urbanisme a Sant Feliu de Llobregat
9. Arribada del llum elèctric a Sant Feliu de Llobregat
10. Política local, republicanisme.
- 11/12. Resultats electorals, política local
13. Sanitat, serveis municipals, mortalitat-natalitat, habitatge, nombre d'habitants.
14. Comerç, indústria i oficis.
15. Ensenyament primari
16. Associacions
17. Inundacions del Llobregat. Agricultura.
18. Sanitat, epidèmies, instrucció pública.
19. Soldats santfeliuencs a Cuba
20. Relació de mobles i animals d'una casa de Sant Feliu.
21. Dieta, salaris agrícoles i industrials. Preus.

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

6 - Fonts utilitzades

Fons de l'ACSFL

Doc. 1 Minuta de l'ofici lliurat per l'alcalde de Sant Feliu de Llobregat al governador civil de Barcelona sobre la indústria a St. Feliu, 1897, març, 26. Correspondència.

Doc. 2 Minuta de l'ofici lliurat per l'alcalde de Sant Feliu de Llobregat al governador civil de Barcelona sobre l'estat de les fàbriques de la població. 1898, juliol, 5. Correspondència.

Doc.3 Telegrama del governador civil de Barcelona a l'alcalde de Sant Feliu sobre l'ordre públic durant les Festes de Carnestoltes, 1898, febrer.

Doc. 4/5 Ofici del 4º Cuerpo del Ejército. Capitanía General de Cataluña a l'alcalde de Sant Feliu sol·licitant informació sobre els soldats de Sant Feliu a ultramar. Minuta amb la resposta del 31 de gener de 1898. Correspondència.

Doc. 6 Carta del rector de Sant Feliu a l'alcalde sobre l'organització dels actes commemoratius del final de la guerra de les Filipines. Febrer, 10. Correspondència.

Doc. 7. Acta de l'Ajuntament de sant Feliu de Llobregat, setembre 1898.

Doc. 8 Plànol de St. Feliu de Llobregat, 1902

Doc. 9 Llicència d'obra per al servei d'enllumenat elèctric a la població, 1898, febrer, 28 . Llicència d'obres

Doc. 10 Full dels republicans a Sant Feliu. Correspondència, 1897

Doc. 11/12 Actes d'escrutini de les eleccions a diputats a Corts de Sant Feliu de Llobregat, 1898, març, 27. Expedients d'eleccions generals.

Doc. 13 Memòria de l'estat higiènic dels pobles més importants del districte de Sant Feliu de Llobregat. Expedients de sanitat.

Doc. 14 Matrícula de la contribució industrial. 02.04.02 Impuestos municipals i estatals 1897-98

Doc. 15 Ofici de l'alcalde de Sant Feliu de Llobregat al president de la Junta Provincial d'Instrucció pública de Barcelona, 1898, juliol, 14. Instrucció Pública.

Doc. 16 Relació de les associacions de Sant Feliu de Llobregat. 01.07 Correspondència, 1898

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

Doc. 17 Ofici de l'alcalde de Sant Feliu de Llobregat al governador civil de Barcelona, 1898, gener, 16.

Doc. 18 Minuta de l'ofici de l'alcalde de Sant Feliu al president de la Junta Provincial d'Instrucció Pública. Instrucció Pública, 1898, desembre, 29

Doc. 19 Carta de Miguel Colom Bargay a l'alcalde de Sant Feliu de Llobregat. 1898, maig.

Doc. 20 Inventari dels béns que foren de Fèlix Mouxart i Gabañach, 1898, agost 19. Fons de la notaria de Sant Feliu de Llobregat. Notari Jacint Montañola i Soldevila. Protocol de 1898.

Doc. 21 Estadística lliurada al cap dels treballs estadístics amb els preus dels aliments de primera necessitat i els salaris agrícoles i industrials, 1898, desembre, 31. Estadístiques.

Doc. 22 Fotografia de les treballadores de la indústria tèxtil de Can Bertrand el 1898. Col·leccions. Donació Anna Codina Coca

Doc. 23. Estadística dels conreus de regadiu del terme municipal de Sant Feliu de Llobregat. Fons de l'Ajuntament de Sant Feliu 13.01. Estadístiques i preus agrícoles, 1892, agost, 15

Doc. 24 Estadística ramadera de Sant Feliu de Llobregat. 1891, agost, 21

Doc. 25 Estat de nombre de contribuents de rústica i pecuària de l'any econòmic de 1897-1898 dins la contribució territorial de rústica. Impostos municipals i estatals. 2.4.2

7 - Suport de presentació

Dossier Din-A-4 de 70 pàgines. Relligat espiral.

Està estructurat en dues parts. La primera és la relació i descripció dels documents.

La segona la formen la reproducció dels propis documents.

Els textos són informatius.

La documentació citada és reproduïda per fotocòpia.

7b - Llengua

Textos informatius en català.

Documentació l'original, castellà.

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

8 - Il·lustracions

Acompanyen o formen part de la documentació.

Plànol de Sant Feliu de Llobregat, 1902 (doc. 8)

Fotografia de les treballadores de la industrial tèxtil de Can Bertrand el 1898.

AHCSF. Col·leccions. Donació d'Anna Codina Coca. (doc. 22)

Portada. Fotografies

Foto 1. Barcelona. Embarco de postoneros y de reclutas destinados a Cuba. Verificado el 5 del corriente.

Foto 2 La Guerra en Cuba. Un tren militar conduciendo tropas

9 - Metodologia

La Crisi de 1898 a Sant Feliu de Llobregat és un document monogràfic informatiu d'història local elaborat amb fons de l'AHCSF. És una proposta de temes i documents a treballar. La metodologia l'ha d'aplicar el professorat que tutoritzi el treball.

10 - Descripció valorativa del material

La crisi de 1898 és un material creat el 1998, commemorant el centenari de la pèrdua de les colònies. Es tracta d'un recull exhaustiu de documentació a l'entorn d'un fet d'abast estatal, que té la seva repercussió a nivell local, com és la pèrdua de Cuba al 1898.

A la vista del recull, es pot pensar que els criteris de selecció d'aquesta documentació han estat fets amb visió ample de context, per tal que el tema central es veiés relacionat amb tot el que pot ser teixit social, econòmic i humà d'aquell Sant Feliu de 1898 i, alhora, establir elements de comparació amb la realitat actual després de 100 anys.

11 - Espai de treball

Dóna molta llibertat tan a l'ensenyant a l'hora de presentar propostes, com a l'alumnat : des del treball a l'aula amb fonts seleccionades i reproduïdes per fotocòpia - el dossier original - ; o el treball a l'Arxiu, a través de la recerca.

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA DE SANT FELIU I DEL BAIX LLOBREGAT

Jordi Amigo, Jordi Casadevall i M. Luz Retuerta, *Imatges de la vida econòmica. Sant Feliu de Llobregat (1887-1936)*. Sant Feliu de Llobregat: Patronat Municipal de Cultura, 1985.

Pilar Antolín, Enric Ferreras i Agustí G. Larios, *Els inicis de l'associacionisme contemporani a Sant Feliu de Llobregat (1850-1914)*. Sant Feliu de Llobregat: Ajuntament i Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1997.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ . Aproximació al treball de les dones de St. Feliu a través del buidatge de padrons 1881, 1896, 1930, 1940 i 1975.

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ ; ARGILÉS i PALOMO, ANNA
Els arxius. Dipositaris de la memòria. Materials didàctics del Servei Educatiu de l'Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat. Consell Comarcal del Baix Llobregat, abril 99

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ ; DURAN i GÓMEZ, Carme
Coneguem l'Arxiu Històric Comarcal de St. Feliu de Llobregat. Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, 2002

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ
La crisi de 1898 a Sant Feliu de Llobregat

COL·LEGI MARE DE DÉU DE LA MERCÈ Sant Feliu la teva ciutat. Crèdit de Síntesi.

GRANÉ i HERNÁNDEZ, Mireia RETUERTA i JIMÉNEZ, Mª Luz;
Història de l'ensenyament a Sant Feliu

ARGILÉS i PALOMO, Anna; RETUERTA i JIMÉNEZ, Mª Luz
Les fonts demogràfiques

14 - Altres activitats

Visita a l'Arxiu

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Recerca i didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya. 4. El catalanisme polític en una societat agrària (1890- 1930) J. Vidal i Pla

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Virtual Gran Penedès

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

1 - Títol

Les fonts demogràfiques

2 - Autoria

Anna ARGILÉS i PALOMO, IES OLORDA de Sant Feliu de Llobregat
Mª Luz RETUERTA I JIMÉNEZ, Arxiu Històric Comarcal de St. Feliu de Llobregat

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de St. Feliu de Llobregat.
Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

Dossier per al professorat:

1. Objectius didàctics
2. Continguts
3. Pautes i suggeriments per a la utilització dels materials didàctics
5. Breu història de les fonts demogràfiques d'arxiu. Comptar, controlar, defensar-se. Evolució general de les fonts per a l'estudi de la població.
6. Bibliografia

Fitxes per a l'alumnat.

1. Breu història de les fonts demogràfiques
 2. Buscant els avantpassats. Els Saladrigas, una saga familiar.
 3. Les migracions
 4. La natalitat
 5. La nupcialitat
 6. La mortalitat
 7. Tipologia de famílies
 8. L'estructura de la població
 9. Les activitats econòmiques
 10. La informació oral.
- Glossari

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

6 - Fonts utilitzades

- Document 1. La família Saladrigas, entorn de 1908
- Document 2. Fragment del padró municipal d'habitants del 1886 amb dades de 1885
- Document 3. Matrimoni canònic, 1884
- Document 4. Matrimoni canònic, 1891
- Documents 5 i 6 Llicències d'enterrament. 1900
- Documents 7 i 8 Llicències d'enterrament, 1900
- Document 9. Estadística de l'epidèmia de còlera. 1865
- Document 10. Resum de les cèdules d'inscripció, 1861

7 - Suport de presentació

Carpeta negra de vetes mida DIN-A-4. - a la manera de lligall d'Arxiu - Els materials que conté estan estructurats en tres apartats :

1. Una publicació format revista integrada per 22 pàgines DIN-A-4, tapes de cartolina i disseny gràfic, destinada al professorat;
2. Deu fitxes DIN-A-4 pel treball de l'alumnat que inclouen un text expositiu i unes propostes. Cada fitxa conté com a il·lustració la reproducció a mida reduïda del document ; - són fotocopiables -
3. La reproducció fotogràfica en mida original - diversos, quartilla, Din-A 4, Dina-A 3 - dels 12 documents citats ja l'apartat 6. Fonts d'aquesta mateixa fitxa.

Els documents reproduïts es presenten en facsímil.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.
Documentació en l'original, català i castellà.

8 - Il·lustracions

La reproducció dels documents en format petit a cada fitxa corresponent s'ha utilitzat com a il·lustració.

9 - Metodologia

La metodologia de treball és molt completa.
La utilització del document va des de la il·lustració al discurs, fins a la construcció de coneixement, per la producció d'hipòtesis i el consegüent treball de recerca. L'activitat de l'alumnat passa de la lectura i informació a través dels textos, teòrics, fins a les activitats de comprensió i de creació de coneixement. Les activitats proposades estan graduades des de les molt pautades, fins a les que donen llibertat a l'alumne.

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

10 - Descripció valorativa del material

Les fonts demogràfiques constitueixen la tercera publicació del Servei Didàctic de l'ACSFL; És un material molt complet pensat per treballar la temàtica de la població en alumnat de secundària.

El conjunt és molt acurat tan en el fons com en la forma.

Els temes tractats i l'enfoc que s'hi ha donat mostren una reflexió important sobre el valor dels documents i tenen en compte tan a professorat com a alumnat.

Aquest es mostra pel tractament tan teòric com didàctic de la matèria a tractar, que fa que la seva utilització pugui ser immediata i general, ja que es s'hi pot encarar des del professorat, tan qui acaba de sortir de l'escola de Professorat, com qui porta anys a les aules; cadascun, però, hi afegirà matisos diferents.

La seva presentació fa que la utilització sigui pràctica i permet tota mena de facilitats- treball individual, en grup compartint els documents - i permet que aquests materials puguin ser treballats tan en un tema concret de classe, com a crèdit o com a base per a un Treball de recerca.

11 - Espai de treball

Les activitats que es presenten són per treballar al propi arxiu. Si ens trobem davant un alumnat que ja coneix l'Arxiu, donat que el material es presenta tan fidel a la realitat, permet el treball a l'aula.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

Atles comarcal de Catalunya. Baix Llobregat. Barcelona: Consell Comarcal del Baix Llobregat: Institut Cartogràfic de Catalunya, 1995.

Currículum Educació Secundària Obligatòria. Barcelona: Àrea de ciències socials.: Generalitat de Catalunya. Departament Servei de Difusió i Publicacions, 1993.

IGÉSIAS, Josep, *Elfogtgede 1553. Estudi i transcripció.* Barcelona: Fundació Vives Casajuana, 1979.

Gran geografia comarcal de Catalunya. Introducció, Barcelonès i Baix Llobregat. Barcelona: Gran Enciclopèdia Catalana, 1991, p. 322-323 (vegeu la taula d'evolució de la població absoluta del Baix Llobregat).

GUAL, Xabier; MILLÀS, Carles, *La població del Baix Llobregat a l'època dels Àustria.* Barcelona: Fundació Salvador Vives i Casajuana, 1999.

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

GUAL, Xabier; MILLÀS, Carles, "Els arxius parroquials de l'Edat Moderna al Baix Llobregat", a: *Jornades de Patrimoni del Baix Llobregat a l'època dels Àustria*. Sant Feliu de Llobregat: Consell Comarcal del Baix Llobregat, 1999, p. 81-92.

Guia dels arxius municipals i comarcal del Baix Llobregat. Sant Feliu de Llobregat: Consell Comarcal del Baix Llobregat, 2002.

INGLA, Núria; ARGILES, Anna, *La demografia al Prat. Materials per a l'estudi de la demografia a l'educació secundària obligatòria*. El Prat de Llobregat: Ajuntament, 1990, 2 quaderns.

MARTÍ i BONET, Josep; FIGUEROLA i ROTGER, Pere J.; JOVEN i LÓPEZ, Isabel; MUNOZ i PRADAS, Francesc; SASTRE i TUTUSAUS, Jacint, "Els arxius històrics parroquials del Baix Llobregat", a: *XXV Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*. El Prat de Llobregat: Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat i Amics del Prat, 1985

PUJADES, JJ. "Les fonts orals i la metodologia de relats biogràfics", a: *Perspectiva escolar*, 2002, n.º 265 p.2-10. ROLDÀN BERMEJO, Enric; CASAS ROMEO, Carme, *Demografia*. L'Hospitalet: Ajuntament, 1987, (Quaderns del Baix; n.º 5).

SERRAT, N. "Tot preparat per viatjar en el temps", a: *Guix*, 2002, núm.283, p. 16-20.

SOLIVELLES, Albert, "Els padrons: un exemple d'ús didàctic de l'Arxiu Municipal". *Gausac. Publicació del Grup d'Estudis locals de Sant Cugat del Vallès*. Núm. 2,1999, juny. Annex : Materials de suport per a treballs de recerca. Glossari.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

RETUERTA i JIMÉNEZ , M^a LUZ . Aproximació al treball de les dones de St. Feliu a través del buidatge de padrons 1881, 1896, 1930, 1940 i 1975.

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ ; ARGILÉS i PALOMO, ANNA
Els arxius. Dipositaris de la memòria. Materials didàctics del Servei Educatiu de l'Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat. Consell Comarcal del Baix Llobregat, abril 99

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ ; DURAN i GÓMEZ, Carme
Coneguem l'Arxiu Històric Comarcal de St. Feliu de Llobregat. Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, 2002

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ
La crisi de 1898 a Sant Feliu de Llobregat

COL·LEGI MARE DE DÉU DE LA MERCÈ Sant Feliu la teva ciutat. Crèdit de Síntesi.

GRANÉ i HERNÁNDEZ, Mireia RETUERTA i JIMÉNEZ, Mª Luz;
Història de l'ensenyament a Sant Feliu

ARGILÉS i PALOMO, Anna;
RETUERTA i JIMÉNEZ, Mª Luz
Les fonts demogràfiques

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

14 - Altres activitats

Visita a l'Arxiu

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Estudi de la població del municipi de Vilallonga de Ter 1887-2003

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de Batxillerat

Crèdit Variable Anem a l'Arxiu. Treball amb padrons municipals. Vilaverd. Blancafort.

15b - Ubicació dels materials

ACI Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

ACMO Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

AVVT Arxiu Virtual Vall del Ter – Vilallonga de Ter

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

1 - Títol

Sant Feliu la teva ciutat. Crèdit de síntesi de 4art d' ESO

2 - Autoria

Escola MARE DE DÉU DE LA MERCÈ de Sant Feliu de Llobregat
Mª Luz RETUERTA i JIMÉNEZ, Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de St. Feliu de Llobregat.

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

1. La gent de Sant Feliu
2. Vida econòmica de Sant Feliu a finals del segle XIX
3. El Riu Llobregat
4. Viure entre papers
5. Visual i plàstica
6. El Tennis
7. Sant Feliu' s artist

6 - Fonts utilitzades

SELECCIÓ DE DOCUMENTS PER A LA HISTÒRIA DEL COL·LEGI VERGE DE LA MERCÈ DE SANT FELIU DE LLOBREGAT

Núm. 1

Ofici de la directora del col·legi Verge de la Mercè, Rita Parellada Casals, adreçat a l'Inspector de primer ensenyament, on es donen dades sobre els nivells d'instrucció i el nombre d'alumnes de l'escola., 1895, abril, 28.

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat (ACSFL). Fons de l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat (FASFL), topogràfic 537.5.2/

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

Núm. 2.

Instància presentada pels veïns del carrer del *Paseo* en la qual sol·liciten que es posi el nom de *La Merced*, amb motiu de la inauguració de l'església de les monges mercedàries, per part del bisbe de Barcelona, 1895, maig, 16.

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat (ACSFL). Fons de l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat (FASFL), topogràfic 537.5.

Núm. 3

Llista de nenes del col·legi Verge de la Mercè, 1909.

ACSFL FASFL, topogràfic 537-7.4

Núm. 4

Fotografia de l'Edifici de l'Escola de la Mercè, 1931-1936.

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat (ACSFL). Col·leccions. CD.1 - 35.

Núm. 5

Informe de la Conselleria de Cultura de l'Ajuntament de Roses de Llobregat sobre la situació de l'Escola Unificada i la necessitat de la construcció de noves escoles.

Les escoles religioses es van suprimir durant la Guerra Civil. En l'edifici del col·legi Verge de la Mercè, situat en el carrer d'Ignasi Iglesias -nom que .va rebre el carrer de La Mercè durant la Guerra Civil-, s'instal·là la Escola Unificada. Que volia implantar els principis de l'Escola Nova europea, 1936, octubre, 28.

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat (ACSFL). Fons de l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat (FASFL), topogràfic 539.6.

Núm. 6

"Relación de tormentos, torturas, incendios de edificios, saqueos, destrucciones de iglesias y objetos de culto, profanaciones y otros hechos delictivos que por sus circunstancias, por la alarma o el terror que produjeron deban considerarse como graves, con exclusión de los asesinatos, que fueron cometidos en este término municipal durante la dominación roja", 1941, juliol, 4

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat (ACSFL). Fons de l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat (FASFL). Expedients de Secretaria. Causa General, núm. 56/1940, topogràfic 2012.

Núm. 7

"Relación de destrozos que hicieron los rojos en la capilla de MM. Mercedarias de San Feliu de Llobregat", 1941, juliol, 4

ACSFL. FASFL. Expedients de Secretaria. Causa General, núm. 56/1940, topogràfic 2012

Núm. 8

Estadística sobre el nombre de professors i alumnes del col·legi Verge de la Mercè per a la formació del cens general d'establiments d'ensenyament per l'Instituto Nacional de Estadística, 1949, setembre, 21

ACSFL. FASFL Expedient de Secretaria, núm. 1/1950, topogràfic 2024.

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

Núm. 9

Tarja d'invitació tramesa amb motiu de la celebració de la festa de la Verge de la Mercè, 1957, setembre.

ACSFL FASFL. Expedient de Secretaria, núm. 165/1957, topogràfic 2048

Núm. 10

Grup d'alumnes del Col·legi Verge de la Mercè 1978-1979.

ACSFL. Col·leccions. CD.13- 2143. Donació de Joan Cendrós Valiente.

7 - Suport de presentació

Dossier Din-A-4 de 65 pàgines. Relligat espiral.

Està estructurat en set parts. La primera i la quarta es relacionen amb l'arxiu, a través d'una mostra de documents gràfics seleccionats i relacionats amb la teoria històrica, acompanyats d'activitats. Els textos són informatius i instructius. La documentació citada és reproduïda per fotocòpia.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.

Documentació en l'original, català i castellà.

La documentació citada és reproduïda per fotocòpia.

8 - Il·lustracions

1. Fotografia de l'edifici del Col·legi amb el rètol COLEGIO INTERNADO de RR MERCEDARIAS. Anys 40.
2. Fotografia de l'edifici inclòs al llibre de Sans Fàbregas, L'Església i la Parròquia.- vegeu Bibliografia -
3. Plànol de Sant Feliu

9 - Metodologia

Sant Feliu, la teva ciutat, és un document monogràfic adreçat al coneixement del col·legi i de la ciutat on s'ubica. Dos dels apartats treballa amb documents d'arxiu.

La proposta didàctica va adreçada en una a l'alumnat amb un seguit d'activitats per cada document. La metodologia de treball combina la utilització del document com a il·lustració i de construcció de coneixement.

L'activitat de l'alumnat se centra en la lectura, observació, reflexió i comparació de documents amb la realitat que coneixen. Es plantegen a través de qüestions de resolució individual o de grup. El resultat final és completar el dossier d'activitats.

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

10 - Descripció valorativa del material

A partir d'un crèdit de síntesi, on es treballen diverses matèries, l'objectiu comú és el coneixement de la ciutat.

Es tracta de treballar amb l'alumnat la història de l'escola i les característiques essencials de la ciutat on es troba. Combina la visita amb l'arxiu, el treball amb documents a través de qüestions i elements reflexius apartat 1 La gent de Sant Feliu - i la creació de documentació per part dels propi alumnat.- apartat 4 Viure entre papers, amb el treball sobre documentació de la vida actual - Sol·licitud de llicència d'obres majors; instància; anuncis laborals; curriculum vitae; carta de sol·licitud; carta comercial; vida actual - Sol·licitud de llicència d'obres majors; instància; anuncis laborals; -.

11 - Espai de treball

Per l'extensió i diversitat de temes, es fa necessari el treball a l'aula, a l'arxiu i a través d'itineraris per la ciutat.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

SANS I FÀBREGAS, Llorenç L'església i la parròquia. Sant Feliu de Llobregat : Sant Llorenç Publicacions, 1983.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

RETUERTA i JIMÉNEZ , M^a LUZ . Aproximació al treball de les dones de St. Feliu a través del buidatge de padrons 1881, 1896, 1930, 1940 i 1975.

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ ; ARGILÉS i PALOMO, ANNA
Els arxius. Dipositaris de la memòria. Materials didàctics del Servei Educatiu de l'Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat. Consell Comarcal del Baix Llobregat, abril 99

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ ; DURAN i GÓMEZ, Carme
Coneguem l'Arxiu Històric Comarcal de St. Feliu de Llobregat. Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, 2002

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ
La crisi de 1898 a Sant Feliu de Llobregat

COL·LEGI MARE DE DÉU DE LA MERCÈ Sant Feliu la teva ciutat. Crèdit de Síntesi.

GRANÉ i HERNÁNDEZ, Mireia RETUERTA i JIMÉNEZ, Mª Luz;
Història de l'ensenyament a Sant Feliu

ARGILÉS i PALOMO, Anna;
RETUERTA i JIMÉNEZ, Mª Luz
Les fonts demogràfiques

BAIX LLOBREGAT

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

14 - Altres activitats

Visita a l'Arxiu

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

El passat de la nostra ciutat : la Bisbal d' Empordà. Testimonis. 2002
Crèdit de síntesi de 2n ESO IES Frederic Martí Carreras. Palafrugell

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d' Empordà. ACBE
Arxiu Municipal de Palafrugell AMP

BERGUEDÀ
Arxiu Històric Comarcal de Berga

1 - Títol

Història del Berguedà. Crèdit variable

2 - Autoria

Jordi ROSSINYOL, Escola de Secundària LA SALLE
Xavier PEDRALS i COSTA, Arxiu Històric Comarcal de Berga

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de BERGA

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. ESO

5 - Continguts

1. El conjunt de la comarca
2. La fesomia geogràfica
3. El cap de la comarca. I
4. El cap de la comarca. II
5. El centre històric
6. El relleu
7. El clima i les aigües
8. El paisatge vegetal
9. Els espais naturals i protegits
10. L'agricultura i la ramaderia
11. L'energia i les mines
12. Les comunicacions i els serveis
13. La indústria
14. Prehistòria i Antiguitat
15. La construcció del país. Alta Edat Mitjana
16. De la plenitud al col·lapse. Baixa Edat Mitjana
17. Una difícil recuperació (s. XVI-XVII)
18. De la guerra de successió a la darrera carlinada (s. XVIII -XX)
19. El Berguedà contemporani
20. El folklore
- El joc del Berguedà

BERGUEDÀ

Arxiu Històric Comarcal de Berga

6 - Fonts utilitzades

Arxiu Històric Comarcal de Berga

Actes Municipals

Hemeroteca

Fons d'imatges

Llistat de temes per al treball del crèdit:

7 - Suport de presentació

Fulls Din-A-4 informatius del professorat adreçat a l'alumnat sobre les condicions del treball.

Bateria de preguntes elaborades pels propis alumnes i supervisades per la realització de les entrevistes.

7b - Llengua-

Textos informatius i instructius en català.

Documentació en l'original català i castellà

8 - Il·lustracions

Pertanyents al llibre base :PEDRALS I COMA, X. "Història del Bergadà" dins "El Bergadà", col·lecció Municipis i comarques. Material gràfic per treballar l'àmbit local i comarcal. Barcelona, Institut de Ciències de l'Educació, Universitat Autònoma de Barcelona, Diputació de BCN, 1988, fitxes 1-19.

Provinents dels propis documents

9 - Metodologia

El treball a l'arxiu està dissenyat com un apartat dins del crèdit variable. Una vegada programat el crèdit, es va fer un llistat de temes d'investigació complementaris per a fer treballs de grup pensats per cada dos, màxim tres alumnes.

- l'antiga línia dels Ferrocarrils Catalans al Berguedà
- les inundacions del 1982
- els focs del 1994
- el nou poble de Sant Jordi - creat a partir de la contrucció de l'embassament de La Baells –
- les mines de Fígols
- El Pi de les Tres branques
- el naixement d'un conjunt de rok berguedà : Pesta Negra
- la visita del general Franco a Berga

BERGUEDÀ

Arxiu Històric Comarcal de Berga

A partir d'aquest llistat i la seva tria, es desenvolupava el treball amb metodologia de recerca i investigació, tan amb fonts primàries d'arxiu, com amb la recerca a través de la història oral.

A l'aula es feia una aproximació general al tema i a l'època, a més de resoldre qüestions de tipus metodològic i recollir preguntes i suggeriments.

A l'Arxiu, una tarda a la setmana durant un trimestre, es buscava la informació i es feien consultes metodològiques de recerca, organització i valoració de dades. A més s'orientava el treball i es repassava la feina realitzada i els materials elaborats.

10 - Descripció valorativa del material

Història del Berguedà, crèdit variable, és un exemple del treball coordinat entre l'arxiu i el centre d'ensenyament a tots nivells: des de la programació de l'activitat i la seva aplicació fins a la tria del material.

11 - Espai de treball

La realització de l'activitat es portà a terme entre l'arxiu i l'aula

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

PEDRALS I COMA, X. "Història del Berguedà" dins "El Berguedà", col·lecció Municipis i comarques. Material gràfic per treballar l'àmbit local i comarcal. Barcelona, Institut de Ciències de l'Educació, Universitat Autònoma de Barcelona, Diputació de BCN, 1988, fitxes 1-19.

Revistes berguedanes : Tagast, Queralt, Renaixement Berguedà i Regió 7

Xavier PEDRALS

El berguedà a través del temps, 1990

Biblioteca auxiliar de l'Arxiu

13 - Disponibilitat d'altres recursos

Xavier Pedrals i Costa

HISTÒRIA DEL BERGADÀ. Crèdit variable

Treballs suggerits als alumnes de batxillerat

BERGUEDÀ
Arxiu Històric Comarcal de Berga

14 - Altres activitats

Visita a l'Arxiu. Realització del Crèdit variable.

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Crèdit de síntesi 2n ESO

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Municipal de Palafrugell

BERGUEDÀ

Arxiu Històric Comarcal de Berga

1 - Títol

Treballs suggerits als alumnes de batxillerat (2000 /2002)

2 - Autoria

Xavier PEDRALS i COSTA, Arxiu Històric Comarcal de Berga

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de BERGA

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. Batxillerat

5 – Continguts

- 01- Llistats de personatges il·lustres de Berga – batlles, patumaires d'honor, berguedans a les guerres de Cuba...
- 02- Biografies de Bergadans amb càrrecs públics
- 03- Notes històriques – línies del temps d'entitats: colla sardanista, corals, orfeó, Club d'Esquí, etc.
- 04- Notícia de bergadans emigrats a Amèrica
- 05- Història d'edificis singulars
- 06- Relació de cases de pagès del terme actual de Berga a partir del segle XVIII
- 07- Relació fàbriques de Berga
- 08- Aspectes de les festes de la ciutat.
- 09- El teatre
- 10- Cases industrials i comercials
- 11- Indexació articles d'autors bergadans
- 12- Indexació global d'una revista berguedana de curta durada
- 13- Funcionament d'alguns arrendaments històrics : forns, glaç, carnalats
- 14- Recerca genealògica familiar d'algun personatge conegut.
- 15- Detecció d'edificis o monuments desapareguts
- 16- Bibliografia de temes parcials
- 17- Indexació temàtica a partir de Regió 7
- 18- Qualsevol tema a partir d'aquest diari
- 19- Recull fotogràfic de les masies de la rodalia de Berga o altra població comarca.

BERGUEDÀ

Arxiu Històric Comarcal de Berga

6 - Fonts utilitzades

FONS DE L'ARXIU HISTÒRIC COMARCAL DE BERGA :

01. Llibres d'Actes; Programes dels Elois; Programes de la Patum;

03. Fons d'entitats culturals de Berga dipositats a l'Arxiu : Fons Colla Sardanista
Cim d'Estela ; Fons Coral Xerics; Fons Orfeo Berguedà; Fons Boletaires; Fons
Cristòfols ; Fons Club d'Esquí, Fons la Farsa

09. Fons teatral de l'Arxiu

11. Revist Queralt

12. Revistes berguedanes : Tagast, Queralt, Renaixement Berguedà

15. Fons fotogràfic anterior al 1936

17 . Revista Regió 7

19. Fons Fotogràfic

7 - Suport de presentació

Dues pàgines en format DIN-A 4.

7b - Llengua

Textos informatius en català.

Documentació en l'original, català.

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

Lliure interpretació per part del professorat i de l'alumnat.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'una primera oferta de treballs al món de l'ensenyament des de l'Arxiu, donat que aquest s'ha inaugurat al durant el curs 2000-2001. Tot i la seva simplicitat formal, aquest llistat mostra una gran riquesa i aprofundiment de temes, alhora que demostra per part de l'autor – el director de l'Arxiu - un gran coneixement dels materials del fons de l'Arxiu, de la vida social, econòmica, política i cultural de Berga i també del món de l'ensenyament, donat que ofereix temes que poden ser de molt interès pels estudiants de la secundària.

BERGUEDÀ
Arxiu Històric Comarcal de Berga

11 - Espai de treball

La majoria de les activitats es presenten per fer a l'arxiu, tot i que segons la preparació del professorat permetrien fer part del procés a l'aula. (01 –04 ; 08, 09, 11, 12, 13,14, 16, 17).

Un segon grup de treballs s'haurien de realitzar en visites in situ o itineraris (les relacionades amb el fons fotogràfic : 15, 19,)

Un tercer bloc participaria d'una metodologia mixta : arxiu – fons documentals i gràfiques – i itineraris (05, 06, 10, 15,)

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

PEDRALS I COSTA, X. Història del Berguedà dins El Berguedà, col·lecció Municipis comarques. Material gràfic per treballar l'àmbit local i comarcal. Barcelona, Institut de Ciències de l'Educació, Universitat Autònoma de Barcelona, Diputació de BCN, 1988, fitxes 1-19.

Revistes berguedanes : Tagast, Queralt, Renaixement Berguedà i Regió 7

13 - Disponibilitat d'altres recursos

PEDRALS i COSTA, X.
Història del Berguedà. Crèdit variable.
Treballs suggerits als alumnes de batxillerat 2000-2002
Història del Berguedà. Crèdit variable

14 - Altres activitats

Exposició "IMATGES DEL BERGUEDÀ AL SEGLE XX. Evolució i transformació de la comarca". Curs 2000-2001

BERGUEDÀ

Arxiu Històric Comarcal de Berga

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Treballs d'història

Proposta de documentació per a realitzar treballs de recerca a Secundària

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n Batx.

Temes de treballs per alumnes de 1er de Batxillerat

Treballs de recerca al Batxillerat

15b - Ubicació dels materials

AHB Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

ACI Arxiu Comarcal d'Igualada

AHG Arxiu Històric de Girona

ACS Arxiu Històric Comarcal de Solsona

ACOS Arxiu Històric Comarcal d'Osona

CERDANYA

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà

1 – Títol

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà. Guió per visites.

2 - Autoria

Sebastià BOSOM i ISERN, Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà

3 - Arxiu d'origen

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

1. Arxiu
2. Funcions de l'arxiu
3. El marc legal
4. L'arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà. Història i Quadre de fons.

6 - Fonts utilitzades

1. Fotografia Pont del Segre. Bourg-Madame
2. Programa de Teatre. Companyia del Teatre Romea. 1907
3. Passaport de 1848

7 - Suport de presentació

Recull de dos folis amb la informació general esmentada als continguts i reproducció fotocòpia dels documents (apartat 6. Fonts utilitzades)

7b - Llengua

Textos informatius en català.
Documentació original en català i castellà.

CERDANYA

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà

8 - Il·lustracions

Corresponen a l'apartat de Fonts Utilitzades:

1. Fotografia Pont del Segre. Bourg-Madame
2. Programa de Teatre. Companyia del Teatre Romea. 1907
3. Passaport de 1848
4. Il·lustracions d'ofimàtica diverses relacionades amb el text

9 - Metodologia

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà és un document informatiu i una guia de les possibilitats de l'Arxiu.

Possibilita una activitat de lectura comprensiva i reflexió així com un diàleg i comentari amb l'arxiver arran dels textos i les il·lustracions. Deixa llibertat total al professorat per treballar-lo didàcticament.

10 - Descripció valorativa del material

Es un material pensat per la primera visita de coneixement de l'Arxiu. La presentació és senzilla, clara i alhora motivadora per un treball posterior de més aprofundiment.

11 - Espai de treball

Les activitats generades per aquest document han de ser fetes en un principi al propi arxiu; a més poden tenir una continuació a l'aula.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

ANNEX : Fitxa de Registre de Visites. Inclou informacions bàsiques de la persona o institució i un apartat d'observacions, suggerències o opinions de la visita.

CERDANYA

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà

13 - Disponibilitat d'altres recursos

14 - Altres activitats

La visita a l'arxiu, lligada a aquest document.
Exposició 10è aniversari de l'Arxiu

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Arxiu Històric Comarcal d'Olot. Dossier escolar
Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners. Guió per visita
Arxiu Històric Comarcal de Solsona. Dossier de visita
Arxiu Municipal de Flix. Guió de visites.

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal d'Olot ACO
Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners ACSCF
Arxiu Històric Comarcal de Solsona ACS
Arxiu Municipal de Flix AMFL

CONCA DE BARBERÀ **Arxiu Històric Comarcal de Montblanc**

1 - Títol

Anem a l'arxiu. Els efectes de la gran crisi del tombant dels segles XIX i XX sobre la població de Vilaverd. Anàlisi dels padrons d'habitants de 1889 i 1924. Crèdit variable. 1999

2 - Autoria

Josep Mª PORTA i BALANYÀ, Arxiu Històric Comarcal de Montblanc
Eulàlia ALBAREDA i LLIRÓ, Arxiu Històric Comarcal de Montblanc
Miquel ROSELLÓ i CALLAU, Col·legi MARE DE DÉU DE LA SERRA de Montblanc

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Montblanc

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. ESO - 3er -

5 - Continguts

La població de Vilaverd els anys 1889 i 1924

Dinàmica de la població
Creixement de la població
Piràmides d'edat. Sexe. Estat civil.
Grau d'alfabetització
Sectors productius
Procedència dels habitants.
Estructura familiar

6 - Fonts utilitzades

Fons de l' ACMO

Fons municipal de Vilaverd. Padrons d' habitants entre 1889 i 1924.

CONCA DE BARBERÀ

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

7 - Suport de presentació

Dossier DIN-A-4 de 5 pàgines. Reproducció fotocòpia.

Està estructurat en dos apartats :

- 1.Text instructiu presentació del tema i desenvolupament de l'activitat.
- 2.Graells preparades per l'organització de la informació. - immigració, estat civil, activitat laboral i coneixement de la lectura i escriptura.

Inclou textos informatius i instructius o de formulació d'activitats adreçats al professorat i a l'alumnat.

La documentació només és citada.

7b – Llengua

Textos informatius i instructius en català

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

La població de Vilaverd dels anys 1889 i 1924 és una proposta de temes i documents a treballar. La proposta didàctica va adreçada a l'alumnat que treballa a l'Arxiu en petits grups de dos o tres.

La metodologia de treball proposada segueix el model de productor d'hipòtesis i l'activitat de l'alumnat se centra en el treball de buidatge de dades, d'anàlisis traient percentatges i quadres estadístics i fent comparacions i extrapolacions i estudiant amb altres documents i bibliografia el context històric per poder fer una bona interpretació de totes les variables.

Les activitats que es proposen són molt pautades, amb criteris metodològics sobre l'iniciació al treball de la investigació. El resultat és una anàlisi detallada dels padrons d'habitants de Vilaverd al tombant de segle.

10 - Descripció valorativa del material

El que cal és valorar el treball amb la metodologia quantitativa que es porta a terme en aquest crèdit. És fer veure als alumnes que mitjançant unes dades aparentment fredes, s'arriba a fer un estat de la qüestió d'una situació poblacional en un temps concret.

És interessant el treball de sistematització de les dades per a una posterior interpretació i també perquè l'activitat amb temes de població posa en relació dues de les disciplines de les Ciències Socials : la geografia i la història

CONCA DE BARBERÀ **Arxiu Històric Comarcal de Montblanc**

11 - Espai de treball

Les activitats que conformen aquest crèdit estan pensades per treballar-les des de l'arxiu, tot i que, un cop recollides les dades i sistematitzades, per la part d'interpretació es pot realitzar també des de l'aula.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca de l'Arxiu

13 - Disponibilitat d'altres recursos

PORTA i BALANYÀ; ALBAREDA i LLIRÓ, Eulàlia ; ROSELLÓ i CALLAU, Miquel

Els efectes de la gran crisi del tombant dels segles XIX i XX sobre la població de Vilaverd. Anàlisi dels padrons d'habitants de 1889 i 1924. Crèdit Variable Ciències Socials. Anem a l'Arxiu. Curs 98-99

La població de Vilaverd els anys 1930 i 1940. Crèdit variable Ciències Socials “ Anem a l'Arxiu “. Curs 98-99

La població de Blancafort als anys 1950 i 1965. Crèdit Variable de Ciències Socials Anem a l'Arxiu. Curs 98-99

PORTA i BALANYÀ, Josep M^a
ALBAREDA i LLIRÓ, Eulàlia
Com feien la lletra . Exposició procedent de l' AHG. Com feien la lletra.
Qüestionari.
(AHCM) març 1999
L'època dels castells. Reconquesta i repoblació a la Conca de Barberà.Exposició. Material informatiu, maig 1991

Cartells de la República i de la Guerra Civil de l'Arxiu Nacional de Catalunya.
Exposició. Col·lecció Pau Mercadé.
(Procedència : ANC) Montblanc : Gener 86

L'època dels castells. Reconquesta i repoblació a la Conca de Barberà.
Exposició. Material de suport . Maig 1991 Vine a l'Arxiu. La teva història al teu abast. Exposició. Qüestionari general..
Qüestionari de pràctiques d'arxivística. Tallers, març-abril 1995

CONCA DE BARBERÀ
Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Les fonts demogràfiques
La població al municipi de Vilallonga de Ter
Visita a Camprodon
Proposta de documentació per a realitzar treballs de recerca de secundària –
demografia, cens de població 92 i 93 –
Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n btx.

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat ACSFL
Arxiu virtual Vall del Ter. Arxiu Municipal de Vilallonga de Ter
Arxiu virtual Vall del Ter. Arxiu Municipal de Llanars
Arxiu Històric de Girona AHG
Arxiu històric comarcal d'Igualada ACI

CONCA DE BARBERÀ **Arxiu Històric Comarcal de Montblanc**

1 - Títol

Anem a l'arxiu. La població de Blancafort els anys 1950-1960. Crèdit variable

2 - Autoria

Josep Mª PORTA i BALANYÀ, Arxiu Històric Comarcal de Montblanc
Eulàlia ALBAREDA i LLIRÓ, Arxiu Històric Comarcal de Montblanc
Miquel ROSELLÓ i CALLAU, Col·legi MARE DE DÉU DE LA SERRA de Montblanc

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Montblanc

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. ESO - 3er -

5 - Continguts

La població de Blancafort els anys 1950 - 1960

Dinàmica de la població
Creixement de la població
Piràmides d'edat. Sexe. Estat civil.
Grau d'alfabetització
Sectors productius
Procedència dels habitants.

6 - Fonts utilitzades

Fons de l' ACO
Fons municipal de Blancafort. Padrons d' habitants entre 1950 - 1960

7 - Suport de presentació

Dossier DIN-A-4 de 5 pàgines. Reproducció fotocòpia.
Està estructurat en dos apartats :

1.Text instructiu presentació del tema i desenvolupament de l'activitat.
2.Graells preparades per l'organització de la informació. - immigració, estat civil, activitat laboral i coneixement de la lectura i escriptura.

Inclou textos informatius i instructius o de formulació d'activitats adreçats al professorat i a l'alumnat. La documentació només és citada.

CONCA DE BARBERÀ

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

La població de Blancafort els anys 1950 i 1960 és una proposta de temes i documents a treballar. La proposta didàctica va adreçada a l'alumnat que treballa a l'Arxiu en petits grups de dos o tres .

La metodologia de treball proposada segueix el model de productor d'hipòtesis i l'activitat de l'alumnat se centra en el treball de buidatge de dades, d' anàlisis traient percentatges i quadres estadístics i fent comparacions i extrapolacions i estudiant amb altres documents i bibliografia el context històric per poder fer una bona interpretació de totes les variables.

Les activitats que es proposen són molt pautades, amb criteris metodològics sobre l'iniciació al treball de la investigació. El resultat és una anàlisi detallada dels padrons d'habitants de Blancafort durant el franquisme.

10 - Descripció valorativa del material

El que cal és valorar el treball amb la metodologia quantitativa que es porta a terme en aquest crèdit. És fer veure als alumnes que mitjançant unes dades aparentment fredes, s'arriba a fer un estat de la qüestió d'una situació poblacional en un temps concret. És interessant el treball de sistematització de les dades per a una posterior interpretació i també perquè l'activitat amb temes de població posa en relació dues de les disciplines de les Ciències Socials : la geografia i la història

11 - Espai de treball

Les activitats que conformen aquest crèdit estan pensades per treballar-les des de l'arxiu, tot i que, un cop recollides les dades i sistematitzades, la part d'interpretació es pot realitzar també des de l'aula.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca de l'Arxiu

CONCA DE BARBERÀ **Arxiu Històric Comarcal de Montblanc**

13 - Disponibilitat d'altres recursos

PORTA i BALANYÀ; ALBAREDA i LLIRÓ, Eulàlia ; ROSELLÓ i CALLAU, Miquel

Els efectes de la gran crisi del tombant dels segles XIX i XX sobre la població de Vilaverd. Anàlisi dels padrons d'habitants de 1889 i 1924. Crèdit Variable Ciències Socials. Anem a l'Arxiu. Curs 98-99

La població de Vilaverd els anys 1930 i 1940. Crèdit variable Ciències Socials “ Anem a l'Arxiu “. Curs 98-99

La població de Blancafort als anys 1950 i 1965. Crèdit Variable de Ciències Socials Anem a l'Arxiu. Curs 98-99

PORTA i BALANYÀ, Josep M^a; ALBAREDA i LLIRÓ, Eulàlia
Com feien la lletra . Exposició procedent de l' AHG. Com feien la lletra.
Qüestionari. (AHCM) març 1999

L'època dels castells. Reconquesta i repoblació a la Conca de Barberà. Exposició. Material informatiu, maig 1991

Cartells de la República i de la Guerra Civil de l'Arxiu Nacional de Catalunya.
Exposició. Col·lecció Pau Mercadé.
(Procedència : ANC) Montblanc : Gener 86

Vine a l'Arxiu. La teva història al teu abast. Exposició. Qüestionari general..
Qüestionari de pràctiques d'arxivística. Tallers., març-abril 1995

14 - Altres activitats

Visita a l'arxiu

15 - Materials tractats didàcticament des de d'altres arxius

Estudi de la població de Vilallonga de Ter
Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de Batxillerat

15b - Ubicació dels materials

AMVT Arxiu Municipal Vilallonga de Ter. Escola La Daina
ACI Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

CONCA DE BARBERÀ **Arxiu Històric Comarcal de Montblanc**

1 - Títol

Anem a l'arxiu. La població de Vilaverd els anys 1930 i 1940. Crèdit variable.
1999

2 - Autoria

Josep Mª PORTA i BALANYÀ, Arxiu Històric Comarcal de Montblanc
Eulàlia ALBAREDA i LLIRÓ, Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

Miquel ROSELLÓ i CALLAU, Col·legi MARE DE DÉU DE LA SERRA de
Montblanc

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Montblanc

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. ESO - 3er -

5 - Continguts

La població de Vilaverd els anys 1930 - 1940

Dinàmica de la població
Creixement de la població
Piràmides d'edat. Sexe. Estat civil.
Grau d'alfabetització
Sectors productius
Procedència dels habitants.

6 - Fonts utilitzades

Fons de l' ACMO

Fons municipal de Vilaverd. Padrons d' habitants entre 1930 / 1940. Reg.
2.435,2.436 i 2.438. – les xifres es refereixen a totes les persones empadronades, tant
a la població de dret com la de fet.

CONCA DE BARBERÀ **Arxiu Històric Comarcal de Montblanc**

7 - Suport de presentació

Dossier DIN-A-4 de 5 pàgines. Reproducció fotocòpia.

Està estructurat en dos apartats :

- 1.Text instructiu presentació del tema i desenvolupament de l'activitat.
- 2.Graells preparades per l'organització de la informació. - immigració, estat civil, activitat laboral i coneixement de la lectura i escriptura.

Inclou textos informatius i instructius o de formulació d'activitats adreçats al professorat i a l'alumnat.

La documentació només és citada.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català

Documentació en l'original, català i castellà.

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

La població de Vilaverd els anys 1930 i 1940 és una proposta de temes i documents a treballar. La proposta didàctica va adreçada a l'alumnat que treballa a l'Arxiu en petits grups de dos o tres.

La metodologia de treball proposada segueix el model de productor d'hipòtesis i l'activitat de l'alumnat se centra en el treball de buidatge de dades, d'anàlisis traient percentatges i quadres estadístics i fent comparacions i extrapolacions i estudiant amb altres documents i bibliografia el context històric per poder fer una bona interpretació de totes les variables.

Les activitats que es proposen són molt pautades, amb criteris metodològics sobre l'iniciació al treball de la investigació. El resultat és una anàlisi detallada dels padrons d'habitants de Vilaverd abans i després de la guerra civil.

CONCA DE BARBERÀ **Arxiu Històric Comarcal de Montblanc**

10 - Descripció valorativa del material

El que cal és valorar el treball amb la metodologia quantitativa que es porta a terme en aquest crèdit. És fer veure als alumnes que mitjançant unes dades aparentment fredes, s'arriba a fer un estat de la qüestió d'una situació poblacional en un temps concret. És interessant el treball de sistematització de les dades per a una posterior interpretació i també perquè l'activitat amb temes de població posa en relació dues de les disciplines de les Ciències Socials : la geografia i la història

11 - Espai de treball

Les activitats que conformen aquest crèdit estan pensades per treballar-les des de l'arxiu, tot i que, un cop recollides les dades i sistematitzades, la part d'interpretació es pot realitzar també des de l'aula.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca de l'Arxiu

13 - Disponibilitat d'altres recursos

PORTA i BALANYÀ; ALBAREDA i LLIRÓ, Eulàlia ; ROSELLÓ i CALLAU, Miquel

Els efectes de la gran crisi del tombant dels segles XIX i XX sobre la població de Vilaverd. Anàlisi dels padrons d'habitants de 1889 i 1924. Crèdit Variable Ciències Socials. Anem a l'Arxiu. Curs 98-99

La població de Vilaverd els anys 1930 i 1940. Crèdit variable Ciències Socials “ Anem a l'Arxiu “. Curs 98-99

La població de Blancafort als anys 1950 i 1965. Crèdit Variable de Ciències Socials Anem a l'Arxiu. Curs 98-99

PORTA i BALANYÀ, Josep M^a

ALBAREDA i LLIRÓ, Eulàlia

Com feien la lletra . Exposició procedent de l' AHG. Com feien la lletra.

Qüestionari.

(AHCM) març 1999

L'època dels castells. Reconquesta i repoblació a la Conca de

Barberà. Exposició. Material informatiu, maig 1991

Cartells de la República i de la Guerra Civil de l'Arxiu Nacional de Catalunya.

Exposició. Col·lecció Pau Mercadé.

(Procedència : ANC) Montblanc : Gener 86

L'època dels castells. Reconquesta i repoblació a la Conca de Barberà.

Exposició. Material de suport . Maig 1991

Vine a l'Arxiu. La teva història al teu abast. Exposició. Qüestionari general..

Qüestionari de pràctiques d'arxivística. Tallers., març-abril 1995

CONCA DE BARBERÀ **Arxiu Històric Comarcal de Montblanc**

14 - Altres activitats

Exposició "Cartells de la República i de la Guerra Civil de l'Arxiu Nacional de Catalunya". Col·lecció Pau Mercadé. (Procedència : ANC) Montblanc : Gener 86

Exposició "L'època dels castells". Reconquesta i repoblació a la Conca de Barberà. Material de suport . Maig 1991

Exposició "Vine a l'Arxiu. La teva història al teu abast : Qüestionari general de l'exposició. Qüestionari de pràctiques d'arxivística. Tallers. " Març-abril 1995

Exposició Imatges d'un món en guerra : 1939-1945. (Procedència : AHT)
Desembre 1996

15 - Materials tractats didàcticament des de d'altres arxius

Estudi de la població de Vilallonga de Ter
Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de Batxillerat
Les fonts demogràfiques

15b - Ubicació dels materials

AMVT Arxiu Municipal Vilallonga de Ter. Escola La Daina
ACI Arxiu Històric Comarcal d'Igualada
ACSFL Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat

CONCA DE BARBERÀ
Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

1 - Títol

Com feien la lletra. Una aproximació a diferents personatges a través de la seva lletra. Exposició. Qüestionari a l'exposició. Montblanc, març 1999

2 - Autoria

Josep Mª PORTA i BALANYÀ, Arxiu Històric Comarcal de Montblanc
Eulàlia AILBAREDA i LLIRÓ, Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Montblanc, sobre material procedent de l'AH de Girona.

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari. Cicle Superior.
Ensenyament Secundari
Adults

5 - Continguts

Els manuscrits.
Els documents
Una mostra de gent i lletres
Introducció a la grafologia.

Documents manuscrits de personatges de la vida cultural i política de Catalunya, avui ja desapareguts.
Caterina Albert i Paradís, Joan Alsina, Josep Alsina i Bofill, Lola Anglada, Carme Auguet, Prudenci Bertrana, Xesco Boix, Narcís de Carreras, Salvador Dalí, Eugeni d'Ors, Salvador Espriu, Pompeu Fabra, Carles Fages de Climent, Josep Irla, Narcís Jubany, Rafel Masó, Josep Pallach, Carles Rahola, Ramon Ruiz Amado, Santiago Rusiñol, Joaquim Ruyra, Santiago Sobrequés, Marià Vayreda Vila, Jaume Vicens Vives.

CONCA DE BARBERÀ

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

6 - Fonts utilitzades

Documentació i escrits personals dels personatges esmentats procedents de: Arxiu Històric Municipal de St. Feliu de Guíxols, Bisbat de Girona, Centre de Documentació i estudi de Salvador Espriu, a Arenys; comarcal d'Olot, Ciutat de Girona, Històric de Palafrugell, Comarcal de Figueres.

7 - Suport de presentació

Qüestionari Din-A- 4 en dos fulls.
Material de l'exposició – Arxiu Històric de Girona –
Qüestionari en dos fulls Din-A- 4.

7b – Llengua

Textos informatius i instructius en català

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

Com feien la lletra és una proposta didàctica adreçada a l'alumnat que ve derivada per l'exposició.
La metodologia de treball es basa en la il·lustrativa i l'activitat de l'alumnat se centra en el treball d'observació, anàlisi i resposta sobre fons primàries.
Les activitats que es proposen són molt pautades : qüestionari de preguntes obertes, tancades, sobre els continguts de l'exposició; .de valoració del fet de la pròpia escriptura, de comparació entre signatures i de valoració en general de l'experiència.

10 - Descripció valorativa del material

Tot i que a nivell de forma, el material és molt simple – dos folis amb un qüestionari de 15 preguntes -, l'interès recau en el fet de rendibilitzar una exposició cedida per un altre Arxiu – Arxiu Històric de Girona – i treure'n un profit didàctic perquè la visita dels estudiants sigui més aprofundida. El tipus de qüestions passa no només per respondre als continguts donats a l'exposició, sinó també per fer-los fer una reflexió valorativa pel tema de la importància de l'escriptura i la signatura i per situar en el context el personatge treballat. També és interessant perquè alguna de les qüestions que presenta poden portar a un debat a nivell de classe sobre la personalitat , a través de les signatures i fotografies dels personatges que conformen l'exposició.

CONCA DE BARBERÀ **Arxiu Històric Comarcal de Montblanc**

11 - Espai de treball

Un cop visitada l'exposició a l'arxiu, les activitats poden dur-se a terme de manera indistinta tan a l'aula com a l'arxiu.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA composta per les obres que ens han llegat els mateixos personatges estudiats.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

PORTA i BALANYÀ; ALBAREDA i LLIRÓ, Eulàlia ; ROSELLÓ i CALLAU, Jordi
Els efectes de la gran crisi del tombant dels segles XIX i XX sobre la població de Vilaverd. Anàlisi dels padrons d'habitants de 1889 i 1924. Crèdit Variable Ciències Socials. Anem a l'Arxiu. Curs 98-99

La població de Vilaverd els anys 1930 i 1940. Crèdit variable Ciències Socials “ Anem a l'Arxiu “. Curs 98-99

La població de Blancafort als anys 1950 i 1965. Crèdit Variable de Ciències Socials Anem a l'Arxiu. Curs 98-99

PORTA i BALANYÀ, Josep M^a
ALBAREDA i LLIRÓ, Eulàlia
Com feien la lletra . Exposició procedent de l' AHG. Com feien la lletra. Qüestionari.
(AHCM) març 1999
L'època dels castells. Reconquesta i repoblació a la Conca de Barberà. Exposició. Material informatiu, maig 1991

Cartells de la República i de la Guerra Civil de l'Arxiu Nacional de Catalunya. Exposició. Col·lecció Pau Mercadé.
(Procedència : ANC) Montblanc : Gener 86
L'època dels castells. Reconquesta i repoblació a la Conca de Barberà. Exposició. Material de suport . Maig 1991

Vine a l'Arxiu. La teva història al teu abast. Exposició. Qüestionari general.

Qüestionari de pràctiques d'arxivística. Tallers., març-abril, 1995.

CONCA DE BARBERÀ
Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

14 - Altres activitats

Exposició "Cartells de la República i de la Guerra Civil de l'Arxiu Nacional de Catalunya". Col·lecció Pau Mercadé. (Procedència : ANC) Montblanc : Gener 86

Exposició "L'època dels castells". Reconquesta i repoblació a la Conca de Barberà. Material de suport . Maig 1991

Exposició "Vine a l'Arxiu. La teva història al teu abast : Qüestionari general de l'exposició. Qüestionari de pràctiques d'arxivística. Tallers. " Març-abril 1995

Exposició Imatges d'un món en guerra : 1939-1945. (Procedència : AHT)
Desembre 1996

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Evolució de la lletra als documents

15b - Ubicació dels materials

AGA Archiu istoric Generau d'Aran

CONCA DE BARBERÀ **Arxiu Històric Comarcal de Montblanc**

1 - Títol

Reconquesta i repoblació de la conca de Barberà. Dossier informatiu. 1991

2 - Autoria

Josep Mª PORTA i BALANYÀ, Arxiu Històric Comarcal de Montblanc
Eulàlia ALBAREDA i LLIRÓ, Arxiu Històric Comarcal de Montblanc
Centre d'Estudis locals de l'Espluga de Francolí
Centre Recursos Pedagògics
Museu comarcal de la Conca de Barberà
Fundació Jaume I de Barcelona
Museu de la vida rural de l'Espluga de Francolí
Ramon VIDAL i RULL

3 - Arxiu d'origen

AHC Montblanc

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari
Ensenyament Secundari
Adults

5 - Continguts

1. L'Edat Mitjana a la conca de Barberà
 - Antecedents
 - Reconquesta i repoblació dels segles IX a l'XI
 - El feudalisme a la Conca
 - El ritual d'infeudació de Castells
 - Castlans de la Conca
 - Siurana, darrer reducte sarraí
 - La població "Focs" del segle XIV i XV
 - Forjadors de la Conca : el cavaller, el pagès, el monjo...
 - El fenomen de la mort al món medieval
 - Costums funeràries
 - Llocs d'enterrament
 - Costums i usos : ceràmica, estris que han perdurat, ornaments, orfebreria ...
2. Audiovisuals : Castells de la Conca de Barberà

CONCA DE BARBERÀ **Arxiu Històric Comarcal de Montblanc**

6 - Fonts utilitzades

Documentació de l'arxiu. (no hi ha constància)

7 - Suport de presentació

Al tractar-se d'una exposició, s'ha presentat mitjançant taules-vitrina i plafons;
Recull de dos folis DIN-A-4, text informatiu : Reconquesta i repoblació de la
Conca de Barberà

7b - Llengua

Textos informatius en català

8 - Il·lustracions

Reconquesta i repoblació de la Conca de Barberà :
Fotografia de la torre del castell de Santa Perpètua de Gaià
Mapa de la trajectòria esquemàtica de l'avanç de la Reconquesta a la Conca de
Barberà (s. IX-SII)

9 - Metodologia

- Lectures informatives als plafons de l'exposició
Lectura del recull : Reconquesta i repoblació de la Conca de Barberà :

10 - Descripció valorativa del material

Reconquesta i repoblació de la conca de Barberà. Dossier informatiu, forma part de l'exposició : l' època dels castells. L'edat mitjana a la Conca de Barberà. Davant del material de que es disposa – el programa de l'exposició i el recull informatiu "Reconquesta i repoblació a Montblanc – la descripció valorativa no pot ser objectiva. Tot i així, pels continguts que es relacionen, podem parlar de completesa i profunditat, perquè abarquen tots els aspectes de la vida d'una comunitat en un període concret – en aquest cas, l'edat mitjana.

El que sí podem valorar en el sentit més positiu, és l'experiència que cada any té l'alumnat amb la preparació i vivència de les Festes – medievals - de Sant Jordi, que en una vila com la de Montblanc reviu les formes de vida medievals en un marc arquitectònic que s'ha conservat fins als nostres dies. És en l'experiència d'aquestes jornades - per la motivació i la posada en escena - on es pot treballar, en un context no formal, per aprenentatge emocional, aquest període històric.

CONCA DE BARBERÀ

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

11 - Espai de treball

Totes les activitats estan previstes per portar-se a terme en la sala de la pròpia exposició. La riquesa patrimonial – tan documental com arquitectònica - de Montblanc pel que fa a aquest període, pot portar a treballar tan a l'Arxiu com en itineraris per la pròpia vila que manté el patrimoni arquitectònic de l'època.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Audiovisual : Castells de la Conca de Barberà

13 - Disponibilitat d'altres recursos

PORTA i BALANYÀ; ALBAREDA i LLIRÓ, Eulàlia ; ROSELLÓ i CALLAU, Miquel

Els efectes de la gran crisi del tombant dels segles XIX i XX sobre la població de Vilaverd. Anàlisi dels padrons d'habitants de 1889 i 1924. Crèdit Variable Ciències Socials. Anem a l'Arxiu. Curs 98-99

La població de Vilaverd els anys 1930 i 1940. Crèdit variable Ciències Socials “ Anem a l'Arxiu “. Curs 98-99

La població de Blancafort als anys 1950 i 1965. Crèdit Variable de Ciències Socials Anem a l'Arxiu. Curs 98-99

PORTA i BALANYÀ, Josep M^a ; ALBAREDA i LLIRÓ, Eulàlia
Com feien la lletra . Exposició procedent de l' AHG. Com feien la lletra.
Qüestionari. ACMO, març 1999.

L'època dels castells. Reconquesta i repoblació a la Conca de Barberà.
Exposició. Material de suport . Maig 1991

Vine a l'Arxiu. La teva història al teu abast. Exposició. Qüestionari general..
Qüestionari de pràctiques d'arxivística. Tallers, març-abril 1995

CONCA DE BARBERÀ **Arxiu Històric Comarcal de Montblanc**

14 - Altres activitats

Col·laboració de l'Arxiu en la preparació i execució de les Festes medievals de Sant Jordi. EXPOSICIÓ "L'època dels castells". L'Edat Mitjana a la Conca de Barberà.(1991)
Cartells de la República i de la Guerra Civil de l'Arxiu Nacional de Catalunya. Exposició. Col·lecció Pau Mercadé. (Procedència :ANC) Montblanc : Gener 86

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

La conquesta de Lleida
Balaguer. La ciutat medieval
A propòsit d'Ausiàs March : un vol d'ocell per l'Edat Mitjana
Documents que fan història I. Dossier medieval.
Sant Feliu vila medieval

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Municipal de Lleida AMLL
Arxiu Històric Comarcal de Balaguer ACBA
Arxiu Històric Comarcal de Banyoles AHB
Arxiu Històric Comarcal de Terrassa ACTR
Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols AMSFG

CONCA DE BARBERÀ **Arxiu Històric Comarcal de Montblanc**

1 - Títol

Vine a l'arxiu. La teva història al teu abast. Exposició. Qüestionari

2 - Autoria

Josep Mª PORTA i BALANYÀ, Arxiu Històric Comarcal de Montblanc
Eulàlia ALBAREDA i LLIRÓ, Arxiu Històric Comarcal de Montblanc
Montserrat COMAPOSADA, tècnica informàtica

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Montblanc. Capella de l'Antic Hospital de Santa Magdalena

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari
Ensenyament Secundari
Adults

5 - Continguts

- I. Els arxius i la seva funció
Què és un arxiu?
Tipus d'Arxiu
Funcions d'un arxiu
- II. Els documents.
Documents públics
Documents privats
Suports : paper, pergamí i paper
Altres suports
La impremta
- III Consultes d'arxivística :
Treball sobre el Quadre de Fons de l'Arxiu Històric Comarcal de Montblanc.
Treball sobre la documentació municipal d'un inventari fictici:
Llorac. Consultes sobre correspondència municipal, sanitat, ensenyament, obres.
- IV Procediments i pràctiques en taller :
impressió tipogràfica en premsa de proves
funcionament de lectora de microfilms
informàtica i arxivística

CONCA DE BARBERÀ

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

6 - Fonts utilitzades

Fons Arxiu Històric Comarcal de Montblanc AHCM

FONS DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL: Fons Municipal de Montblanc:

1. Administració General:

1.2.1. Consell Municipal, Ple de l'Ajuntament «Actes, 1899 1899, maig, 31, fols. 40-41 v. » Llibre d'Actes del Ple, 1930-1931 1930, desembre, 19, fols. 13v-15v.

1.7. Correspondència

- Carta autògrafa de Lluís de Castellví 1899, juny, 30. Barcelona

6. Obres i Urbanisme:

6.5. Immobles municipals: construcció i manteniment • Projecte ampliació de les presons del partit judicial, 1876 Donació germanes Anglès i Sallès

- Projecte del Cementiri General de Montblanc, 1885 » Projecte de la Rectoria i del Jutjat de Primera Instància i Instrucció, 1886 Donació germanes Anglès i Sallès

10. Eleccions:

10.7. Referèndums i Plebiscits

- Papereta del referèndum pel canvi de la Festa Major, 1930

10.8. Cens electoral; Junta local del Cens Electoral

- Cens electoral de Montblanc, 1890

Suplement del "Boletín Oficial", núm. 89, del 29 d'octubre de 1890.

14. Col·leccions factícies:

14.1. Pergamins

- Nomenament atorgat per l'emperador Carles V a favor d'Onofre de Boixadors, senyor de Savallà del Comtat, com a procurador general del Ducat de Montblanc amb caràcter vitalici. 1520, desembre, 24. Vormacie

14.2. Cartells i programes

» Cartell "Grans Festas y Firas", 1885

- Cartell de la divisió del terme municipal de Montblanc

en dos districtes i tres col·legis d'electors, 1873 14.4. Arxiu d'imatges

- Font de la fruita, dècada de 1930

- Destrosses a la Plaça Major efectuades per les tropes

- nacionals, 1939 (2 fotografies).

- Els gegants de Montblanc a la plaça de braus de Tarragona, dècada de 1940

- Acte d'inauguració del centre escolar Arce

Ochotorena, 1951 » La Plaça Catalunya, 1956-57 (2 fotografies).

- Referèndum per a l'aprovació de la Llei Orgànica de l'Estat, 1966(2 fotografies).

- L'estació del ferrocarril, 1969

- L'enderrocament de l'estació del ferrocarril, 1974

- Visita del president de la Generalitat Josep Tarradellas, 1978

- Festes del "75è. Aniversari de la Coronació Canònica de la Verge de la Serra", 1981

Fons Municipal de Blancafort:

9. Població:

9.2. Padró Municipal d'Habitants

- Padró d'habitants, 1889, vol 1r.

CONCA DE BARBERÀ

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

Fons Municipal de Llorac:

10. Eleccions:

10.1. Eleccions municipals

- Expedient general de l'Elecció de regidors, 1891

Fons Municipal de Pira:

I. Administració General:

I.2.1. Consell Municipal, Ple de l'Ajuntament

- Llibre d'acords dels jurats, 1583-1695

Fons Municipal de Savallà del Comtat:

II. Instrucció Pública:

II.2. Escoles de gramàtica i primeres lletres. Ensenyament primari

- Llibre de visites d'inspecció a l'Escola pública, 1940-1964

14. Col·leccions factícies: 14.4. Arxiu d'imatges

- L'escola pública de Savallà en una instantània de la dècada dels anys 40

Expedient general de quintes, 1888

Fons Municipal de Solivella:

1. Administració General:

1.2.1. Consell Municipal, Ple de l'Ajuntament » Llibre d'Actes del Ple, 1927-1931
1931, abril, 15, fol. 44.

2. Hisenda:

2.2.1. Comptes

- Llibre de definició de comptes, 1757-1848

Fons Municipal de Vallfogona de Riucorb:

2. Hisenda:

2.2.2. Pressupostos

- Pressupost ordinari de despeses i ingressos, 1873-1874

3. Proveïments:

3.6. Delegació local de proveïments

- Col·lecció de cupons de racionament infantil, ±1945

Fons Municipal de Vilaverd:

2. Hisenda:

2.4.1. Talles, estims, cadastre

- Repartiment del Cadastre, 1818

FONS DE L'ADMINISTRACIÓ REIAL 1 SENYORIAL: Fons dels Comtes de Santa Coloma de Queralt:

3. Capbreus:

3.1. Capbreus de Santa Coloma de Queralt

- Capbreu de la vila y terme de Santa Coloma de Queralt, 1439-1446

- Procuració feta per Pere de Queralt per a resoldre possibles plets amb motiu d'una futura capbrevació, 1597

4. Documentació patrimonial:

- Actes y títols de la compra feta per don Lluís Descallar del castell, loch y terme de la Roca de Palencà, 1612-1620

FONS NOTARIALS:

1. Notaria de Montblanc:

1.2. Francesc Avià:

CONCA DE BARBERÀ

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

- Manual protocol de totes les escriptures, 1805
1805, juliol, 7, Blancafort, fols. 167v-168v.
- 2. Notaria de l'Espluga de Francolí: 2.3. Pere Antoni Vasallo:
- Confessió general del capbreu de Vallbona de les Monges, 1828
- 3. Notaria de Sarraí:
- 3.2. Casimir Foraster i Molins:
- » Manual o protocol d'instruments, 1806

FONS D'ASSOCIACIONS I FUNDACIONS: Fons del Casal Montblanquí:

1. Administració General: 1.1. Fundació
 - Sol·licitud per a la creació de la societat Casal Montblanquí, 1946
 - 1.3.1. Actes de la Junta Directiva » Llibre d'Actes, 1954-1959
5. Seccions:
 - 5.11. Recreativa
 - Programes d'actes de la Festa Major del Casal Montblanquí, 1949, 1955, 1958 i 1961
6. Miscel·lània:
 - Partitura de la sardana "La nostra senyera", 1921

Arxiu fotogràfic:

- Terrenys adquirits per a l'edificació del nou local social, 1948
- Obres de construcció del nou local social, 1949
- Vista parcial de la sala-cafè, 1950
- Conferència de Rafael Bertran i Montserrat sobre "Esencia y existència del teatro actual", 1955 (2 fotografies).
- L'envelat de la Festa Major, 1958
- Obres de construcció de la piscina per als socis, 1964
- Col·locació de la primera pedra del teatre-cinema, 1966
- Incendi del teatre-cinema, 1967 (2 fotografies).
- Obres de reconstrucció del teatre-cinema, 1968
- Festa del soci per Sant Joan, dècada de 1980

FONS PATRIMONIALS: Fons de la família Casanovas:

1. Llibres registre:
 - Llibre registre de comptes de la família Casanovas, 1684-1799

Fons de la família Miret:

1. Llibres registre:
 - Llibre registre de la família Miret, 1776-1912

COL·LECCIONS:

Col·lecció Ismael Balanyà i Moix:

1. Pergamins:
 - Carta d'indulgències concedides pels bisbes Hug, Esteve i Arnau, de la cúria d'Avinyó, al convent i monestir de Santa Maria de la Serra de Montblanc.
1363, maig, 29. Avinyó
2. Manuscrits:
 - Llibre de inventaris de la Yglésia Major i de la sacristia de la Serra, 1660-1722
 - Promptuari pràctic de las cerimònies que se han de observar en lo convent de religiosas de Santa Clara de la vila de Montblanch..., 1796

CONCA DE BARBERÀ

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

3. Programes i fulls volants:

- Programa de les Festes de la República, 1936
- Full volant de la convocatòria del Ple Comarcal de les JSUC, 1936
- » Full volant del POUM, 1936
- Full volant de convocatòria a una manifestació, 1937
- Full volant de la Vetllada Pro-Ajut a Madrid, 1937

8. Cartells:

- » Cartell "Per a Euzkadi l'Ofensiva"
- » Cartell "La llibertat de Catalunya reclama el teu esforç"

Col·lecció Gumersind Maseras i Ferré:

1. Programes, fulls solts i cartells:

- Cartell de la representació de "Don Juan Tenorio" al Teatre Principal Montblanquí, 1924 »

Programa de la representació de "Tenorios" i "Esclats de Joventut" al Teatre del Centre de Lectura, 1925

Col·lecció Antoni Rosselló i Sans:

4. Programes i fulls solts:

4.2. Programes d'actes de la Conca de Barberà

- Programa de les "Fiestas de reconciliación de la ermita de la Santísima Trinidad", 1941

4.3. Programes d'actes montblanquins

- » Programa "Grans Fires y Festes", 1909 » Programa "Grans Fires y Festes", 1922 » Programa "Fires y Festes", 1924 » Programa "Fires y Festes", 1930
- Programa de la representació "Don Cuan Tanorio" al » "Trayatro" del Centre Català, 1930

4.4. Fulls solts

- Full "No aneu aquestes festes en els llocs de perversió", s.d.

5. Col·leccions factícies: 5.6. Cartells

- » Cartell "Grandes Ferias", 1925

Donació Jaume Vives:

Programes, cartells i fulls solts:

- Programa de la representació "Llamp-Brochs-Sonoro" al "Traiato" Artesana, 1932

vídeos :

“El pergamí”

“el museu del molí paperer de Capellades”

CONCA DE BARBERÀ

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

7 - Suport de presentació

I. Al tractar-se d'una exposició, s'ha presentat mitjançant deu taules-vitrina i sis plafons;

Plafó 1. Crèdits i agraïments (p. 3)

Plafó 2. Introducció (p. 4)

Plafó 3. Què és un arxiu i tipus d'arxius (p. 5)

Plafó 4. El document. Funcions d'un arxiu (p. 6)

Plafó 5. Els suports: El paper i el pergami (p. 8)

Plafó 6. El paper (p. 9)

Plafó 7. El paper (p. 11)

Plafó 8. Altres suports (p. 12)

Plafó 9. Evolució de l'escriptura a Occident (p. 13)

Plafó 10. La revolució de la impremta (p. 15)

Plafó 11. L'antic hospital de Santa Magdalena (p. 16)

Plafó 12. L'Arxiu Històric Comarcal de Montblanc (p. 17)

Plafó 13. Quadre de fons (p. 18)

Plafó 14. Principals activitats de l'Arxiu Històric Comarcal de Montblanc (p. 22)

Plafó 15. districte electoral de Montblanc

Plafó 16. Secció fotogràfica de Montblanc (p. 47)

Plafó 17. Programes i cartells de les festes i fires de Sant Maties de Montblanc (p. 48)

Plafó 18. Arxiu fotogràfic del fons del Casal Montblanquí (p. 50)

Plafó 19. Col·leccions: Representacions teatrals: Juan Tenorio (p. 51) Plafó 20.

Col·leccions: pergamins (p. 52)

VITRINES:

Vitrina 1: Fons de l'administració local: Llibres d'actes i correspondència (p. 27)

Vitrina 2: Fons de l'administració local: Llibres d'actes i papereta referèndum (p. 30)

Vitrina 3: Fons de l'administració local: Comptes, pressupost i cadastre (p. 31)

Vitrina 4: Fons de l'administració local: Plànols de projectes municipals (p. 33)

Vitrina 5: Fons de l'administració local: Racionament, quintes, padró, escoles i eleccions (p. 35)

Vitrina 6: Fons de l'administració reial i senyorial: Capbreu, procuració i actes títols (p. 39)

Vitrina 7: Fons notariais: Sarraí, Espluga i Montblanc (p. 40)

Vitrina 8: Fons d'associacions: Casal montblanquí (p. 42)

Vitrina 9: Fons patrimonials: Ll. comptes famílies Miret i Casanovas (p. 43)

Col·leccions: I. Balanyà: Inventari església i Promptuari Serra (p. 44)

Vitrina 10: Col·leccions: Pergamins (I. Balanyà i Ajunt. Montblanc) (p. 45)

II. Altre tipus de material :

Impremta tipogràfica manual tipus Minerva de finals del segle XIX

Màquina d'escriure Smith Premier de doble teclat de principis del segle XX

Prensa copiadora c 1940

Boix per a xilografia amb les eines necessàries per a la seva confecció. Segle XVIII

Un ordinador de primera generació NCR 270 c 1969

Una escultura que representa un alabrent

Pergamins verges tipus antic

Paper fet a mà

Catàleg i cartell de l'exposició. Guia-quadre fons de l'Arxiu comarcal.

CONCA DE BARBERÀ

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en l'original català i castellà.

8 - Il·lustracions

. Cartells i programes

Cartells "Grans Festas y Firas" 1885

Cartell de la divisió del terme municipal de Montblanc en dos districtes i tres col·legis d'electors, 1873

Imatges :

1. Fons Municipal de Montblanc :

Font de la truita, dècada 1930

Destrosses de la plaça major efectuades per les tropes nacionals, 1939

Els gegants de Montblanc a plaça de braus de Tarragona, dècada 1940

Acte d'inauguració del centre escolar Arce Ochotorena, 1951

La plaça Catalunya 1956-57

Referèndum per a l'aprovació de la Llei Orgànica de l'Estat, 1966

L'estació de ferrocarril, 1969

L'enderrocament de l'estació de ferrocarril, 1974

Visita del president Tarradellas, 1978

Festes del 75è aniversari de la Coronació Canònica de la Verge de la Serra, 1981.

Cartells:

"Per a Euzkadi l'Ofensiva" ; "la llibertat per Catalunya reclama el teu esforç" ;

Col·lecció Ismael Balanyà

"Don Juan Tenorio" al Teatre Principal Montblanquí, 1924 » Col·lecció Gumersind Maseras

"Grandes Ferias " 1925 Col·lecció Antoni Rosselló

• L'escola pública de Savallà en una instantània de la dècada dels anys 40 Fons Municipal de Savallà.

Fons del Casal Montblanquí :

Arxiu fotogràfic:

• Terrenys adquirits per a l'edificació del nou local social, 1948

• Obres de construcció del nou local social, 1949

• Vista parcial de la sala-cafè, 1950

• Conferència de Rafael Bertran i Montserrat sobre "Esencia y existència del teatro actual", 1955 (2 fotografies).

• L'envelat de la Festa Major, 1958

• Obres de construcció de la piscina per als socis, 1964

• Col·locació de la primera pedra del teatre-cinema, 1966

• Incendi del teatre-cinema, 1967 (2 fotografies).

• Obres de reconstrucció del teatre-cinema, 1968

• Festa del soci per Sant Joan, dècada de 1980

CONCA DE BARBERÀ **Arxiu Històric Comarcal de Montblanc**

9 - Metodologia

Lectures informatives als plafons i vitrines
Pràctiques als tallers:

Impressió tipogràfica en premsa de proves
Funcionament de la lectora de microfilms
Informàtica I arxivística

Qüestionari pràctiques de consulta arxivística : 14 qüestions sobre el Quadre de fons de l'Arxiu Històric comarcal de Montblanc I la documentació municipal d'un inventari fictici – Llorac- Són exercicis pràctics de localització de registres, seccions, capses, referits a temes diversos(correspondència municipal, sanitat, ensenyament, obres. Qüestionari final de 25 preguntes repartides entre 6 apartats que corresponen a l'exposició : Tipus de preguntes tancades. Els arxius I la seva funció. Què és un arxiu? Tipus d'Arxiu Funcions d'un arxiu Els documents. Documents públics. Documents privats. Suports : paper, pergamí I paper . Altres suports. La impremta. Preguntes tancades, de definició de termes,

10 - Descripció valorativa del material

L'exposició està organitzada en tres àmbits : el primer, que són els plafons que hi ha al voltant de la sala, on hi ha la informació sobre els arxius I la seva funció. El segon correspon a les vitrines centrals on hi ha els documents diversos (llibres d'actes, registres, etc.). El tercer espai està plantejat per poder fer el taller de pràctiques (premsa, ordinador, lectora de microfilms).

La valoració de l'exposició es troba en el seus propis resultats : del 24 de març al 18 d'abril de 1995 oberta els feiners 4 hores matí I 4 hores a la tarda, registrà un total de 1430 visites; d'aquestes, visitants 769 I estudiants 661.

Pel que fa als estudiants, cal dir que la visiten :

L' Institut de FP de Montblanc (4 grups)
Col·legi de la Mercè de Montblanc (5 grups)
Col·legi Carmelites de Montblanc (6 grups)
Institut de BUP de Montblanc (6 grups)i
IES de L'Espluga de Francolí (1 grup)
Col·legi Les Muralles de Montblanc (1 grup)

Es una exposició molt treballada a nivell de disseny i de continguts, s'hi expressa la teoria bàsica de l'arxivística i la possibilitat de fer-ne pràctiques. Es tracta del nivell mínim sobre cultura d'arxius que hauria d'estar a l'abast de tota la població en general.

11 - Espai de treball

Totes les activitats estan previstes per portar-se a terme en la sala de la pròpia exposició

CONCA DE BARBERÀ

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

Al catàleg de l'exposició

BADIA I BATALLA, Francesc: Guia turística de Montblanc. Ed. Impremta Requesens. Montblanc, 1992, 200 pàg. + 1 plànol.

BERGADÀ I ESCRIVÀ, Àngel: Martirologi de la Conca. La persecució religiosa a la Conca de Barberà durant la revolta 1936-39. Text de la conferència pronunciada a l'Arxiu Històric Comarcal de Montblanc. Parròquia de Santa Maria. Montblanc, 19912, 75 pàg.

CONTINENTE CUEVAS, Joan Antoni - ARBÓS I GABARRÓ, Santi: Fullea. Un poble de les Garrigues. Diputació de Lleida. Lleida, 1993, 206 pàg.

CORTIELLA I ODENA, Francesc: Història de Vilaverd. Ajuntament de Vilaverd. Vilaverd, 1982, 253 pàg.

DDAA: Història del convent i col·legi episcopal Mare de Déu de la Mercè. Pagès ed. Lleida, 1994, 221 pàg.

GRAU I PUJOL, Josep M.T.: La indústria tradicional de Montblanc i la Conca en el segle XVIII. Ed. autor. Montblanc, 1989. 243 pàg.

GRAU I PUJOL, Josep M.T.: Població i lluita contra la mort a Montblanc (segle XVIII). Diputació de Tarragona. Tarragona, 1990. 182 + IX pàg.

GRAU I PUJOL, Josep M.T.; GUAL I VILA, Valentí; PUIG I TÀRRECH, Roser: Noms i gent de la Conca de Barberà (Limitacions i validesa de les sèries censals modernes). Rafael Dalmau ed. Barcelona, 1990, 161 pàg.

GRAU I PUJOL, Josep M.T.; PUIG I TÀRRECH, Roser: L'aprofitament del bosc a l'època moderna (la Conca de Barberà, s. XVIII). Rafael Dalmau ed. Barcelona, 1990, 50 pàg.

JOCILES RUBIO, M. Isabel: La casa en la Catalunya Nova. Ministerio de Cultura. Madrid, 1989, 254 pàg.

LÓPEZ BONILLO, Diego: La Conca de Barberà. Territori, població i activitats econòmiques. Caixa d'Estalvis de Catalunya. Barcelona, 1991, 343 pàg.

MASALIAS I ESCOLÀ, Antoni: El cobriment del barranc anomenat "El Torrentill". L'Anguera Associació Cultural. Pira, 1993, 71 pàg.

CONCA DE BARBERÀ

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

MAYAYO I ARTAL, Andreu: La Conca de Barberà (1890-1939). De la Crisi Agrària a la Guerra Civil. Centre d'Estudis de la Conca de Barberà. Montblanc, 1994 (2a. ed.), XXIX + 529 pàg.

PALACÍN I ARTIGA, Albert: El Ball Parlat de Sant Pere Ermengol. La Guàrdia dels Prats (Conca de Barberà). Virgili i Pagès. Lleida, 1989, 166 pàg.

PORTA I BALANYÀ, Josep M.: Arxiu Històric Comarcal de Montblanc. Extret de la Guia dels Arxius Històrics de Catalunya. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Barcelona, 1988, pàg. 97-152.

PORTA I BALANYÀ, Josep M.: La Vila de Montblanc en el segon quart del segle XVIII. Economia, urbanisme i societat segons la documentació cadastral. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Barcelona, 1986, 201 pàg. + 1 plànol.

PORTA I BALANYÀ, Josep M.: Els Torraires de Montblanc. Aproximació històrica. Associació Torraires de Montblanc. Montblanc, 1994, 30 pàg.

PORTA I BALANYÀ, Josep M.; SERRA I CENDRÓS, Gabriel: Història de la Congregació i Germandat de la Sang de Montblanc. Congregació de la Puríssima Sang de N. S. J. de Montblanc. Montblanc, 1992, 398 pàg.

PUIG, Roser; GRAU, Josep M. T.; FELIP, Jaume: La premsa i la història a la Conca de Barberà (1889-1939). Centre d'Estudis de la Conca de Barberà. Montblanc, 1995, 261 pàg.

RAMON, Josep; BORRÀS, Mercè: El nostre poble Montbrió de la Marca. Ed. autors. Barcelona, 1988, 183 pàg.

RECASENS I LLORT, Josep: Blancafort. Aproximació geográfico-històrica. Ajuntament de Blancafort, Blancafort, 1986, 387 pàg.

RECASENS I LLORT, Josep: Blancafort. Aspecte social, 1800-1912. Ajuntament de Blancafort, Blancafort, 1992, 235 pàg.

SANS I TRAVÉ, Josep M. (coord.): Gran geografia comarcal de Catalunya. La Segarra, l'Urgell i la Conca de Barberà. Volum 9. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona, 1983, pàg. 280-410.

SANS I TRAVÉ, Josep M.: Història del Tallat. Virgili i Pagès. Lleida, 1986, 334 pàgs.

CONCA DE BARBERÀ **Arxiu Històric Comarcal de Montblanc**

13 - Disponibilitat d'altres recursos

PORTA i BALANYÀ; ALBAREDA i LLIRÓ, Eulàlia ; ROSELLÓ i CALLAU, Miquel

Els efectes de la gran crisi del tombant dels segles XIX i XX sobre la població de Vilaverd. Anàlisi dels padrons d'habitants de 1889 i 1924. Crèdit Variable Ciències Socials. Anem a l'Arxiu. Curs 98-99

La població de Vilaverd els anys 1930 i 1940. Crèdit variable Ciències Socials “ Anem a l'Arxiu “. Curs 98-99

La població de Blancafort als anys 1950 i 1965. Crèdit Variable de Ciències Socials Anem a l'Arxiu. Curs 98-99

PORTA i BALANYÀ, Josep M^a
ALBAREDA i LLIRÓ, Eulàlia

Com feien la lletra . Exposició procedent de l' AHG. Com feien la lletra. Qüestionari. (AHCM) març 1999

L'època dels castells. Reconquesta i repoblació a la Conca de Barberà.Exposició. Material informatiu, maig 1991

Cartells de la República i de la Guerra Civil de l'Arxiu Nacional de Catalunya. Exposició. Col·lecció Pau Mercadé.
(Procedència : ANC) Montblanc : Gener 86

L'època dels castells. Reconquesta i repoblació a la Conca de Barberà. Exposició. Material de suport . Maig 1991

Vine a l'Arxiu. La teva història al teu abast. Exposició. Qüestionari general.. Qüestionari de pràctiques d'arxivística. Tallers., març-abril 1995.

14 - Altres activitats

L'exposició s'acompanya de dos vídeos :

El pergamí de Magí Puig. Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada
El Museu del molí paperer de Capellades de L.Zayas i altres. Departament d'Ensenyament i Departament de Cultura de la Generalitat.

CONCA DE BARBERÀ
Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

15 - Materials tractats didàcticament

Els arxius dipositaris de la memòria
L'arxiu de Sta. Coloma de Farners
Els documents parlen – audiovisual –

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat ACSFL
Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners ACSCF
Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre ACTE

GARROTXA

Arxiu Històric Comarcal d'Olot

1 - Títol

Arxiu Històric Comarcal d'Olot. Dossier escolar

2 - Autoria

Antoni MAYANS i PLUJÀ, Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

3 - Arxiu d'origen

Arxiu Comarcal Olot

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

1. Definició d'Arxiu
2. Funcions d'un arxiu
3. Classes d'arxiu
4. Parts d'un arxiu
5. l'AHC d'Olot
6. apèndix : tres fotocòpies de documentació antiga.

6 - Fonts utilitzades

Impossible determinar perquè les reproduccions no estan transcrits ni tenen peus de pàgina amb indicació de la font.

7 - Suport de presentació

Fulls fotocopiat

7b - Llengua

Textos informatius en català
Documentació en l'original

GARROTXA

Arxiu Històric Comarcal d'Olot

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 – Metodologia

El document és informatiu. La metodologia de treball se centra en el discurs explicatiu de qui realitza la visita i deixa a la llibertat de l'ensenyant l'aplicació metodològica

10 - Descripció valorativa del material

És tracta d'un guió per les visites a l'Arxiu.

11 - Espai de treball

El propi arxiu

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca de l'Arxiu

13 - Disponibilitat d'altres recursos

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà. Guió per visites
Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners. Guió per visita
Arxiu Històric Comarcal de Solsona. Dossier de visita
Arxiu Municipal de Flix. Guió de visites.

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà. ACP
Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners ACSCF
Arxiu Històric Comarcal de Solsona ACS
Arxiu Municipal de Flix AMFL

GIRONÈS

Arxiu Històric de Girona

1 - Títol

Proposta de documentació per a realitzar treballs de recerca de secundària. 24 novembre del 1998

2 - Autoria

Montserrat HOSTA i REBÉS, Arxiu Històric de Girona

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AH de Girona

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. Batxillerat

5 - Continguts

Demografia
Estadística
Associacionisme
Càrrecs Municipals
Informes i càrrecs polítics
Centres penitenciaris.
Vegeu correspondències amb l'apartat següent : Fonts

6 - Fonts utilitzades

1. Demografia. Censos de població 1981 ; (Cens de població 92 i 93)
Cens electoral 90; (Diputació 470)
Padró municipal de Girona, 1854 (govern civil 2625)
2. Estadística : dades dels fulls diaris d'observacions meteorològiques
1911-1977 (Observatori meteorològic 10)
3. Associacions . Expedients de constitució i seguiment d'algunes associacions,
1940-1966 (govern civil 2455). Col·lecció d'estatuts i reglaments d'associacions, 1839-
1848. (Estatuts i reglaments 4)

GIRONÈS

Arxiu Històric de Girona

4. Ajuntaments . Registres de càrrecs municipals 1857-1921 (govern civil 198)
5. Informes polítics. Informes de al Guàrdia Civil sobre propietaris de masies, 1947 (govern civil 198) Expedients de responsabilitats polítiques del jutjat d'Instrucció de Figueres, 1939-1944 (jutjat I.I de Figueres 2.2.3)
6. Centre Penitenciari de Girona. Expedients personals, 1939-1946 (centre penitenciari 63 i 170
7. Eleccions . Eleccions municipals . documentació de meses i material imprès de propaganda i programes (Junta electoral de zona11). Eleccions generals, autonòmiques, europees i referèndums :documentació de les meses i material imprès de propaganda i programes. (Junta Electoral provincial 14.2.33)

7 - Suport de presentació

Full fotocopiat

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 – Metodologia

És una proposta de tema i de documents a treballar. La metodologia l'ha d'aplicar el professorat tutor de treballs de recerca

10 - Descripció valorativa del material

És tracta d'un llistat de temes i documentació per tal de facilitar la tria de temes i accés a la documentació per la realització de treballs de recerca al batxillerat.

11 - Espai de treball

Per les característiques de la proposta i tenint en compte la favorable infraestructura de què es disposa, els treballs es poden realitzar íntegrament a l'arxiu.

GIRONÈS

Arxiu Històric de Girona

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca de l'Arxiu

13 - Disponibilitat d'altres recursos

14 - Altres activitats

Visita a l'Arxiu.

Exposicions diverses (*Com feien la lletra*)

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Relació de treballs suggerits als alumnes de Batxillerat

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n Batx.

Treballs d'història. Proposta de documentació per a realitzar treballs de recerca de secundària

Temes de treballs per alumnes de 1er de Batxillerat

Treballs de recerca al Batxillerat

15b - Ubicació dels materials

ACBR Arxiu Històric Comarcal de Berga

ACI Arxiu Comarcal d'Igualada

AHB Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

ACS Arxiu Històric Comarcal de Solsona

ACOS Arxiu Històric Comarcal d'Osona

GIRONÈS

Arxiu Històric de la ciutat de Girona

1 - Títol

Documenta't

2 - Autoria

Josep JUANDÓ i BOSCH
Josep Mª CULELL i SALA

Joan BOADAS i RASET, Arxiu Històric de la Ciutat de Girona

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu Arxiu Històric de la Ciutat de Girona

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 – Continguts

1. Guió del plantejament del dossier
2. Duana – text de treball dels alumnes –
3. Fitxes de treball dels alumnes
4. Exemples dels exercicis proposats (document de partida a l'inici del taller)
5. Disseny del quadern de l'alumne, per la seva edició
6. Indicacions per al monitoratge
7. Proposta d'avaluació
8. Notes sobre el registre de documents.
9. Tot el material anterior en suport magnètic

6 - Fonts utilitzades

No s'esmenta

7 - Suport de presentació

Dossier de folis relligats amb espirall petita. Cada pàgina té un estampat de fons que és el títol del dossier, que ocupa la part central del full en diagonal. La lletra és de color rosa ; hi diu : documenta't

Notes : El full del monitoratge és la guia didàctica

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.

GIRONÈS

Arxiu Històric de la ciutat de Girona

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 – Metodologia

1. Desenvolupament del taller :

1. Desenvolupament del taller : audició d'un fragment de "La guerra de les galàxies", seqüència del missatge de la princesa.

Col·loqui dirigit per arribar a la descripció de la situació, identificació de la pel·lícula i dels personatges, identificació del document, el valor documental – relació context-document – el suport i la seva classe – text, foto, audio, vídeo–

2. Igual que l'anterior però amb una seqüència de tres minuts de l'informe Pel·licà.

3. Igual, però amb la narració escrita : Duana.

4. Posem sobre la taula de treball per grups una caixa amb : tres escriptures de compra

1. Desenvolupament del taller :

audició d'un fragment de "La guerra de les galàxies", seqüència del missatge de la princesa. Col·loqui dirigit per arribar a la descripció de la situació, identificació de la pel·lícula i dels personatges, identificació del document, el valor documental – relació context-document – el suport i la seva classe – text, foto, audio, vídeo –

2. Igual que l'anterior però amb una seqüència de tres minuts de l'informe Pel·licà.

3. Igual, però amb la narració escrita : Duana.

4. Posem sobre la taula de treball per grups una caixa amb : tres escriptures de compravenda, de l'edifici de l'Arxiu, un parell de fotografies, un microfitxa, una cinta audio i un disquet d'ordinador. Treballen a partir de fitxes. Cada fitxa és un full :

GIRONÈS

Arxiu Històric de la ciutat de Girona

5. Fitxa 2 – quadre classificació d'anàlisi : número document, capsa, classe de suport, si és un document, notes.

Fitxa 3 – els elements del taller. Dibuixos del procés : Producció de documents – Registre-unitat d'instal·lació (cassette, vídeo, carpeta)

Fitxa 4 – Unitats d'instal·lació : quadre de dibuixos partint del document i veient cadascú com es guarda : full – carpeta capsa // fotografia-sobre-caixa // cintes d'àudio i vídeo ; Com fer una signatura :

FC	T 2 Tipus document Unitat d'instal·lació	3. 0 Sèrie de documents número document
----	---	---

FC fitxa de centre

Classe de document :

- T text
- ND notícia del dia
- F fotografia
- RA reportatge associació
- A àudio
- PP plantejament de problema
- V vídeo
- RP resolució de problema

Fitxa 5 (1) El treball del taller. Els demanen una fitxa del seu centre. Registrar-la i guardar-la amb l'etiqueta corresponent.

Fitxa 5 (2) El treball del taller. Què ha passat el dia de la visita? Notícia del dia. Consulta de diaris, recerca resum i catalogació

Fitxa 5 (3) El treball del taller . Crear el reportatge d'una reunió – d'alumnes d'ESO –

Fitxa 5 (4) el treball del taller . La resposta a un problema. – que els ha deixat plantejat el centre anterior

Fitxa 5 (5) Crear un problema

Fitxa 6. Per acabar. Quadre recordatori de l'activitat – què és un document ; el suport, recursos actuals per a produir documents, finalitats d'un document, pervivència d'un document en el temps, arxiu, unitat d'instal·lació, registre, nom de l'IES que va estar abans, opinió del taller.

L'Avaluació és un qüestionari de preguntes semi-obertes

10 - Descripció valorativa del material

Copiant de l'apartat preliminar dels propis autors : "L'objectiu d'aquest taller és proporcionar un recurs educatiu per al tram de 12-16 anys, corresponent a l'ensenyament secundari obligatori – ESO – centrat en el tema del document , amb la idea expressa d'evitar que el centre d'atenció sigui la utilització del contingut de l'arxiu com a eina de recerca investigació.

GIRONÈS

Arxiu Històric de la ciutat de Girona

11 - Espai de treball

Acaba amb un quadre pels professors on demanen que es valorin aspectes del taller entre 0 i 3 :

1. Continguts del taller
2. Plantejament de les activitats
3. Infraestructura
4. Material escrit
5. Treball del monitor.

També demana suggerències

Materials que demana : aula, equip de so i vídeo, gravador, càmeres, càmera oculta, fotocopidora, ordinadors, mobiliari d'aula i unitats d'instal·lació – prestatgeries – visors per microfitxes, cintes d'audio i vídeo.

També demana ambientació de classe.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

No ho especifica

13 - Disponibilitat d'altres recursos

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament

Pràctiques consulta arxivística

Coneixement del funcionament d'un arxiu

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc ACOMO

Arxiu Municipal de Lleida AML

GIRONÈS

Arxiu Històric de la ciutat de Girona

1. Desenvolupament del taller : 1. Desenvolupament del taller : audició d'un fragment de "La guerra de les galàxies", seqüència del missatge de la princesa. Col·loqui dirigit per arribar a la descripció de la situació, identificació de la pel·lícula i dels personatges, identificació del document, el valor documental – relació context-document – el suport i la seva classe – text, foto, audio, vídeo – 2. Igual que l'anterior però amb una seqüència de tres minuts de l'informe Pel·lícula. 3. Igual, però amb la narració escrita : Duana. 4. Posem sobre la taula de treball per grups una caixa amb : tres escriptures de compravenda, de l'edifici de l'Arxiu, un parell de fotografies, una microfita, una cinta audio i un disquet d'ordinador. Treballen a partir de fitxes. Cada fitxa és un full : 5. fitxa 2 – quadre classificació d'anàlisi : número document, capsa, classe de suport, si és un document, notes. Fitxa 3 – els elements del taller. Dibuixos del procés : Producció de documents – Registre-unitat d'instal·lació (cassette, vídeo, carpeta) Fitxa 4 – Unitats d'instal·lació : quadre de dibuixos partint del document i veient cadascu com es guarda : full – carpeta capsa // fotografia-sobre-caixa // cintes d'audio i vídeo ; Com fer una signatura : FC T 2 3 0 Sèrie de documents classe de document unitat d'instal·lació número document FC fitxa de centre T text ND notícia del dia F fotografia RA reportatge associació A audio PP plantejament de problema V vídeo RP resolució de problema Fitxa 5 – (1) El treball del taller. Els demanen una fitxa del seu centre. Registra-la i guardar-la amb l'etiqueta corresponent. Fitxa 5 (2) – El treball del taller. Què ha passat el dia de la visita? Notícia del dia. Consulta de diaris, recerca resum i catalogació Fitxa 5 (3) El treball del taller . Crear el reportatge d'una reunió – d'alumnes d'ESO – Fitxa 5 (4) el treball del taller . La resposta a un problema. – que els ha deixat plantejat el centre anterior – Fitxa 5 (5) Crear un problema Fitxa 6. Per acabar. Quadre recordatori de l'activitat – què és un document ; el suport, recursos actuals per a produir documents, finalitats d'un document, pervivència d'un document en el temps, arxiu, unitat d'instal·lació, registre, nom de l'IES que va estar abans, opinió del taller. L'Avaluació és un qüestionari de preguntes semi-obertes .

NOGUERA
Arxiu Històric Comarcal de Balaguer

1 - Títol

Didàctica de la història. Tema 1 Balaguer. La ciutat medieval.

2 - Autoria

Joan FARRÉ i VILADRICH, Arxiu Històric Comarcal de Balaguer
Joaquim SABATÉ, IES TERRES DE Ponent de Mollerussa

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Balaguer

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. ESO/Batxillerat

5 - Continguts

1. Etapes del creixement de la ciutat.
2. Funció de les muralles.
3. Formes de construcció i traçat de les muralles.
4. Elements definidors de la ciutat medieval.
5. Vocabulari.

6 - Fonts utilitzades

Documents del Fons Municipal de Balaguer :

1. Llibre d'Ordinacions
2. Llibre d'Estimes
3. Obreria : manteniment de les muralles
4. Plànols de la ciutat de Balaguer

7 - Suport de presentació

Full DIN A4. Està estructurat en 3 apartats.

1. Qüestions
2. Documents del Fons Municipal de Balaguer
3. Bibliografia

7b - Llengua

Textos instructius en català
Documentació en l'original, català.

NOGUERA
Arxiu Històric Comarcal de Balaguer

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 – Metodologia

L'activitat de l'alumnat se centra en el treball – lectura, observació, anàlisi – sobre fonts primàries a partir de documents del Fons Municipal. Per tal de “fer parlar les fonts”, la documentació s'acompanya d'una guia didàctica amb cinc qüestions obertes a partir de les quals l'alumnat podrà arribar a elaborar un treball monogràfic sobre el tema.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'una proposta didàctica que dóna llibertat a l'alumnat. A partir de les qüestions i de la documentació reproduïda que es pot consultar, es tracta que l'alumne/a descobreixi elements i elabori un discurs explicatiu del tema que se li presenta, amb la possibilitat de realització lliure i personal.

11 - Espai de treball

L'activitat està plantejada perquè s'iniciï al propi Arxiu amb la consulta dels documents. Però té la seva complementació en el treball a l'aula, el treball personal – en grups - i l'itinerari per descobrir la ciutat-medieval. Els textos són instructius o de formulació d'exercicis.

La documentació presentada ha estat citada.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

Hurtado, V., Mestre, J., Miserachs, T.: Aties d'Història de Catalunya. Ed. 62. Barcelona, 1998

Farré, J., Vallverdú, J. 'Balaguer riu. Ed. Lunverg. Barcelona, 1999

Guillaumet, F. : Els carrers de Balaguer. Ed. Ajuntament de Balaguer-IEI. Balaguer, 1999

Sanaüja, P.: Història de la ciutat de Balaguer. 2* ed. Ed. Aj. de Balaguer. Balaguer, 1984

Monreal, L., Riquer, M.: Els castells medievals de Catalunya. Ed. Ariel. Barcelona, 1965

NOGUERA

Arxiu Històric Comarcal de Balaguer

13 - Disponibilitat d'altres recursos

FARRÉ i VILADRICH, Joan
SABATÉ, Joaquim

Didàctica de la Història :

Tema 1 Balaguer. La ciutat medieval

Tema 2. El creixement de la ciutat de Balaguer

Tema 3. El règim municipal a Balaguer. Paeria i Ajuntament

Tema 4. La Festa Major de Balaguer (anys 40 i 50)

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament

Dossier d'Història Medieval. Treball sobre documents diversos

Era casa deth senyor d'Arròs

A propòsit d'Ausiàs March: un vol d'ocell sobre l'Edat Mitjana.

Documents que fan història:

3.1 La conquesta de Lleida

Sant Feliu, vila medieval

Coneguem Llagostera ! 3. Llagostera medieval i moderna

15b - Ubicació dels materials

ACTR Arxiu Històric Comarcal Terrassa

AGA Archiu Generau d'Aran

AHB de Banyoles

AML Arxiu Municipal de Lleida

AMSFG Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols

AMLL Arxiu Municipal de Llagostera.

NOGUERA

Arxiu Històric Comarcal de Balaguer

1 - Títol

Didàctica de la història. Tema 2 El creixement de la ciutat de Balaguer

2 – Autoria

Joan FARRÉ i VILADRICH, Arxiu Històric Comarcal de Balaguer
Joaquim SABATÉ, IES TERRES DE Ponent de Mollerussa

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Balaguer

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. ESO/Batxillerat

5 - Continguts

1. Elements físics que condicionen el creixement de la ciutat.
2. Les etapes de creixement de la ciutat : en quin moment i quins factors ho justifiquen
3. Diferenciació entre el centre històric, l'eixampla, el Secà i el Firal
4. Diferenciació entre la ciutat medieval i l'actual .

6 - Fonts utilitzades

Documents del Fons Municipal de Balaguer :

1. Plànols i gravats
2. Projectes urbanístics
3. Llibres d'Actes
4. Memòries municipals

Documents del Fons Pau Bertran.

1. Fotografies de Balaguer (1940 – 1950)

NOGUERA

Arxiu Històric Comarcal de Balaguer

7 - Suport de presentació

Full DIN A –4. Està estructurat en 3 apartats :

- 1 Qüestions
2. Documents del fons municipal de Balaguer
3. Bibliografia. Documentació. Es presenta per fotocòpies

7b - Llengua

Textos instructius en català.
Documentació en l'original, català.

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 – Metodologia

L'activitat de l'alumnat se centra en el treball – lectura, observació, anàlisi – sobre fonts primàries a partir de documents del Fons Municipal. Per tal de “fer parlar les fonts”, la documentació s'acompanya d'una guia didàctica amb cinc qüestions obertes a partir de les quals l'alumnat podrà arribar a elaborar un treball monogràfic sobre el tema.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'una proposta didàctica que dóna llibertat a l'alumnat. A partir de les qüestions i de la documentació reproduïda que es pot consultar, es tracta que l'alumne/a descobreixi elements i elabori un discurs explicatiu del tema que se li presenta, amb la possibilitat de realització lliure i personal.

11 - Espai de treball

L'activitat està plantejada perquè s'iniciï al propi Arxiu, amb la consulta dels documents. Però té la seva complementació en el treball a l'aula, el treball personal – en grups - i l'itinerari per descobrir les etapes de creixement de la ciutat i les diferències entre la ciutat-medieval i l'actual.

NOGUERA

Arxiu Històric Comarcal de Balaguer

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

Hurtado, V., Mestre, J., Miserachs, T.: Aties d'Història de Catalunya. Ed. 62. Barcelona, 1998

Farré, J., Vallverdú, J. 'l. Balaguer riu. Ed. Lunweg. Barcelona, 1999

Guillaumet, F. : Els carrers de Balaguer. Ed. Ajuntament de Balaguer-IEI. Balaguer, 1999

Sanaüja, P.: Història de la ciutat de Balaguer. 2* ed. Ed. Aj. de Balaguer. Balaguer, 1984

Monreal, L., Riquer, M.: Els castells medievals de Catalunya. Ed. Ariel. Barcelona, 1965

13 - Disponibilitat d'altres recursos

FARRÉ i VILADRICH, Joan

SABATÉ, Joaquim

Didàctica de la Història :

Tema 1 Balaguer. La ciutat medieval

Tema 2. El creixement de la ciutat de Balaguer

Tema 3. El règim municipal a Balaguer. Paeria i Ajuntament

Tema 4. La Festa Major de Balaguer (anys 40 i 50)

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament

Era casa deth senyor d'Arròs .

Gargots de la història d'Igualada

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2on de BTx.

Estudi de l'evolució urbanística.

15b - Ubicació dels materials

AHC de la Bisbal AIGA Arxiu Generau d'Aran

ACI Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

AHC de la Bisbal

2. Documents del Fons Municipal de Balaguer

3. Bibliografia

Els textos són instructius o de formulació d'exercicis.

La documentació presentada ha estat citada.

NOGUERA

Arxiu Històric Comarcal de Balaguer

1 - Títol

Didàctica de la història. Tema 3 El règim municipal a Balaguer. Paeria i ajuntament

2 - Autoria

Joan FARRÉ i VILADRICH, Arxiu Històric Comarcal de Balaguer
Joaquim SABATÉ, IES TERRES DE PONENT de Mollerussa

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Balaguer

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. ESO/Batxillerat

5 - Continguts

1. Origen del règim municipal.
2. La paeria de Balaguer : constitució, organització, funcionament.
3. Del règim de paeria al règim d'Ajuntament : en quin moment es fa el canvi, motius, diferències entre ambdues institucions.
4. Diferents sistemes d'elecció de càrrecs municipals.
5. Vocabulari

6 - Fonts utilitzades

Documents del Fons Municipal de Balaguer :

1. Llibre d'Ordinacions
2. Llibres de consells
3. Llibres d'Actes
4. Pergamins de privilegis
5. Registres d'edictes i decrets.

7 - Suport de presentació

Full DIN A –4. Està estructurat en 3 apartats.

- 1 Qüestions
2. Documents del fons municipal de Balaguer
3. Bibliografia

Documentació reproduïda per fotocòpia.

NOGUERA

Arxiu Històric Comarcal de Balaguer

7b - Llengua

Textos instructius en català.
Documentació en l'original, català.

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 – Metodologia

L'activitat de l'alumnat se centra en el treball – lectura, observació, anàlisi – sobre fonts primàries a partir de documents del Fons Municipal. Per tal de “fer parlar les fonts”, la documentació s'acompanya d'una guia didàctica amb cinc qüestions obertes a partir de les quals l'alumnat podrà arribar a elaborar un treball monogràfic sobre el tema.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'una proposta didàctica que dóna llibertat a l'alumnat. A partir de les qüestions i de la documentació reproduïda que es pot consultar, es tracta que l'alumne/a descobreixi elements i elabori un discurs explicatiu del tema que se li presenta, amb la possibilitat de realització lliure i personal.

11 - Espai de treball

L'activitat està plantejada perquè s'iniciï al propi Arxiu, amb la consulta dels documents. Però té la seva complementació en el treball a l'aula, el treball personal – en grups - i l'itinerari per descobrir la ciutat i les diferències entre la ciutat-medieval i l'actual.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

- Farré, J., Vallverdú, J. -. Balaguer riu. Ed. Lunwerg. Barcelona, 1999
Guillaumet, F. : Els carrers de Balaguer. Ed. Ajuntament de Balaguer-IEI. Balaguer, 1999
Sanaüja, P.: Història de la ciutat de Balaguer. 2a ed. Ed. Aj. de Balaguer. Balaguer, 1984
Farré, J., "De la Paeria a l'Ajuntament passant pel Decret de la Nova Planta". Programa de Festes del Sant Crist. Balaguer, 1985
Torràs i Ribé, J.M., Els municipis catalans de l'antic règim. Curial, Barcelona, 1983
Turull, M., "El règim municipal al comtat d'Urgell". Dins El Comtat d'Urgell. Núm. 1. Ed. UdL-IEI. Lleida, 1995

NOGUERA

Arxiu Històric Comarcal de Balaguer

13 - Disponibilitat d'altres recursos

FARRÉ i VILADRICH, Joan
SABATÉ, Joaquim

Didàctica de la Història :

Tema 1 Balaguer. La ciutat medieval

Tema 2. El creixement de la ciutat de Balaguer

Tema 3. El règim municipal a Balaguer. Paeria i Ajuntament

Tema 4. La Festa Major de Balaguer (anys 40 i 50)

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Tema :

Era casa deth senyor d'Arròs .

Carpeta de pràctiques d'Arxiu.– Poder municipal. Economia municipal –.

Creació de l'Arxiu de la Bisbal. Del consell de la vila al poder municipal.

Treballs d'Història. Proposta de documentació per a treballs de recerca a secundària 1. Les finances municipals i els impostos

Proposta de documentació pera realitzar treballs de recerca de secundària - 4. Ajuntaments. 7. Eleccions. Eleccions Municipals.

Gargots de la història d'Igualada

Documents que fan història. Dossier d'història medieval.
3. Ordinacions de la batllia de Terrassa

15b - Ubicació dels materials

AGA Archiu Generau d'Aran

AHC de la Bisbal

AHB Arxiu Històric Banyoles

ACBE Arxiu comarcal de la Bisbal

AHG Arxiu Històric de Girona

ACI Arxiu Històric Comarcal d'Igualada

ACTR Arxiu Històric Comarcal de Terrassa.

NOGUERA

Arxiu Històric Comarcal de Balaguer

1 - Títol

Didàctica de la història. Tema 4 La festa major de Balaguer (anys 1940-1950)

2 - Autoria

Joan FARRÉ i VILADRICH, Arxiu Històric Comarcal de Balaguer
Joaquim SABATÉ, IES TERRES DE PONENT de Mollerussa

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Balaguer

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. ESO/Batxillerat

5 - Continguts

1. Què és la Festa Major
2. La dècada dels quaranta (la post-guerra)
3. Estudi dels trets característics de la festa major de Balaguer a la dècada dels quaranta.
4. Aplicació dels criteris en la confecció del disseny d'un programa propi dels anys quaranta.
5. Vocabulari específic

6 - Fonts utilitzades

Documents del Fons Municipal de Balaguer :

1. Llibres d'Actes
2. Cartells.

Documents del Fons Pau Bertran

1. Fotografies

Hemeroteca

1. Programes de les Festes del Sant Crist, 1940-1950
2. Acció

NOGUERA

Arxiu Històric Comarcal de Balaguer

7 - Suport de presentació

Full DIN A –4. Està estructurat en 3 apartats.

1. Qüestions
2. Documents del Fons Municipal de Balaguer
3. Bibliografia

Els textos són instructius o de formulació d'exercicis.
La documentació presentada ha estat citada.

7b - Llengua

Textos instructius en català
Documentació en l'original, català i castellà.

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 – Metodologia

L'activitat de l'alumnat se centra en el treball – lectura, observació, anàlisi – Sobre fonts primàries a partir de documents dels de l'Arxiu - Fons Municipal de Balaguer, fons Pau Bertran, fons d'Hemeroteca. Per tal de “fer parlar les fonts”, aquestes s'acompanyen d'una guia didàctica amb cinc qüestions obertes a partir de les quals l'alumnat podrà arribar a elaborar un treball monogràfic sobre el tema.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'una proposta didàctica que dóna llibertat a l'alumnat. A partir de les qüestions i de la documentació reproduïda que es pot consultar, es tracta que l'alumne/a descobreixi elements i elabori un discurs explicatiu del tema que se li presenta, amb la possibilitat de realització lliure i personal.

11 - Espai de treball

L'activitat està plantejada perquè s'iniciï al propi Arxiu, amb la consulta dels documents. Però té la seva complementació en el treball a l'aula, el treball personal – en grups -.

NOGUERA

Arxiu Històric Comarcal de Balaguer

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

Farré, J., Vallverdú, J. 'Balaguer riu' . Ed. Lunverg. Barcelona, 1999 Sanaüja, P.: Història de la ciutat de Balaguer. 2a ed. Ed. Aj. de Balaguer. Balaguer, 1984
Bellmunt, J., Fets, costums i llegendes. La Noguera, II. Pagès ed. Lleida, 1995.
Serra Boldú, V., Calendari folklòric d'Urgell. Ab. De Montserrat. Barcelona, 1981
Prat, J., Contreras, J., Les festes populars. La llar del llibre. Barcelona, 1984

13 - Disponibilitat d'altres recursos

FARRÉ i VILADRICH, Joan;
SABATÉ, Joaquim

Didàctica de la Història :

Tema 1 Balaguer. La ciutat medieval
Tema 2. El creixement de la ciutat de Balaguer
Tema 3. El règim municipal a Balaguer. Paeria i Ajuntament
Tema 4. La Festa Major de Balaguer (anys 40 i 50)

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

MATAS I BALAGUER, JOSEP. Carpetes de pràctiques d'arxiu
SOLÉ, Mª TERESA. El passat de la nostra ciutat : La Bisbal d'Empordà.
Testimonis. 2002
SOLÉ, Mª TERESA. La ciutat i els seus documents

VIVES I SABATÉ, MARTA. Gargots de la història d'Igualada . Un recorregut per l'Arxiu. Servei Pedagògic de l'Arxiu Històric d'Igualada. Quadern de treball 1992

VIVES I SABATÉ, MARTA. Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n de Batxillerat 1991 - full de llistat de temes i ubicació de les fonts -. 1999 Estudis sobre Igualada:1. de la cultura popular: gegants, balls típics, castellers.

NOGUERA

Arxiu Històric Comarcal de Balaguer

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ ; ARGILÉS, ANNA. Els arxius. Dipositaris de la memòria. abril 99

RETUERTA i JIMÉNEZ, M^a LUZ ; DURAN, CARME. Coneguem l'Arxiu Històric Comarcal de St. Feliu de Llobregat.

PEREZ i GÓMEZ, XAVIER. AHC Sta. Coloma de Farners
Col·lecció Coneixent Sta. Coloma, aprenem" (nº2)

GÓMEZ FERRER, M^a PAU. Era casa deth senyor d'arròs Visita a l'arxiu. El context de l'espai físic de l'arxiu i context històric-social d'Aran.

15b - Ubicació dels materials

LA BISBAL ACBE

IGUALADA ACI

SANT FELIU DE LLOBREGAT ACSFL

STA.COLOMA DE FARNERS ACSCF

GENERAU D'ARAN AGA

OSONA
Arxiu Històric Comarcal d'Osona

1 - Títol

Estudi de la sanitat durant la Guerra Civil : Hospital de la Santa Creu de Vic

2 - Autoria

Mª Carme COMPANY
Marta COSTA
Sebastià SOLÀ, IES VIC
Isidre PRADES BUIXONS, Arxiu Històric Comarcal d'Osona

3 - Arxiu d'origen

Arxiu Històric Comarcal d'Osona

4 - Nivell acadèmic

Cicle Formatiu de 2n Grau. Curs de Sanitària

5 - Continguts

Un hospital de guerra : l'Hospital de la Santa Creu de Vic
Estudi de les patologies durant la Guerra Civil
Malalties típiques d'una situació de guerra

6 - Fonts utilitzades

Arxiu Històric Comarcal d'Osona.
Fons de l'Hospital de la Sta. Creu de Vic

7 - Suport de presentació

Dossier informatiu i instructiu de les activitats a desenvolupar a l'Arxiu

7b - Llengua

Textos informatius i instructius, català.
Documentació en l'original.

8 - Il·lustracions

La proposta de presenta il·lustracions

OSONA

Arxiu Històric Comarcal d'Osona

9 – Metodologia

Estudi de la sanitat durant la Guerra Civil és un document amb doble vessant. Per una banda, document monogràfic informatiu i proposta de temes i documents a treballar. Per l'altra, el resultat final, la realització d'un treball per part de l'alumnat.

La metodologia de treball té com a finalitat la construcció de coneixement i treballa sobre fons documentals, seguint criteris metodològics d'iniciació a la investigació a través del coneixement i sistematització de la informació - creació de base de dades - i elaboració de conclusions finals.

10 - Descripció valorativa del material

11 - Espai de treball

La proposta presentada demana la realització de les activitats a l'arxiu

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca de l'Arxiu

13 - Disponibilitat d'altres recursos

Marta COSTA i NAUDÓ
Isidre PRADES i BUIXONS
Treballs de Recerca al Batxillerat

Marta COSTA i NAUDÓ
Montserrat LAHOZ i ROVIRA
Teresa PIETX i COLOM
Isidre PRADES i BUIXONS
La dona treballadora. Un projecte multidisciplinar i coeducador a secundària

Sebastià SOLÀ
Marta COSTA
Mª Carme COMPANY
Isidre PRADES
Estudi de la sanitat durant la Guerra Civil : Hospital de la Santa Creu de Vic

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament

15b - Ubicació dels materials

OSONA **Arxiu Històric Comarcal d'Osona**

1 - Títol

La dona treballadora. Un projecte multidisciplinar i coeducador a secundària

2 - Autoria

Marta COSTA i NAUDÓ
Montserrat LAHOZ i ROVIRA
Teresa PIETX i COLOM de l'IES VIC

Isidre PRADES i BUIXONS, de l'Arxiu Històric Comarcal d'Osona

3 - Arxiu d'origen

Arxiu Històric comarcal d'Osona

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari : ESO, Batxillerat, Cicles Formatius.

5 - Continguts

Temes de coeducació:
Dona i Música
Dona i Ciència
Dona i Matemàtica
Dona i Publicitat
Dona i Art

6 - Fonts utilitzades

Fons fotogràfic de l'Arxiu Històric Comarcal d'Osona
Fons documental de l'Arxiu Històric Comarcal d'Osona

7 - Suport de presentació

Plafons per l'exposició dels resultats obtinguts en les recerques. L'espai on es col·locà fou al vestíbul de l'IES, de forma quadrada d' uns 80 metres quadrats. L'exposició es repartí en les tres parets :
Paret central on es col·locà el collage " Dona i Treball". Parets laterals on se situaren els plafons corresponents als diversos apartats de l'exposició : Dona i Música, Dona i Ciència, Dona i Política, Dona i Publicitat.

7b - Llengua

Textos informatius en català.
Documentació en l'original.

OSONA

Arxiu Històric Comarcal d'Osona

8 - Il·lustracions

Al tractar-se d'una exposició gràfica, les pròpies imatges són a la vegada continguts i il·lustracions.

9 - Metodologia

La dona treballadora és un document informatiu elaborat amb fonts de l'Arxiu. És una proposta didàctica adreçada al professorat i alumnat que ho treballen i elaboraren per a la vegada, crear uns nous materials d'exposició.

Els objectius es basen en la reflexió sobre el paper que les dones han protagonitzat en la història del món del treball.

La metodologia de treball és de construcció de coneixement.

Les activitats proposades segueixen criteris metodològics donat el caire d'iniciació al treball d'investigació. Es plantegen a través del treball en grup. Les propostes es concreten en la recerca, lectura i reflexió sobre fonts primàries - documentals i majoritàriament gràfiques - de l'Arxiu Històric d'Osona.

El treball tenia com a objectiu servir d'exemple de planificació en la recerca, a través de la selecció de documents i la constatació dels diversos vehicles que té la documentació.

Un cop seleccionat el document, s'identificava el contingut i es relacionava amb el treball. A més, s'elaborava una fitxa per document - referència de l'arxiu, tema, any, localitat, descripció de la imatge i altres dades. L'elaboració de la informació tenia com a resultat final la confecció de la pròpia exposició per oferir-la a la resta de la comunitat educativa.

10 - Descripció valorativa del material

La dona treballadora és un projecte únic dels vistos fins ara. Aglutina aspectes en els que hi participen la majoria dels materials : el treball de l'alumnat amb fonts primàries com a recerca i coneixement que a la vegada es reconverteix en exposició, i per tant en un nou material que és per un altre públic – la resta d'alumnat de l'IES – en material informatiu i explicatiu a partir de les fonts.

11 - Espai de treball

Per la varietat i complexitat de les activitats, els espais que s'impliquen són tots : arxiu i centre d'ensenyament

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca de l'IES i de l'Arxiu

OSONA

Arxiu Històric Comarcal d'Osona

13 - Disponibilitat d'altres recursos

Marta COSTA i NAUDÓ; Isidre PRADES i BUIXONS
Treballs de Recerca al Batxillerat

Marta COSTA i NAUDÓ; Montserrat LAHOZ i ROVIRA; Teresa PIETX i COLOM
Isidre PRADES i BUIXONS
La dona treballadora. Un projecte multidisciplinar i coeducador a secundària

Mª Carme COMPANYY; Marta COSTA; Sebastià SOLÀ;
Isidre PRADES
Estudi de la sanitat durant la Guerra Civil : Hospital de la Santa Creu de Vic

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des de d'altres arxius

Aproximació al treball de les dones de St. Feliu a través del buidatge de padrons 1881, 1896, 1930, 1940 i 1975.

15b - Ubicació dels materials

ACSFL Arxiu Històric Comarcal Sant Feliu de Llobregat

OSONA
Arxiu Històric Comarcal d'Osona

1 - Títol

Treballs de Recerca al Batxillerat

2 - Autoria

Marta COSTA i NAUDÓ, IES VIC
Isidre PRADES i BUIXONS, Arxiu Històric Comarcal d' Osona

3 - Arxiu d'origen

Arxiu Històric Comarcal d' Osona

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament secundari. Batxillerat

5 - Continguts

El Museu Episcopal de Vic
Radiografia de la ciutat de Vic en dos moments del franquisme, a través del fons
Pietx (fons d'una impremta)
L'oci a Vic durant la guerra civil

6 - Fonts utilitzades

Arxiu Històric Comarcal d'Osona

7 - Suport de presentació

Dossier informatiu
S'estructura en dues parts : llistat dels possibles temes a treballar; planificació de la recerca.
La documentació citada és reproduïda a petició de l'alumnat.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català. Documentació en l'original presentat.

OSONA

Arxiu Històric Comarcal d'Osona

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

Treballs de recerca al Batxillerat és un document informatiu amb una proposta de temes i documents a treballar.

La metodologia aplicada té com a punts forts : la visita a l'arxiu; la selecció de la temàtica a treballar; l'extracció i organització de la documentació i l'anàlisi, interpretació i conclusions.

La metodologia es basa en la construcció del coneixement i les activitats segueixen criteris metodològics d' iniciació al treball d'investigació.

10 - Descripció valorativa del material

És tracta d'un llistat de temes i documentació per tal de facilitar la tria de temes i accés a la documentació per la realització de treballs de recerca al batxillerat.

11 - Espai de treball

Donades les característiques del treball de recerca i la visita prèvia que realitzen pel coneixement de l'arxiu, el treball demana com espai l'Arxiu.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca de l'Arxiu

13 - Disponibilitat d'altres recursos

Marta COSTA i NAUDÓ
Isidre PRADES i BUIXONS
Treballs de Recerca al Batxillerat

Marta COSTA i NAUDÓ ; Montserrat LAHOZ i ROVIRA; Teresa PIETX i COLOM
Isidre PRADES i BUIXONS
La dona treballadora. Un projecte multidisciplinar i coeducador a secundària

Mª Carme COMPANYY; Marta COSTA; Sebastià SOLÀ; Isidre PRADES
Estudi de la sanitat durant la Guerra Civil : Hospital de la Santa Creu de Vic

OSONA

Arxiu Històric Comarcal d'Osona

14 - Altres activitats

Visita a l'arxiu

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Treballs d'història

Relació de treballs suggerits als alumnes de Batxillerat

Proposta de documentació per a realitzar treballs de recerca a Secundària

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n Batx.

Temes de treballs per alumnes de 1er de Batxillerat

15b - Ubicació dels materials

AHB Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

ACBR Arxiu Històric Comarcal de Berga

ACI Arxiu Comarcal d'Igualada

AHG Arxiu Històric de Girona

ACS Arxiu Històric Comarcal de Solsona

PENEDÈS (GRAN) **Arxiu Virtual Gran Penedès**

1 - Títol

Recerca i didàctica de la història local. l'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya.
Dossier 1 L'arribada de la democràcia. De la marxa de la llibertat al triomf socialista (1976-1982)

2 - Autoria

Jordi VIDAL i PLA, IES EUGENI D'ORS de Vilafranca del Penedès

3 - Arxiu d'origen

documentació procedent de :
Arxiu Històric Comarcal de Vilafranca del Penedès
Arxiu Bibliogràfic Regull
Arxiu Fotogràfic de Vilafranca
Arxiu Biblioteca-Museu Balaguer de Vilanova i la Geltrú – actualment Arxiu Comarcal de Vilanova i la Geltrú
Arxiu Històric de Sitges / Grup d'estudis sitgetans
Institut d'Estudis Penedesencs.Museu del Vi de Vilafranca .

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. Batxillerat

5 – Continguts

- 1. 1 La crisi econòmica i política
- 1. 2 La normalització política

6 - Fonts utilitzades

TOTHOM . Setmanari Vilafranquí 1969 – 1985 Premsa opositora i de denúncia, i més tard premsa política dins dels primers processos electorals (T)

PANADES. (P) portaveu del Movimiento des de l'any 1941 Al 1976 canvien la capçalera i el títol : Penedès. Aquest títol canvià molt aviat per passar a titular-se com se'l coneix actualment: La Voz del Penedès.

TOTHOM . Setmanari Vilafranquí 1969 – 1985 Premsa opositora i de denúncia, i més tard premsa política dins dels primers processos electorals (T)

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

PANADÈS. (P) portaveu del Movimiento des de l'any 1941 Al 1976 canvien la capçalera i el títol : Penedès. Aquest títol canvià molt aviat per passar a titular-se com se'l coneix actualment: La Voz del Penedès.

. Altres fonts d'hemeroteca.

- * Diario de Villanueva. Vilanova.
- * Setmanari de Vilanova Vilanova (1976-78)
- * El Eco de Sitges.
- * Vivac Revista del grup d'escoltes de Vilanova (1962-1976)
- * La Veu de la Pastera. Vilanova (1975-1976)

secció Eleccions als Arxius Municipals de les ciutats esmentades.

1.1 La crisi econòmica i política

1. Quadre comparatiu de la inflació de l'any 1975. T. 20 – XII – 1975
2. Notícies referents a sectors laborals en vaga. T. 6 – III – 1976
3. Article de Ramon Arnabat on s'exposa les reivindicacions obreres. T. 21 – I –1977
4. Entrevista amb Esteve Tomàs sobre la problemàtica pagesa. T. 4 de març 1978
5. Reportatge sobre la primera vaga dels pagesos catalans des de 1939. T. 18 de març de 1978
6. Article sobre la crisi de l'empresa MADOFÀ. T. 3 de juny de 1978
7. Reportatge sobre la celebració del primer de maig. T. 3 de juny de 1978
8. Notícia de la successió de Franco pel príncep Juan Carlos. P. 26 de juliol de 1979
9. L'amnistia al ple de l'ajuntament vilatà. T. 20 de desembre de 1973
10. Notícia sobre la detenció de dos vilafranquins. T. 13 desembre 1975
11. Notícia sobre la detenció d'una vilafranquina en la manifestació de febrer /76. T. 14 febrer 1976,
12. Notícia d'una manifestació a la vila demanant Llibertat i Amnistia. T. 1976
13. Editorial i reportatge sobre una manifestació a Vilafranca. T. 3 d'abril 1976
14. Reportatge d'una manifestació demanant Amnistia, llibertat i Estatut d'autonomia. T. 24 juliol 1976
15. Relació entitats que demanen l'amnistia. T. 21 febrer 1976
16. Comunicat de l'Assemblea Democràtica de l'alt Penedès sobre la Marxa de la Llibertat. T. 5 juny 1976
17. Comunicat de l'organització de la Marxa de la Llibertat. T. 19 juny 1976
- 18.- Notícia sobre la manifestació de gallines a la rambla. Tothom del 3/VII/1976.
- 19.- La Marxa de la Llibertat al Penedès i Garraf. Tothom del 24/VII/1976.
- 20.- La Marxa de la Llibertat a la Festa Major. Tothom del 4/IX/1976.
- 20 bis.- Editorial contra la Marxa de la Llibertat Panadés del 28/VIII/1976.
- 21.- Editorial crítica amb el moviment democràtic/rupturista. Panadés /VIII/1976.
- 22.- Crònica de la Festa Major més polititzada dels darrers anys. Tothom del 4/IX/1976.
- 23.- Entrevista amb J.A. Benach, un pregoner polèmic. Tothom del 21/VIII/1976.
- 24.- Crònica del ple municipal on es critica el pregó de J.A. Benach. Tothom del 11/IX/1976.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 25.- Carta de Josep M^o Santacana sobre la política a la Festa Major. Tothom del 11/IX/1976.
- 26.- Manifest per la celebració de l'11 de setembre. Tothom del 11/IX/1976.
- 27.- Editorial exigint democràcia. Tothom del 13/XII/1976.
- 28.- Manifest per la Ruptura de l'Assemblea de Catalunya. Tothom del 6/XI/1976.
- 29.- Article sobre els partits polítics a Vilafranca. Tothom del 14/II/1976.
- 30.- Balanç d'un any sense Franco. Penedès del 20/XI/1976.
- 31.- Article sobre la reorganització de les forces polítiques. Tothom del 7/V/1977.
- 32.- Notícia de la retirada del Parte de Guerra La Voz del Penedès del 25/VI/1977.
- 33.- Notícies sobre canvis en els noms dels carrers. La Voz del Penedès del 1/IV/1978.
- 34.- Notícies sobre canvis en els noms dels carrers. La Voz del Penedès del 15/XI/1980.
- 35.- Reportatge sobre el primer meeting socialista en 40 anys. Tothom del 22/I/1977.
- 36.- Informe sobre la capacitat de lectura dels vilafranquins. Tothom del 7/II/1976.

1. 2 La normalització política

- 1.- Editorial sobre el Referendum de Reforma política. Panadés del 2/XII/1976.
- 2.- Editorial sobre la por al canvi polític. Panadés 26/II/1976.
- 2bis.-Article des de l'esquerra criticant al procés democràtic. Tothom. del 5/III/1977.
- 3.-Resultat de les eleccions constituents. Tothom 18/VI/1977.
- 4.-Editorial recomanant el vot favorable a la Constitució. Tothom del 2/XII/1978.
- 5.- Article contrari a la Constitució. Tothom del 2/XII/1978.
- 6.- Resultat del Referèndum Constitucional. Tothom del 9/XII/1978.
- 7.- Resultat de les eleccions generals de l'Alt Penedès. Tothom del 3/III/1979.
- 8.- Resultats electorals de les eleccions generals. Tothom del 30/X/1982.
- 9.-Reportatge sobre l'exigència municipal de l'Estatut de Sau. Tothom del 28/VII/1979.
- 10.-Resultats del referendum per l'Estatut. Tothom del 27/X/1979.
- 11.-Presentació de la Comissió Municipal Democràtica. Tothom del 23/I/1977.
- 12.-Crítica satírica a la Comissió Municipal Democràtica. La Voz del Penedès del 7/II/1978.
- 13a.- Dissolució de la CMD. Tothom n° 476 del 22/IV/1978
- 13b.- Retirada de CDC de la CMD. La Voz del Penedès n° 51 del 15/IV 1978.
- 14.- Historial dels sis caps de llista de les primeres eleccions municipals. Tothom del 31/III/1979.
- 15.- Candidats del PSC (PSC-PSOE) a les eleccions municipals. Tothom del 24/III/1979.
- 16.- Candidats del CDC a les eleccions municipals. Tothom del 31/III/1979.
- 17.- Versets sobre les eleccions municipals d'Antoni Massanell i Escllassans. Tothom del 12/IV/1976.
- 18.- "Com foren les eleccions municipals" (extret del llibre Aquests deu anys. 1979-1989 d'Antoni Ribas i Bertran)
- 19.- El nou ajuntament i la visita del president Tarradellas (ibídem).
- 20.- Organigrama del municipi democràtic-socialista. (Ibídem)
- 21.-Celebració del triomf municipal socialista (Ibídem)
- 22.- Hei Hitler a Vilafranca. Tothom del 7/III/1981.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 23.- Reportatge de la manifestació contra el 23-F Tothom /III/1981.
- 24.- Article sobre el 23-F des d'una perspectiva d'esquerra nacionalista. Tothom del 18/IV/1981.
- 25.- Crítiques al Tothom per les seves tendències socialistes i pel seu allunyament del món sindical. Tothom del 28/IX/1979.
- 26.- Editorial del Tothom defensant-se de ser socialista. Tothom del 25/IX/1977.
- 27.- Crítiques contra el Tothom del 16/I/1982.
- 28.- Enfrontament CiU- Tothom. Tothom del 4/IX/1982.
- 29a.- Informació sobre la vaga de les escoles. Tothom del 29/IX/1979.
- 29b.- Ple municipal sobre la vaga de les escoles. Tothom del 29/IX/1979.
- 30.- Libel anti quasi tot. Tothom del /X/1982.
- 31.- Editorial contra la campanya Fora xarnegos. Tothom del 25/IX/1982
- 32.- Reportatge sobre el conflicte del Montagut. Tothom del /V/1977.
- 33.- Notícia sobre la crisi del Montagut S.A. Tothom del 25/VI/1983.
- 34.- Comunicat de la Comissió de pares del Montagut. Tothom del 6/VIII/1983.

7 - Suport de presentació

Dossier DIN-A-4 de 96 pàgines. Reproducció fotocòpia. És el número 1 d'una col·lecció de 8.

Està estructurat en quatre grans apartats :

1. Introducció. Fa una descripció valorada de les fonts utilitzades
2. Aporta informació sobre l'accessibilitat i dificultats pel treball de les fonts
3. Recull de materials. Conté tants apartats com títols ressenyats al punt 5. Continguts. Cada un dels temes inclou text informatiu del context històric, reproducció i indexació dels documents i suggeriments didàctics.
4. Bibliografia.

Inclou textos informatius i instructius o de formulació d'activitats adreçats al professorat i a l'alumnat.

La documentació citada ha estat reproduïda per fotocòpia com a document.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català. Documentació en l'original, català i castellà.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

8 - Il·lustracions

Selecció de fotografies de l'exposició La nostra primera democràcia (1970-77), magnífic reportatge sobre la transició. fotografies de Jordi Valls i text d'Enric Tomàs.

9 – Metodologia

Suggeriments didàctics

Treball amb fonts primàries seleccionades

Treball amb fonts orals. Suggeriment de la tipologia dels entrevistats: entrevistes a algun dirigent sindical, amb un qüestionari previ, sobre la situació del 76, de les esperances i de les frustracions ; a algun detingut, o empresonat en els darrers anys del règim feixista. Entrevistar a ex-militants de diferents partits polítics sobre les pors, esperances, objectius i errors del procés de la transició.

1. 1 La crisi econòmica i política

Treball descriptiu i comparatiu, recerca per tal de conèixer aspectes sobre : salaris i preus del 1975 amb l'actualitat.

reivindicacions obreres (text 3).

problemàtica del camp i comparar-la amb les reivindicacions pageses del 1976.

evolució política han tingut determinats personatges i grups polítics.

Conèixer la transformació actual que han sofert els locals de Madofa.

Celebració del primer de maig. Diferenciar el dia del treball amb el dia de San José Artesano.

pensament de partits com el PCE(i) en les manifestacions més o menys unitàries.

els elements fonamentals del procés de reforma política. Quins grups l'hi donen suport i quins grups polítics volen la ruptura.

El procés d'Amnistia .

Les manifestacions del febrer de 1976. incloure cançons)

L'Assemblea de Catalunya i la seva delegació al Penedès, demandes.

Reflexionar sobre la frase Contra Franco es lluitava millor.

Les entitats comarcals que demanen l'Amnistia. Observar quines són les entitats que manquen.

Entendre el paper que tingué la Església en el procés de reforma política.

Buscar informació sobre la Marxa de la Llibertat.

Col·loqui amb algun dels protagonistes de la entrada de la marxa de la Llibertat a vila.

Analitzar la politització de la F.M.'76.

Visitar a l'Arxiu Fotogràfic de Vilafranca la col·lecció La nostra primera democràcia.. la història de la celebració de l'11 de setembre.

el Manifest per la Ruptura de l'Assemblea de Catalunya. Comprovar si els signants el van respectar. Preguntar-se el perquè.

Legalització del PCE i de la fundació del PSC (PSC-PSOE).

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

Toponímia de la ciutat (Text 34) . Simbolisme actual dels noms dels carrers.

Discursos del primer meeting socialista a Vilafranca, comparar amb el què han fet i preguntar-se per les diferències.

.- Fer una enquesta similar a la del text nº 36. Preguntar-se com pot ser que en una societat tant polititzada es llegís tan poc.

1. 2 La normalització política

La Constitució, el sistema electoral, l'Estatut i la organització política del municipi.
Defensa i crítica del procés de reforma política.

Postura de l'esquerra davant les primeres eleccions.(Text 3bis)

Arguments a favor i en contra de la Constitució. Comentari crític de la Constitució.

La CMD. Què fou? Quina feina va fer? Per què es va disoldre?

Els líders de les formacions polítiques de la vostra localitat.

L'evolució d'alguns dels candidats del PSC o del CiU.

Significació del 23-F.

Treball sobre l'article Reflexions sobre el 23-F.

Anàlisi de les crítiques que es verteixen contra el Tothom.

Història Oral : el 23-F. Per què desapareix el Tothom. Significat de l'aparició del 3 de 8.

Anàlisi de l'editorial : Fora Xarnegos. Debat sobre el nacionalisme i la immigració.

Xerrada col·loqui amb algun pare que expliqui la crisi del Montgut.

10 - Descripció valorativa del material

El dossier proposa un tema de la nostra història recent en el seu marc general i en l'especificitat de la comarca del Penedès. Tot i que per l'alumnat li pot resultar llunyana, pel fet de no haver-la viscut. La presentació de fonts primàries d'hemeroteca, gràfiques i de creació de fonts orals tan pel treball de coneixement com comparatiu, esdevenen interessantíssimes pel component de proximitat i els aspectes socio-emocionals que poden desvetllar en l'alumnat.

11 - Espai de treball

Dóna molta llibertat tan a l'ensenyant a l'hora de presentar propostes, com a l'alumnat : des del treball a l'aula amb fonts seleccionades i reproduïdes per fotocòpia – el dossier original – ; al treball d'investigació i recerca als diversos arxius proposats; fins a la creació de fonts amb el treball de camp d'història oral.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

1. BIBLIOGRAFIA local.

MORAL I REIXACH, Sixte 1950-1980, 30 anys de premsa a Vilanova. assaig cronològic. Butlletí de la Biblioteca-Museu Balaguer. 1981. Pàgs 111-121

MORAL I REIXACH, Sixte La premsa en català a Vilanova i la Geltrú Institut d'Estudis

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

Penedencs, 1986 118 pàgs

MORAL I REIXACH, Sixte Premsa marginal a Vilanova (1960-1977) IEP. a Miscel·lànea Penedenca Vilafranca 1979 p. 175-194.

RIBAS, Antoni Aquests 10 anys 1979-1989 Ed. Ajuntament de Vilafranca del Penedès.

RIBAS, Antoni Història de Vilafranca Vilafranca del Penedès 1991.

TOMÀS, Enric La marxa de la llibertat, tensions a part... ho era a Tres de Vuit del 21 d'agost de 1986.

2. BIBLIOGRAFIA general

CACIAGLI, M Elecciones y partidos en la transición española M. 1986.

GONZALEZ CASANOVAS, J. El cambio inacabable. 1975-1982 B. 1986

GUNTHER, R; SANI, G; SHABAD G. El sistema de partidos políticos en España. Génesis i Evolució. M. 1986

Equip de Sociologia de Catalunya Atlas electoral de Catalunya 1975-1980. B. 1981.

LORES, Jaume La transició a Catalunya 1977-1984. El pujolisme i els altres B. Empúries 1985.

MASCARELL, F; MANITO F. Catalunya 1973-1982 de la Dictadura a la democràcia l'Avenç B. 1984.

RIQUER, Borja de i CULLA, Joan B. El franquisme i la transició democràtica a Història de Catalunya dirigida per Pierre Vilar. Ed 62 B. 1985

13 - Disponibilitat d'altres recursos

Aquest dossier forma part de l'estudi i creació de materials didàctics en el marc d'una Llicència d'Estudis concedida pel Departament d'ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

VIDAL i PLA, JORDI.

Recerca didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya. Inèdita
Llicència d'estudis retribuïda curs 92-23.

EATP Tècniques d'arxiu IB Eugeni d'Ors de Vilafranca del Penedès.
Biblioteca Departament d'Ensenyament.

1. L'arribada de la democràcia. De la marxa de la llibertat al triomf socialista.

2. Les hores negres. Repressió, resistència i redreç. (1939-1975)

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 3. República, guerra i revolució (1930-1939)
- 4.El catalanisme polític en una societat agrària (1890-1930)
- 5.La crisi social agrària de Catalunya. El conflicte rabassaire
- 6.El Penedès i el redreç econòmic català del s. XVIII segons les notícies de viatgers, geògrafs i historiadors.
- 7.La violència quotidiana. Delictes i delinqüents al camp català (s. XVI i XVII)
- 8.La resistència a la Monarquia Hispànica. Bandolerisme i guerra als segles XVI i XVII.

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament

15b - Ubicació dels materials

PENEDÈS (GRAN) **Arxiu Virtual Gran Penedès**

1 - Títol

Recerca i didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya. Dossier 2 Les hores negres. Repressió, resistència i redreç (1939-1975)

2 - Autoria

Jordi VIDAL i PLA, IES EUGENI D'ORS de Vilafranca del Penedès

3 - Arxiu d'origen

documentació procedent de :
Arxiu Històric Comarcal de Vilafranca del Penedès
Arxiu Bibliogràfic Regull
Arxiu Fotogràfic de Vilafranca
Arxiu Biblioteca-Museu Balaguer de Vilanova i la Geltrú – actualment Arxiu Comarcal de Vilanova i la Geltrú
Arxiu Històric de Sitges / Grup d'estudis sitgetans
Institut d'Estudis Penedesencs . Museu del Vi de Vilafranca .
Biblioteca Torras i Bages de Vilafranca

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. Batxillerat

5 - Continguts

- 2.1 La penúria econòmica
- 2.2 El sistema polític franquista
- 2.3 Els símbols
- 2.4 “Els anys de Penitència “ (Religiositat i moral estreta)
- 2.5 La situació dels treballadors
- 2.6 L'idioma
- 2.7 Espanya versus Catalunya
- 2.8 La resistència
- 2.9 La crisi del sistema

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

6 - Fonts utilitzades

PANADÈS. (P) portaveu del Movimiento Nacional (1941-1975) Al 1976 canvien la capçalera i el títol : Penedès. Aquest títol canvià molt aviat per passar a titular-se com se'l coneix actualment: La Voz del Penedès.

TOTHOM . Setmanari Vilafranquí (1969- 1985) periodisme de denúncia
ACCIÓN CATÒLICA. Suplemento de las hojas parroquiales (1941-1964). Al 1959 la revista passa a titular-se Acción

EL ECO DE SITGES. Revista quinzenal. Defensa de los intereses morales y materiales de esta villa nº 1 1886. Des del 1942 es publicà en castellà durant bona part del franquisme i fou editada per La Delegación Local de Propaganda de FET i JONS

ACCIÓN CATÒLICA. Suplement del full parroquial (1960-1964). Vilanova i la Geltrú.

DIARIO DE VILLANUEVA I LA GELTRÚ des del 1942 fou editat per la Delegación Local de FET i JONS.

VENDRELL (1952-1967)

FONS MUNICIPALS : Vilafranca del Penedès, Vilanova i la Geltrú, Sitges.
Sèries : Cerimonial, Correspondència, d'acords del Consell Municipal, acords del Consell Municipal, Racionament i Eleccions.

FONS JUDICIALS. Sèries : Processos de Responsabilitats Polítiques.

FONS GRÀFICS Vilafranca, ahir. Imatges d'un segle, ed. Arxiu Fotogràfic Vilafranca del Penedès, 1992

2.1 La penúria econòmica

- 1.- Notícia sobre el racionament del sucre, café i patates. Panadés nº 131 del 27/V/1944.
- 2.- Taula comparativa del racionament entre zona rural i urbana. Panadés 4/X/1947.
- 3.- Anunci de repartiments de productes. Panadés nº 442 del 6/5/1950
- 4.- Informació remesa al jutge d'instrucció de la vila sobre uns incidents ocorreguts en la cua per l'obtenció de targes de racionament. AHCVP Municipal. Correspondència A-71.
- 5.- Ban prohibint l'elaboració de mones. AHCVP. Municipal. 12.0.005. 19i. 509.
- 6.- Ordre sobre les restriccions d'electricitat. Panadés nº 151 del 14/X/1944.
- 7.- Comentari sobre les conseqüències de les restriccions d'electra. Panadés nº 153 del 28/X/1944.
- 7a.- Article sobre l'escassa producció vitivinícola del Penedès. Panadés del 6/II/1943.
- 8.- Anunci d'un generador d'electricitat eòlic. Panadés nº 185 del 9/VI/1945.
- 9.- Carta al director queixant-se de la mala il·luminació de la vila. Panadés nº 780 del 27/V/1956.
- 10.- Telegrama de l'Alcalde de Vilafranca demanant farina per poder fer pa. AHCVP Municipal. Correspondència. A-71.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 11.-Ofici de l'Alcalde de Vilafranca demanant se li assigni gasolina pel cotxe oficial de l'Ajuntament AHCVP Municipal. Correspondència. A-71.
- 12a.- Recordatori oficial de fer la declaració de la producció agrària. Panadés nº 101 del 30/X/ 1943.
- 12b.- Notícies sobre la recollida i entrega de cereal. Panadés nº 51 del 14/XI/1942.
- 13.- Ban de l'Alcalde de Vilafranca assenyalant els terminis d'entrega de blat. AHCVP. Municipal. 12.0.006 A-510.
- 14.- Ordre exigint fer declaracions jurades d'existència de farina. AHCVP. Municipal. 12.0.005. 19i. 509.
- 15.-Relació de pneumàtics atorgats pel govern als usuaris de Vilafranca. Panadés nº82 del 19/VI/1943.
- 16.-Versets satírics sobre la fabricació clandestina del sabó. Panadés nº 253 del 22/IX/1946.
- 17.-Expedients contra diversos fraus en la venda de productes alimentaris fets a la Vilafranca post bèl·lica. AHCVP. Municipal. Correspondència A.71.
- 18.- Notícia sobre un decomís d'ous fet per la Guàrdia Civil. AHCVP. Municipal. Correspondència a-71.
- 19.- Ban de l'alcalde de Vilafranca, reglamentant l'ús de la tarja de racionament. AHCVP. Municipal. 12.0.005 19i. 509.
- 20.- Anunci d'una vaqueria. Panadés nº 82 del 19/VI/1943.
- 21.-Anuncis de diferents productes "curiosos". Panadés nº 39 del 22/VIII/1942.
- 22.- Anuncis de bombetes elèctriques Panadés nº 40 del 29/VIII/42.
- 23.- Carta al director expressant una queixa contra els que busquen entre la brossa. Panadés nº 311 del 8/XI/1947.
- 24.- Notícia sobre la Comunió rebuda pels nens d'Auxilio Social. Panadés nº 33 del 3/VII/1943.

2.2 El sistema polític franquista

- 1.- Editorial del primer número del Panadés nº 1 29/XI/1941.
- 2.- Cita apareguda en la portada del Panadés del 5/II/1972.
- 3.- Article defensant la Democràcia Orgànica . Panadés del 27/VII/1968.
- 4.- Article defensant la Democràcia Orgànica. Panadés del 15/VII/1972.
- 5.- Recordatori de l'establiment de la censura. Panadés nº 10 del 31/I/1942.
- 6.- Ofici de l'Estat Major de l'exèrcit a l'alcalde de Vilafranca donant ordre de controlar el correu. AHCVP. Municipal. Correspondència A-71.
- 7.- Instruccions donades a l'Ajuntament per realitzar el control sobre la població. AHCVP 1.1.001. 16v.
- 8a.- Acord de l'ajuntament del 4/V/1931 declarant exempts d'impostos als habitants de la vila que posessin rètols en català.
- 8b.- Ban de l'alcalde de Vilafranca prohibint els rètols en català AHCVP 12.0.005. 9.-
- Ordre de l'alcalde prohibint penjar rètols que no hagin passat censura prèvia. AHCVP. Municipal. 12.0.005. 19i.
- 10.- Ordre de l'alcalde de Vilafranca, obligant a netejar la vila de propaganda política d'esquerres i comunicació de fer una missa de campanya. AHCVP. Municipal 12.0.005 19i.
- 11.- Formulari de garanties polítiques AHS. Municipal. Ordres, edictes i bans.
- 12.- Càrrecs imputats a A.B.F. en el procés de depuració política que va patir com a funcionari de l'ajuntament. AHCVP. Municipal. Personal.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 13.- Declaració jurada de J.S.M. i declaració d'un testimoni al seu favor en el procés de depuració política que patí com a funcionari de l'ajuntament AHCVP. Municipal. Personal.
- 14.- Ofici dirigit a l'alcalde de Vilafranca demanant informació sobre el metge de la vila. AHCVP Correspondència A-71.
- 15.- Certificat de destitució dos membres de la junta del Casino Unión Comercial pel seu passat polític AHCVP. Municipal. Correspondència. A-71.
- 16.- Enquesta oberta per presumptes responsabilitats polítiques a un vilatà que està pres a Saragossa AHCVP Municipal 1.1.001 16v.
- 17.- Condemna a mort de JVG. considerat cap polític d'Estat Català AHCVP, Judicial Responsabilitats polítiques.
- 18.- Condemna a mort de MPB. AHCVP. Judicial. responsabilitats polítiques.
- 19.- Ofici dirigit a l'alcalde inquirint informació sobre la conducta moral i social del director de l'Institut D'Ensenyament Mitjà. AHCVP. Municipal. Correspondència A-71.
- 20.- Constitució de la Comissió Gestora Municipal provisional, embrió del primer ajuntament franquista. AHCVP. Municipal. 12.0.005. 19i.
- 21.- Notícia del curs de la Secció Femenina. Panadés nº 1367 del 13/I/1968.
- 22.- Lema del Frente de Juventudes i caricatura del día de la Falange .Panadés nº 15 del 7/III/1942.
- 23.- Oficis de l'alcaldia sobre exhumacions i enterraments de víctimes de la repressió revolucionària. AHCVP Municipal. Correspondència A-71.
- 24.-Ofici de l'Alcalde al governador civil, demanant permís per vendre els béns mobles incautats a famílies dels vençuts. AHCVP. Municipal. Correspondència A-71.
- 25.-Tarja postal d'un presoner de guerra dirigida a l'alcalde de Vilafranca demanant notícies sobre la seva dona. AHCVP Municipal Correspondència A-71.
- 26.- Edicte de l'alcalde regulant la situació dels orfes de guerra. AHCVP. Municipal 19.0.005 19i.
- 27.-Article en què es convoca als vilatans a votar si en el Referendum de la llei orgànica de Successió. Panadés nº 293 del 3/VII/1947.
- 28.- Cartes al director sobre el Referèndum de la Reforma de la Llei Orgànica de Successió. Panadés 1947.
- 29.- Propaganda política oficial en el referèndum de l'any 1966. Panadés 13/XII/1966.
- 30.- Proclamació dels resultats del Referendum de 1947. Panadés nº 247 del 2/VIII/1947.
- 31.- Versets contra el rebuig que la ONU va fer contra el règim de Franco. Panadés nº 365 del 21/XII/1946.
- 32.- Ressenya de les manifestacions d'adhesió a Franco el desembre de 1946 i del discurs de Franco. Panadés nº 264 del 14/XII/1946.
- 33.- Ressenya de les manifestacions "de adhesión inquebrantable" feta a Barcelona l'any 1970. Panadés del 24/XII/1970.
- 34.- Notícia del procés de Burgos. Tothom del 12/XII/1970.
- 35.- Notícia de l'atemptat contra el President de govern l'almirall Carrero Blanco. Tothom del 23/XII/1973.
- 36.- Notícia de l'atemptat contra el president de govern l'almirall Carrero Blanco. Penedés del 22/XII/1973.
- 37.- Notícia de la mort de Franco. Panadés del 22/XI/1975.
- 38.- Notícia de la mort de Franco. Tothom nº 353 del 23/XI/1975.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

2.3 Els símbols

- 1.- Record de la "Liberación". Acción Católica del 18/I/1642.
- 2.- Celebració del dia de la Liberación Panadés nº61 del 20/I/1643.
- 3.- Programa de festes del dia de la Liberación. Panadés nº 374 del 20/I/1949.
- 4.- Programa de festes del dia de la Liberación. Panadés nº 113 del 20/I 1944.
- 5.- Despeses del Día de la Liberación de l'any 1941 AHCVP. Municipal 1.0.029
- 6.-Anunci exaltant a participar en els actes del Día de la Liberación. Panadés nº 113 del 20/I/1944.
- 7.- Ban regulant la festa del Día de la Liberación. AHCVP. 12.0.006 A-510.
- 8.- Programa de festes del Día de la Liberación. Panadés nº 16/I/1960.
- 9.- Fotografia del dia de la Liberación de l'any 1944. Vilafranca ahir Vilafranca 1992.
- 10.- Calendari oficial de festivitats de l'any 1943. Penedés nº 57 del 24 /XII/1942.
- 11.- Calendari oficial de festivitats de l'any 1943. Penedés nº 1058 del 24/II/1962.
- 12.-Anunci del Día del Valor. Panadés nº 34 del 17/VII/1942.
- 13.-Ban de l'ajuntament regulant l'activitat vilatana en una festa. AHCVP. 12.0.005. 19i. 509.
- 14.- Dos edictes de l'alcaldia d'abans i després de 1939 regulant dues festes amb significats polítics i culturals diferents: Sant Jordi i Sant Jaume. AHCVP. Municipal. 12.0.005 19i.
- 15.- Ban prohibint la circulació de vehicles a dins de vila durant els dies sants. AHCVP. Municipal 12.0.005 19i.
- 16.- Interpretació nacionalista espanyola de l'11 de setembre. Panadés nº 67 18/IX/1954.
- 17.- Anunci de la pel·lícula Camisas Pardas. Panadés del 28/XI/1942.
- 18.-Anunci obligant a tots els nens a visionar la pel·lícula Raza. Panadés del 28/XI/1942.
- 19.-Anunci d'un homenatge al dictador. Panadés nº 237 del 8/VI/1946.
- 20.-Salutació a Franco. Panadés nº374 del 20/I/ 1949.
- 21.- Portada del Panadés nº 326 del 7/VI/1949.
- 22.- Notícia de l'arribada de Franco a la vila. Panadés nº 395 del 11/VI/1949.
- 23.- Reportatge gràfic sobre la visita de Franco a la vila. Tret de Vilafranca, ahir. Imatges d'un segle. Vilafranca 1992.

2.4 "Els anys de Penitència " (Religiositat i moral estreta)

- 1.- Glossa de la festa de la Sagrada Família. Panadés 20/I/1942.
- 2.- Resum d'activitats de Setmana Santa a la parròquia de la Trinitat. Panadés del 10/IV/1965.
- 3.- Horaris de misses a Vilafranca. Panadés nº402 del 30/VIII/1644.
- 4.- Normes del bisbat sobre el comportament que s'ha de tenir en els temples. Acción Católica del 9/VIII/1944.
- 5.- Normes de comportament dins la basílica de Santa Maria de Vilafranca. Panadés nº 151 del 14/X/1944.
- 6.- Normes de comportament a les esglésies. Panadés nº 1182 del 4/VIII/1964.
- 7.-Convocatòria d'actes religiosos per modificar el temps atmosfèric Acción Católica del 29/VII/1950.
- 8.- Notificació d'una sanció al Casal de Vilafranca per blasfèmia. AHCVP. Municipal. Correspondència. A-71.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 9.- Crítica al Carnaval. Panadés nº 273 del 15/II/1947.
- 10.- Crítica al Carnaval. Panadés nº1216 del 27/II/1965.
- 11.- Pregunta al consultori religiós sobre la possibilitat de ballar sardanes en temps de quaresma. Acció Catòlica 12/IV/1947.
- 12.- Elogi del Jazz La Gasetta de Vilafranca 1926. Prohibició d'adaptació de cançons al Jazz. Panadés nº 44 del 26/IX/1942.
- 13.- Crítica al Hot. Panadés nº116 del 12/II/1944.
- 14.- Anunci del festival del Club de Jazz. Panadés nº 784 del 24/XI/1956.
- 15.- Crítica catòlica del cinema. Acció Catòlica del 25/V/1941.
- 16.- Celuloide orientado. Guia moral del espectador. Acció Catòlica del 29/IV/1950
- 17.- Instruccions i normes per a la censura moral dels espectacles. Acció Catòlica 29/IV/1950.
- 18.- Estadístiques de quatre anys de cinema a Vilafranca. Acció Catòlica. del 3/XI/1951.
- 19.- Acusando a las mujeres Acció Catòlica del 17/IX/1955.
- 20.- Article sobre la immoralitat de les modes femenines. Panadés nº 507 del 4/VIII/1951.
- 21.- Article sobre la moda a les platges. Panadés nº 142 del 12/VIII/1944.
- 22.- Article criticant l'ús del pantaló per part de la dona. Panadés nº 1147 del 2/XI/1963.
- 23.- Ban de l'Ajuntament en contra dels que fan gresca als espectacles. AHCVP. Municipal. 12.0.006 19i.
- 24.- Anunci d'una conferència moral. Panadés del 8/III/1947.
- 25a.- Anunci d'una conferència moral. Panadés nº 442 del 6/V/1950.
- 25b.- Anunci d'una conferència moral. Panadés nº484 del 24/II/1951.
- 26.- Staff dirigent de l'acció Catòlica de Vilafranca. Acció Catòlica del 5/XI/1955.
- 27.- Crítica als enemics d'Acció Catòlica. Acció Catòlica del 8/II/1942.
- 28.- Crítica a l'escola republicana. Panadés nº 325 del 14/II/1948.
- 29.- Notícies sobre escoles femenines nocturnes. Panadés nº112 del 15/II/1944.
- 30.- Edicte regulant l'assistència a classe. AHCVP. Municipal. 12.0.005 19i.
- 31.- Ban de l'Alcalde ordenant l'assistència a escola i prohibint el treball de menors. AHCVP. Municipal. 12.0.006 A-510.

2.5 La situació dels treballadors

- 1.- Ordre recordant l'obligació que tenen els empresaris de pagar tota la setmanada als obrers. AHCVP. Municipal. 12.0.005 19i.
- 2.- Recordatori als empresaris a donar 8 dies de vacances als obrers Panadés nº 42 del 12/IX/1942.
- 3.- Obligació als empresaris de donar festa pagada el Día de la Liberación. Panadés del 20/II/1942.
- 4.- Article sobre la misèria dels treballadors. Panadés nº 204 del 20/X/1945.
- 5.- Article defensant l'existència de les JOC's on es critica el cristianisme empresarial. Acció Catòlica del 12/IV/1947.
- 6.- Sobre la fam a Vilafranca Acció del 25/VI/1960.
- 7.- Entrevista amb els representants de la JOC de Vilafranca. Acció del 11/X/1958.
- 8.- Article criticant la situació dels obrers a Vilafranca. Acció del 30/IV/1960.
- 9.- Article sobre l'enfrontament entre empresari i obrer. Acció del 30/IV/1960.
- 10.- Article sobre l'explotació dels aprenents. Acció del 20/VI/1959.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

2.6 L'idioma

- 1.- Expedient de la Comissió de Cultura, prohibint posar un nom a una casa unifamiliar. AHCVP. Municipal. Cultura Expedients C-VI-11.
- 2.- Expedient exculptori del forn de Sant Joan per mantenir el seu nom en català AHCVP. Municipal. Correspondència A-71.
- 3.- Editorial defensant la llengua catalana Tothom nº 6 22/III/1969
- 4.- Informe sobre la implantació del català a les escoles de Vilafranca. Tothom del 25/III/ 1970.
- 5.- Article sobre l'ensenyament del català a les escoles. Panadés 30/V/1970.
- 6.- Portada del Tothom nº 6 22/III/1969.
- 7.- Article sobre el català a l'escola. Panadés del 7/X/1967.
- 8.- Anunci castellà de la festa de Sant Jordi. Panadés del 20/IV/1963.
- 9.- Conmemoració en castellà de la festa de Sant Jordi, amb l'escut de la Generalitat. Panadés nº20/IV/1968
- 10.- Conmemoració en castellà de la festa de Sant Jordi. Acción Católica del 22/IV/1950.
- 11.- Carta al director demanant canvi de noms dels carrers. Tothom del 1/III/1969.
- 12.- Nota de l'alcaldia sobre el nom oficial de la vila. Panadés nº931 7/XI/1959.
- 13.- Nota de la redacció d'Acción sobre el nom oficial de la vila. Acción nº 43 de 1959.
- 14.- Notícia sobre el nom oficial de la vila. Tothom nº 144 13/XI/1971.
- 15.- Resposta d'Alfons Xulvi a Antoni Massanell sobre el nom de la vila. Tothom del 5/X/1954.

2.7 Espanya versus Catalunya

- 1.- Article sobre les diferències entre nació i regió. Panadés nº 860 del 10/V/1958.
- 2.- Glossa i reproducció d'un article de Joan Maragall sobre Espanya, publicat el 1908, i que s'agafa com a justificant de la situació política. Panadés nº 746 del 28/i/1956.
- 3.- Article alertant contra una possible revifalla del catalanisme. Panadés nº 147 del 10/IX/1944.
- 4.- Extracte d'un text de José Antonio Primo de Rivera sobre la personalitat de Catalunya. Panadés nº 1254 del 20/XI/1965.
- 5.- Article contra el nacionalisme català. Panadés del 20/I/1942.

2.8 La resistència

- 1.- Article on es ressenya l'avorriment de la vida quotidiana de Vilafranca en comparació amb la Vilafranca republicana. Panadés del 14/VIII/1942.
- 2.- Carta on s'expressa la queixa per la poca col·laboració dels vilatans amb l'Auxilio Social. Panadés nº 303 del 13 /IX/1943.
- 3.- Article crític amb l'ambient de Guerra Civil que enarboren els vencedors Acción Católica del 8/III/1947.
- 4.- Crítica a les autoritats per problemes d'infraestructures. Panadés nº 861 17/V/1958.
- 5.- Article crític amb la poca participació dels vilatans en el les festes del Día de la Liberación. Panadés nº 741 28/VII/1956.
- 6a.- Preguntes i respostes sobre la pobresa de l'església. Acción Católica del 26/XI/1944.
- 6b.- Respostes sobre la pobresa de l'església. Acción Católica del 3 i 11 /XII/1944.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 7.- Reflexió als 25 anys de la Guerra Civil. Acció del 15/VII/1961.
- 8.- Crítica i dúplica a la pel·lícula La Isla del Sol. Acció 7 i 21/XI/1959.
- 9.- Una crítica de cinema i les seves conseqüències. Acció
 - 9a.- Crítica de Francesc Olivella 2/VII/1960.
 - 9b.- Carta de Santiago Casanovas, prevere 23/VII/1960.
 - 9c.- Rèplica de Francesc Olivella 30/VII/1960.
 - 9d.- Dúplica de Santiago Casanovas, prevere 30/VIII/1960.
- 10.- Proposta de fer una consulta popular per ocupar el càrrec de regidors. Acció.
 - 10a.- Proposta 22/IX/1960.
 - 10b.- Resultats de la votació 12/X/1960.
- 11.- Article sobre els sistemes polítics. Acció del 24/XII/1963.
- 12.- Article sobre la importància de la lluita generacional. Acció del 5/XII/1959.
- 13.- Crítica a l'ús del cabell llarg en els homes. Penedés del 5/XII/1966.
- 14.- Carta i rèplica sobre el coneixement per part dels nens del concepte L.S.D. Penedés 20 i 27 /I/1968.

2.9 La crisi del sistema

- 1.- Notícia del canvi d'alcalde a Vilafranca. Panadés nº 1613 del 30/IX/1972.
- 2.- Article sobre la vacant d'alcalde a Vilafranca. Tothom del 16/IX/1972.
- 3.- Notícia sobre el nou alcalde. Tothom del 10/V/1975.
- 4.- Perfil biogràfic del nou alcalde de Vilafranca. Tothom 10/V/1975.
- 5.- Entrevista amb el nou alcalde. Tothom del 10/V/1975.
- 6.-Notícia i comentari sobre el canvi d'alcalde. Panadés nº 1738 del 22/II/1975.
- 7.- Article sobre un nou alcalde. Tothom del 22/II/1975.
- 8.- Editorials demanant alcaldes democràtics. Tothom del 1/VI/1974.
- 9.- Candidats a les eleccions municipals pel terç familiar. Panadés del 19/XI/1948.
- 10.-Anunci demanant suport als dos candidats anti franquistes a les eleccions municipals pel terç familiar. Tothom del 27/X/73.
- 11.- Entrevista col·lectiva als candidats a les eleccions municipals pel terç familiar. Panadés del 10/XI/1973.
 - 11a.-Preguntes
 - 11b.-Respostes
- 12.- Propaganda electoral en les eleccions municipals pel terç familiar. Panadés del 10/XI/1973.
- 13.- Editorial comentant el resultat de les eleccions municipals pel terç familiar. Tothom del 17/XI/1973.
- 14.- Resum de la llei de Règim Local. Tothom X/1973.
- 15.- Propaganda electoral en les eleccions municipals pel terç familiar Panadés del 10/XI/1973.
- 16.- Article sobre el funcionament de l'Ajuntament. Tothom nº 323 del 19/IV/1975.
- 17.- Resum de 9 mesos de plens municipals. Tothom del I/II/1975.
- 18.- Article sobre la consciència de la classe obrera a Vilafranca. Tothom 22/III/1969.
- 19.- Entrevista amb un segarreta. Tothom 10/X/1970.
- 20.- Primera entrevista sobre un conflicte laboral. Tothom del 23/X/1971.
- 21.- Article sobre obrers acomiadats. Tothom del 2/X/1971.
- 22.- Estudi sobre la inflació. Tothom del X/1974.
- 23.- Informe sobre els salaris i els nivells de vida. Tothom nº 116 del 1/V/1971.
- 24.- Estudi comparatiu de les Festes Majors. Tothom del 29/VIII/1970.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 25.- Acudit conservador sobre els moviments juvenils. Panadés 10/VII/1970.
- 26.- Editorial exigint democràcia. Tothom del 19/IX/1970.
- 27.- Article sobre protestes a la Festa Major. Tothom del 8/IX/1973.
- 28.- Reportatges sobre la protesta en les Caramelles. Tothom del 28/IV/1973.
- 29.-Preguntes als administradors de la Festa Major. Tothom del 29/VIII/1974.
- 30.- Notícia de la condemna a Puig Antich. Tothom del 12/I/1974.
- 31.- Notícia de la execució de Puig Antich. Tothom del 2/III/1974.
- 32.- Notícia del funeral i manifestació per la mort de Puig Antich. Tothom del 16/III/1974.
- 33.- Notícia d'una manifestació després d'una obra teatral dels Joglars. Tothom del 6/IX/1975.
- 34.- Crítica a unes pintades. Panadés del 5 /VII/1975.
- 35.- Notícia de l'aparició d'"inscripciones subversivas" Panadés del 4/V/1975.
- 36.- Carta al director inquirint informació sobre els partits polítics. Tothom del 20/IX/1975.
- 37.- Editorial demanant l'amnistia. Tothom 3/VIII/1974.
- 38.- Article sobre el matrimoni civil. Tothom del 3/VI/1972.
- 39.- Article criticant la costum de agafar la Sagrada Forma amb la mà a les misses progres. Panadés del 29/IX/1973.
- 40.- Notícia autoritzant el nu en el cinema espanyol. Panadés del 8/III/1975.
- 41.- Comentari sobre la exhibició d'Helga a Vilafranca. Tothom 17/I/1970.

7 - Suport de presentació

Dossier DIN-A-4 de 263 pàgines. Reproducció fotocòpia. És el número 2 d'una col·lecció de 8.

Està estructurat en quatre grans apartats :

1. Introducció. Fa una descripció valorada de les fonts utilitzades
2. Aporta informació sobre l'accessibilitat i dificultats pel treball de les fonts
3. Recull de materials. Conté tants apartats com títols ressenyats al punt 5. Continguts. Cada un dels temes inclou text informatiu del context històric, reproducció i indexació dels documents i suggeriments didàctics.
4. Bibliografia.

Inclou textos informatius i instructius o de formulació d'activitats adreçats al professorat i a l'alumnat.

La documentació citada ha estat reproduïda per fotocòpia com a document.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català. Documentació en l'original, català i castellà.

PENEDÈS (GRAN) **Arxiu Virtual Gran Penedès**

8 - Il·lustracions

ARXIU FOTOGRÀFIC DE VILAFRANCA ed. Vilafranca, ahir. Imatges d'un segle,
Vilafranca, 1992

9 - Metodologia

didàctics

Treball amb fonts primàries seleccionades

Treball amb fonts orals : recerca d'història oral per entendre el paper del pagès
com a productor i les seves relacions amb el poder.

2.1 Penúria econòmica

Activitats d'anàlisi, comparació, reflexió i valoració ; creació d'informes sobre les
característiques de la vida quotidiana i les dificultats de supervivència durant els
anys primers anys del franquisme – racionament, vida quotidiana - .

Comparació entre les formes de vida del primer franquisme i l'actualitat.

Tècniques de treball sobre estadístiques.

Elaboració de còmics.

Activitats de recerca històrica sobre l'Auxilio Social la C.N.S. el Servicio Nacional del
Trigo

2.2 El sistema polític franquista

Resum, anàlisi i reflexió dels principis ideològics pràctics i teòrics de la ideologia
feixista.

Analitzar i comparar : les diferències d'abans i després del 1939 en temes com la
censura, el català ; entre els feixismes europeus i el que es donava a l'Estat Espanyol.
Reflexionar :sobre les relacions internacionals vistes segons el feixisme o segons el
sistema demòcrata; . sobre els sistemes de control en les societats democràtiques;
sobre el paper donat a la dona per la ideologia i organització del nou estat; sobre el
significat de votar en una dictadura, i plantejar el consell que donaries a un familiar teu
en una situació similar; sobre el paper d'ETA en la desaparició del franquisme; sobre
el significat que té el fet que Franco mori al llit, i de vell. Entendre el significat de
conceptes com: "Estado católico, Social y representativo", o " Europa termina en los
Pirineos"

Debats : l'ús de la força i la legitimació o no de la violència de l'Estat; el feixisme i la
democràcia com a sistemes contraposats; la pena de mort.

Recerques temàtiques : Democracia Orgánica, el Movimiento Nacional, FET. i JONS.
El paper de la religió en l'assoliment de l'Estat feixista espanyol ; recerca biogràfica
sobre els homes que formaren la primera comissió Gestora Municipal ; sobre el rebuig
internacional i sobre els referèndums fets durant el franquisme.

Informe : sobre les conseqüències de la Guerra Civil

Història oral : Buscar informació sobre el culte a la personalitat. Els vençuts que es
quedaren. Diferents formes d'acotar el cap.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

Activitats de creació i simulació : Redactar un episodi de la vida en una societat on el control per part del poder fos absolut; elaborar un qüestionari imaginari per fer un procés de depuració política i donar-ne tres o quatre respostes diferents.

2.3 Símbols

Analitzar la simbologia de l'època i comparar-la amb l'actual, tant la oficial com la que fa servir l'alumne. – calendaris de festes, simbologia ... - possibles cultes a la personalitat actuals.

Informes : sobre la necessitat, o no, de les festes polítiques/patriòtiques; sobre les teves reaccions si t'imposessin la participació en festes com les presentades en el dossier.

Reflexionar sobre els valors que exalten, avui en dia, els diferents grups polítics; la festivitat del dia de Sant Jordi

Resumir quins arguments es donen per analitzar l'11 de setembre. Resumir la visió que d'aquesta festa tenen diferents partits polítics (p.e. CDC. PSC. ERC).

Història Oral. Què significava pels habitants de Vilafranca les festes polítiques?

Recerca sobre la pel·lícula Raza

2.4 “Els anys de Penitència “ (Religiositat i moral estreta)

Estudi de recerca i comparatius : sobre la ideologia i normatives religioses durant els anys treballats; les activitats de lleure de la població : significat històric del Carnaval.

Influència religiosa en les activitats de lleure – festes populars, cinema, TV i música - ; censura al llenguatge. La moda a França en els anys 40 i 50 i l'anglesa dels anys 60, i comparar-la amb l'espanyola (fonamentalment en el cas de la dona)

Debat : sobre la llibertat d'indumentària; sobre l'actual paper de la dona.

Història Oral. Tipus d'indumentària. Quina era la educació que es donava

Reflexions : sobre la frase franquista: sense ordre no hi ha llibertat.; sobre el teu paper en un Carnaval si estiguessis en plena època franquista; sobre la ideologia franquista al voltant de festes tradicionals – prohibicions i no prohibicions -; sobre la vostra acceptació d'una crítica similar sobre la música que us agrada ; reflexionar sobre la relació de les actuals autoritats amb la música. Ampliar la reflexió a les lletres de Rap i a les autoritats USA.. - Reflexionar sobre el paper de l'escola per qualsevol sistema polític, i en particular per una dictadura.

Conèixer el cinema de l'època el potenciat, el prohibit i el censurat (algun exemple del que es considerava cine nuevo nacionalizado español i el cinema espanyol prohibit per Franco (Bardem, Buñuel, etc..Visionar Gilda i comentar les apreciacions de la censura)

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

2.5 La situació dels treballadors

Història Oral. La situació dels treballadors en els anys 40 i 50 (jornals, vacances, situacions laborals)n

Comparar la CNS amb els sindicats actuals.

Reflexionar sobre les contradiccions entre els obrers i els catòlics.

2.6 L'idioma

Història Oral. Sobre la prohibició o limitacions de l'ús del català.

Estudis de recerca i comparatius : la opinió del Tohom amb la del Penedès pel que fa al problema de la llengua catalana en relació a l'estat feixista i a les onades immigratòries.; l'estat del català a les escoles de Vilafranca presentat en el text 4 amb l'actualitat. Conèixer quina ha estat la relació del catolicisme amb una part del catalanisme. Els canvis en la toponímia urbana.

2.7 Espanya versus Catalunya

Conèixer el significat de conceptes com: Estat, Nació, Nacionalitat, Regió.

Treball de recerca, coneixement i reflexió : sobre el paper de l'església en la formació del pensament nacionalista espanyol. Joan Maragall i la seva " Oda a Espanya". Les contradiccions entre els textos dels falangistes sobre el problema català i la seva actuació acabada la guerra. (possible pràctica d'Història Oral.)

2.8 La resistència

Reflexionar : sobre la reacció de la població davant esdeveniments commemoratius, o de lleure. La possibilitat de crítica i protesta en el context.

Estudi i recerca : la pobresa de l'església.-

Simulació : elaborar i portar a terme alguna activitat de protesta contra una situació de fet.

2.9 La crisi del sistema

Conèixer, analitzar i comparar formes, mecanismes de funcionament, personatges i actuacions de la vida política municipal del període 40 –50 amb l'actualitat..

Entendre, analitzar i comparar el món obrer dels 40-50 amb l'actualitat, amb el component d'immigració. Treball de dades econòmiques.

Assistir a algun ple municipal d'importància.

Anàlisi i comparació de la Festa Major Vilafranguina durant els anys de repressió i l'actualitat.

Coneixement i anàlisi de fets repressius a nivell de tot el territori - Salvador Puig Antich. La Torna.

Coneixement i anàlisi de consignes pel retorn de les llibertats : indult, amnistia, l'Estatut d'Autonomia van ser consignes dels que volien trencar amb el franquisme.

Debats : si avui en dia es podria donar o no algun tipus d'Amnistia. Matrimoni civil i canònic.

Història Oral. Com es van viure els anys anteriors a la mort del Dictador. Significació de la pel·lícula Helga així com l'arribada del nu a les pantalles del cinema.

PENEDÈS (GRAN) **Arxiu Virtual Gran Penedès**

10 - Descripció valorativa del material

El dossier proposa un tema de la nostra història recent en el seu marc general i en l'especificitat de la comarca del Penedès. Tot i que per l'alumnat li pot resultar llunyana, pel fet de no haver-la viscut. La presentació de fonts primàries d'hemeroteca, gràfiques i de creació de fonts orals tan pel treball de coneixement com comparatiu, esdevenen interessantíssimes pel component de proximitat i els aspectes socio-emocionals que poden desvetllar en l'alumnat.

11 - Espai de treball

Dóna molta llibertat tan a l'ensenyant a l'hora de presentar propostes, com a l'alumnat : des del treball a l'aula amb fonts seleccionades i reproduïdes per fotocòpia – el dossier original – ; al treball d'investigació i recerca als diversos arxius proposats; fins a la creació de fonts amb el treball de camp d'història oral.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

1. BIBLIOGRAFIA local

CANALES i SERRANO, Antonio F. Aproximación a la evolución del Ayuntamiento de Vilanova i la Geltrú 1935-1969 Tesi de llicenciatura dipositada a la Biblioteca-Museu Balaguer

CANALES i SERRANO, Antonio F. La dreta a Vilanova i la Geltrú 1903-1979 Tesi de l'UAB dipositada a la Biblioteca-Museu Balaguer.

CARBONELL MASIP, Jaume La història i l'anècdota. 140 anys del diari de Vilanova a Diari de Vilanova 3/VIII/1990

MORAL i REIXACH, Sixte 1939-1990 Mig segle de premsa Vilanovina a Diari de Vilanova 3/VIII/1990

DD.AA. Vilafranca. ahir. Imatges d'un segle. Ajuntament de Vilafranca, 1992

2 BIBLIOGRAFIA General

FONTANA Josep (ed) España bajo el franquismo Ed. Crítica B. 1986

RIBAS, A L'economia catalana sota el franquisme 1939-1953 Ed. 62 B. 198

RIERA, Ignasi Opressió i resistència. El franquisme (1939-1975) Ed. Barcanova. B. 1992.

DD.AA. Franquisme. Sobre resistència i consens a Catalunya 1938-1959 Crítica 1990.

DD.AA. La cultura bajo el franquismo Ediciones de Bolsillo M. 1977

TAMAMES, Ramon La república. La era de Franco Alianza. M. 1977.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

13 - Disponibilitat d'altres recursos

Aquest dossier forma part de l'estudi i creació de materials didàctics per la història local en el marc d'una Llicència d'Estudis concedida pel Departament d'ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

VIDAL i PLA, JORDI.

Recerca didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya. Llicència d'estudis retribuïda curs 92-23. EATP Tècniques d'arxiu IB Eugeni d'Ors de Vilafranca del Penedès. Inèdita. Biblioteca Departament d'Ensenyament.

- 1.L'arribada de la democràcia. De la marxa de la llibertat al triomf socialista.
2. Les hores negres. Repressió, resistència i redreç. (1939-1975)
3. República, guerra i revolució (1930-1939)
- 4.El catalanisme polític en una societat agrària (1890-1930)
- 5.La crisi social agrària de Catalunya. El conflicte rabassaire
- 6.El Penedès i el redreç econòmic català del s. XVIII segons les notícies de viatgers, geògrafs i historiadors.
- 7.La violència quotidiana. Delictes i delinqüents al camp català (s. XVI i XVII)
- 8.La resistència a la Monarquia Hispànica. Bandolerisme i guerra als segles XVI i XVII.

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament

15b - Ubicació dels materials

PENEDÈS (GRAN) **Arxiu Virtual Gran Penedès**

1 - Títol

Recerca i didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya. Dossier 3 República, guerra i revolució. El fracàs del segon intent democràtic (1909-1939).

2 - Autoria

Jordi VIDAL i PLA, IES EUGENI D'ORS de Vilafranca del Penedès

3 - Arxiu d'origen

documentació procedent de :
Arxiu Històric Comarcal de Vilafranca del Penedès
Arxiu Bibliogràfic Regull
Arxiu Fotogràfic de Vilafranca
Arxiu Biblioteca-Museu Balaguer de Vilanova i la Geltrú – actualment Arxiu Comarcal de Vilanova i la Geltrú
Arxiu Històric de Sitges / Grup d'estudis sitgetans
Institut d'Estudis Penedesencs
Museu del Vi de Vilafranca

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. Batxillerat

5 - Continguts

- 3.1 Un llarg camí cap al conflicte
- 3.2 La II República
- 3.3 La Guerra Civil

6 - Fonts utilitzades

FRUCTIDOR. Diari republicà. Radical-Federal. (1909-1939)
L'ACCIÓ. Diari clerical i dretà. (1909-1936)
DEMOCRACIA. Setmanari republicà
EL DEBAT . Setmanari catòlic
L'ABRIL (1931-1933)

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

REGENERACIÓN. Periódico semanal. Defensor de los intereses de esta villa y su comarca. (1925-1926).

LA GASETA DE VILAFRANCA

AVANT. Organ antifeixista de l'alt penedès (1936-1937)

S.U.T. Portavoz del Sindicato único de trabajadores (1937-38)

Altres fonts d'hemeroteca

- * Diario de Villanueva, de Ciencias, Literatura y Avisos Vilanova (1850-1936)
- * La Defensa Portaveu de l'Associació Catòlica de Vilanova (1887-1936)
- * El Centinel.la Vilanoví (1905-1907). Català catòlic i antilerrouxista.
- * Democracia. Semanario Republicano Federal (1907-1938) Organ dels radicals de Vilanova.
- * El Vilanoví. Setmanari d'interessos locals (1919-1923).
- * El carrer. Periòdic català d'esquerra Vilanova (1930-1931).
- * L'Eriçó. Setmanari satíric. Vilanova (1931).
- * Terra endins. Portaveu del proletariat oprimat. Vilanova (1932) Organ dels rabassaires.
- * La Veu de Vilanova. Portaveu del Centre Autonomista, adherit a la Lliga Catalana Vilanova (1932-1936).
- * Vida Nueva. Organo de las juventudes libertarias del Alto y Bajo Penedès Vilanova (afiliat a la CNT) (1934).
- * El Baluard de Sitges (1901-1936).
- * El Eco de Sitges (1886-1937).
- * Front. Organ del B.O.C. Sitges (1934-1937).
- * La Gasetta de Sitges (1929-1930).
- * El Baix Penedès el vendrell. (1906-1937).
- * Temps Nous el Vendrell (1930.1932).
- * Renaixement el Vendrell (1922-1923).
- * El Vendrellense. /Lo Vendrellench el Vendrell (1892-1900). (1900-1904) i (1914-1920)

Fons Municipals.

Sèries Actes municipals. Correspondència i Edictes

Sèries Hisenda. Secció Béns incautats i abandonats de la Guerra Civil (1936-1940)

Inventari del Patrimoni Municipal. Municipalització de serveis (col.lectivititzacions i expropiacions (1936-1939).

Secció de Proveïments subseccions : Racionament (1926-1947). Atenció a refugiats i orfes de guerra(1936-1955)

FONS GRÀFICS Vilafranca, ahir. Imatges d'un segle, ed. Arxiu Fotogràfic Vilafranca del Penedès, 1992

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

3.1 Un llarg camí cap al conflicte

- 1.- Article criticant l'arribada de la Santa Missió a Vilafranca. Fructidor nº 1230 del 4/XI/1930.
- 2.- Primer d'una sèrie d'articles on es nega l'existència de Déu. Fructidor nº 597 del 11/IX/1920.
- 3.- Crítica a la manca de caritat d'un capellà. El Panadés Federal nº 32 del 3/VI/1893.
- 4.- Anàlisi i crítica de la situació del clergat rural. Lluitem nº 378 del 23/XII/1916.
- 5.- Secció fixe del setmanari radical on es critica l'actuació dels clergues i de l'Església. Fructidor nº 321 del 3/IV/1915.
- 6.- Notícia de la inscripció en el Registre Civil d'un nen no batejat. Fructidor nº 406 del 7/X/1916.
- 7.- Crítica catòlica al matrimoni civil. Acció nº 242 del 1/II/1914.
- 8.- Resultats de la Setmana Tràgica. Acció del / /VIII/1909.
- 9.- Anunci de la festa dedicada al Sagrat Cor de Jesús. Acció nº 159 del 29/VII/1912.
- 10.- Crítica catòlica al carnaval. Acció nº 246 del 1/III/1914.
- 10bis.- Crítica catòlica al cinema. Acció nº 17 del 10/VIII/1909.
- 11.- Glossa d'una manifestació a favor de l'ensenyament confessional. Acció nº67 del 24/IX/1910.
- 12.- Crítica als anticlericals. Acció nº 304 del 4/IV/1915.
- 13.- Anunci d'un meeting en contra de la llei d'ensenyament. Acció del 20 /II/1910.
- 14.- Anunci d'un meeting en contra de la llei d'ensenyament. Acció del/ /III/1910.
- 15.- Article sobre el meeting contra la llei d'ensenyament. Acció del 20/II/1910.
- 16.-Article criticant el possible oblit del centenari del bisbe Morgades. Acció nº 918 del 2/X/1926.
- 17.- Anunci d'una agència de Quintas. El Panadés Federal del 1895.
- 18.- Anunci d'una agència de Quintas Acció nº 544 del 18/X/ 1919.
19. Poesia satírica sobre la guerra a l'Àfrica. Fructidor nº 363 del 22/I/1916.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 20.- Diferents papers sobre l'allotjament de tropes a Vilafranca. AHCVP. Municipal. Bans i Edictes 12.0.005 19i.
- 21.- Celebració de l'aniversari de la I República. Fructidor del / II/1926.
- 22.- Notícia d'una vaga general a Vilafranca. Acció nº 112 del 6/VIII/1911.
- 23.- Article sobre la vaga general i la Festa Major. Acció del 10/VIII/1911.
- 24.- Campanya per indultar a presos obrers tancats des del 1909. Fructidor nº 946 del 9/I/1926.
- 25.- Anunci d'un meeting rabassaire. Fructidor 751 del 17/VII/1921.
- 26.- Ban de l'alcalde declarant suspeses les garanties constitucionals 30/III/1917. AHCVP. Municipal. Bans i Edictes 12.0.005 19i.
- 27.- Requeriment de l'Ajuntament de Vilafranca per informar-se dels noms dels vaguistes el 1914. AHCVP. Municipal. Bans i Edictes 12.0.005 19i.
- 28.- Article arrel de l'assassinat de José Canalejas. Acció nº 179 del 17/XI/1912.
- 29.- Traducció del poema de B. Brecht Llegenda del soldat mort L. Gaseta de Vilafranca nº 8 del 1/II/1930
- 30.-Article crític amb la burgesia catalana i vilatana. Acció nº 998 del 14/IV/1928.
- 31. Article recolçant el cop d'estat de Miguel Primo de Rivera. Acció nº 754 del 15/IX/1923.
- 32.- Glossa del fundador del setmanari primorriverista. Regeneración nº 18 del 5/VII/1925.
- 33.- Glossa de la figura del rei Alfons XIII, Borbó. Regeneración del 8/III/1925.
- 34.- Glossa de la figura de la reina Victòria Eugènia de Batemberg. Regeneración nº 2 del 15/III/1925.
- 35.- Glossa de la figura de Miguel primo de Rivera. Regeneración nº 3 del 22/III/1923.
- 36.- Exaltació de l'esperit ultracatòlic. Regeneración nº 5 del 5/IV/1925.
- 37.- Ideari feixista del setmanari Primorriverista. Regeneración nº 1 del 8/III/192538.- Article elogiós de la Unión Patriótica.Regeneración nº 17 del 28/VI/1925.
- 39.-Relació dels comitès de la Unión Patriótica de diferents pobles del Penedès. Regeneración nº 5 del 5/IV/1925.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

40.- Ban de l'alcalde primorriverista de Vilafranca convidant als vilatans a uns actes d'exaltació patriòtica espanyola. AHCVP Municipal. Bans i Edictes. 12.0.005.

41.- Exemples de censures de la premsa fetes pel règim monàrquic constitucional. Acció nº 909 del 31/VII/1919.

42.- Exemple de censura de premsa en temps de la Dictadura. La Gaseta de Vilafranca del 2/VI/1927.

43.- Article crític amb l'actuació dels vilatans partidaris de Primo de Rivera. La Gaseta de Vilafranca nº 91 del 17/III/1930.

44.- Article crític amb la Dictadura. Acció nº 1907 del 1/III/1930

45.- Crida de la Gaseta als penedesencs demanant la unió dels republicans. Fructidor nº 1203 del 3/V/1930.

46.- Informació sobre el pacte d'esquerres. Fructidor nº 1274 del 27/IX/1930.

47.- Article sobre el pacte d'esquerres. La Gaseta de Vilafranca nº 102 del 1/X/1930.

3.2 La II República

0.- Acatament de la II República per part dels clericals. Acció del 18/IV/1931.

1.- Resultat de les eleccions municipals a Vilafranca del Penedès. Fructidor nº 1252 del 18/IV/1931.

2.- Informació dels actes de la proclamació de la República a Vilafranca. Fructidor nº 1252 del 18/IV/1931.

3.- Declaració d'intencions del setmanari radical en el moment de la proclamació de la República. Fructidor nº 1252 del 18/IV/1931.

4.- Editorial sobre el triomf de la República. Fructidor nº 1252 del 18/IV/1931.

5.- Organització de l'estat segons el plantejament dels republicans federals. Fructidor nº 1252 del 18/IV/1931.

6.- Editorial en defensa del vot de la dona. Acció nº 1290 del 11/XI/1931.

7.- Article sobre el vot de la dona. Abril del 10/X/1931.

8.- Resultat de les eleccions Constituents. Acció nº 1168 4/VII/1931.

9.- Editorial en defensa de l'Estatut. Abril del 14/V/1932.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 10.-Editorial convidant a votar l'Estatut de Catalunya. Acció nº 1171 del 1/VIII/1931.
- 11.- Defensa de Francesc Macià. Abril del 6/II/1932.
- 12.- Posicionament d'ERC davant el problema social. Abril del 13/II/1932.
- 13.-Propaganda electoral d'ERC en les eleccions al Parlament de Catalunya. Abril del 12/XI/1932.
- 14.- Resultats electorals de les eleccions al Parlament de Catalunya. Abril 26/XI/1932.
- 15.- Pamflet d'ERC demanant el vot favorable de la dona.
- 16.- Enfrontament electoral Lliga v. Esquerra. Abril del 16/XI/1933.
- 17.-Editorial lamentant el triomf de l'esquerra en les eleccions municipals. Acció 20/I/1934.
- 18.- Editorial demanant la Unió de les esquerres. Fructidor del 27/IV/1935.
- 19.- Propaganda electoral del Front d'Ordre. Acció 15/II/1936.
- 20.- Proclama electoral del Front d'Ordre. Acció del 15/II/1936.
- 21.- Resultats electorals de les eleccions al Parlament espanyol. Acció nº 1909 del 22/II/1936.
- 22.- Ban del batlle de Vilafranca demanant bona convivència entre els veïns. 29/VII/1932. AHCVP Municipal. Bans i Edictes 12.0.005 19i.
- 23.- Manifestació i canvi de noms de carrers. Fructidor nº 1254 del 2/V/1931.
- 24.- Editorial contrària al projecte de Llei de Congregacions religioses. Acció nº 1254 del 21/V/1933.
- 25.- Acudit satíric en contra de les escoles catòliques. Abril nº 102 del 12/VIII/1933.
- 26.- Pamflet anticlerical. Abril nº 14 del 21/XI/1931.
- 27.- Editorial sobre els conflictes religiosos de la II República. Fructidor del /X/1931.
- 28.- Text de l'article 24 de la Llei de Congregacions Religioses. Fructidor del /X/1931.
- 29.- Sàtira anticlerical. Abril 24/IX/1932.
- 30.- Article en protesta per la decisió municipal d'enderrocar les creus de terme. Acció nº 1322 del 23/VI/1934.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

31.-Protesta de l'Associació Catòlica per l'enderrocament de les creus de terme. Acció nº 1322 del 23/VI/1934.

32.- Crítica contra els intents de l'ajuntament d'esquerres de laquitzar la Festa Major. Acció 8/VIII/1931.

33.- Breu notícia sobre el primer casament civil de la República. Fructidor nº 1285 del 5/XII/1931.

34.- Comentari crític en contra de la Romeria a Montserrat. Fructidor nº 1285 del 5/XII/1931.

35.- Article comentant la manifestació de protesta per la destitució feta pel municipi de la junta de l'Hospital. Acció nº 1279 del 26/VIII/1933.

36.- Posicionament de la coalició d'esquerres de la vila davant la tornada de les monges a l'Hospital. Fructidor del 31/XII/1935.

37.- Reproducció d'un article del Debate com a resposta a la incautació que l'ajuntament fa del col·legi Sant Ramon. Acció del 30/V/1936.

38.- Article en defensa de la incautació municipal del col·legi Sant Ramon. Fructidor del /V/1936.

39.- Acudit anticlerical. Abril del 7/X/1933.

40.- Article-denúncia dels propietaris que conspiren contra la República.Abril del 24/X/1931.

41.- Editorial hipercrítica amb els propietaris i a favor dels rabassaires. Abril del 6/VIII/1932.

42.- Editorial a favor de la llei de Contractes de Conreu. Fructidor nº 1416 del 16/VI/1934.

43.- Columna protestant per l'abolició del Sometent. Acció del 21/VII/1934.

44.- Article en protesta de l'exaltació demagògica dels rabassers. Acció del /II/1932.

45.- Article on es critica les destruccions i incendis en el camp català. Acció nº 1379 del 27/VII/1935.

46.- Resum dels enfrontaments en el camp penedesenc entre rabassaires i parcers contra la Guàrdia Civil i els propietaris. Acció nº 1224 del 6/VIII/1932.

46bis. Lluís Companys al despatx de l'alcaldia de l'Ajuntament de Vilafranca.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

Vilafranca, ahir. Vilafranca 1992.

47.- Informació breu d'una assemblea obrera. Fructidor nº 1253 del 25/IV/1931.

48.- Resum sobre la vaga general de Vilafranca. Acció del 14/IX/ 1931.

49.- Notícies breus de la vaga i d'altres paral·leles. Acció nº 1176 del 5/IX/1931.

50.- Article lamentant els Fets d'Octubre del 1934. Acció nº 1338 del 13/X/1934.

51.- Protesta per la crema d'esglésies. Acció nº 1338 del 13/X/1934.

52.- Article lamentant els fets d'Octubre. Acció nº 1338 del 13/X/1934.

53.- Article demanant la reconciliació després dels fets d'octubre del 1934. Acció del 13/X/1934.

54.- Article denunciant la tasca repressora de la Guàrdia Civil en els fets d'Octubre de 1934. Fructidor del /II/1936.

55.- Antecedents i notes del 6 d'octubre a Vilafranca Sèrie d'articles apareguts a Fructidor del febrer al Maig de 1936.

3.3 La Guerra Civil

1.- Constitució de l'Ajuntament de Vilafranca després del Juliol/36 Tret de Revolució i Guerra a Vilafranca (v. bibliografia) p. 63.

2.- Article criticant a la societat burgesa. SUT del 11/VI/1937

3.- Article exaltador de l'anarquia i de l'anarquisme. SUT del 9/VII/1937.

4.- Article elogiador de l'anarquisme. SUT del /VII/1937.

5.- Cartell exaltant la educació dels combatents. SUT del 14/V/1937.

6.-Article en què es desprecia al matrimoni com a forma social burgesa SUT del 28/V/1937.

7.- Reglament de la col·lectivitat de treballadors del camp de Vilafranca del Penedès. SUT del 9/IV/1937.

8.- Cartell exaltador del treball com a forma d'ajudar a la Revolució SUT del 21/V/1937.

9.- Instància del propietari de la funerària Trius, queixant-se de la municipalització d'aquest servei. AGCVP. Municipal. 1.1.003 16v. 10.- Llista comparades de tarifes de

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

les funeràries d'abans i després de la municipalització. AHCVP. Municipal 1.1.003. 16v.

11.- Acte de col·lectivització de la farinera "La Vilafranquina". AHCVP. Municipal. 1.1.001. 16v.

12.- Acte de col·lectivització del taller Pau Hill. AHCVP. Municipal. 1.1.001. 16v.

13.- Acte de control obrer sobre la Societat Enològica del Penedès. AHCVP. Municipal 1.1.001. 16v. 14.- Ofici de l'alcalde de Santa Margarida i els Monjos, informant a l'alcalde de Vilafranca sobre l'actuació de M.C.G. durant el període de la Guerra Civil. AHCVP. Municipal. Correspondència A-71.

15.- Ofici de l'alcalde de Santa Margarida i els Monjos, informant a l'alcalde de Vilafranca sobre l'actuació de M.T.C. durant el període de la Guerra Civil. AHCVP. Municipal. Correspondència A-71.

16.- Declaració de les penalitats patides per el propietari M.T.C. AHCVP. Correspondència A-71.

17.- Esquela pels vilatans executats pels revolucionaris Tret de Revolució i Guerra a Vilafranca (v. bibliografia).

18.- Crítica a la reestructuració municipal feta arrel dels fets de maig. SUT del 28/V/1937.

19.- Exemple de censura contra la premsa cenetista practicada pel govern municipal. SUT del 17/IX/1937.

20.- Crítica de la CNT contra la formació d'un sindicat de petits industrials i comerciants. SUT del 11/VI/1937.

21.- Ofici de la Federació Local del Sindicat Únic al Consell Municipal queixant-se de la substitució dels seus regidors. Tret de Revolució i Guerra a Vilafranca (v. bibliografia).

22.- Ofici de la Secció de Boters al Conseller municipal d'economia queixant-se de la incautació de matèries primeres. AHCVP. Municipal 1.1.003 16v.

23.- Comentari crític sobre el distanciament de Vilafranca de la Guerra. Sut del 13/VIII/1937.

24.- Crítica sobre el funcionament del racionament. SUT del 13/VIII/1937.

25.- Cartell en què s'exalta l'increment de producció. SUT del 19/III/1973.

26.- Cartell d'exaltació a la lluita contra el feixisme. SUT del 2/IV/1973.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

27.- Proposta de la Comissió de Govern ordenant la retirada del paper moneda emès per l'Ajuntament. AHCVP Municipal. Hisenda 8.0.000.

28.- Rebut lliurat pel delegat de la secció dels serveis de recepció i classificació de metalls de la Generalitat de Catalunya al consell Municipal de Vilafranca. AHCVP. Municipal. 1.1.001.

29.- Decret del Consell Municipal de Sitges regulant el racionament AHS. Municipal Ordres, edictes i bans.

30.- Decret del Consell Municipal de Sitges anunciant el repartiment de queviures AHS. Municipal. Ordres, edictes i bans.

31.- Formulari de salconduit emès per l'autoritat municipal de Sitges. AHM Sitges. Ordres, edictes i bans.

7 - Suport de presentació

Dossier DIN-A-4 de 187 pàgines. Reproducció fotocòpia. És el número 3 d'una col·lecció de 8.

Està estructurat en quatre grans apartats :

1. Introducció. Fa una descripció valorada de les fonts utilitzades
2. Aporta informació sobre l'accessibilitat i dificultats pel treball de les fonts
3. Recull de materials. Conté tants apartats com títols ressenyats al punt 5. Continguts. Cada un dels temes inclou text informatiu del context històric, reproducció i indexació dels documents i suggeriments didàctics.
4. Bibliografia.

Inclou textos informatius i instructius o de formulació d'activitats adreçats al professorat i a l'alumnat.

La documentació citada ha estat reproduïda per fotocòpia com a document.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català. Documentació en l'original, català.

8 - Il·lustracions

ARXIU FOTOGRÀFIC DE VILAFRANCA ed. Vilafranca, ahir. Imatges d'un segle, Vilafranca, 1992

PENEDÈS (GRAN) **Arxiu Virtual Gran Penedès**

9 – Metodologia

Treball i metodologia d'investigació i recerca amb documents. Creació de fonts amb el treball de camp d'història oral i posterior sistematització.
També ofereix propostes didàctiques.

10 - Descripció valorativa del material

El dossier proposa un tema de la nostra història recent en el seu marc general i en l'especificitat de la comarca del Penedès. Tot i que per l'alumnat li pot resultar llunyana, pel fet de no haver-la viscut. La presentació de fonts primàries d'hemeroteca, gràfiques i de creació de fonts orals tan pel treball de coneixement com comparatiu, esdevenen interessantíssimes pel component de proximitat i els aspectes socio-emocionals que poden desvetllar en l'alumnat.

11 - Espai de treball

Dóna molta llibertat tan a l'ensenyant a l'hora de presentar propostes, com a l'alumnat : des del treball a l'aula amb fonts seleccionades i reproduïdes per fotocòpia – el dossier original – ; treball als arxius proposats.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

1. Les fonts.

ALIO, Mª Angels Publicacions locals i identitat comarcal a la Vilafranca pre-republicana (1920-1931 a Miscel.lànea Penedesenca IEP. 1986

MORAL i REIXACH, Sixte 1950-1980, 30 anys de premsa a Vilanova. assaig cronològic. Butlletí de la Biblioteca-Museu Balaguer. 1981. Pàgs 111-121

MORAL i REIXACH, Sixte La premsa en català a Vilanova i la Geltrú Institut d'Estudis Penedencs, 1986 118 pàgs

OBIOLS, Salvador Catalunya, imatges d'un temps (1906-1936) Madrid. Espasa Calpe m. 1993

VENTOSA ROIG, J Assaig d'un índex cronològic de la premsa de Vilanova i la Geltrú 1937 Biblioteca-Museu Balaguer. Vilanova.

Vilafranca. ahir. Imatges d'un segle. Ajuntament de Vilafranca, 1992.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

2. BIBLIOGRAFIA local.

CANALES SERRANO, Antonio Fco. La dreia a Vilanova i la Geltrú 1903-1979 Tesi doctoral UAB. 1981 Biblioteca Museu Balaguer de Vilanova.

COLOMÉ FERRER, J i SOLER BECERRO. R Revolució i Guerra a Vilafranca (1936-1939) Ajuntament de Vilafranca Quaderns d'aportació cultural. Vilafranca 1986.

COSTA i DEU, J La veritat del sis d'octubre. B. 1936.

BATALLA FERNÁNDEZ, M; CASALS NET, M; HERNÁNDEZ VENTOSA, X.; TARRADA GOL, N La Guerra Civil a Vilafranca segons els diaris de l'època (Inèdit) Museu de Vilafranca.

MAIDEU AUGUET, Josep Notas biogràfiques de los sacerdots de Vilafranca, Impremta Santacana Vilafranca del Penedès, 1943

RIUS i MORGADES, Josep El Baix Penedès: resultats de la Guerra Civil (1936-39) El Vendrell 1980

VENTOSA, Conxita Temps de Guerra (diari íntim 1938-9 El Cep i la Nansa i Ketres Eds. 1980 117 pàg.

3. BIBLIOGRAFIA general bàsica.

BONAMUSA, F La correlació de forces polítiques durant la Guerra Civil a Història de Catalunya. vol VI Salvat B. 1978.

BRICALL. J. Les col·lectivititzacions i la política econòmica de la Generalitat a Història de Catalunya v. VI Salvat. B. 1978

CUCURULL, Fèlix Catalunya Republicana i autònoma (1931-1936) Ed. la Magrana B. 1984.

MOLAS, Isidre El sistema de partits polítics a Catalunya (1931-1936) Ed. 62 B. 1977

PAGES, Pelai Els catalans i la Guerra Civil Història de Catalunya Vol VI Ed. Salvat. B. 1987

PALOMERO, Rafael República i autonomia. La Generalitat Republicana Ed. Barcanova. Barcelona 1992.

VV.AA. La Guerra Civil espanyola 50 años después Labor Barcelona 1975

VINYES, Ricard La Catalunya internacional. El frontpopulisme en l'exemple català Ed. Curial B. 1983.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

13 - Disponibilitat d'altres recursos

VIDAL i PLA, JORDI.

Recerca didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya. Llicència d'estudis retribuïda curs 92-23. EATP Tècniques d'arxiu IB Eugeni d'Ors de Vilafranca del Penedès. Inèdita. Biblioteca Departament d'Ensenyament.

- 1.L'arribada de la democràcia. De la marxa de la llibertat al triomf socialista.
2. Les hores negres. Repressió, resistència i redreç. (1939-1975)
3. República, guerra i revolució (1930-1939)
- 4.El catalanisme polític en una societat agrària (1890-1930)
- 5.La crisi social agrària de Catalunya. El conflicte rabassaire
- 6.El Penedès i el redreç econòmic català del s. XVIII segons les notícies de viatgers, geògrafs i historiadors.
- 7.La violència quotidiana. Delictes i delinqüents al camp català (s. XVI i XVII)
- 8.La resistència a la Monarquia Hispànica. Bandolerisme i guerra als segles XVI i XVII.

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

La Lleida de la II República

L'evolució dels costums. Des del segle XIX al 1936

Anem a l'arxiu. La població de Vilaverd als anys 1930-1940

La premsa a Tàrraga, mirall d'una ciutat i la seva comarca: 1931-1936

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Municipal de Lleida AML

Arxiu Històric Comarcal de Cervera ACC

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc ACOMO

Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga ACTA

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

1 - Títol

Recerca i didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya.
Dossier 4 El catalanisme polític en una societat agrària (1890-1930)

2 - Autoria

Jordi VIDAL i PLA, IES EUGENI D'ORS de Vilafranca del Penedès

3 - Arxiu d'origen

documentació procedent de :
Arxiu Històric Comarcal de Vilafranca del Penedès
Arxiu Bibliogràfic Regull
Arxiu Fotogràfic de Vilafranca
Arxiu Biblioteca-Museu Balaguer de Vilanova i la Geltrú – actualment Arxiu Comarcal de Vilanova i la Geltrú
Arxiu Històric de Sitges / Grup d'estudis sitgetans
Institut d'Estudis Penedesencs . Museu del Vi de Vilafranca .

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. Batxillerat

5 - Continguts

- 4.1 El catalanisme conservador
- 4.2 El catalanisme conservador: el regionalisme
- 4.3 Els símbols i les senyals d'identitat
- 4.4 El reflex del catalanisme al món

6 - Fonts utilitzades

AVANT. Publicació del Bloc Catalanista (1921 – 1923)
LLUITEM. Periòdic Republicà Autonomista (1910 – 1923)
LES CUATRE BARRAS, periòdic setmanal regionalista. Eco del Centre Català Vilafranquí (1891-1900)
LES QUATRE BARRES, segona època. Periòdic Nacionalista Penedesenc.(1927-1923)

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

EL PANADÉS REPUBLICANO. Semanario de la Unión Republicana .(1917-1923)
FRUCTIDOR. Diari republicà. Radical-Federal. (1909-1939)
L'ACCIÓ. Diari clerical i dretà. (1909-1936)
REGENERACIÓN. Periódico semanal. Defensor de los intereses de esta villa y su comarca (1925-1926).

Altres fonts d'hemeroteca.

- * Nova Levor el Vendrell (1905). Setmanari autonomista.
- * El baluard de Sitges (1901-1936). Vinculat a La Veu de Catalunya.
- * Diario de Villanueva.
- * La Gasetta de Sitges (1929-1930)
- * El Pueblo Vilanova i la Geltrú. (1891-1896)
- * El Centinella Vilanoví (1905-1907)
- * Democracia.Semanario Republicano Federal Vilanova (1907-1938)
- * L'Onze de Setembre. Periòdic Nacionalista independent de Vilanova i la Geltrú 1920-1921.
- * Costa de Ponent. Periòdic Nacionalista català Vilanova i la Geltrú (1906-08) (1917) (1922-23). Vinculat a La Veu de Catalunya.
- * El Carrer. Periòdic català d'esquerres. Vilanova i la Geltrú (1930-31)

4.1 El catalanisme republicà

- 1.-Reproducció d'un article de Francesc Pi i Margall. Fructidor nº 311 del 23/I/1915.
- 2.- Article editorial sobre el nacionalisme. Lluitém nº 622 del 12/XI/1921.
- 3.- Article de J. Aleu i Figuerola defensant els programes de Festa Major en català i donant un bon exemple d'autonomisme. Lluitém nº 194 del 7/IX/1913.
- 4.- Manaments patriòtics del català. Lluitém nº 354 del 13/V/1916.
- 5.- Article d'afirmació catalanista. Lluitém nº 184 del 21/VI/1913.
- 6.- Article demanant l'Autonomia per Catalunya. Lluitém nº 420 del 19/X/1918.
- 7.- Crítica republicana al pensament antirrepublicà de Lerroux. Lluitém nº 173 del 5/IV/1913.
- 8.- Crítica republicana a l'actuació política de la Lliga. Lluitém nº 657 del 15/VII/1922.
- 9.- Salutació de Lluitém a Les Quatre Barres i assenyalament de les diferències en el pensament nacionalista. nº 440 del 23/III/1918.
- 10.- Crítica republicana a l'exèrcit parodiant una de les frases paradigmàtiques de Cambó. Lluitém nº 450 del 1/VI/1918.
- 11.- Crítica del notari Santiago Abella al regionalisme i al nacionalisme. Fructidor nº 711 del 17/IX/1921.
- 12.- Article dels radicals sobre el seu concepte de Pàtria. Fructidor nº 529 del 7/III/1919.
- 13.- Visió panoràmica del moment polític vilafranquí des d'una perspectiva republicana i autonomista. Gasetta de Vilafranca. nº 111 del 21/II/1931.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 14.- Article de Rodolf Llorens sobre el catalanisme des d'una òptica republicana. La Gasetta de Vilafranca nº 113 del 4/IV/ 1931
- 15.- Article on es reclama l'organització d'un partit d'esquerra nacionalista. Lluitém nº 637 del 25/II/1922.
- 16.- Article on es reclama l'organització d'un partit d'esquerra nacionalista. Lluitém nº 603 del 2/VII/1921.
- 17.- Editorial independentista. Avant nº 14 del 11/X/1921.
- 18.- Article criticant l'actitud folklòrica del catalanisme. Avant nº 7 del 1/VII/1921.
- 19.- Article criticant l'espanyolisme de Francesc Cambó. Avant nº 20 del 10/XII/1921.
- 20.- Editorial defensant l'ideari del bloc nacionalista i criticant la creació d'una esquerra nacionalista. Avant nº 19 del 1/XII/1921.
- 21.- Editorial defensant l'ideari del bloc nacionalista. Avant nº 17 del 11/XI/1921.
- 22.- Editorial aclarint les diferències entre nacionalisme i regionalisme. Avant nº 41 del 21/VII/1922.
- 23.- Crítica radical al regionalisme i l'autonomisme. Avant nº 48 del 21/X/1922.
- 24.- Versets racistes exaltant la puresa biològica dels catalans. Avant nº 50 del 11/XI/1922.
- 25.- Anunci exaltant els matrimonis entre catalans. Avant nº 19 del 1/XII/1921.
- 26.- Article sobre el nacionalisme. Avant. nº 5 del 1/VI/1921.
- 27.- Article on es preveu aspectes econòmics bàsics d'una Catalunya independent. Avant. nº 55 del 3/I/1923
- 28.- Primer editorial de l'Avant (II època) les eleccions de 1931 del 1/IV/1931.
- 29.- Portada de La Gasetta de Vilafranca del 15/III/1931 donant la benvinguda a Francesc Macià.
- 30.- Article sobre les relacions entre el nacionalisme i socialisme. L'Abril del 7/V/1932.

4.2 El catalanisme conservador: el regionalisme

- 1.- Visió panoràmica, des de la Lliga, del catalanisme a Vilafranca. Les Quatre Barres. nº 78 del 29/VIII/1919.
- 2.- Article d'anàlisi de les relacions entre el sindicalisme i el nacionalisme. Les Quatre Barres nº 87 del 1/XI/1919.
- 3.- Editorial en demanda de l'Autonomia. Les Quatre Barres nº 38 del 30/XI/1918.
- 4.- Notícies sobre les possibles transformacions territorials d'Espanya. Les Quatre Barres del 30/XI/1918.
- 5.- Article en demanda de l'Autonomia. Les Quatre Barres del 30/XI/1918.
- 6.- Editorial sobre els conflictes socials. Les Quatre Barres del 6/XII/1918.
- 7.- Crítica catòlica al regionalisme. Acció nº 18 del 29/VIII/1909.
- 8.- Articles sobre les diferències entre els federals i els catalanistes. Las Cuatre Barras nº 63 del 6/XI/1892.
- 9.- Editorial crítica contra els republicans. Las Cuatre Barras nº 55 de l'11/IX/ 1892.
- 10.- Editorial pancatalanista. Les Quatre Barres nº 17 del 9/VII/1918.
- 11.- Editorial fundacional de Les Quatre Barres nº 1.
- 12.- Article demanant l'Autonomia. Les Quatre Barres nº 57 del 5/IV/1919.
- 13.- Article en defensa del servei militar voluntari. Les Quatre Barres nº 166 del 31/X/1921.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 14.- Alocució amb el títol: Visca Catalunya Lliure. Les Quatre Barres nº 131 del 9/X/1920.
- 15.- Propaganda electoral de la Lliga, contrària a la Unió Republicana Les Quatre Barres nº 65 del 30/V/1919.
- 16.- Article de posicionament polític sobre el catalanisme de la redacció d'Acció nº 73 del 5/XI/1910.
- 17.- Manifest electoral pro catòlic. Acció nº 529 del 5/VII/1919.
- 18.- Comentari electoral. Acció nº 530 del 12/VII/1919.
- 19.- Cartell electoral. Les Quatre Barres nº 65 del 30/V/1919.
- 20.- Propaganda d'un acte nacionalista a Sant Quintí. Les Quatre Barres nº 116 del 22/V/1920.
- 21.-Notícia de la diada catalanista de Sant Quintí. Les Quatre Barres nº 117 del 29/V/1920.
- 22.-Anunci d'un aplec nacionalista a Pontons. Les Quatre Barres nº 61 del 3/V/1919.
- 23.-Manifest fundacional del Centre Catalanista d'Avinyonet. Les Quatre Barres del 8/VIII/1918.
- 24.- Fotografia de la visita de Francesc Cambó a Vilafranca. Tret de Vilafranca, ahir. Imatges d'un segle.
- 25.- Portada de Les Quatre barres nº 21 del 1/VIII/1918 amb motiu del cap d'any de la mort d'Enric Prat de la Riba.
- 26.- Article feixista contra el nacionalisme no espanyol. Regeneración nº 18 del 3/VII/1925.

4.3 Els símbols i les senyals d'identitat

- 1.- Editorial sobre l'11 de setembre. Les Quatre Barres nº 27 del 14/IX/1918.
- 2.- Editorial sobre l'11 de setembre. Lluitém nº 310 del 11/IX/1915.
- 3.- Editorial sobre l'11 de setembre. Lluitém nº 362 del 9/IX/1916.
- 4.- Editorial sobre l'11 de setembre. Acció nº 274 del 12/IX/1914
- 5.- Successius articles sobre l'11 de setembre. Acció nº 274 del 12/IX/1921.
- 6.- Poema d'Angel Guimerà sobre la bandera catalana. Avant 1918.
- 7.- Poesia nacionalista. Las Cuatro Barras nº 63 del 6/XI/1892
- 8.- Oda a Espanya de Joan Maragall. Les Quatre Barres nº156 del 18/VI/1921.
- 9.- Article criticant el cant dels Segadors. Fructidor nº 561 del 23/X/1919.
- 10.- Article crític amb l'ús polític de la Senyera i de les sardanes. Fructidor nº 1210 del 21/VI/1930.
- 11.- Article crític amb la prohibició d'onejar la Senyera al Casino Unió Comercial. Les Quatre Barres nº 41 del 21/XII/1918.
- 12.- Notícia del ple de l'Ajuntament explicant el perquè no va onejar la Senyera a l'Ajuntament l'11 de setembre. Les Quatre Barres del 11/IX/1918.
- 13.- Notícia sobre l'oferiment d'una bandera catalana a l'ajuntament Acció 11/IX/1914.
- 14.- Notícia sobre l'oferiment d'una bandera catalana a l'ajuntament Lluitém nº 257 del 5/IX/1914.
- 15.- Llista de la subscripció per la compra d'una senyera per regalar a l'Ajuntament. Acció nº265 del 17/VII/1914.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 16.- Notícia de l'adopció per part del Team de l'associació Mutual de dependents d'escriptori de la bandera catalana com uniforme per jugar a futbol. Acció del 18/V/1913.
- 17.- Cartell en defensa de la sardana. Les Quatre Barres nº 1037 del 23/XI/1918.
- 18.- Crítica al flamenc. Les Cuatra Barras del 20/III/1892.
- 19.- Vissió catalanista del descobriment d'Amèrica. Les Cuatra Barras del /XI/1892.
- 20.- Article crític contra l'Alcalde de Vilafranca per prohibir el programa de la Festa Major en català. Lluitém nº 193 del 23/VIII/1913.
- 21.- Resum satíric de la Festa Major parodiant el programa en castellà del 29/VIII/1912.
- 22.-Article crític contra la recollida de programes de la Festa Major en català per part de l'alcalde. Acció del 29/VIII/1913.
- 23.- Editorial crític contra la recollida de programes de la Festa Major en català per part de l'alcalde. Acció nº 221 del 7/IX/1913.
- 24.- Notícia d'un sermó de Festa Major fet en català. Les Cuatra Barras nº 50 del 7/VIII/1892.
- 25.- Article sobre l'ús de la llengua catalana per l'Ajuntament. Les Quatre Barres nº16 del 24/VI/1918.
- 26.- Article sobre l'ús de la llengua catalana a les escoles. Les Quatre Barres nº 35 del 9/XI/1918.
- 27.- Notícia i comentari sobre la suspensió del dia de la Llengua Catalana. Les Quatre Barres. del 25/I/1919.
- 28.- Cartell sobre el meeting de la llengua catalana. Les Quatre Barres del 18/VII/1919.
- 29.- Article en defensa de la llengua catalana. Les Quatre Barres nº 45 del 18/VII/1919.
- 30.- Elocució del Bloc catalanista amb la notícia del dia de la llengua catalana. Les Quatre Barres nº 144 del 15/VII/1921.
- 31.- Articles sobre la defensa de la llengua catalana. Acció nº 342 del 1/I/1916.
- 32.- Articles i poemes de la defensa de la llengua catalana. Acció nº 342 del 1/I/1916.

4.4 El reflex del catalanisme al món

- 1.- Article inquirint el paper de Catalunya en el concert de nacions del món. Les Quatre Barres nº 23 del 26/X/1918.
- 2.-Article sobre les eleccions angleses i la repercussió a Irlanda. Las Cuatre Barras nº49 del 31/VII/1892.
- 3.-Notícia de la impossibilitat d'enviar un telegrama de solidaritat internacional en català. Las Cuatre Barras nº49 del 31/VII/1892.
- 4.-Article sobre les relacions entre Irlanda i Catalunya. Lluitem nº 571 del 13/XI/1920.
- 5.- Convocatòria d'un funeral per l'ànima del batlle de Cork, Terence Mac Sweeny. Les Quatre Barres. nº 134 del 30/X/1920.
- 6.- Editorial sobre la mort del batlle de Cork. Les Quatre Barres. nº 134 del 30/X/1920.
- 7.- Poema d'Angel Guimerà sobre Sèrbia. Fructidor nº 381 del 27/V/1916.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

7 - Suport de presentació

Dossier DIN-A-4 de 120 pàgines. Reproducció fotocòpia. És el número 4 d'una col·lecció de 8.

Està estructurat en quatre grans apartats :

1. Introducció. Fa una descripció valorada de les fonts utilitzades
2. Aporta informació sobre l'accessibilitat i dificultats pel treball de les fonts
3. Recull de materials. Conté tants apartats com títols ressenyats al punt 5. Continguts. Cada un dels temes inclou text informatiu del context històric, reproducció i indexació dels documents i suggeriments didàctics.
4. Bibliografia.

Inclou textos informatius i instructius o de formulació d'activitats adreçats al professorat i a l'alumnat.

La documentació citada ha estat reproduïda per fotocòpia com a document.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català. Documentació en l'original, català i castellà.

8 - Il·lustracions

- Cartell electoral. Les Quatre Barres nº 65 del 30/V/1919.
- Fotografia de la visita de Francesc Cambó a Vilafranca. Tret de Vilafranca, ahir. Imatges d'un segle.
- Cartell en defensa de la sardana. Les Quatre Barres nº 1037 del 23/XI/1918.
- Cartell sobre el meeting de la llengua catalana. Les Quatre Barres del 18/VII/1919.

9 - Metodologia

Fer un debat a classe sobre el concepte d'Independència aplicat a Catalunya. Entendre quins són els motius pels quals : no s'entenen les posicions nacionalistes des de l'Estat; és possible que en un sol text es pugui dir Visca Catalunya i Visca Espanya sense que això sigui contradictori; l' Avant exigeix la independència així com les crítiques als regionalistes.

Resumir les crítiques que : des de posicions d'esquerra es fa a la Lliga. Hi ha possibilitat d'actualitzar-les? des de l'esquerra es fa al Lerrouxisme.

Fer un organigrama sobre la situació política de Vilafranca al final de la Dictadura. Buscar informació sobre cada grup.

Analitzar i comentar el text de Rodolf Llorens sobre el catalanisme. Buscar informació sobre l'autor.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

Buscar informació sobre l'ERC; Francesc Layret, Francesc Macià i Lluís Companys.

Anàlisi i crítica de : si s'escau els motius donats per Avant per no formar un partit d'esquerra ; els arguments racistes del nacionalisme radical català.

9 - Metodologia

Fer un debat a classe sobre el concepte d'Independència aplicat a Catalunya. Entendre quins són els motius pels quals : no s'entenen les posicions nacionalistes des de l'Estat; és possible que en un sol text es pugui dir Visca Catalunya i Visca Espanya sense que això sigui contradictori; l' Avant exigeix la independència així com les crítiques als regionalistes.

Resumir les crítiques que : des de posicions d'esquerra es fa a la Lliga. Hi ha possibilitat d'actualitzar-les? des de l'esquerra es fa al Lerrouxisme.

Fer un organigrama sobre la situació política de Vilafranca al final de la Dictadura.

Buscar informació sobre cada grup.

Analitzar i comentar el text de Rodolf Llorens sobre el catalanisme. Buscar informació sobre l'autor.

Buscar informació sobre l'ERC; Francesc Layret, Francesc Macià i Lluís Companys.

Anàlisi i crítica de : si s'escau els motius donats per Avant per no formar un partit d'esquerra ; els arguments racistes del nacionalisme radical català.

Fer un resum de la presència del catalanisme conservador en la vostra població.

.- Conèixer els perfils biogràfics dels personatges més característics de la dreta regionalista a nivell local i general.

.- Analitzar les diferències entre el sindicalisme i el nacionalisme. Quina és la postura social que adoptarà la Lliga?

.- Conèixer la crítica que l'internacionalisme fa al nacionalisme.

.- Buscar informació sobre el projecte de Bases per l'Autonomia presentada el 1918 a Madrid. Podria ara, un catalanista conservador signar un text similar? Per què?.

.- Resumir les diferències i les semblances en el pensament de federalistes i regionalistes (Text 8)

.- Entendre les crítiques que es fan del federalisme des de posicions catalanistes.

.- Conèixer el paper que havia de jugar Catalunya, segons F. Cambó, en la regeneració d'Espanya.

.- Comentar el text nº 13. Creieu que ho podria defensar el CDC.

.- Buscar informació sobre la participació de la Lliga en diferents processos electorals.

.- Diferenciar les posicions catalanistes d'Acció (text 16) amb les posicions del catalanisme d'esquerra.

.- Buscar informació sobre la persecució del catalanisme per la Dictadura de Primo de Rivera.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- .- Debat a classe. Autonomia v. Independència. Participació dels catalanistes en el govern espanyol.
- Conèixer els símbols catalans.
- .- Debat sobre l'11 de setembre, l'himne i la llengua.
- .- Comparar les celebracions de l'11 de setembre que apareixen els textos, amb els de la transició política i amb l'actualitat.
- .- Analitzar l'Oda a Espanya de Maragall i comparar-la amb l'Oda a la Pàtria d'Aribau.
- .- Analitzar la crítica al folklorisme del nacionalisme (text 10). Existeix avui en dia el catalanisme de pandareta.
- .- Història Oral. Buscar informació sobre la exposició pública de la bandera catalana després del franquisme.
- .- Debat. És l'esport un símbol del catalanisme?
- .- Comparar la crítica que es fa en la celebració del IV Centenari i del V Centenari del Descobriment.
- .- Buscar informació del què significà començar a fer la missa en català.
- .- Conèixer i criticar la llei de normalització lingüística.
- .- Fer una enquesta sobre l'ús de la llengua a l'escola/família/ bars.

10 - Descripció valorativa del material

El dossier proposa un tema de la nostra història recent en el seu marc general i en l'especificitat de la comarca del Penedès. Tot i que per l'alumnat li pot resultar llunyana, pel fet de no haver-la viscut. La presentació de fonts primàries d'hemeroteca, gràfiques i de creació de fonts orals tan pel treball de coneixement com comparatiu, esdevenen interessantíssimes pel component de proximitat i els aspectes socio-emocionals que poden desvetllar en l'alumnat.

La perspectiva de treball d'història local que segueixen aquests dossiers, és especialment interessant en aquest, ja que fa una aportació - en aquest cas des del pensament i acció política - de la Catalunya rural durant els anys 1890-1930, període que ha estat molt més treballat en la història general, des de la visió de la industrialització.

11 - Espai de treball

Dóna molta llibertat tan a l'ensenyant a l'hora de presentar propostes, com a l'alumnat : des del treball a l'aula amb fonts seleccionades i reproduïdes per fotocòpia – el dossier original – ; al treball d'investigació i recerca amb la creació de fonts amb el treball de camp d'història oral, o d'entrevistes proposades.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

1. Local

ALIO, Mª Angels Publicacions locals i identitat comarcal a la Vilafranca pre-republicana: la "Gasetta de Vilafranca" (1926-1931) a Miscel.lània penedesenca 1985 VIII, I.E.P., Vilafranca del Penedès, 1986

BENACH I TORRENT, Manuel. Els vilafranquins del segle XX. Vilafranca 1978

GRASES, P BIBLIOGRAFIA i edicions de Pere Alegret i Vilaró a "Gasetta de Vilafranca" Vilafranca 15-VIII-1930.

SOLER I BECERRO, Raimon Eleccions i política a Vilafranca del Penedès 1891-1903 , Museu de Vilafranca 1991

2. General

CULLA I CLARA, Joan B. El republicanisme lerrouxista a Catalunya (1901-1923) Curial. B. 1986.

IZARD, M i RIQUER, Borja de Del segle XIX a 1931. B. 1984.

LLORENS, J. Obrerisme i catalanisme (1875-1931) B. 1992.

MASGRAU, Roser Els orígens del catalanisme polític (1870-1931). Ed. Barcanova. Biblioteca Bàsica d'Història de Catalunya. B. 1992

RIQUER, Borja de La Lliga Regionalista: la burgesia catalana i el nacionalisme B. 1972.

TERMES, J. De la Revolució de setembre a la fi de la Guerra Civil. a Història de Catalunya vol 6 Ed. 62 B. 1987.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

Aquest dossier forma part de l'estudi i creació de materials didàctics per la història local en el marc d'una Llicència d'Estudis concedida pel Departament d'ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

VIDAL i PLA, JORDI.

Recerca didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya. Llicència d'estudis retribuïda curs 92-23. EATP Tècniques d'arxiu IB Eugeni d'Ors de Vilafranca del Penedès. Inèdita. Biblioteca Departament d'Ensenyament.

1. L'arribada de la democràcia. De la marxa de la llibertat al triomf socialista.
2. Les hores negres. Repressió, resistència i redreç. (1939-1975)
3. República, guerra i revolució (1930-1939)
4. El catalanisme polític en una societat agrària (1890-1930)
5. La crisi social agrària de Catalunya. El conflicte rabassaire
6. El Penedès i el redreç econòmic català del s. XVIII segons les notícies de viatgers, geògrafs i historiadors.
7. La violència quotidiana. Delictes i delinqüents al camp català (s. XVI i XVII)
8. La resistència a la Monarquia Hispànica. Bandolerisme i guerra als segles XVI i XVII.

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament

15b - Ubicació dels materials

PENEDÈS (GRAN) **Arxiu Virtual Gran Penedès**

1 - Títol

Recerca i didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques per la construcció i didàctica de la història de Catalunya.
Dossier 5 La crisi social agrària a Catalunya. El conflicte rabassaire.

2 - Autoria

Jordi VIDAL i PLA, IES EUGENI D'ORS de Vilafranca del Penedès

3 - Arxiu d'origen

documentació procedent de :

Arxiu Històric Comarcal de Vilafranca del Penedès
Arxiu Històric de Sitges / Grup d'estudis sitgetans
Arxiu Biblioteca-Museu Balaguer de Vilanova i la Geltrú – actualment Arxiu Comarcal de Vilanova i la Geltrú

Arxiu Fotogràfic de Vilafranca
Institut d'Estudis Penedesencs . Museu del Vi de Vilafranca
Arxiu Bibliogràfic de l'Estació Ennològica de Vilafranca .
Arxiu Institut agrícola Català de Sant Isidre
Arxiu Pere Regull/ Museu de Vilafranca.

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. Batxillerat

5 - Continguts

1. El conflicte rabasser al Panadés

6 - Fonts utilitzades

EL LABRIEGO (1876 – 1914) Revista quincenal, portaveu del Centre Agrícola (associació dels terratinents)
EL PANADÉS FEDERAL (1892 – 1895) Periódico Republicano Democrático Federal y defensor de los intereses morales y materiales de la comarca.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

Altres fonts d'hemeroteca.

- * Las Cuatre Barras (v. dossier nº 4)
- * El Artesano del Panadés Vilafranca (1870).
- * El Eco del Panadés Vilafranca (1865-1879).
- * El Villafranqués. Vilafranca (1872).
- * El Pagès Vilanova i la Geltrú (1866-68).
- * El Diario de Villanueva.
- * La Defensa Vilanova i la Geltrú (1877-1936).
- * La Ley Vilanova i la Geltrú (1890-1891).

Fonts arxivístiques

Arxius Judicials. Secció penal. Secció civil.
Arxius Notarials. Contractes de parceria, masocveria, arrendament i rabassa morta.

Arxius Gràfics

- 1.- Contracte de Rabassa Morta. AHCVP Notarial. Notari Manuel Rovira 1795 pp.70-72.
- 2.-Acte de possessió d'una peça de terra a Rabassa Morta AHCVP Notarial. Notari Antoni Vallès 1793 pp.169.
- 3.-Fragments del procés incoat per destruccions a la propietat de Cugat Forns i Soler AHCVP Judicial CLXVI (1869).
- 4.- Declaracions d'un procés incoat per l'incendi de la propietat de Cristòfol Vives AHCVP Judicial (1895).
- 5.- Notícia d'un incendi d'un paller de Pere Hill i Ferret AHCVP Judicial (1900).
- 6.- Notícia de l'enfrontament entre rabassers i sometent. El Labriego del 15/III/1895.
- 7.- Notícia de la talla d'atmetllers. El Labriego del 15/III/1894.
- 8.- Notícia sobre la reorganització del Somatent a Vilafranca. El Labriego del 15/III/1894.
- 9.- Notícia sobre l'arrencament de ceps americans acabats de plantar. El Labriego del 15/III/1894.
- 10.- Notícia d'incendis reiterats en les propietats de Josep Torrents El Labriego del 14/VIII/1894.
- 11.- Notícia de la repressió d'una manifestació de jornalers agrícoles per part de l'exèrcit. El Labriego 16/IV/1893.
- 12.- Notícia de l'atac a la propietat d'un esquirol. El Labriego 31/X/1893.
- 13.- Notícies disperses de la destrucció de béns de propietaris. El Labriego 30/IV/1893.
- 14.- Notícies i article sobre un desnonament fet a Llorenç del Penedès. El Panadés Federal 27/X/1894.
- 15.- Article sobre l'agitació rabassaire al Penedès. El Panadés Federal 9/IX/1893.
- 16.- Notícia de l'enfrontament entre rabassers i propietaris a Santa Oliva. El Panadés Federal 15/VII/1893.
- 17.-Article crític amb les posicions defensades pels propietaris. El Panadés Federal 25/IV/ 1893.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 18.- Informació sobre la reorganització dels republicans federals als Monjos. El Panadés Federal 17/XII/1892.
- 19.- Anunci de ceps americans. El Labriego 31/X/1894.
- 20.-Notícia de la construcció del nou local del Centre Agrícola. El Labriego 30/VIII/1892.
- 21.- Notícia de l'arribada de la fil·loxera a les Clotes (Vilafranca). El Labriego 14/VIII/1892.
- 22.- Reproducció d'un article de J. Maragall sobre la Rabassa-morta. El Labriego 31/V/1893.
- 23.- Taller de boters a inicis del segle Vilafranca, ahir. Imatges d'un temps.
- 24.- El ministre d'agricultura examina una arada. 1901. Vilafranca, ahir. Imatges d'un temps.
- 25.- Treball agrícola a les afores de Vilafranca a finals del segle XIX Vilafranca, ahir. Imatges d'un temps.

7 - Suport de presentació

Dossier DIN-A-4 de 40 pàgines. Reproducció fotocòpia. És el número 5 d'una col·lecció de 8.

Està estructurat en quatre grans apartats :

- 1. Introducció. Fa una descripció valorada de les fonts utilitzades
- 2. Aporta informació sobre l'accessibilitat i dificultats pel treball de les fonts
- 3. Recull de materials. Conté tants apartats com títols ressenyats al punt 5. Continguts. Cada un dels temes inclou text informatiu del context històric, reproducció i indexació dels documents i suggeriments didàctics.
- 4. Bibliografia.

Inclou textos informatius i instructius o de formulació d'activitats adreçats al professorat i a l'alumnat.

La documentació citada ha estat reproduïda per fotocòpia - els documents d'hemeroteca – i transcrita i reproduïda seguint fidelment l'ortografia i l'estil del text – els documents arxivístics notariais i judicials números 1-4 -

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català. Documentació en l'original, català i castellà.

Documents notariais passats a màquina, respectant l'ortografia. En català.

8 - Il·lustracions

Vilafranca, ahir. Imatges d'un temps

PENEDÈS (GRAN) **Arxiu Virtual Gran Penedès**

9 - Metodologia

- .- Fer una anàlisi pautada i reposada del contracte de Rabassa morta. Indicar quins beneficis té cada una de les parts.
- .- Fer una visita a una vinya i conèixer les diferents tècniques agràries (antigues i modernes). La visita ha de ser complementada amb una visita a la sala d'eines del Museu del Vi (Vilafranca)
- .- Buscar informació sobre els colgats i capficats.
- .- Entendre el paper que tingué la fil·loxera en la desnaturalització del contracte de Rabassa Morta.
- .- Resumir els motius que tingueren els rabassers per atacar als propietaris.
- .- Entendre les diferents formes de lluita que adoptaren els rabassaires.
- .- Buscar informació sobre la resolució del conflicte.
- .- Entendre el paper dels Republicans federals en el conflicte, i coneixer el seu pensament social i polític.
- .- Buscar informació sobre el Sometent. Diferenciar-lo del del s. XVI-XVIII. Entendre el paper que tingué en aquest conflicte. Entendre els motius que portaren a la Generalitat republicana a disoldre'l.
- .- Fer una redacció sobre el conflicte entre pagesos i propietaris i donar-ne una possible solució.
- .- Buscar informació comparada sobre l'estructura de la propietat en el camp a finals del s. XIX i a l'actualitat.
- .- Fer una visita al Centre agrícola i a alguna cooperativa agrícola
- .- Entendre el significat del desnonament per a una família pagesa.
- .- Conèixer la posició de la Guàrdia Civil, Sometent, Alcaldes, Governador Civil, i exèrcit en aquest conflicte.
- .- Conèixer quina solució tècnica es donà a la fil·loxera.

10 - Descripció valorativa del material

El dossier proposa un tema clau de la nostra història en el marc i en l'especificitat de la comarca del Penedès: el conflicte rabassaire. La presentació de fonts primàries d'hemeroteca, notariales i judicials i gràfiques són interessantíssimes pel coneixement de l'evolució de la temàtica. Més encara si tenim en compte que el Penedès és una comarca on un dels puntals econòmics continua essent el treball agrari vitivinícola i les activitats industrials i comercials que d'ell se'n desprenen.

Aquest component de realitat actual i de proximitat en l'espai, porta a donar un valor especial als aspectes socio-emocionals que poden desvetllar en l'alumnat. Per altra banda, és l'evidència de la importància de la Història Local. Tal com manifesta l'autor, Jordi Vidal, en la introducció al dossier :

“ el conflicte rabassaire (...) en la Història de Catalunya s'explica a partir de la Història Local. Potser és l'exemple més clar que la història d'un país no és sinó la Història Local ben feta.”

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

11 - Espai de treball

Dóna molta llibertat tan a l'ensenyant a l'hora de presentar propostes, com a l'alumnat : des del treball a l'aula amb fonts seleccionades i reproduïdes per fotocòpia – el dossier original – ; al treball d'investigació i recerca als diversos arxius proposats. En aquest cas, es podria incloure també el coneixement sobre l'espai físic.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

BALCELLS, A. El problema agrari a Catalunya. La qüestió rabassaire (1890-1936) Ed. La Llar del Llibre B. 1983.

BENACH I SONET,P En defensa de la rabassa morta B. 1923.

COLOME FERRER, J. Origène et caractéristiques du mouvement rabassaire en Catalogne: la contree du Penedès. a Bulletin du Centre d'Histoire Economique et Sociale de la Region Lyonnaise, nº 34. Lyon 1989.

COLOME FERRER, J Les formes d'accés a la terra a la comarca de l'Alt penedès durant el segle XIX: el contracte de rabassa morta Estudis d'Història Agrària. nº 8 Ed. Curial. B. 1990

COLOME FERRER, J. Estructura de la propiedad y crisis agraria a finales del siglo XIX: la comarca del Penedès a GARRABOU, R (ed) Propiedad y explotación campesina en la España contemporánea Ed. Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. M. 1992.

ESCLASANS i MILA R Estudi crítich-històrich del Panadés en el segle XIX Ed. Centre Catalanista. Vilafranca del Penedès. 1902

FERRER ALOS LI. Pagesos, rabassaires i industrials a la Catalunya Central (segles XVIII-XIX) Ed. Publicacions de l'abadia de Montserrat B. 1987.

GARRABOU R. El camp català als segles XIX i XX a AADDD Estructura social i econòmica del camp català. Edicions la Magrana, B. 1983.

GARRABOU, R. La lluita per la propietat de la terra: la crisi de finals de segle i la qüestió rabassaire L'Avenç nº 10 B. 1978.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

GIRALT i RAVENTOS, E. Evolució de l'agricultura al Penedès. Del cadastre de 1717 a l'època actual a Assambla Intercomarcal d'estudiosos del Penedès i conca d'Odena. Martorell-Igualada 1952.

GIRALT i RAVENTOS, E. Les tècniques de la viticultura anteriors a la fil·loxera morta. L'Avenç nº 30 B. 1980

GIRALT i RAVENTOS, E. La propietat de la terra durant el segle XIX a Història de Catalunya vol. V Ed. Salvat B. 1983. pp.70-72.

IGLESIES, J. La crisi agrària de 1879-1900: la fil·loxera a Catalunya Ed. 62, B.

LOPEZ ESTUDILLO, A. La conflictividad social agraria en el último tercio del siglo XIX en Cataluña a Congr s Històric Internacional de la fil·loxera i el cava. Sant Sadurní d'Anoia 1987.

MARTORELL I PANYELLAS, A. El Penad s: notes crítiques sobre les vissituds de la Agricultura, Indústria i Comers durant el segle XIX. Ed. Centre catalanista. Vilafranca del Penedès 1902.

PARES GONCER, S. Contractaci n notarial agraria en el Alto Penad s durante el siglo XIX. Ed. Publicaciones del Colegio Notarial de Barcelona B. 1944

SOLER BECERRO, R. Elecciones i política a Vilafranca del Penedès (1891-1903) Ed. Museu de Vilafranca. Vilafranca 1991.
Vilafranca, ahir. Imatges d'un temps.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

Aquest dossier forma part de l'estudi i creació de materials didàctics en el marc d'una Llicència d'Estudis concedida pel Departament d'ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

VIDAL i PLA, JORDI.

Recerca didàctica de la història local. L' s de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya. Llicència d'estudis retribuïda curs 92-23. EATP Tècniques d'arxiu IB Eugeni d'Ors de Vilafranca del Penedès. Inèdita. Biblioteca Departament d'Ensenyament.

- 1.L'arribada de la democràcia. De la marxa de la llibertat al triomf socialista.
2. Les hores negres. Repressió, resistència i redreç. (1939-1975)
3. República, guerra i revolució (1930-1939)
- 4.El catalanisme polític en una societat agrària (1890-1930)
- 5.La crisi social agrària de Catalunya. El conflicte rabassaire
- 6.El Penedès i el redreç econòmic català del s. XVIII segons les notícies de
- 7.La violència quotidiana. Delictes i delinqüents al camp català (s. XVI i XVII)
- 8.La resistència a la Monarquia Hispànica. Bandolerisme i guerra als segles XVI i XVII

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament

15b - Ubicació dels materials

PENEDÈS (GRAN) **Arxiu Virtual Gran Penedès**

1 - Títol

*Recerca i didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya.
Dossier 6 El Penedès de la II·lustració. Fonts per a la seva descripció. (i el redreç econòmic català del s. XVIII)*

2 - Autoria

Jordi VIDAL i PLA, IES EUGENI D'ORS
de Vilafranca del Penedès

3 - Arxiu d'origen

documentació procedent de :
Arxiu Històric Comarcal de Vilafranca del Penedès
Arxiu Bibliogràfic Regull
Arxiu Biblioteca-Museu Balaguer de Vilanova i la Geltrú – actualment Arxiu Comarcal de Vilanova i la Geltrú
Arxiu Històric de Sitges / Grup d'estudis sitgetans

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. Batxillerat

5 - Continguts

1. El Penedès de la II·lustració. Fonts per a la seva descripció. (I el redreç econòmic català del s. XVIII)

6 - Fonts utilitzades

1. Resposta de Francesc Papiol al qüestionari Zamora. Vilanova i la Geltrú 1790. Introducció i transcripció a cura de Joan Orriols i Carbonell. Ajuntament de Vilanova i la Geltrú. 1990
- 2.- El corregiment i partit de Vilafranca del Penedès a l'últim terç del segle XVIII. Respostes al qüestionari de Francisco de Zamora de Manuel Barba i Roca. Notícia de l'autor de les respostes per Antoni Sabaté Mill. Vilafranca del Penedès. Museu de Vilafranca 1991.
- 3.- Una descripción geográfica de Cataluña por José Aparici en el siglo XVII Edició de Salvador Llobet. Revista Hispània (VII) Madrid 1946,

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 4.- FRIGOLA, Vicente. Relación de los pueblos de que consta el Principado de Cataluña. B. Brusi 1824.
- 5.- LABORDE, Alexandre Itinerario descriptivo de las provincias de España. Valencia 1816.
- 6.- IGLÉSIES, Josep Pere Gil S.J. (1551-1622) i la seva geografia de Catalunya seguit de la transcripció del llibre primer de la Historia Cathalana en lo qual se tracta de Història o descripció natural, co és de coses naturals de Cathaluña segons el mss de l'any 1600, inèdit del seminari de Barcelona. B. Quadern de geografia I 1949.
- 7.- YOUNG, Arthur Viatge a Catalunya (1787) Pròleg i traducció de Ramon Boixareu. Edicions Ariel. Esplugues de Llobregat. Barcelona.
- 8.- GIRALT, Emili Notas para la historia de nuestra economia. a Acción del 3/III/1951.
- 9.- GIRALT; Emili El Panadés en 1780. Situación económica de la comarca según el P. Jaime Caresmar. a Acción 25/II i 4/III de 1950.
- 10.- Vilafranca a darrers del segle XVIII a Quaderns d'Acció XXIII. Novembre 1927.
- 11.- Relación individual de los caminos generales y principales que se dirigen de esta ciudad de Barcelona a los reynos de Valencia, Aragón y Fransiya y pueden servir y sirven para la comunicación de las más de las provincias o corregimeintos ynteriores del Principado de Cataluña , y de la necesidad de su firmeza y estabilidad para el beneficio del tráfico y comercio interior. B. 1797 a CABESTANY FORT, Joan F. La red viària catalana wn 1779 a Cuadernos de història econòmica de Cataluña. v. XIX (1978) pp 199-212
- 12.-Itinerario de la mayor parte de los caminos y veredas (1838) BCN.
- 13.- Prontuario de la mayor partes de los caminos y veredas del Principado de Cataluña, con los pueblos y posadas situadas en sus carreteras. Barcelona 1814 ARD B.1814 -12º (6)
- 14.- ARD Guies 1847 (1) 12ºDescripción del Principado de Cataluña (s. XIX)
- 15.- Informe de Manuel Llorca Agulló, corregidor interí i Alcalde Major de Vilafranca (1785) Arxiu General de Simancas. Gracia y Justicia Llg.336.
- 16.- TOWNSEND, J A Journey trough Spain in 1786; with particular attention to the agriculture, manufactures, commerce, population, taxes and revenues of that country Londres 1791 a RIBBANS, Geoffrey W. Catalunya i València vists pels viatges anglesos del s. XVIII Ed. Barcino B. 1993

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

7 - Suport de presentació

Dossier DIN-A-4 de 40 pàgines. Reproducció fotocòpia. És el número 6 d'una col·lecció de 8. Està estructurat en tres grans apartats :

1. Introducció. Fa una descripció valorada de les fonts utilitzades
2. Recull de materials. Reproducció i indexació dels documents . Conté tants apartats com títols ressenyats al punt 6 .Fonts utilitzades. Cada un d'ells
3. Bibliografia.

La documentació citada ha estat reproduïda per fotocòpia, i i amb transcripció del gros del document – els documents arxivístics i bibliogràfics-

7b - Llengua

Textos informatius en català. Documentació en l'original, català i castellà.

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

5.- LABORDE, Alexandre Itinerario descriptivo de las provincias de España. Valencia 1816.

9 - Metodologia

L'autor fa explícit a la Introducció que :

“Aquest és un dossier força diferent a la resta. Si en altres dossiers s'ha treballat geografia l 1949.amb fonts locals, en aquest cas, sense oblidar la perspectiva local o comarcal ens hem centrat en fons generals, i habitualment ja transcrits, però que poden, això si, emprar-se per bona part de les comarques catalanes. Ens trobem, per tant, davant un esforç de recerca i recopilació, i no tant d'una presentació didàctica de les fonts. En aquest sentit hem obviat el incloure els suggeriments didàctics.”

10 - Descripció valorativa del material

El dossier, tal com ha quedat especificat, pretén ser un esforç de recerca i recopilació, sense treballar la part més didàctica. I aquí rau el seu interès : el treball amb fonts primàries del segle XVIII. Interès perquè mostra el camí al professorat que vulgui iniciar-se en la didàctica de fonts primàries : la tipologia de les fonts presentades, que té un doble interès. Per una banda són fonts primàries que han passat a ser bibliogràfiques, per tant, d'accés relativament fàcil ; per l'altra la possibilitat de poder treballar la Història local.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

11 - Espai de treball

La iniciativa d'elaborar activitats i portar-les a terme s'ha deixat al professorat interessat pel tema.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

AMAT I DE SANTJUST Excursions per Catalunya s. XVIII BC Ms nº 402

AYMERICH, Mateu Historia geográfica y natural de Catalunya. Transcripció per Josep Iglésies Quaderns de Geografia II 1949
BPE 96.733

BARBA i ROCA, Manuel El corregiment i partit de Vilafranca del Penedès a l'últim terç del segle XVII. Respostes al qüestionari de Francisco de Zamora , Museu de Vilafranca, 1991

BERTRAN i SOLER, Tomàs Vilafranca del Penedès a Itinerario descriptivo de Cataluña, Barcelona 1847 pp. 145-148, 201-203

CABESTANY FORT, Joan F. La red viària catalana wn 1779 a Cuadernos de història econòmica de Cataluña. v. XIX (1978) pp 199-212

CARBONELL i VIRELLA, Vicenç La marineria Vilanovina en el s. XVIII a Museu de Vilafranca 1974 37 pàg.

La pagesia Vilanovina dels segles XVI al XVIII Butlletí de la Biblioteca-Museu Balaguer 1980 pàg 41-54

El Cadastre de Vilanova i la Geltrú de l'any 1739 a Actes de la XIX assemblea Intercomarcal d'estudiosos. Vilanova i la Geltrú, 1983. Centre d'Estudis de la Biblioteca Museu-Balaguer pàg 81-87

Comú de particulars. Resposta de la Poble de Segur al qüestionari de Francisco de Zamora 1790 La Poble de Segur 1970

(CONDIS) Topografia mèdica de Vilafranca del Penedès. Vilafranca, 1899 manuscrit inèdit de 238 fulls, dipositat a la Real Acadèmia de Medicina de Barcelona

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

CORBERA, Esteban de Catalunya Il.lustrada. Nàpols 1678 ARD T-22-fol

El corregiment i partit de Vilafranca del Penedès a l'últim terç del segle XVIII. Respostes al qüestionari de Francisco de Zamora de Manuel Barba i Roca. Notícia de l'autor de les respostes per Antoni Sabaté Mill. Vilafranca del Penedès. Museu de Vilafranca 1991.

COSTA i VIA, Montserrat Sant Sadurní d'Anoia mitjançant un cadastre de l'Antic Règim a Actes del Ier Congrés d'Història Moderna de Catalunya vol I Barcelona 1984 (Crec que hi ha una publicació de la seva tesi)

DILLON, John Talbot Travels Through Spain with a view to illustrate the Natural History and Phisical Geography Dublin 1781 ARD T-88-40

DOMÍNGUEZ ORTÍZ, Antonio Viatjant per la catalunya del segle XVI L'Avenç nº 39 Juny 1981

ESPINALT, Bernat Atlante español o descripción general geográfica, cronológica e histórica de España por reinos y provincias, de sus ciudades, villas y lugares más famosos 13 vols Madrid 1786-1789) ARD A. 91 12º 17

FARGÜELL i CANADELL, R Un qüestionari de Zamora (1789). Introducció i transcripció a cura de Rose Serra i Coma i Llorenç Ferrer i Alòs Estudis d'Història Agrària nº 5 Ed. Curial B. 1985 pp. 159-201

FARINELLI, Arturo Viajes por España y Portugal desde la Edad Media hasta el siglo XIX Madrid 1920 ARD A-01-8º 100

FISCHER, Frederic Augustus Travels in Spain in 1797 and 1798 London Longman 1802 ARD T-214-8º

FRIGOLA, Relación de los pueblos de que consta el Principado de Cataluña Barcelona 1824 ARD B-1824 -4º (1)

GARCIA MERCADAL, J. Viajes de extranjeros por España y Portugal Madrid Ed. Aguilar 1962

GIRALT i RAVENTÓS, E La viticultura i el comercio catalán en el siglo XVIII a Estudios de Història Moderna Barcelona 1952

Evolució de l'agricultura al Penedès. Del cadastre de 1717 a l'època actual a Actes i Comunicacions de la 1ª Asamblea Intercomarcal d'Estudiosos del Penedès i la Conca d'Odena Martorell 1952

GOMEZ DE LA SERNA, Gaspar Los viajeros de la ilustración Alianza Ed. M. 1974

PENEDÈS (GRAN) **Arxiu Virtual Gran Penedès**

GOU i VERNET, Assumpta Aportació documental a la història marítima de Vilanova segle XVIII a Actes de la XIX Assemblea Intercomarcal d'estudiosos. Vilanova i la Geltrú 1983 pàg 147-167

IGLESIES, Josep Pere Gil S.I. (1551-1662) i la seva geografia de Catalunya, seguit de la transcripció del llibre primer de la historia Cathalana en lo qual se tracta de historia o descripció natural ço és de coses naturals de Cathalunya, segons del manuscrit de l'any 1600, inèdit, del Seminari de Barcelona. Barcelona Quaderns de Geografia I 1949 B.P.E: 117.772

Ms original nº 235 de la mateixa biblioteca.

Itinerario de la mayor parte de los caminos y veredas de las cuatro provincias de Barcelona, Tarragona, Lérida y Gerona, con los pueblos y posadas situados en sus carreras y las horas que a paso de tropas distan unos de otros
Barcelona M. Texero 1838 ARD Fuies B 1838 12º 1

LABORDE, Alexandre de Voyage pintoresque et històrique de l'Espagne par...et una société de gens de lletres et artistes de Madrid. BPE Res. 946.71 Lab

Itinerario descriptivo de las provincias de España València 1816

LLOBET REVERTER, Salvador Una descripció geogràfica de Cataluña por José Aparici en el siglo XVIII a Hispania VI (1946) 632-669

MADOZ, Pasqual Vilafranca del Penedès a Diccionario geogràfico-estadístico-històrico- de España y sus provincias de Ultramar Madrid 1850 vol XVI pp 132-134

MARTÍNEZ i RODRIGUEZ, Miquel Angel Evolució demogràfica de Sitges (1674-1810) a Miscel.lània Penedesenca VII IEP 1984 pàg 179-198

La población de Vilanova en el siglo XVIII a Pedralbes. U.B. nº 2 1982 287-292

L'estructura sòcio professional a Vilanova i la Geltrú (segle XVIII) Butlletí de la Biblioteca-Museu Balaguer 1983-85 pàg 141 i ss.

La participació de Vilanova en el comerç americà i gallec del set-cents. La Nostra Mar . Publicació del Museu del Mar de vilanova i la Geltrú 1985 pàg 50- 52

MARTORELL i PANYELLAS, A El penedès. Notes crítiques sobre les vicissituds de la Agricultura, Indústria y Comers durant el segle XIX. Ed. Centre catalanista. Vilafranca del Penedès Ed. Centre Catalanista. Vilafranca del Pnedès 1902

MASACHS, Josep Mª El penedès en el segle XVIII a Olerdulae nº 13 Vilafranca del Penedès 1981

MASSANELL i ESCLASSANS, Antoni La població Vilafranquina al segle XVIII Museu de Vilafranca 1977

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

MERCADER i RIBA, Joan Los coimienzos de la Planta corregimental en las comarcas del Penedès i Conca d'Odena a a Actes i Comunicacions de la 1ª Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos del Penedès i la Conca d'Odena Martorell 1952

MONTSERRAT i ROBERT, Mª Josep Estudi econòmic de Sitges durant el Segle XVIII a Col·lecció Estudis del GES n° 13 1985

Prontuario de la mayor partes de los caminos y veredas del Principado de Cataluña, con los pueblos y posadas situadas en sus carreteras. Barcelona 1814 ARD B.1814 - 12º (6)

PUIG i ROVIRA, Francesc Xavier Vilafranca i Vilanova. Breu Assaig sobre dues evolucions convergents Barcelona, 1976

Resposta del Corregimiento de talarn al Qüestionari de Francisco de Zamora (1789) Ed. Virgili Pagès. Lleida 1989

Resposta de Francesc Papiol al qüestionari Zamora. Vilanova i la Geltrú 1790. Introducció i transcripció a cura de Joan Orriols i Carbonell. Ajuntament de Vilanova i la Geltrú. 1990

RIBBANS, Geoffrey W. Catalunya i València vists pels viatges anglesos del s. XVIII Ed. Barcino B. 1993

SOLÉ i BORDES, Joan Vilafranca 1766 i Vilafranca 1833 a Olerdulae n° 12 Vilafranca 1981

TAVERNER ARDENA, Miquel Guia de los caminos más principales, así carreteras como desfilados de la provincia de Cataluña S. XVIII 234 fol. BN ms. 6332

THICKNESSE, Philip A Year's Journey Through France and part of SpainT 784-785 -8º

VILAR, Pierre Els Barba, una família il·lustrada de Vilafranca del Penedès a Assaigs sobre la Catalunya del s. XVIII. Curial Barcelona 1979

VILLANUEVA, Jaume Viage literario a las iglesias de España Madrid Imprenta Real 1803-1852 ARD 26 12º 2

VIRELLA i BLODA, Albert Notícies del Penedès al segle XVIII a Olerdulae n° 8 Vilafranca del Penedès 1979

De quan Vilanova i La Geltrú era un empori del vi a Miscel·lània Penedesenca I IEP 1978 Pàg 205-240

El moviment mercantil a les darreries del segle XVIII. Aiguardents vins i indianes I IEP 1978 Pàgs 205-240

Del temps heroic en què el Penedès s'obrí al comerç amb Amèrica a Miscel·lània Penedesenca VII IEP 1984 Pàgs 265 i ss.

PENEDÈS (GRAN) **Arxiu Virtual Gran Penedès**

WINBURNE, Henry S. Viaje por Cataluña en 1775 (Trad. Paz Fabra) Barcelona José Porter 1946 ARD Des. Fol 7 Travels Through Spain in the years 1775 and 1776 ARD T-26-4º

WINDBURNE, Henry Pintoresque tour Through Spain London 1823 ARD. T-4-g-fol

YOUNG, Arthur Viatge a Catalunya (1787) Barcelona Ed. Aries (1970)

ZALVIDE, Manuel de Reglamento de navegación, pesca, carga y descarga, y gobierno político y económico de los matriculados de este partido de Villanueva de Cubellas 1733 Segona edició Vilanova i la Geltrú 1952 Joan Rius i Vila editor 56 pàg.

ZAMORA, Francisco de Diario de los viajes hechos en Cataluña a cura de Ramon Boixareu (Només si parla del Penedès) Barcelona Ed. Curial 1973. Biblioteca Nacional, Madrid Ms. 18.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

Aquest dossier forma part de l'estudi i creació de materials didàctics en el marc d'una Llicència d'Estudis concedida pel Departament d'ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

VIDAL i PLA, JORDI.

Recerca didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya. Llicència d'estudis retribuïda curs 92-23. EATP Tècniques d'arxiu IB Eugeni d'Ors de Vilafranca del Penedès. Inèdita. Biblioteca Departament d'Ensenyament.

- 1.L'arribada de la democràcia. De la marxa de la llibertat al triomf socialista.
2. Les hores negres. Repressió, resistència i redreç. (1939-1975)
3. República, guerra i revolució (1930-1939)
- 4.El catalanisme polític en una societat agrària (1890-1930)
- 5.La crisi social agrària de Catalunya. El conflicte rabassaire
- 6.El Penedès i el redreç econòmic català del s. XVIII segons les notícies de viatgers, geògrafs i historiadors.
- 7.La violència quotidiana. Delictes i delinqüents al camp català (s. XVI i XVII)
- 8.La resistència a la Monarquia Hispànica. Bandolerisme i guerra als segles XVI i XVII.

PENEDÈS (GRAN)
Arxiu Virtual Gran Penedès

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament

Els gremis a la Segarra (segle XVIII)
La Universitat de Cervera 1714-1842
L'Arxiu Municipal. Activitats didàctiques : El Decret de Nova Planta

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Cervera ACC
Arxiu Històric Comarcal de Cervera ACC
Arxiu Municipal de la Seu d'Urgell AMSU

PENEDÈS (GRAN) **Arxiu Virtual Gran Penedès**

1 - Títol

Recerca i didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya.
Dossier 7 La violència quotidiana. Delictes i delinqüents en el camp català. (s. XVI - XVII)

2 - Autoria

Jordi VIDAL i PLA, IES MENÉNDEZ I PELAYO de Vilafranca del Penedès

3 - Arxiu d'origen

Arxiu Històric Comarcal de Vilafranca del Penedès
Capítol de la Seu de Barcelona
Arxiu Biblioteca-Museu Balaguer de Vilanova i la Geltrú – actualment Arxiu Comarcal de Vilanova i la Geltrú

Arxiu Bibliogràfic Regull
Arxiu Fotogràfic de Vilafranca
Arxiu Històric de Sitges / Grup d'estudis sitgetans
Institut d'Estudis Penedesencs . Museu del Vi de Vilafranca

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. Batxillerat

5 - Continguts

La violència quotidiana. Delictes i delinqüents en el camp català. (s. XVI-XVII)

6 - Fonts utilitzades

Fons judicial de l'AHCVP. Sèries : llibres de Cort i Processos
Fons Municipal de Vilanova i Sitges. Seccions Cort del Batlle
Arxiu del senyor jurisdiccional

1.- AHCVP judicial. Processos xvii 27/43 1.- Testimoni de Simeó Santacana,

Fons judicial de l'AHCVP. Sèries : llibres de Cort i Processos
Fons Municipal de Vilanova i Sitges. Seccions Cort del Batlle
Arxiu del senyor jurisdiccional

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 1.- AHCVP judicial. Processos xvii 27/43 1.- Testimoni de Simeó Santacana, pagès de 60 anys de sant marti sarroca sobre l'arrencament d'unes fites. (30/III/1619)
- 2.- AHCVP Judicial. Processos XVII 17/46 Testimoni d'Antoni Argenter, pastor de clariana, terme de castellet, denunciant una agressió feta per un altre pastor per un conflicte entre els respectius remats. (11/IX/1611)
- 3.- AHCVP Judicial. Processos XVII 19 bis/14. Denúncia d'un robatori de gallines feta per Margarida Calaffa, de 60 anys, veïna de Vilafranca, vídua de Joan Calaf pagès de la llacuna.(16/VII/1613)
- 4.- AHCVP Judicial. Processos XVII 20/39. Testimoni de Sebastià Vilar, negociant de Vilafranca, de 84 anys, sobre unes males paraules tingudes entre dos vilatans. (13/IX/1614)
- 5a.- AHCVP Judicial. Processos XVII 37/29. Denúncia de francesc calders, matalasser de vilafranca,de 42 anys, per haver-se trobat un anonim amenassador penjat de la porta se la seva casa. (18/III/1624)
- 5b.- AHCVP Judicial. Processos . XVII 37/29. Reproducció del cartell
- 6.- AHCVP Judicial. Processos. XVII 17/56. Denúncia de Francesc Andreu, taller del piló de l'ovella de Vilafranca, de 30 anys, per haver estat tractat de cornut. (24/II/1612).
- 7.- AHCVP Judicial. Processos. XVII 44/26. Denúncia de de Josep Bernis, mestre de cases de vilafranca, de 34 anys per haver rebut una punyalada del fill de la seva sogra (9/XI/1629)
- 8.- AHCVP Judicial. Processos . XVII 72/sn. Denúncia de Paula Milana, donzella, de 30 anys, contra un home que la deixà emabarassada amb promeses incomplertes de casament. (21/VIII/1650)
- 9.- AHCVP Judicial. Processos XVII 9/39. Testimoni de Francina Catllar, dona de Joan Catllar, pagès de Vilafranca, de 30 anys, sobre l'abús que es feu a una donzella. (25/v/1607).
- 10.- AHCVP Judicial. Processos. XVII 25/20. Testimoni de Vicens Colldesaça, de vint anys, de Vilafranca sobre el bes donat a una noia en la església de Vilafranca. (13/IV/1617).
- 11.- AHCVP Judicial. Processos XVII 50/43. Testimoni de Josep Mestres, pagès de Vilafranca, de divuit anys, sobre unes amenaces al batlle.(11/II/1634)
- 12.- AHCVP Judicial. Processos. XVII 60/8. Denúncia pel tir de pedrenyal fet per Antoni Calvet, blanquer de la vila.
- 13.- AHCVP Judicial. Processos. XVII 54/27. Testimoni de Pau Mascaró, apotecari de Vilafranca, de 36 anys, sobre una baralla amb pedrenyals. (11/V/1636).
- 14.- AHCVP Judicial. Processos XVII 20/24. Denuncia de Miquel Pau Pla, notari de Vilafranca de 30 anys, d'un atac amb tirs de pedrenyals. (8/VIII/1614).

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

7 - Suport de presentació

Dossier DIN-A-4 de 28 pàgines. Reproducció fotocòpia. És el número 7 d'una col·lecció de 8. Està estructurat en quatre grans apartats :

1. Introducció. Fa una descripció valorada de les fonts utilitzades
2. Aporta informació sobre l'accessibilitat i dificultats pel treball de les fonts
3. Recull de materials. Conté tants apartats com títols ressenyats al punt 6. Fonts Utilitzades. Cada un dels temes inclou reproducció i indexació dels documents i suggeriments didàctics.
4. Bibliografia.

La documentació citada ha estat reproduïda per fotocòpia, i es presenta amb una introducció inicial resumida i amb transcripció del gros del document. En negreta els mots que poden presentar dificultats lèxiques. Inclou glossari al final de la presentació del material.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català. Documentació en l'original, català.

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

- .-Comprendre els conflictes més habituals entre els components de les comunitats pageses
- .- Analitzar els successius conflictes presentats.
- .- Entendre el paper de les armes de foc en la resolució d'aquests conflictes.
- .- Analitzar amb cura els detalls de la vida quotidiana (la feina al camp, els actes religiosos, els jocs, els balls)
- .- Realitzar resums, vídeos, còmic, representacions teatrals o redaccions a partir dels exemples presentats. Sempre s'haurien d'ampliar amb la totalitat del procés.
- .- Dissenyar els elements del poder d'aquesta societat.
- .- Comprendre com la violència es generalitza a tots els nivells socials
- .- Entendre el important què és el prestigi social en una societat com la presentada ("jueu", "cornut").

10 - Descripció valorativa del material

El dossier proposa un tema clàssic d' història social com és la conflictivitat a les comunitats. Clàssic i atemporal, donat que les situacions, amb canvis de forma es reproduïxen en tots els grups humans. Tot i que per l'alumnat li pot resultar llunyana, pel fet de no haver-la viscut, la presentació de fonts primàries esdevé interessantíssima pels aspectes socio-emocionals que poden desvetllar en l'alumnat.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

11 - Espai de treball

Dóna molta llibertat tan a l'ensenyant a l'hora de presentar propostes, com a l'alumnat : des del treball a l'aula amb fonts seleccionades i reproduïdes per fotocòpia – el dossier original – ; al treball d'investigació i recerca als diversos arxius proposats.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA.

ALMAZAN, Ismael. Delito, justicia y sociedad en Terrassa durante la segunda mitad del siglo XVI. Tesi de Llicenciatura inèdita U.B. 1986.

GRAS I CASANOVAS, Mercè Els processos criminals de les baronies de la Pia Almoïna al segle XVII. a pedralbes Revista d'Història Moderna nº 8 B. 1989

GRAU I CORBATERA, Joan Criminalitat i delinqüència durant el segle XVII a negociant de Vilafranca, de 84 anys, sobre unes males paraules tingudes entre Osona. La violència generalitzada. A Actes del I congrès d'Història Moderna vol 2 dos vilatans. (13/IX/1614) pp 589-588

LLORENTE, Isabel i d'altres La dona al Penedès durant el segle XVII Vilafranca del Penedès 1987 (Inèdit premi Duran i Sanpere 1987)(I.B. Eugeni d'Ors de SERRA, Eva La violència sobre la dona en la societat rural catalana del segle XVII. a Encontre de treball sobre la història de les dones a UAB. 1983.

VIDAL PLA, Jordi La conflictivitat social a Vilafranca del Penedès (1630-1640) Inèdit presentat al II Congrés d'Història Agrària. B. 1986.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

Aquest dossier forma part de l'estudi i creació de materials didàctics en el marc d'una Llicència d'Estudis concedida pel Departament d'ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

VIDAL I PLA, JORDI.

Recerca didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya. Llicència d'estudis retribuïda curs 92-23. EATP Tècniques d'arxiu IB Eugeni d'Ors de Vilafranca del Penedès. Inèdita. Biblioteca Departament d'Ensenyament.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 1.L'arribada de la democràcia. De la marxa de la llibertat al triomf socialista.
2. Les hores negres. Repressió, resistència i redreç. (1939-1975)
3. República, guerra i revolució (1930-1939)
- 4.El catalanisme polític en una societat agrària (1890-1930)
- 5.La crisi social agrària de Catalunya. El conflicte rabassaire
- 6.El Penedès i el redreç econòmic català del s. XVIII segons les notícies de viatgers, geògrafs i historiadors.
- 7.La violència quotidiana. Delictes i delinqüents al camp català (s. XVI i XVII)
- 8.La resistència a la Monarquia Hispànica. Bandolerisme i guerra als segles XVI i XVII.

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Descobrim l'Arxiu Municipal de Lleida. 3. Temes per a la recerca. 3.2 L'administració de justícia al segle XVII

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Municipal de Lleida AML

PENEDÈS (GRAN) **Arxiu Virtual Gran Penedès**

1 - Títol

Recerca i didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya. Dossier 8 La resistència a la monarquia hispànica. Bandolerisme i guerra als segles XVI-XVII

2 - Autoria

Jordi VIDAL i PLA, IES EUGENI D'ORS de Vilafranca del Penedès

3 - Arxiu d'origen

Arxiu Històric Comarcal de Vilafranca del Penedès
Arxiu Històric de Sitges / Grup d'estudis sitgetans
Arxiu Bibliogràfic Regull
Arxiu fotogràfic de Vilafranca
Arxiu Biblioteca-Museu Balaguer de Vilanova i la Geltrú – actualment Arxiu Comarcal de Vilanova i la Geltrú
Arxiu Històric de Sitges / Grup d'estudis sitgetans
Institut d'Estudis Penedesencs . Museu del Vi de Vilafranca .

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. Batxillerat

5 - Continguts

El bandolerisme

6 - Fonts utilitzades

Fons judicial de l'AHCVP. Sèries : llibres de Cort i Processos. Llibre Verd . Actes del Consell.

Fons municipal Arxiu Municipal de Sitges . Llibres de Consell Municipal

1.- AHCVP. Judicial. Llibre de la Cort del Batlle. 1606 (Cito per Emili Giralt v. Bibliografia). Crida del batlle de Vilafranca prohibint l'ús d'armes (31/III/1608)

2.-AHCVP. Judicial. Llibre de la Cort del Batlle. 1609 (Cito per Emili Giralt) prohibició del batlle de Vilafranca d'anar per la nit sense llum. (1609)

3.- AHCVP. Judicial. Processos (Cito per Emili Giralt) Testimonis de bandolerisme comarcal extret dels processos de la cort del batlle.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

- 4.-AHCVP. Judicial. P. XVII 14/37 Testimonis sobre el possible segrest d'un home. (25/vi/1609) (Pere Bolet, artesà tèxtil de Vilafranca)
- 5.- AHCVP. Judicial. P. XVII 5/36. Denuncia i testimonis sobre l'acció de bandolerisme (16/II/1605).
- 6.- AHCVP. Judicial. P. XVII 18/37. Denuncia i testimonis sobre accions de bandolers.(5/X/1613)
- 7.- AHCVP. Judicial. P. XVII 20/38. Denuncia sobre actuacions de bandolers (1615)
- 8.-AHCVP. Judicial. P. XVII50/21. Denuncia d'un motí dels soldats a Vilafranca.(29/X/1633)
- 9.- AHCVP. Judicial. P. XVII 50/32. Testimoni del sots-batlle de Vilafranca, Raimon Castellví, sobre la resistència al allotjament de soldats.(1/III/1633)
- 10.- AHCVP. Judicial. P. XVII 22/41. Denúncia sobre l'agressió d'un soldat a Vilobí del Penedès. (1616)
- 11.- AHCVP. Judicial. P. XVII 55/31 Testimoni de Gaspar Palau, burgès de Vilafranca, de 44 anys sobre un avalot contra el batlle i jurats de Vilafranca per problemes d'allotjaments. (22/XII/1637).
- 12.- AHCVP. Judicial. P. XVII 68/7. Diferents testimonis de la estada dels soldats francesos a Vilobí i Sant Martí Sarroca (1646)
- 13.- AHCVP. Judicial. P. XVII 79/1, 74/6bis, 93/31 Fragments de processos de la Cort del Batlle.
- 14.- AHCVP. Judicial. P. XVII 116/6.Denuncia i testimonis d'un avalot contra els jurats degut al servei de bagatges(16/VII/1695).
- 15.- AH de Sitges, Municipal, Consell General 1676. Acte de la Sessió del Consell Municipal de Sitges (8/VII/1673)
- 16.- Llibre Verd de Vilafranca. pp.702 (Veure Bibliografia)
- 17.- Llibre Verd de Vilafranca pp. 793, 794 (Veure Vilafranca)

7 - Suport de presentació

Dossier DIN-A-4 de 36 pàgines. Reproducció fotocòpia. És el número 8 d'una col·lecció de 8.

Està estructurat en quatre grans apartats :

1. Introducció. Fa una descripció valorada de les fonts utilitzades
2. Aporta informació sobre l'accessibilitat i dificultats pel treball de les fonts
3. Recull de materials. Conté tants apartats com títols ressenyats al punt 6.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

Fonts Utilitzades. Cada un dels temes inclou reproducció i indexació dels documents i suggeriments didàctics.

4. Bibliografia.

La documentació citada ha estat reproduïda per fotocòpia i es presenta amb transcripció del gros del document i en alguns casos amb una introducció inicial resumida. En negreta els mots que poden presentar dificultats lèxiques. Inclou glossari al final de la presentació del material.

Inclou textos informatius i instructius, o de formulació d'activitats, adreçats al professorat i a l'alumnat.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català. Documentació en l'original, català.

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

Suggeriments didàctics

- .- Comprendre els conflictes més habituals entre els vilatans o pagesos i els bandolers o soldats.
- .- Analitzar els successius conflictes presentats.
- .- Entendre la importància de les armes de foc per la defensa de la població civil.
- .- Preguntar-se i reflexionar sobre el concepte de la violència i sobre el pretès monopoli estatal.
- .- Organitzar alguna festa popular a partir d'alguns d'aquests fets. (Reflexionar sobre algun ball)
- .- Realitzar resums, vídeos, còmics, representacions teatrals o redaccions a partir dels exemples presentats.

10 - Descripció valorativa del material

El dossier és el darrer de la sèrie i treballa l'edat moderna a partir de l'especificitat de la comarca del Penedès. Com els altres anteriors és un material molt interessant pel coneixement del passat a la comarca i com a peça important en el gran trencaclosques de la història de Catalunya.

PENEDÈS (GRAN) **Arxiu Virtual Gran Penedès**

11 - Espai de treball

Dóna molta llibertat tan a l'ensenyant a l'hora de presentar propostes, com a l'alumnat : des del treball a l'aula amb fonts seleccionades i reproduïdes per fotocòpia – el dossier original – ; al treball d'investigació i recerca als diversos arxius proposats.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

ALCOBERRO i PERICAI, Agustí Pirates i Bandolers als segles XVI i XVII. Ed Barcanova Biblioteca bàsica d'Història de Catalunya. B.1991.

BESORA I SUGRAÑES, Teresa Un privilegio de Felipe III a Cubellas, Villanueva i la Geltrú a Butlletí de la Biblioteca-Museu Balaguer. 1954 pàg 149-184.

CARBONELL i VIRELLA, Vicenç Programes de festa major d'Olivella, 1972. La rodalia d'Olivella en el segle XVII, 1974.

El capbreu d'Olivella de l'any 1681,1980. Darreres dades sobre el segle XVI, 1986. El tall dels soldats de 1595

Olivella en el transcurs dels segles XIV-XVI a Miscel.lània Penedesenca II IEP 1979 pàg. 53 i ss.

GIRALT I RAVENTOS, Emili El bandolerisme al Penedès durant el segle XVII Vilafranca del Penedès 1945 (Inèdit. Museu de Vilafranca del Penedès).

MASSANELL i ESCALSSANS, La població Vilafranquina a la segona meitat del s. XVII Museu de Vilafranca 1976.

Retalls per a una història vilafranquina (segles XVI i XVII) a Miscel.lània Penedesenca 1979 II IEP Vilafranca 1980.

MUNTANER I PASCUAL, Ignasi Sitges i els conflictes catalans dels segles XVII i XVIII Col·lecció Estudis del GES núm 3 1978.

SALES, Núria. Els segles de la decadència. Segles XVI-XVIII a Història de Catalunya vol IV ed. 62 B. 1989.

VALLÈS CUEVAS, J; VIDAL i PLA, J.;COLL i FONT, Mª Carme; BOSCH i CASADEVALL, Josep M^a. El Llibre Verd de Vilafranca. 2 vol. Fundació Noguera. B. 1992.

VIDAL i PLA, Jordi La comunitat vilatana davant l'exèrcit al segle XVII: Vilafranca i el Penedès. L'Avenç nº 115 B. Maig 1988.

VIDAL PLA, Jordi En temps dels Àustries (segles XVI i XVII) Biblioteca bàsica d'Història de Catalunya. B. 1992.

VIDAL PLA, Jordi; MUÑOZ PRADAS, Francesc Una aportació a la història agrària del Penedès: Les anyades de Sant Quintí de Mediona (1598-1606) a Miscel.lània Penedesenca 1980 III IEP Vilafranca del Penedès 1981, 1982.

PENEDÈS (GRAN)

Arxiu Virtual Gran Penedès

13 - Disponibilitat d'altres recursos

Aquest dossier forma part de l'estudi i creació de materials didàctics per la història local en el marc d'una Llicència d'Estudis concedida pel Departament d'ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

VIDAL i PLA, JORDI. Recerca didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya. Llicència d'estudis retribuïda Inèdita. Biblioteca Departament d'Ensenyament.

- 1.L'arribada de la democràcia. De la marxa de la llibertat al triomf socialista.
2. Les hores negres. Repressió, resistència i redreç. (1939-1975)
- 5.La crisi social agrària de Catalunya. El conflicte rabassaire
- 6.El Penedès i el redreç econòmic català del s. XVIII segons les notícies de viatgers, geògrafs i historiadors.
- 7.La violència quotidiana. Delictes i delinqüents al camp català (s. XVI i XVII)
- 8.La resistència a la Monarquia Hispànica. Bandolerisme i guerra als segles XVI i XVII.

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Treballs d'història. 2. Ordres i cartes s. XVII
Descobrim l'Arxiu. Temes per a la recerca. 3.2 l'administració de justícia al segle XVII;
3.3 La vida quotidiana a Lleida del segle XVII.

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Banyoles AHB
Arxiu Municipal de Lleida AML

PLA DE L'ESTANY

Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

1 - Títol

A propòsit d'Ausiàs March, un vol d'ocell sobre l'edat mitjana

2 - Autoria

Josep Lluís DíEZ, Dolors TERRADES, Montse ANDREU, Toni LIANES,
Mercè MOLA. Coordinats per Lluïsa GERONÈS, IES Josep BRUGULAT de Banyoles

Col·laboracions de :
Xicu CABANYES, escultor
Hilari RAGUER, historiador.
Josep GRABULEDA, Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Banyoles com a col·laborador del projecte de
l'Institut Josep BRUGULAT, 1997-98

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. ESO/Batxillerat Humanístic

5 - Continguts

1. Ausiàs March
2. Selecció de poemes.
3. Radiografia de l'Edat Mitjana – ciència, història, música, art, simbologia medieval –
4. Els temes de la poesia d'Ausiàs March : l'amor, la mort, el sentit de la vida
5. Visita a
 - 5.1 l'Arxiu Municipal de Banyoles : estudi de manuscrits medievals
 - 5.2 Girona : barri vell; Museu d'Art ; monestir de Sant Daniel
 - 5.3 Montserrat : manuscrits medievals; l'amor, la mort i el sentit de la vida .
6. L'amor, la mort i el sentit de la vida des del meu punt de vista

6 - Fonts utilitzades

No estan especificats els material.

7 - Suport de presentació

Full guió de l'activitat

PLA DE L'ESTANY

Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

7b – Llengua

Textos informatius i instructius en català

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

Per l'elaboració del treball, hi ha diverses activitats : des del treball personal de recerca i anàlisi, un cicle de conferències i tres visites.

1. Tres conferències a l'entorn del tema : l'amor la mort i el sentit de la vida : -
Albert Bayot – psciopedagog de l'IES Josep Brugulat , Xicu Cabanyes – escultor-
Hilari Raguer, monjo de Montserrat i historiador.
2. Visita a l'Arxiu Municipal de Banyoles. Conferència a càrrec de l'arxiver, Josep
Grabuleda sobre la importància dels manuscrits medievals.
3. Visita a Girona
 - 3.1 : observació del barri vell, tot refent la història medieval.
 - 3.2 Visita al Museu d'Art
 - 3.3 Visita al monestir de St. Daniel : arxiu i manuscrits de la ciutat de Girona;
visita al claustre del segles XII-XIII
4. Visita a Montserrat
 - 4.1 Manuscrits medievals de la biblioteca
 - 4.2 Conferència
 - 4.3 Exposició a càrrec de M. Mercè Mola sobre el món religiós de l'Edat Mitjana.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'un guió de treball per elaborar un treball en grups en l'assignatura de Literatura Catalana de 1er de Batxillerat Humanístic, sota el nom de "A propòsit d'Ausiàs March, un vol d'ocell sobre l'Edat Mitjana".

La recerca d'informació per l'elaboració del redactat està basada en les sortides i conferències a l'entorn del tema.

També s'inclou un apartat de reflexió personal de l'alumnat i de recerca més lliure expressats en els punts 2. – selecció de poemes: comentari personal de cada un dels integrants del grup i 6. – L'amor, la mort i el sentit de la vida des del meu punt de vista (treball individual de cada alumne/a).

És una activitat integradora que valora el paper de l'Arxiu i una bona proposta des d'un altre àmbit – la literatura catalana – per iniciar a l'alumnat en el treball de recerca i la utilització de l'Arxiu.

PLA DE L'ESTANY

Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

11 - Espai de treball

L'activitat prevista per dur a terme el treball comporta diversos espais; l'aula com a presentació de l'activitat; l'Arxiu en l'apartat de visita i conferència del Director i diversos espais : Girona i Montserrat.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

No ho especifica.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

GRABULEDA i SITJÀ, Josep
Treballs d' història. Proposta de documentació per a realitzar treballs de recerca de secundària
Visita a l'Arxiu. Mostra de documents. XVI i XIX.

GERONÈS, Lluïsa (coord.)
GRABULEDA i SITJÀ, Josep
A propòsit d'Ausiàs March, un vol d'ocell sobre l'Edat Mitjana

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament

Evolució de la lletra als documents
Com feien la lletra
Documents que fan història I. Dossier medieval

15b - Ubicació dels materials

AGA Arxiu Històric General d'Aran
ACMO Arxiu Històric Comarcal de Montblanc
ACTR Arxiu Històric Comarcal de Terrassa

PLA DE L'ESTANY

Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

1 - Títol

Treballs d'història.

Proposta de documentació per a realitzar treballs de recerca de secundària

2 - Autoria

Josep GRABULEDA i SITJÀ, Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

3 - Arxiu d'origen

Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. Batxillerat

5 - Continguts

1. Les finances municipals i els impostos. Les càrregues fiscals.
2. Els problemes del segle XVIII
3. El paper de la beneficència a l'antic Règim i a la societat capitalista
4. Demografia
5. L'economia quotidiana : costos, sous, preus.
6. La lluita contra el feudalisme. Els enfrontaments entre el Monestir i la Universitat
7. L'intervencionisme de l'antic Règim en les qüestions bàsiques del menjar de la població.
8. Els gremis a l'Antic Règim
9. El paper del senyor feudal en les insaculacions
10. La Guerra Gran o del francès
11. La milícia popular oposada a la Guàrdia Civil
12. Les quintes i la seva problemàtica : edats, composició física; problemàtica social : qui se'n lliurava, càrrega sobre les famílies, desertors.
13. Contribucions Industrials i Territorials
14. La Guerra civil contra els absolutistes : 1833-1840
15. Associacionisme als segles XIX i XX

PLA DE L'ESTANY

Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

6 - Fonts utilitzades

1. Comptes municipals. Un d'any de guerra, un de pau. 1711 o 1814 i un de següent a aquests anys.
2. Ordres i Cartes del segle XVIII
3. Llibres d'Almoina. Junta de Beneficència 1862. Correspondència
4. -----
5. -----
6. Correspondència. Plets. Jurisdiccions. Monestir-Universitat
7. Contractes d'arrendament de béns propis – vi, pesos i mesures, carnisseria, etc. – Finances municipals.
8. Gremis : comptes, correspondència.
9. Insaculacions
10. Guerra del Francès : correspondència, fortificacions, contribucions.
11. Milícia Nacional : llistes, correspondència, impostos.
12. Lligalls quintes de diversos anys. Butlletí provincial. Correspondència
13. -----
14. -----
15. Estatuts d'Associacions del segle XIX i XX

7 - Suport de presentació

Recull DIN A 4 de dues pàgines.

Està estructurat en 15 apartats. Cada apartat consta d' objectius, proposta de treball i cita de les fonts.

Text instructiu o de formulació d'activitats.

La documentació presentada és citada.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català

Documentació en l'original, català.

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

PLA DE L'ESTANY

Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

9 - Metodologia

1. Comparar comptes municipals
2. Sistematitzar els problemes del segle XVIII
3. Entendre la beneficència
4. -----
5. Comparació de preus i sous.
6. Analitzar la lluita contra el feudalisme
7. Entendre el paper de les finances municipals
8. -----
9. Entendre el paper del senyor feudal
10. -----
11. Fer veure la milícia popular
12. Treballar la problemàtica social generada al voltant de les quintes
13. -----
14. -----
15. Estudiar de quin signe – político-social – eren i les seves actuacions

10 - Descripció valorativa del material

És tracta d'un llistat de temes i documentació per tal de facilitar la tria de temes i accés a la documentació per la realització de treballs de recerca al batxillerat.

11 - Espai de treball

El treball es podria portar a terme a l'Arxiu de manera completa. Donades les característiques d'infraestructura, es fa difícil i, a banda la fase de consulta de documents, podria continuar-se a l'aula

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

La biblioteca de l'Arxiu
Annex :
Quadre d'equivalències de mesures i monedes
Esquema de classificació documental d'un arxiu d'una empresa privada

PLA DE L'ESTANY
Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

13 - Disponibilitat d'altres recursos

GRABULEDA i SITJÀ, Josep
Treballs d' història. Proposta de documentació per a realitzar treballs de recerca de secundària
Visita a l'Arxiu. Mostra de documents. XVI i XIX.

GERONÈS, Lluïsa (coord.)
GRABULEDA i SITJÀ, Josep
A propòsit d'Ausiàs March, un vol d'ocell sobre l'Edat Mitjana

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Relació de treballs suggerits als alumnes de Batxillerat
Proposta de documentació per a realitzar treballs de recerca a Secundària
Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n Batx.
Temes de treballs per alumnes de 1er de Batxillerat
Treballs de recerca al Batxillerat

15b - Ubicació dels materials

ACBR Arxiu Històric Comarcal de Berga
ACI Arxiu Comarcal d'Igualada
AHG Arxiu Històric de Girona
ACS Arxiu Històric Comarcal de Solsona
ACOS Arxiu Històric Comarcal d'Osona

PLA DE L'ESTANY

Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

1 - Títol

Visita a l'arxiu. Mostra de documents

2 - Autoria

Josep GRABULEDA i SITJÀ, Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

3 - Arxiu d'origen

Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. ESO/Batxillerat

5 - Continguts

1. Els instruments de descripció : esquema de classificació documental d'un arxiu d'una empresa privada. Fitxa d'accés als documents.
2. Tipologia de documents
3. Les fonts auxiliars - mesures i monedes -

6 - Fonts utilitzades

Fons de l'Arxiu Comarcal de Banyoles

1. Apòcopa 1761
2. Testament 1765
3. Capítols matrimonials 1770
4. Censal 1784
5. Acta Municipal 1850

7 - Suport de presentació

Dossier 8 pàgines Din-A-4. Reproducció fotocòpia.

7b – Llengua

Textos informatius en català.

Documentació en l'original, català i castellà.

PLA DE L'ESTANY
Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

8 - Il·lustracions

Inclores a la documentació

9 - Metodologia

Visita a l'arxiu. Mostra de documents. És una proposta de temes i documents a treballar. La metodologia l'ha d'aplicar el professorat que tutoritza el grup d'alumnes. La metodologia és de tipus il·lustratiu.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'un material que il·lustra una primera visita a l'Arxiu.

11 - Espai de treball

La realització d'aquestes activitats està pensada per ser feta a l'Arxiu.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

La biblioteca de l'Arxiu

Annex :

Quadre d'equivalències de mesures i monedes

Esquema de classificació documental d'un arxiu d'una empresa privada

13 - Disponibilitat d'altres recursos

GRABULEDA i SITJÀ, Josep

Treballs d'història. Proposta de documentació per a realitzar treballs de recerca de secundària

Visita a l'Arxiu. Mostra de documents. XVI i XIX.

GERONÈS, Lluïsa (coord.) ;

GRABULEDA i SITJÀ, Josep

A propòsit d'Ausiàs March, un vol d'ocell sobre l'Edat Mitjana

PLA DE L'ESTANY
Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

14 - Altres activitats

Visita a l'Arxiu

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà. Guió per visites
Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners. Guió per visita
Arxiu Històric Comarcal de Solsona. Dossier de visita
Arxiu Municipal de Flix. Guió de visites.

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà. ACP
Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners ACSCF
Arxiu Històric Comarcal de Solsona ACS
Arxiu Municipal de Flix AMFL

RIBERA D'EBRE
Arxiu Municipal de Flix

1 - Títol

Arxiu Municipal de Flix. Guió de visita

2 - Autoria

Josep Antoni COLLAZOS i RIBERA, Arxiu Municipal de Flix

3 - Arxiu d'origen

Arxiu Municipal de Flix

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

1. El concepte d'Arxiu
2. Els documents
3. Els usuaris de l'Arxiu

6 - Fonts utilitzades

Fonts de l'Arxiu Municipal de Flix

7 - Suport de presentació

Full fotocopiat Din-A-4
Text informatiu de l'Arxiu
La documentació es mostra in situ

7b -Llengua

Textos informatius en català
Documentació, l'original.

RIBERA D'EBRE
Arxiu Municipal de Flix

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 – Metodologia

Arxiu Municipal de Flix és un document informatiu de la visita a l'Arxiu. La metodologia l'ha d'aplicar el professorat que tutoritzi el treball.
La metodologia del treball amb documents, és il·lustrativa.

10 - Descripció valorativa del material

Arxiu Municipal de Flix, és un material per iniciar l'alumnat en la visita a l'Arxiu.

11 - Espai de treball

Al propi arxiu

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

No ho especifica

13 - Disponibilitat d'altres recursos

14 - Altres activitats

Exposició " Dos segles, dos guerres",. La mostra constava de dues parts :
1. Exposició d' una col·lecció de cromos amb imatges de la 1ª Guerra Mundial de Josep Mª Agramunt.
2. Cartells manifestant el rebuig de la guerra contra l' Irak realitzats pels alumnes de l'IES Flix, dirigits per Àngel Fernández, tenint per referència el Gernika de Picasso.

RIBERA D'EBRE
Arxiu Municipal de Flix

15 - Materials tractats didàcticament

Arxiu Històric Comarcal d'Olot. Dossier escolar
Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà. Guió per visites
Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners. Guió per visita
Arxiu Històric Comarcal de Solsona. Dossier de visita
Arxiu Municipal de Flix. Guió de visites.

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal d' Olot ACO
Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà. ACP
Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners ACSCF
Arxiu Històric Comarcal de Solsona ACS
Arxiu Municipal de Flix AMFL

RIPOLLÈS

Arxiu Virtual Vall del Ter - Llanars

1 - Títol

Sortida a Camprodon. Els oficis antics a Llanars. Comparació primer terç segle XX / actualitat. Octubre del 2000

2 - Autoria

Caterina CANYELLES i OLIVÉ
Teresa COSTA i GUILLAUMES, CEIP LES MORERES de Llanars de la ZER
VALL DEL TER
Agustí DALMAU i FONT Arxiu Municipal de Llanars

3 - Arxiu d'origen

Arxiu Municipal de Llanars

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari Cicles Mitjà i Superior, per la sortida a Camprodon
Ensenyament Infantil
Ensenyament Primari, per la visita a l'Arxiu Municipal de Llanars

5 - Continguts

A PARTIR DE LA SORTIDA A CAMPRODON

Coneixement de l'entorn.

Les llegendes

Coneixement de l'entorn. L'espai natural. Els oficis antics.

Coneixement de personatges relacionats amb els espais que es visiten : Joan

Maragall, Jacint Verdaguer, Doctor Robert

Vocabulari específic

Respecte i conservació d'espais naturals

Sensibilització i valoració de l'entorn.

A PARTIR DE LA VISITA AL MUSEU D'AUTÒMATS. VISITA A L'ARXIU

1. Els oficis antics

2. Coneixements de la funció de l'Arxiu

3. Coneixements de diferents fonts i tipus de lletra

4. Canvis en l'activitat econòmica abans - abans del 36 i després del 39 - i l'actualitat

RIPOLLÈS

Arxiu Virtual Vall del Ter - Llanars

6 - Fonts utilitzades

Fons de l'Arxiu Municipal de Llanars
Padrons Municipals. Anys anteriors al 36. Padrons Municipals. Anys posteriors al 39. Padró Municipal - finals anys 90 -

7 - Suport de presentació

Quadernet – mig DINA-4 - de 20 pàgines, més portada a color, per treballar sota el títol SORTIDA A CAMPRODON, amb els següents apartats :

Informació sobre el personatge de St. Antoni - Llegendes de St. Antoni; Devoció a St. Antoni a la nostra muntanya; Reproducció dels Goigs de St. Antoni ;Llegendes de Sant Patllari.

Coneixement, visita i treballs en espais naturals - La mare de la font.
Fragment de poema de J. Verdager; Font Nova. Fragment de poema de V. Planesas; Font de Llandrius; Font del Botàs; Font del Vern . Fragment de poema de Joan M. Guasch; Font del Boix;La Creueta; St. Antoni ; Font de Sant Patllari.
Versos del poema Les muntanyes , de Joan Maragall.

Museu d'autòmats. Treball sobre antics oficis.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català
Documentació en l'original, català i castellà.

8 - Il·lustracions

Portada : dibuix de l'ermita de St. Antoni
Dibuixos de St. Antoni – Llegendes i Goig- ; de l'urna de plata contenint les restes de St. Patllari
Fotografies : Font Nova, font Llandrius, La Creueta, font de St. Patllari . Museu d'autòmats – el forn de pa i la masia.

9 – Metodologia

L'activitat realitzada a l'Arxiu, que s'analitza en aquesta fitxa, sorgeix arran d'una sortida organitzada per la Z.E.R. VALL DEL TER, a Camprodon. La sortida proposava la visita de diversos espais de Camprodon. Una de les diverses visites programades fou

RIPOLLÈS

Arxiu Virtual Vall del Ter - Llanars

al museu d'Autòmats (actualment tancat). L'apartat de la visita al museu proposava cinc activitats.

Les quatre primeres es podien realitzar a través de la observació del propi museu.

La cinquena demanava una intervenció i direcció més específica per part del professorat.: després de la visita al museu d'autòmats, i seguint la darrera proposta, l'escola Les Moreres de Llanars van decidir de visitar l'Arxiu Municipal i amb l'ajuda de l'arxiver – Agustí Dalmau – van fer un estudi dels oficis antics a Llanars. Van aprendre :oficis antics - nom -; procés de treball – manufactures -; consignació de l'ofici portat a terme per les dones, sempre com a SL – sus labores –com a ofici, encara que treballaven al camp tant o més que els homes —; oficis “a domicili” que es desplaçaven perquè al poble no tenien prou clientela- Contracte de treball majoritàriament a jornal; alta natalitat.

10 - Descripció valorativa del material

Més que valorar el material utilitzat per la darrera activitat, el que cal valorar és l'activitat en sí, el treball i la facilitat de connexió de temes i d'explotació de recursos. Queda demostrat en aquest cas que amb una proposta de treball d'una sola instrucció :

Investiga quins oficis hi ha al teu poble i que ara s'han perdut

dirigit a alumnat d'ensenyament infantil i primària, es pot muntar una activitat de coneixement del propi entorn, on el recurs de l'arxiu pot ser la base d'un treball més aprofundit i ser utilitzat i treballat també per alumnes que comencen a aprendre a llegir i a escriure.

11 - Espai de treball

Pel treball general de la sortida : un dia

Per l'activitat del treball amb fons primàries :una tarda a l'Arxiu

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Informacions orals sobre el tema : Preguntes a pares i avis

BIBLIOGRAFIA

DALMAU i FONT, AGUSTÍ Llanars Quaderns de la Revista de Girona, 85 Edita :

Diputació Girona i Caixa Girona, maig 1999. PLANAS, Sílvia ; Camprodon

Quaderns de la Revista de Girona, 48; Monografies locals, 27 Edita : Diputació Girona i Caixa Girona,

13 - Disponibilitat d'altres recursos

14 - Altres activitats

L'altre recurs que es va utilitzar, va ser la de recerca de fonts orals amb la població de més edat.

RIPOLLÈS

Arxiu Virtual Vall del Ter - Llanars

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Les fonts demogràfiques

La població al municipi de Vilallonga de Ter

Proposta de documentació per a realitzar treballs de recerca de secundària –
demografia, cens de població 92 i 93 –

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n btx.

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat ACSFL

Arxiu virtual Vall del Ter. Arxiu Municipal de Vilallonga de Ter

Arxiu Històric de Girona AHG

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada ACI

RIPOLLÈS

Arxiu Virtual Vall del Ter -Vilallonga

1 - Títol

Els gegants de la ZER. Galceran Descatllar, senyor feudal del castell del Catllar de Vilallonga de Ter

2 - Autoria

Montserrat PALOMERAS i GUILLAMET del CEIP LA DAINA de Vilallonga de Ter
Agustí DALMAU i FONT de l'Arxiu Municipal de Vilallonga de Ter
Grup d'alumnat de l'escola LA DAINA cicle superior dels cursos 1995-96 i 2002-2003

3 - Arxiu d'origen

A Municipal de Vilallonga de Ter

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari

5 - Continguts

El feudalisme
El feudalisme al Ripollès
Galceran Descatllar, senyor del castell de Catllar
Castell de la Roca de Pelença
Castell de la Sala
Castell del Catllar

6 - Fonts utilitzades

Documentació de l'Arxiu Municipal de Vilallonga de Ter

7 - Suport de presentació

Dossier de 14 pàgines DIN-A-4 . Estructurat en dos grans apartats : la proposta didàctica i explicació de l'experiència i el treball portat a terme per l'alumnat.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català

RIPOLLÈS

Arxiu Virtual Vall del Ter -Vilallonga

Documentació en l'original català

8 - Il·lustracions

Formen part del treball de l'alumnat :
Dibuix de Galceran Descatllar
Esquema de la societat feudal
Esquema de la piràmide feudal
Fotografia del castell de la Roca
Fotografia del castell de la Roca amb el caseriu adjunt
Quadre genealògic dels senyors del Castell de la Roca
Construcció dita La Sala
Castell de Catllar
Quadre genealògic dels senyors del castell de Catllar.

9 - Metodologia

Els gegants de la ZER, és un document que conté la proposta didàctica i els materials que d'ella ha elaborat l'alumnat.
Els objectius presentats, a grans trets, es basen en sentir curiositat pels fets del passat, ser conscient del material històric, establir hipòtesis dels resultats obtinguts, i treballar un aspecte del temari de curs a partir de la pràctica del propi municipi.
La metodologia de treball és de tipus il·lustratiu i inductiu i l'activitat de l'alumnat se centra en el recull d'informació sobre el feudalisme a la seva contrada. Forma part d'un ampli projecte que abasta totes les escoles de la Vall del Ter - ZER : zona educativa rural -

10 - Descripció valorativa del material

Els gegants de la ZER és un projecte que ha pretès i aconseguit la seva realització a través de la unió de totes les escoles i per extensió els municipis de la Vall. La finalitat del projecte va ser constituir una colla gegantera amb tants gegants com escoles i municipis (cinc en total : Vilallonga, Llanars, Colònia Estebanell, sant Pau de Segúries i Ogassa) .

Cada població escollia un personatge pel seu gegant que se li relacionés. En el cas de Vilallonga, fou Galceran, un senyor feudal. A partir d'aquí, amb una idea de centre d'interès, es treballà des de la plàstica - amb la confecció del gegant - de folklore i festa popular; estudi dels personatges fins a aspectes de memòria històrica i arxiu, com és el del material que comentem.

RIPOLLÈS

Arxiu Virtual Vall del Ter -Vilallonga

Un altre aspecte que el fa característic, és que tot aquest treball s'ha fet en un grup classe, per tant , s'han treballat aspectes no només epistemològics de les Ciències socials referides als temes de població, sinó aspectes de convivència i treball, és a dir, educació en valors. I una darrera qüestió és el context : un poble petit del Ripollès amb una escola unitària i amb alumnes de Primària.

11 - Espai de treball

Donada la complexitat del projecte, les activitats es portaren a terme en diversos àmbits : escola, arxiu i espais adequats per treballar el projecte.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca del CEIP La Daina i de l'Arxiu

13 - Disponibilitat d'altres recursos

PALOMERAS i GUILLAMET, Montserrat
DALMAU i FONT, Agustí
Estudi de la població del Municipi de Vilallonga de Ter 1887-2003

Els gegants de la ZER 98/99

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament

Tema 1. Balaguer ciutat medieval
La conquesta de Lleida
Documents que fan història I. Dossier d'història medieval
Crèdit variable anem a l'arxiu. Estudi sobre padrons
Proposta de documentació per a realitzar treballs de recerca a secundària
-1. Demografia
Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n de Batxillerat -
1. Demografia

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Balaguer
Arxiu Municipal de Lleida
Arxiu Històric Comarcal de Terrassa
Arxiu Històric Comarcal de Montblanc
Arxiu Històric de Girona
Arxiu Històric comarcal d'Igualada

RIPOLLÈS

Arxiu Virtual Vall del Ter -Vilallonga

1 - Títol

Estudi de la població del municipi de Vilallonga de Ter 1887-2003

2 - Autoria

Montserrat PALOMERAS i GUILLAMET, CEIP LA DAINA de Vilallonga de Ter
Agustí DALMAU i FONT, Arxiu Municipal de Vilallonga de Ter
Grup d'alumnat de l'escola LA DAINA cicle superior dels cursos 1995-96 i
2002-2003

3 - Arxiu d'origen

A Municipal de Vilallonga de Ter

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari. Cicle Superior

5 - Continguts

1. Anàlisi de la població del municipi de Vilallonga de Ter del 1887 al 2002.
2. Els padrons municipals. La informació que dóna. Selecció i organització de la informació.
3. Anàlisi de la població : piràmide d'edats. Població adulta, jove, vella
4. Nivells d'ocupació de la població : activa i no activa. Situacions actuals possibles : atur, jubilació, estudiants.
5. Sectors d'ocupació : primari, secundari i terciari. Oficis desapareguts.
6. L'ocupació de la dona al llarg dels anys.
7. La immigració
8. Els nivells d'instrucció
9. Canvis en la toponímia del poble segons el règim polític.

6 - Fonts utilitzades

Padrons Municipals de Vilallonga de Ter des del 1887 fins al 2003

RIPOLLÈS

Arxiu Virtual Vall del Ter -Vilallonga

7 - Suport de presentació

Quadern de 58 pàgines Din-A.4 relligat espiral. Portada : fotografies de la població. Està estructurat en tres apartats :

1. Guia didàctica pel professorat. Inclou objectius, continguts, actituds, procediments, materials i proposta de les activitats.
2. Treball de l'alumnat. Inclou : graelles de buidatge d'informació, gràfiques i comentaris dels resultats, sobre aspectes de : Anàlisi de la població : piràmide d'edats. Població adulta, jove, vella Nivells d'ocupació de la població : activa i no activa. Situacions actuals possibles : atur, jubilació, estudiants. Sectors d'ocupació : primari, secundari i terciari. Oficis desapareguts. L'ocupació de la dona al llarg dels anys. La immigració. Els nivells d'instrucció.
3. Canvis en la toponímia del poble segons el règim polític.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català
Documentació en l'original català i castellà

8 - Il·lustracions

Les pròpies gràfiques.

9 - Metodologia

Estudi de la població del municipi de Vilallonga de Ter, és un document que conté la proposta didàctica i els materials que d'ella ha elaborat l'alumnat.

Els objectius presentats, a grans trets, es basen en sentir curiositat pels fets del passat, ser conscient del material històric, establir hipòtesis dels resultats obtinguts, i treballar un aspecte del temari de curs a partir de la pràctica del propi municipi.

La metodologia de treball és de tipus il·lustratiu i inductiu i l'activitat de l'alumnat se centra en el treball i buidatge de dades, organització de la informació , formulació d'hipòtesis i extracció de conclusions davant dels resultats.

Les activitats que es proposen són pautades per la metodologia a seguir, però permeten el lliure camí i la iniciació al treball d'investigació. Es plantegen com un treball a fer en grup classe. El resultat final és el dossier, document que analitza aquesta fitxa.

RIPOLLÈS

Arxiu Virtual Vall del Ter -Vilallonga

10 - Descripció valorativa del material

Estudi de la població del municipi de Vilallonga de Ter és un document complet, ja que conté des de l'activitat del professorat fins a la realització i conclusió per part dels alumnes. És un exemple a imitar de la col·laboració entre Arxiu, Professorat i Alumnat. Un altre aspecte que el fa característic, és que tot aquest treball s'ha fet en un grup classe, per tant, s'han treballat aspectes no només epistemològics de les Ciències socials referides als temes de població, sinó aspectes de convivència i treball, és a dir, educació en valors. I una darrera qüestió és el context: un poble petit del Ripollès amb una escola unitària i amb alumnes de Primària.

11 - Espai de treball

Les activitats, donada la durada i distribució durant el temps programat per treballar el tema, s'han realitzat a l'aula, després, però de la visita a l'Arxiu.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca del CEIP La Daina

13 - Disponibilitat d'altres recursos

PALOMERAS i GUILLAMET, Montserrat; DALMAU i FONT, Agustí
Estudi de la població del Municipi de Vilallonga de Ter 1887-2003
Els gegants de la ZER 98/99

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Les fonts demogràfiques
Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de Batxillerat
Crèdit Variable Anem a l'Arxiu. Treball amb padrons municipals. Vilaverd. Blancafort.

15b - Ubicació dels materials

ACSFL Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat
ACI Arxiu Històric Comarcal d'Igualada
ACMO Arxiu Històric Comarcal de Montblanc

SEGARRA
Arxiu Històric Comarcal de Cervera

1 - Títol

El canvi dels costums des del segle XIX fins al 1936

2 - Autoria

Blanca CUÑÉ i SALAT
Mª Teresa SALAT i NOGUERA, IB ANTONI TORROJA de Cervera
Mª Dolors MONTAGUT i BALCELLS, Arxiu Històric Comarcal de Cervera

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Cervera, maig 1993

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari
Ensenyament secundari

5 - Continguts

Introducció : motivació, presentació dels temes, fent esment del documents i annex : glossari de pesos i mesures.

1. La vida a pagès
2. Siluetes de moda : roba de vestir, cotxes, etc.
3. Patir per ser bella
4. L'espai interior
5. L'educació : programa per la vida
6. La higiene i la ciència al servei de la salut.
7. Entreteniments per al lleure
8. La vida religiosa, marc de la vida civil.

6 - Fonts utilitzades

1. La vida a pagès :
Revista "El sindicat" ; 1921 ; nº 41 (1925) ; revista "Vértice II", agost de 1940 ;
revista " Gaceta agrícola" ; programes s. XIX (1853).

2. Siluetes de moda : roba de vestir, cotxes, etc.
Capítols Matrimonials. Notarial Bagils (137) Llibre de Protocols de 1837 ; Notarial Recasens ; protocols (1891-1892). Notarial Agulló : protocols 1836-1866 ;

Revistes : "Vida Femenina" - 1925 - ; "Claror" 1935 ; "La dona catalana " : nº 574, 575 , 576, 579, 582, (1936) ; "Vogue III (1935) ; "D'ací i d'allà" - 1934, 1935 ;

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

Vida social femenina" : febrer, abril 1936.

"Miscelànea de las Artes", n 16. 1894 ; "Lo sindicat" n° 20, 1921 ; "Domus" revista italiana, n° 87 (1935) ; "The Geographical Magazine" , magi, 1936 ; " El ciervo" 1908.

3. Patir per ser bella : cremes, píndoles, cotilleria ...

Revistes : "La dona catalana, 575, 580 (1936) ; "Vogue III", 135 ; "Mirador" 1934 "D'ací i d'allà" 1920, tardor 34 ; 1935 ;

4. L'espai interior : mobles, matalassos, cortines, com decorar el living

Notarial Bagils ; Revistes : "Claror" 1935, "Domus", 88- 1935- ; "D'ací i d'allà" 1934 ; "La dona catalana" 574 .

5. L'educació : programa per la vida : cinema a l'escola. Conducta. Educació de la dona.

Butlletí dels Mestres 1933 n° 8. " El lirio de San Antonio n° 259 octubre 1924 , Boletín oficial del Obispado de Llerida , novembre del 1916 ; Propaganda del Col·legi Hispano-Francès. 1904 -06 ; Programa examens del Col·legi Inmaculat Cor de Maria de Cervera 1901 ; Programa d'actes repartiment de premis alumnes Sagrada Família 1900-1906 ;

Revistes : "Avant", 1932 ; "Claror" - article de Rosa Sensat juny del 1935.

"La dona catalana, n° 578-octubre 36 ; 585 - desembre, 1936 - "Butlletí del Centre Excursionista de Lleida" desembre del 1926

"Vida social femenina" n° 6 juny 1935, agost del 935 (Submissió de la dona ; dones que treballen, capacitat jurídica de la dona)

Notarial Agulló. Protocols 1836-1866

6. La higiene i la ciència al servei de la salut.. (les dides, el còlera, curacions de les plantes ...)

Diario de Barcelona 1821 ; Miscelánea de las Artes 1849 ; programes del s. XIX - 1885 ; "El distrito de Cervera" - 1849 agost (males olors als carrers) ;

"Ibèria - agost del 1930 - "Vida social femenina" n° 9, 1935 ; "Ibèria", 1936 ; " The geographical Magazine", 1936 ; "El sindicat " - 1926 .

7. Entreteniments per al lleure

Reial Cèdula. Correspondència de 1804 ; Programes Societat de Caçadors, 1934 ; Bitllet de sorteig, programes segle XIX.

"Programes de toros, 1934 ; Programes de teatre 1850 ; programes espectacle de varietés - 1934 ; Programes teatre Principal, maig del 34 ; Programes Club Esportiu català, 1934.

Revistes :

" El sindicat", maig 1923 ; 1927 ; ; " El dia " 1934 ; "el Ciervo", 1907. "Dalmases" finals XIX; "Mirador " 1934 : explica el funcionament de la Biblioteca, de l'Arxiu i del Museu de Cervera.

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

8. La vida religiosa, marc de la vida civil. : consells per anar al cel ; oracions a resguard d'haver combregat ; invitació per assistir a la processó ; propaganda de venda d'espelmes.

Programes religiosos, 1934 ; programes 1900-1906 : Programes s. XIX. Festes Populars.

Revistes : "Catalunya", 1904 ; "Ibèrica", 1936.

Programes festes organitzades pel Santíssim Misteri (1900-1906) ; Programes Guissona (1900-1906) ; Programa Municipal. Ordinacions de la Festa de Corpus del 1909 ; Programes 1930.

7 - Suport de presentació

Estructura : carpeta de projectes que inclou carpeta amb 9 quadernets de Din A-3, plegats. Cada quadernet correspon a un capítol dels Continguts. Reproducció facsimil dels documents. Si són de dificultat per llegir hi ha transcripció . (document nº 9).

Portada : reproducció d'un acudit

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.

Documentació en l'original, català, castellà, anglès i italià, depenen de l'origen de publicació de la revista.

8 - Il·lustracions

Reproducció d'anuncis de les revistes esmentades a l'apartat 6. Fonts utilitzades

9 - Metodologia

Activa. Treball i reflexió sobre documents. Anàlisi de dades. Formulació d'hipòtesis. Resolució a qüestions plantejades en el plec introductori. Les activitats didàctiques es basen sobretot en el plantejament de qüestions de resolució individual o per grup.

10 - Descripció valorativa del material

És un recull de material ben seleccionat que treballa documents textuais i gràfics ; grau alt de poder motivar l'alumnat a treballar-lo, donat que els porta també a implicar-s'hi en una anàlisi comparativa del què era abans amb la realitat actual.

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

11 - Espai de treball

Per la tipologia de treball i la quantitat de materials a consultar, l'activitat es duia a terme al propi arxiu.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

VILAR, P. Catalunya dins l'Espanya moderna 4v. Barcelona, 1986
DURAN i SAMPERE, A. Llibre de Cervera, Tàrraga, 1972
ALSINA, C. FERLI, G. I MARQUET, LL. Pesos, mides i mesures del Països Catalans, Barcelona, 1990
ALCOVER, A.M. ; MOLL, F. "Diccionari català, valencià i balear " 10 volums. Barcelona, 1980

13 - Disponibilitat d'altres recursos

CUÑÉ i SALAT, Blanca ; SALAT i NOGUERA, Mª Teresa ; CANELA i GARAYOLA, Montserrat
Introducció a la investigació històrica. Les tècniques de treball a l'Arxiu.

CUÑÉ i SALAT, Blanca ; SALAT i NOGUERA, Mª Teresa.; BALCELLS i MONTAGUT, Mª Dolors .
La guerra del francès a la Segarra
Els Gremis a la Segarra
Els serveis d'infraestructura.
El canvi dels costums des del segle XIX al 1936
La Universitat de Cervera

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament

Sortida a Camprodon. Els oficis antics

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Virtual Vall del Ter. Arxiu Municipal de Llanars / CEIP Les Moreres

SEGARRA **Arxiu Històric Comarcal de Cervera**

1 - Títol

Els gremis a la Segarra (segle XVIII)

2 - Autoria

Blanca CUÑÉ i SALAT
Mª TERESA SALAT i NOGUERA, IB ANTONI TORROJA de Cervera
Mª Dolors MONTAGUT i BALCELLS, Arxiu Històric Comarcal de Cervera

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Cervera 1990-1991

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

0. Emmarcament històric.
 1. Definició. Gremi. Confraria. Col·legi.
 2. Organització administrativa del Gremis. Càrrecs. Sistema d'elecció - Insaculació i votació -. Canvis dins dels gremis.
 3. Aprenents i mestres. Exàmens. Altres medis d'accés.
 4. Treball. Regulació. Mercat. Regulació pastura i animals. Control de l'intrusisme. Inspecció.
 5. Funcions socials del Gremi. Celebracions. Enterraments i viàtics. Ajut als pobres. Treball de jova. Festes patronals. Corpus. Commemoracions oficials.
 6. Béns dels Gremis. Mobles. Immobles. Comptabilitat.
 7. Lleva i cadastre.
 8. Vida ciutadana. Problema de l'aigua. Prohibicions. Regulacions.
- Decadència de les corporacions gremials. Opinió d'alguns personatges coetanis
- Campomanes, Jovellanos, Llätzer de Dou.

SEGARRA **Arxiu Històric Comarcal de Cervera**

6 - Fonts utilitzades

Totes corresponen a l'AHCC

Exposició " A la vora del passat" AHCC, 1985
 Fons Generals. Gremis i Confraries. 1742
 Fons Generals. Gremis i Confraries. Ordinacions del Gremi de Sant Joan i Sant Eloi : febrer 1789, octubre 1790, desembre 1783, 1784 ; 1799, 1845.
 Fons Generals. Gremis i Confraries. Confraria del Roser : febrer de 1770 ;
 Fons Generals. Gremis i Confraries. Confraria de la Bona Mort : 1746-1773
 Fons Generals. Gremis i Confraries. Gremi de Sant Miquel : maig de 1720 ; novembre de 1726 ; setembre 1759 ; 1777 ;
 Fons Generals. Gremis i Confraries. Gremi de Sant Roc : 1710 ; 1742 ; desembre de 1789 ; 1759 ;
 Fons Generals. Gremis i Confraries. Gremi de Sant Rafael : desembre de 1789 ;
 Fons Generals. Gremis i Confraries. Gremi dels sucres i adroguers : gener de 1735 ; 1768 ; juny de 1767 ;
 Fons Generals. Gremis i Confraries. Gremi de Santa Anna : desembre de 1769 ; 1734 ;
 Fons Generals. Gremis i Confraries. Gremi de cirurgians : novembre de 1717 ; març de 1760 ;
 Fons Generals. Gremis i Confraries. Gremi de Roser de Vergós Guerrejat, maig de 1775
 Fons Generals. Gremis i Confraries. Gremi de Sant Isidre : abril de 1781 ;
 Fons Generals. Gremis i Confraries. Gremi dels Argenters : març de 1768 ;
 Fons Generals. Gremis i Confraries. Gremi de Sant Ramon de Penyafort : 1756 ; desembre de 1760 ;
 Fons Municipals. Amillament. Apeo 1744.
 Fons Municipals. Cadastre : 1743.
 Fons Municipals. Memorials s. XVIII i XIX : 1784 ; setembre de 1788 ; agost de 1791 ;
 Fons Municipals. Crides : 1777-78 ; desembre de 1779 ; 1790 ; 1791 ; 1790-834;
 Fons Municipals. Consells : 1737 ; 1738 ; 1739 ; 1742 ; març de 1747 ;
 Fons Municipals. Ordinacions de la Festa de Corpus : 1534-1909 ; 1735-1741
 Fons Municipals. Impressos : març de 1717 ; 1723 ; 1743 ; 1772 ; 1774 ; 1787.
 Fons Municipals. Actes : 1739
 Fons Municipals. Reial Ordre : 1777.
 Biblioteca : Impremta Universitat : 1724 ; 1799

7 - Suport de presentació

Carpeta de projectes amb dossier dividit en 9 apartats. El primer és introductori al Fons Generals. Gremis i Confraries. Ordinacions del Gremi de Sant Joan i Sant Eloi i el segon tema amb textos explicatius i qüestionaris que remeten als altres vuit apartats. Aquests segueixen l'ordre del sumari dels continguts i són una reproducció en fotocòpia dels documents de l'arxiu.

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.
Documentació en l'original català i castellà

8 - Il·lustracions

Portada : Gremi de Sant Joan i Sant Eloi. Llibre Major de Censos 1664 (AHCC).
A la portada de cadascun dels apartats hi figura una il·lustració dels oficis esmentats que semblen extrets d'una auca, però que no ho consigna.

9 - Metodologia

Activa. Treball i reflexió sobre documents. Anàlisi de dades. Formulació d'hipòtesis. Resolució a qüestions plantejades en el plec introductori. Les activitats didàctiques es basen sobretot en el plantejament de qüestions de resolució individual o per grup.

10 - Descripció valorativa del material

El dossier treballa el tema dels gremis des d'un punt de vista que acostia l'alumnat a la seva realitat a través de nombrosos exemples. Hi manquen elements gràfics - no hi ha il·lustracions - i les activitats didàctiques estan poc diversificades. Malgrat això, la selecció és extensa i acurada i els elements de suport - lèxic, equivalència de monedes - i bibliografia suposen un treball rigorós que pot marcar una pauta a l'hora de la recerca de documents per treballar altres temes.

11 - Espai de treball

El dossier no especifica on cal treballar-lo encara que el més adient fóra al propi arxiu, els materials i la seva presentació permeten fer-ho a l'aula, tot i que no és tan engrescador.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

ANNEX

Inclou vocabulari lèxic - glossari - Equivalències entre la moneda del segle XVIII i l'actual. Llistat dels abreuaments utilitzats en els documents.

BIBLIOGRAFIA

P. Vilar Catalunya dins l'Espanya Moderna 4 volums. Barcelona, 86
R. Huguet Els artesans de Lleida : 1680-1808 Lleida 1990

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

P. Molas Los Gremios barceloneses del siglo XVIII Madrid 1970
A.M. Alcover ; F. Moll Diccionari català-valencià-balear 10 v. Barcelona, 1980
P. Fabra : Diccionari General de la Llengua Catalana. Barcelona, 1983
E. Tello Visca el rei i les calces d'estopa Barcelona 1990
A. Duran i Sempere : Llibre de Cervera Tàrraga 1972
F. Vila : Reseña histórica, científica y literaria de la ciudad de Cervera. Tàrraga 1981
E. Vallès Matemàtiques del Treball. Resum d'Aritmètica v. 3 Barcelona 1932

Vídeos

El treball artesanal (18') -Centre de Recursos de La Segarra-
Arts i oficis (16') - Centre de Recursos de la Segarra

13 - Disponibilitat d'altres recursos

CUÑÉ i SALAT, Blanca ; SALAT i NOGUERA, Mª Teresa ; CANELA i GARAYOLA, Montserrat
Introducció a la investigació històrica. Les tècniques de treball a l'Arxiu.

CUÑÉ i SALAT, Blanca ; SALAT i NOGUERA, Mª Teresa.; BALCELLS i MONTAGUT, Mª Dolors .
La guerra del francès a la Segarra
Els Gremis a la Segarra
Els serveis d'infraestructura.
El canvi dels costums des del segle XIX al 1936 La Universitat de Cervera

14 - Altres activitats

Exposició " Els Gremis a la Segarra" s. XVIII. Paranimf de la Universitat de Cervera del 23/XI al 22/XII del 91. Inclou qüestionari per la visita adreçat al públic escolar.

15 - Materials tractats didàcticament

Documents que fan història I. Dossier d'història medieval
La Porxada. Granollers al segle XVI

15b - Ubicació dels materials

ACTR Arxiu Històric Comarcal de Terrassa
AHMG Arxiu Històric Municipal de Granollers / Hemeroteca Josep Móra

SEGARRA **Arxiu Històric Comarcal de Cervera**

1 - Títol

Els serveis d'infraestructura

2 - Autoria

Blanca CUÑÉ i SALAT
Mª Teresa SALAT i NOGUERA, IB ANTONI TORROJA de Cervera
Mª Dolors MONTAGUT i BALCELLS, Arxiu Històric Comarcal de Cervera

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Cervera, 1989-90

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari
Ensenyament secundari

5 - Continguts

0. Introducció. Presentació. Els serveis d'infraestructura. Enmarcament històric. El Modernisme. Comentari dels documents. Qüestions sobre els documents.

1. L'enllumenat
2. Vies de comunicació
3. El problema de l'aigua
4. Projecte de construcció del ferrocarril Cervera-Ponts
5. Serveis Municipals
6. Entorn ciutadà

Abreviatures més utilitzades en els documents. Glossari. Monedes. Mesures. Bibliografia.

6 - Fonts utilitzades

Totes corresponen a l'ACC Arxiu Històric Comarcal de Cervera

1. L'enllumenat
1. Comptes presentats per l'encarregat de mantenir la il·luminació dels carrers. AHCC Fons Dalmases. 1835-novembre-1
2. Es decideix pintar els fanals públics de blanc i verd per facilitar la seva conservació. AHCC Municipals. Consells. 1882-84 1883-agost-11
3. S'augmenta en 500 ptes. els diners dedicats a l'enllumenat públic per tal de

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

comprar més fanals. AHCCC Municipal. Consells 1886-juny-124.

4. Sol·licitud per a la concessió de la instal·lació de l'enllumenat elèctric de Cervera. AHCC Fons Dalmases. Enllumenat. 1900-gener-22

5. Programa de festes amb motiu de la inauguració de l'enllumenat públic amb gas acetilè. AHCC. Fons Dalmases. Enllumenat. 1901-agost-1

6. Invitació de la família Dalmases amb el programa de balls que es feien al saló de casa seva i el menú del dia de la inauguració. AHCC Fons Dalmases 1901-agost-4

7. Retall del diari "La Publicidad" on es detalla tota la festa de la inauguració del gas. AHCC Fons Dalmases. Enllumenat. 1901-agost

8. Rebut de 5 ptes. de la subscripció popular per al guarniment dels carrers amb motiu de la inauguració de l'enllumenat de gas. AHCC Fons Dalmases. Enllumenat. 1901-agost-10

9. Relació de despeses de l'enllumenat elèctric de Cervera a Ponts. AHCC Municipal. Obres Públiques. 1927-juliol-8

2. Vies de comunicació

10. Súplica d'un afectat per les obres del Pont de Pous, en la que es queixa perquè li roben la fruita, li salten dins l'hort i li prenen part de la terra per fer el camí. AHCC Municipal. Obres Públiques. Aigües. 1806-març-11.

11. Llista de les despeses d'una visita a les fites del terme municipal de Cervera. AHCC Fons Municipal. Obres Públiques. 1801-novembre-29

12. Relació dels propietaris, terres i valor d'aquestes, per fer la nova carretera 1804-febrer-8

13. Resguard de les prestacions fetes per dur a terme l'arranjament de la carretera d'Agramunt. AHCC Fons Dalmases. Obres Públiques. Carreteres. 1861-octubre-16

14. Bitllet per anar amb tartana de Cervera a Guissona AHCC. Fons Dalmases. Obres Públiques. Carreteres.

15. Reunió de l'ajuntament de Cervera amb representants de Guissona, Prenyanosa i Torrefeta per acordar els mitjans per construir camins i poder empalmar amb la carretera de Calaf a Ponts. AHCC. Fons Municipals. Obres públiques. 1866-febrer-26

16. Informació sobre les obres de condicionament per al tren de Barcelona a Saragossa. AHCC Fons Dalmases. Obres Públiques. 1858-gener-13

17. Creació d'una societat anònima "Central Locomòvil de la Segarra" per al transport de mercaderies i passatgers a tota la comarca. AHCC Fons Dalmases. Obres Públiques. Carreteres. 1920-març-17

18. Instància en què es sol·licita el tram de carretera de Cervera a Rocafort passant per Granyanella, que en aquell moment estava incomunicada. AHCC Municipal. Obres públiques. 1926-juny-7

19. Plànol dels pobles de la Comarca, amb les corresponents carreteres. AHCC Obres Públiques.

20. Projecte d'una "Via Apeadero" que demana el Sindicat de Cervera per fer més còmoda la càrrega i descàrrega de farines. AHCC Municipal. Ponts i camins. Obres Públiques. 1928-abril-18

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

3. El problema de l'aigua

21. Concessió en enfiteusi de l'aprofitament de les aigües de Vergós per Cervera. AHCC Municipal. Aigües. 1782-gener-31
22. Informe sobre les diligències practicades per a la conducció de les aigües de la font de Vergós Guerrejat a Cervera. AHCC Fons Municipal. Aigües. 1786-març-3
23. Informe del Síndic Personer que aporta arguments en contra de la portada d'aigües de la font de Vergós. Fons Municipal. Obres Públiques. Aigües. 1786-novembre-5
24. Informe del director de camins i agromensor sobre les fonts que podrien abastir d'aigua la ciutat de Cervera. Municipal. Obres públiques. 1858-abril-15
25. Certificat d'una acta de l'Ajuntament en la qual s'exposa la necessitat que té Cervera d'aigua potable. AHCC Municipal. Obres Públiques. 1859-juny-1
26. Exposició del bon estat de la mina d'aigua de Montpalau i dels Serveis que podria prestar la ciutat de Cervera si pogués dur a terme la conducció d'aigües. Municipal. Obres Públiques 1860-agost-17.
27. Còpia notarial de la formació de la Junta d'Aigües de Cervera . Municipal. Obres Públiques. 1862-gener-20
28. Crida pels alcaldes d'Estaràs i S. Antolí per reunir als propietaris dels termes de Vergós Guerrejat i Montpalau. Fons Municipal. Obres Públiques. Aigües. 1862-octubre-6
29. Condicions que posen els pobles de Vergós i Montpalau per a l'extracció de l'aigua. Fons Municipal. Obres públiques. Aigües)
30. Llistat de tots els propietaris que es veuran afectats per la conducció d'aigües , dels termes de Vergós, Montfalcó, Oluges i Cervera. (Fons Municipal. Obres públiques. Aigües)
31. Carta a l'alcalde de Cervera, dient-li que no pot adherir-se a la Cessió de l'arrendament d'herbes que li demanen pel pagament de la portada d'Aigües. Fons Municipal. Obres públiques. Aigües 1863-abril-24)
32. Indemnització a diferents veïns per la conducció de les aigües que han de passar per les seves propietats. (Fons Municipal. Obres Públiques. Aigües. 1864-abril-18)
33. Comptabilitat de la conducció d'aigües potables de Vergós a Cervera. Fons Municipal. Obres públiques. Aigües)
34. Pagament en compensació pels perjudicis ocasionats per la conducció d'aigües. (fons Municipal. Obres Públiques. Aigües. 1864-setembre-10)
35. Certificat del Secretari de l'Ajuntament de Cervera de l'acta on es detalla la inauguració de la portada d'aigües. (Fons Municipal. Obres Públiques. Aigües. 1864-octubre-2)
36. L'Ajuntament de Cervera ven la plata que no utilitza per pagar la conducció d'aigües. (Fons Municipal. Obres públiques. Aigües.)
37. Projecte per a la font monumental de la Plaça Major (amb dibuix inclòs) i rebut de la quantitat assignada per a la construcció (Fons Municipal. Obres Públiques. Aigües. 1864-novembre-29)
38. Relació del nombre de plomes d'aigua contractades per a tots els veïns de Cervera. És el llistat de tots els caps de família de la ciutat, distribuïts per barris. Fons Municipal. Obres públiques. Aigües)

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

39. Resguard d'un títol de venda de plomes d'aigua (Fons Municipal. Obres públiques. 1865-maig-10)
- 39bL'ajuntament ven una ploma d'aigua al veí de Cervera Agustí Duran i Ferreres pel preu de 2.500 ptes. (Fons Municipal. Consells 1889, fol 2r)
40. Es paga al llauner de Guissona per les aixetes de les fonts de Cervera. Fons Municipal. Obres públiques. Aigües. 1867-abril-29)
41. Val per poder obtenir dos càntirs d'aigua diaris de la cisterna de la Universitat. (Fons Dalmases. Aigües potables.
42. Filtracions de les aigües de la font de St. Domènec per una volta de Montserè, amb el conseqüent perill públic (fons Municipals. Obres Públiques. Aigües. 1867-setembre-7)
43. Queixes d'un veí per una font raconera que li han posat adossada a casa seva aprofitant un dia que ell estava a Barcelona. Demana que sigui traslladada. Fons Municipals. Obres públiques. Aigües. 1868-gener-18)
44. -----
45. -----
46. -----
47. -----
48. L'Ajuntament es fa ressò de les crítiques públiques en tot l que fa referència al repartiment de l'aigua. (Fons Municipals. Consells 1882-84 Fol 61r. 1882-juliol-15)
49. S'explica com estan les obres de les fonts dels pous. (Fons Municipals. Consells 1882-84) foli 87v. 1882-agost-26.
50. Uns veïns de Cervera demanen que es tanqui l'aigua dels plomistes fundadors, que segons el contracte no poden tenir més que l'aigua sobrerera. Fons Municipal. Consells 1882-84. Fol. 250v. 1884-febrer-13)
51. Un regidor de l'Ajuntament de Cervera exposa que moltes famílies abusen de les fons públiques en perjudici dels altres veïns (Fons Municipal. Consells 1882-84. Fol. 164. 1883-maig-26)
52. Reglament per al bon ús i distribució de les aigües potables de Vergós a Cervera. (Fons Municipal. Obres públiques Aigües. 1884)
- 53 Bases econòmiques per al projecte d'elevació de les aigües dels pous. Fons Dalmases. Aigües potables. 1921-desembre-12)
54. Fotografia de la canalització de l'aigua dels pous. (Fons Dalmases. Aigües potables. 1913)

4. Projecte de construcció del ferrocarril Cervera-Ponts

55. Carta dirigida al Sr. Dalmases en la qual es manifesta que la construcció del tren serà un autèntic negoci i li es proposada una reunió amb el llistat de pobles que poden estar interessats en aquest projecte. (fons Municipal. Ferrocarril Cervera-Ponts . 21882-febrer-25)
56. Possibilitat d'enllaçar el tren de Cervera amb Esparraguera, Igualada, Manresa i Ponts fins la frontera. (Fons Municipals. Consells 1882-84 Fol. 8v. 1882-febrer-28)

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

57. Carta al senyor Dalmases informant-li de les reunions que es tenen per poder a dur a terme el projecte del tren de Cervera a Ponts (Fons Municipal. ferrocarril Cervera- Ponts. 1882 - març- 31)
58. Carta en la qual es comunica que el Ministre de foment ah acceptat el projecte del tren Cervera a Ponts (Municipal. Ferrocarril Cervera-Ponts.1885-juny-
59. Es tracta l'assumpte del tren de Cervera a Ponts i de les expropiacions que foren necessàries. (Fons Municipal. Consells. 1885. Fol.66r. 1885-agost-12
- 60.-----
61. Llei de concessió del tren Cervera-Ponts i estatuts de la Companyia. (Fons Municipal. Obres públiques. Ferrocarril Cervera-Pons. 1885-juliol-17)
62. -----
63. Renúncia del Marquès de Montoliu als càrrecs de vocal i President del Consell d'Administració de la "compañía del Ferrocarril Económico de Cervera a Ponts" (Fons Municipal. Ferrocarril. Cervera-Ponts. 1886-maig-6)
64. Renúncia del director Gerent de la mateixa Companyia. (Fons Municipal. Ferrocarril Cervera-Ponts. 1886-maig-7)
65. dimissió d'un vocal del Consell d'Administració de la Companyia. (fons Municipapl. Ferrocarril Cervera-Ponts. 1886-maig-12)
66. Considerants de la sentència del judici fet contra la Companyia. (Obres Públiques . Ferrocarril Cervera -Ponts. 1886-juny-13)
67. Carta comunicant que la sentència ha estat dictada i que la companyia es pot refer (Fons Municipal. Obres públiques. Ferrocarril Cervera-Ponts. 1886-juny-16)
68. Carta per la qual es comunica que s'ha apel·lat la sentència. (Fons Municipal. Obres públiques. Ferrocarril Cervera-Ponts) 1886-agost-3.
70. Petició de 25.000 ptes. al Sr. Dalmases per poder continuar les obres del tren. (Fons Municipal. Obres públiques. Ferrocarril Cervera-Ponts. 1890-juliol-23)
71. Carta on s'exposa la crítica situació econòmica de les obres del tren Cervera-Ponts. (fons Municipal. Obres públiques. Ferrocarril Cervera-Ponts. 1890-octubre-23)
73. Carta on es comunica la subhasta dels béns de la Companyia. Fons Municipal. Obres públiques. Ferrocarril Cervera-Ponts. 1909-juny-16 . 4. Serveis Municipals.
74. Modificació de la plaça Major per engrandir-la i canvi del camí que dona a la Sebotleria per posar-hi una carnisseria i la peixateria. (Fons Dalmases. Obres públiques. 1730).
75. condicions per a la construcció d'un abeurador i safareig sota el reg nomenat de Magdalena. (Fons Dalmases. Aigües potables. 1805-novembre-4)
76. Projecte de construcció d'uns safareigs públics. (Obres públiques. Aigües. 1867)
77. Un regidor demana que es faci un pla de seguretat per tal de sufocar els incendis al més ràpid possible. (Fons Municipal. Consells 1882-84 ; 1882-octubre-7)
78. Es presenta un pla per a l'eficàcia en l'extinció d'incendis. (Fons Municipal. Consells 1882-84. Fol 107. 1882-Octubre-21)
- 79 Es comenta una ordre del Ministeri de Governació que diu que tots els pobles han de tenir un cementiri civil per poder-hi enterrar els no catòlics. (Fons Municipal. Consells 1882-84. 1883-abril-14.
80. Es busca la manera de fer desaparèixer les aigües brutes que queden sota el Portalet. (Fons Municipal. Consells 1882-84. Fol 210 1883-agost-19).
- 81 Es comenta l'estat en què es troba el Carreró de les Bruixes. Com a solució es proposa fer-hi clavegueres. Fons Municipal. Consells 1882-84 fol. 320r. 1884-juliol-26.
82. Reclamació d'un veí de Cervera perquè l'aigua bruta va a para a la seva sèquia. Fons Municipal. Consells 1882-84 fol 332. 1884-agost-29

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

- 83. Plànol de l'alineació del carrer Hospital entre el carrer combat i l'Església. (Fons Municipal. Obres Públiques. 1921-octubre-130
- 84. Es paga per a la construcció de les voreres del carrer Major. (Obres públiques. Varis. 1885-juny-18)
- 85. Substitució de les voreres per lloses de ciment portland. (fons Municipal. Obres Públiques. 1926-gener-11)
- 86. Vist-i-plau de la Companyia de Trens per a la construcció del Centre Instructiu Obrer d'Unió Republicana. Fons Municipal. Obres Públiques. 1928-novembre-10.
- 87. Projecte amb memòria i plànols de la construcció de les escoles "Jaume Balmes" (Fons Municipal. Obres públiques. 1929-desembre.
- 88. Plànols de l'escorxador que estava situat en el Montserè. Fons Municipal. Obres Públiques.

6. Entorn ciutadà

- 89. Exposició d'arguments per mantenir el Pou de St. Miquel davant la possibilitat que fos cegat perquè no provoqués malalties. Fons Dalmases. Aigües potables. 1809-maig-20.
- 90. Establiment dels diferents dies de fira a Cervera. Fons Municipal. Impresos 1859-juny-2
- 94. Disposicions per aquells que malmetin les fonts públiques. Fons Municipal. Pregons 1864-novembre-27
- 95. Prohibició de mendicitat. Fons Municipals. Pregons. 1869-agost
- 96. Disposicions de l'hora que han de tancar les tavernes i cafès i les multes corresponents. Fons Municipals. Pregons. 1871-juliol-17
- 97. Disposicions per a poder victorejar el rei. Fons Municipal. Pregons. 1871-setembre-21
- 98. L'Ajuntament en ple s'ha de presentar a l'estació a acompanyar al rei. Fons Municipal. Pregons 1871-setembre-23
- 99. Algunes prohibicions decretades des de l'Ajuntament. Pregons. 1872-gener-10
- 100. s'expliquen els edificis notables i serveis públics de la ciutat. Fons Municipal. Consells 1882-84 ; 1882-novembre-25
- 101. Memorial dirigit al consell de Ministres per evitar l'establiment del penal a la Universitat. Fons Municipal. Consells 1882-84. 1885-setembre-19
- 102. L'Ajuntament de Cervera cedeix l'edifici de l'ex-universitat a la Congregació de Pares Missioners del Sagrat Cor de Maria. Fons Municipal. Consells 1887 fol.50v.
- 103. Contracte entre l'Ajuntament i J. Portella per al transports de carns, recollida de deixalles i servei de recs dels carrers de Cervera durant els tres mesos d'estiu. Fons Municipal. Obres públiques. 1924-agost-28.
- 104. disposicions municipals per millorar alguns serveis a la comunitat. Fons Municipal. Obres públiques. Ponts i camins. 1930-juliol-19.

7 - Suport de presentació

7b – Llengua

Textos informatius i instructius en català.
Documentació en l'original , català i castellà.

SEGARRA **Arxiu Històric Comarcal de Cervera**

8 - Il·lustracions

Formen part de la pròpia documentació.

- 19. Plànol dels pobles de la comarca amb les corresponents carreteres. Fons Municipal còmoda la càrrega i descàrrega de farines. 1928
- 54. Fotografia de la canalització de l'aigua dels pous. 1913
- 88. Plànols de l'escorxador. Obres Públiques

Portada : Projecte de la façana de les Escoles Jaume Balmes (AHCC Fons Municipal 1929)

9 - Metodologia

Activa. Treball i reflexió sobre documents. Anàlisi de dades. Formulació d'hipòtesis. Resolució a qüestions plantejades en el plec introductori. Les activitats didàctiques es basen sobretot en la tria d'apartats pels quals cada grup d'alumnes senti més interès i en el plantejament de qüestions de resolució individual o per grup.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta del tercer treball elaborat pel Servei Educatiu de l'Arxiu Històric Comarcal de Cervera i segueix bàsicament l'esquema dels anteriors.

El dossier treballa el tema dels serveis d'infraestructura com a símptoma del "lent despertar cap a la modernització d'una comarca apartada dels centres de producció industrial"; és una selecció extensa i acurada que permet moltes possibilitats de treball segons el nivell de l'alumnat. Els temes que inclou formen un ampli ventall que fa que l'alumnat es pugui posar en situació pel que fa al tema treballat.

És molt interessant la informació que es dona a l'apartat d'introducció. Aquí les autores ens donen elements de situació en el tema, com són les referències al concepte d'infraestructura, el context històric, i al Modernisme. També és interessant els comentaris que es presenten a l'entorn de cadascun dels 6 blocs temàtics; són de gran utilitat els elements de suports com la transcripció de les abreviatures més utilitzades en els documents, així com el glossari i les taules d'equivalències de les antigues mesures, i monedes.

No hi ha cap mena d'activitat referida al treball de cronologia, ni de situació a l'espai. Tampoc s'ha treballat amb fotografies.

11 - Espai de treball

El dossier no especifica on cal treballar-lo, encara que el més adient fóra al propi arxiu.

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

ANNEX

Inclou vocabulari d'abreviatures i un glossari. També un llistat de mesures i monedes de l'època relacionant-los amb el sistema actual.

BIBLIOGRAFIA :

VILAR, P. "Catalunya dins l'Espanya Moderna" 4 volums. Barcelona, 1986

DURAN I SAMPERE, A. "Llibre de Cervera" Tàrraga, 1972

ALSINA, C., FELIU, G. I MARQUET, LI. "Pesos, mides i mesures dels països catalans" Barcelona, 1990

13 - Disponibilitat d'altres recursos

CUÑÉ i SALAT, Blanca ; SALAT i NOGUERA, Mª Teresa ; CANELA i GARAYOLA, Montserrat

Introducció a la investigació històrica. Les tècniques de treball a l'Arxiu.

CUÑÉ i SALAT, Blanca ; SALAT i NOGUERA, Mª Teresa.; BALCELLS i MONTAGUT, Mª Dolors .

La guerra del francès a la Segarra

Els Gremis a la Segarra

Els serveis d'infraestructura.

El canvi dels costums des del segle XIX al 1936

La Universitat de Cervera

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n de Btx.

15b - Ubicació dels materials

ACI ARXIU HISTÒRIC COMARCAL D'IGUALADA

SEGARRA
Arxiu Històric Comarcal de Cervera

1 - Títol

Introducció a la investigació històrica. Les tècniques de treball en l'arxiu

2 - Autoria

Montserrat CANELA GARAYOLA, Arxiu Històric Comarcal de Cervera
Blanca CUÑÉ i SALAT i Mª Teresa SALAT i NOGUERA, de l' IB ANTONI TORROJA
de Cervera

3 - Arxiu d'origen

Servei Pedagògic de l'Arxiu Històric Comarcal de Cervera

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

Primera Part

1. Què és un arxiu ?
2. Com s'accedeix a la documentació . Els instruments de descripció d'un arxiu.
3. Fiabilitat del document.
4. Problemes amb el document
5. Extreure correctament informació del document
6. Quan registrar, quan transcriure, quan buidar ?

Segona Part

1. Estudi d'un acta d'un llibre de consells
2. Estudi d'un imprès inclòs en un llibre de consells
3. Estudi d'un llibre de Cadastre
4. Estudi d'un Testament
5. Estudi d'uns capítols matrimonials
6. Estudi d'un capbreu

Tercera Part

Treball. Orientació per a l'alumne

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

6 - Fonts utilitzades

1. Acta Municipal. Consells, 1765. Contraban de carn a la ciutat de Cervera (1765-VII-28
2. Acta Municipal. Consells, 1779-80. Resolució per la qual es decideix nomenar pregoner a Ramon Prats.
3. Acta Municipal. Consells, 1783. Insults a Marià Sabater, síndic personer, per part d'uns veïns.
4. Acta Municipal. Consells, 1789. Resolucions preses per l'Ajuntament respecte a la neteja dels regs, el pagament de l'obra de la Universitat i el nomenament de predicadors per a la Quaresma (1789-IV-18)
5. Acta Municipal. Consells, Edicte del Conde del Asalto amb remeis contra la malaltia del bestiar, 1783.
6. Acta Municipal. Consells, Santificació dels dies Festius, 1785
7. Acta Municipal. Consells, 1782. Perllongament de l'impost per la guerra.
8. Acta Municipal. Consells, 1786 Tractament d'una epidèmia de tercianes.
9. Cadastre. Taxa de la Universitat 1784
10. Fons Notarial. Notari Ramon Teixidor. Testaments 1752-1760. Repartició de l'Herència.
11. Fons Notarial, notari Tomàs Balius i Masot. Capítols matrimonials 1750-1761.
12. Capbreu. Fons Notarial, notari Antoni Vidal. Capbreu de Sant Antoni de Pallerols, Timó i rubinat, 1779
13. Capbreu. Fons Notarial, notari Antoni Vidal. Capbreu de Granyena, Tlladell, Montornès, Masdebondia i Vallfogona, 1778.

7 - Suport de presentació

Dossier Din-A-4. Relligats espiral.

Està estructurat en dos apartats. El primer, dedicat al professorat, conté Introducció, Objectius Generals i Objectius Específics.

El segon dedicat a l'alumnat està estructurat en tres parts :

1. Sis temes que es corresponen amb l'apartat de Continguts, amb text informatiu. Al final de cada apartat hi ha un text instructiu sota l'epígraf de Pràctica.

2. Segona part. Aplicació de la teoria explicada a la primera part, amb el treball dels documents - ressenyats a l'apartat Fonts utilitzades -.

3 Tercera part. Guió orientació per a un treball d'investigació. Textos informatius i instructius.

El document acaba amb un apartat Avaluació, de comentari- valoració per part de les autores dels resultats del treball amb aquest material.

Els textos informatius de formulació d'activitats, han estat reproduïts per fotocòpia. La documentació només és citada.

7b – Llengua

Textos informatius i instructius en català

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

9 - Metodologia

És una proposta de temes i documents a treballar. Adreçada al professorat i a l'alumnat, que té com objectiu aconseguir l'autonomia de treball i la formació inicial de futurs investigadors.

La metodologia passa per la inducció, la generalització, la conceptualització i la producció d'hipòtesis. L'activitat de l'alumnat es base en el treball de lectura, observació, anàlisi i reflexió sobre fonts primàries.

Les activitats proposades van des de la pauta fins al treball amb la metodologia de la investigació històrica.

Les propostes es concreten en l'estudi dels documents de forma individual per després incardinar-los en un context més ampli, perquè, finalment, amb la tercera part, l'alumnat sigui capaç de treballar de manera autònoma. El resultat final depèn dels nivells que s'hagin anat assolint.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'uns materials molt pensats i ben elaborats que donen una visió general del què és l'arxiu i com s'hi pot treballar. Donen eines a l'alumnat, especialment el de batxillerat, per fer un aprenentatge semi-autònom de les possibilitats que té el món de la documentació.

11 - Espai de treball

La realització d'aquestes activitats està pensada per ser feta a l'Arxiu.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

A. CAPELLI "Dizionario di abbreviature latine e italiani" Editore ULRICO, Hoepli. Milà 1979

A. CAPELLI "Cronologia, cronografia e calendario perpetuo" Editore ULRICO, Hoepli. Milà 1983

A. HEREDIA "Archivo histórico y Archivo administrativo. Archivo de la Diputación de Sevilla" Archivística. Estudios básicos. Sevilla 1981

D. ROMANO "Elementos y técnica del trabajo científico" Teide. Barcelona 1982

R. ALBERCH et al. "Els arxius històrics municipals: normes bàsiques de classificació" Departament de Cultura i mitjans de comunicació. Generalitat de Catalunya. Barcelona 1982

J. MERCADER "L'establiment del reial cadastre a Catalunya i la seva fonamentació econòmica i social" Gustau Gili. Barcelona 1961

J. NADAL "Una font important per a la història econòmica de Catalunya. El reial Cadastre 1715 -1845"

I. RODA i al. "El govern de les ciutats catalanes" Edicions La Magrana. Barcelona 1985

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

J. TORRES "Els municipis catalans de l'Antic Règim 1453 -1808" Curial. Barcelona 1983
A. BENET "Com es fa un treball de recerca històrica a BUP "Promocions de publicacions universitàries. Barcelona 1986
K. SOBREQUÉS " Història de Catalunya" vol. DC
La Gran Enciclopèdia Vasca. Bilbao 1980
A. DURAN "Llibre de Cervera"
F. Camps Calvet. Tàrraga 1972

13 - Disponibilitat d'altres recursos

CUÑÉ i SALAT, Blanca ; SALAT i NOGUERA, Mª Teresa ; CANELA i GARAYOLA, Montserrat

Introducció a la investigació històrica. Les tècniques de treball a l'Arxiu.

CUÑÉ i SALAT, Blanca ; SALAT i NOGUERA, Mª Teresa.;
BALCELLS i MONTAGUT, Mª Dolors

La guerra del francès a la Segarra
Els Gremis a la Segarra
Els serveis d'infraestructura.
El canvi dels costums des del segle XIX al 1936
La Universitat de Cervera

14 - Altres activitats

Visita a l'Arxiu

15 - Materials tractats didàcticament

Coneixement de les tècniques d'arxiu
Coneixent Sta. Coloma aprenem.
Carpetes de pràctiques d'arxiu
Coneguem l'Arxiu Històric de Sant Feliu de Llobregat

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Municipal de Lleida AML
Arxiu Històric Comarcal de Sta. Coloma de Farners. ACSCF
Arxiu Històric Comarcal de La Bisbal ACBE
Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat ACSFL

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

1 - Títol

La guerra del francès a la Segarra

2 – Autoria

Blanca CUÑÉ i SALAT

Mª Teresa SALAT i NOGUERA IB ANTONI TORROJA de Cervera

Mª Dolors MONTAGUT i BALCELLS, Arxiu Històric Comarcal de Cervera

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Cervera, 1989-90

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari

Ensenyament secundari

5 - Continguts

0. Introducció. La tasca de l'historiador. El mètode de l'historiador. Guia de comentari dels documents.

1. Inici del conflicte
2. Organització de la Junta Corregimental de Cervera
3. Els inicis de la resistència
4. Fets de guerra
5. Avituallament de l'exèrcit
6. Economia
7. Obra legislativa dels francesos
8. Les Corts de Càdis
9. El retorn de Ferran VII
10. Vida quotidiana

6 - Fonts utilitzades

Totes corresponen a l'AHCC

1. Inicis del conflicte

1. Còpia dels Reials Decrets en els quals es constata l'abdicació de Carles IV a favor de Ferran VII i la continuïtat en els càrrecs de tots els funcionaris (AHCC. Correspondència, març 1808)

2. Creació de la Junta Corregimental (AHCC Municipal. Defensa 1808, juny-23)

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

2. Organització de la Junta Corregimental de Cervera

3. Nomenament de dos Comissionats de cada capital de marca per tal de recollir donatius per a la guerra. AHCC Municipal. Defensa. Junta Corregimental Correspondència. 1808-juliol-13.

3. Els inicis de la resistència.

5. Normes per a la defensa de pobles i ciutats. AHCC . Defensa. 1809-febrer-2

6. Creació d'una oficina per analitzar la correspondència interceptada a l'enemic. AHCC. Municipal. Defensa 1809-setembre-25.

7. Reglamentació del sorteig dels mossos que s'han d'incorporar a l'Exèrcit. HCC hemeroteca. Diarios de Cervera nº 30 1809-octubre-308.

8. Reglamentació de la suplència de baixes i dels uniformes de l'Exèrcit Català. AHCC. Municipal. Defensa. 1809-agost-24.

9. Filiació d'un soldat a la 2ª Companyia de Tiradors. AHCC. Municipal. Defensa. Montserrat. 1810-agost-

11. Seguit de preguntes i respostes molt concretes que pretenen allisonar sobre patriotisme i religió. AHCC Hemeroteca. Diarios de Cervera, v. 12, nº 69 1808-desembre-14 –

11. Ban en el qual s'especifiquen les penes que rebran els desertors AHCC Municipal. Impresos. 1810-juliol-16)

12. Edicte

13. Decisió de la Junta d'Agravis de concedir l'exempció del servei d'armes a dos ciutadans de Cervera. (AHCC. Municipal. Esborranys 1809-juliol-8)

4. Fets de guerra

14. La ciutat de Cervera demana no allotjar més presoners de guerra. Defensa. Junta Corregimental. Correspondència. 1808-juliol-30

15. Crida als cerverins perquè ssiteixin als actes d'acomiadament dels soldats que marxen cap a Girona. (AHCC Hemeroteca. Diario de Cervera nº 68 pàg. 268 1809-desembre-7)

16. L'Ajuntament de Cervera decideix fer un seguit d'actes religiosos, pregant per l'alliberament de la plaça de Girona. AHCC. Municipal. Esborranys. 1809-juliol-12)

17. Extracte del Memorial presenta per Cervera de tots els fets destacables de la guerra. AHCC Defensa. 1808-1814.

18. Extracte dels fets més importants de la Guerra en relació amb la universitat. Rubió i Borràs, M "HISTORIA DE LA REAL Y PONTIFICIA UNIVERSIDAD DE CERVERA" Librería Verdguer. Barcelona, 1915.

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

5. Avituallament de l'exèrcit

19. Anunci al "Diario de Cervera" de la subscripció que queda oberta per tal de recollir roba per uniformar els soldats. (A HCC Hemeroteca. Diario de Cervera. V. 2 nº 71. 1808-desembre-21
20. La Junta Corregimental obliga que tots els alcaldes especifiquin els queviures que hi hagi al seu poble. AHCC Municipal. Defensa. 1809-juny-20
21. Una divisió que s troba a Guissona demana al Factor de Cervera que li enviï els queviures que necessita. (AHCC Municipal. Esborranys. 1810-juny-6)
22. La Junta mana fer una relació dels animals, carros i carretes que hi ha a cada poble. AHCC. Defensa. Correspondència 1813-juny-28
23. Anunci al "Diario de Cervera" per cobrir les places de capellans i cirurgians que són necessàries a l'Exèrcit. (AHCC Hemeroteca. Diarios de Cervera. 1808-juliol-10.
24. Requisició de material per subministrar l'Hospital Militar. AHCC Municipal. Defensa. 1810-març-28

6. Economia

25. El Secretari de la Suprema Junta de Govern de la Província de Lleida demana l'ajut econòmic als "Cuerpos Ilustres" perquè l'exèrcit pugui dur a terme els seus plans. Aquests diners es reintegraran quan Hisenda reculli els arbitris. AHCC Municipal. Impresos. 1808-juliol-1426.
26. Extracte d'una relació dels prestamistes forçats. (AHCC Municipal. Administració 1811-juliol-4)
27. Normes de contribucions extraordinàries per tal de col·laborar en les despeses de la guerra. AHCC Municipal. Defensa. Ordenes circulados. 1809-agost-28.
28. Rebut signat per un dominic, en el que es fa relació dels diners cobrats en conceptes de butlles a diferents parròquies de la comarca. AHCC. Defensa. Junta Corregimental. 1812-desembre-9.
29. Decisió de la Suprema Junta de Govern de Catalunya per al cobrament de la meitat de l'or i la plata dels particulars i l'església. (AHCC Municipal. Defensa. 1809-gener-20).
30. Carta del Bisbe d'Urgell a la Junta i Comissió per la Plata i l'Or de Cervera, demanant a totes les esglésies que seleccionin el que no els sigui necessari i ho donin com a contribució. AHCC Correspondència. 1809-febrer-14.
31. Llista exacta de totes les joies que s'han entregat al Sr. Bisbe de part de diferents esglésies. AHCC Municipal. Defensa. 1809-març-31.
32. Crida de l'Ajuntament de Cervera per recollir l'or i la plata de particulars i de l'Església, indicant on l'han de portar. AHCC Municipal. Defensa. 1808-gener-24.
33. Imprès tipus que s'utilitza en el cobrament de l'or i la plata. AHCC Municipal. Impresos. 1808-gener-3
34. Carta dirigida a l'ajuntament de Cervera, on s'exigeix que es pagui el deute de l'impost de Capitació dels dos anys anteriors i que es posin al dia en el pagament dels impostos. AHCC. Defensa. Correspondència . 1813-juliol-23.
35. Instància enviada a l'ajuntament per una senyora que sol·licita una disminució de l'Impost de Capitació AHCC Defensa. Correspondència. 1810-abril-2

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

- 36. Repartiment entre els pobles del Corregiment de Cervera de l'Impost de Contribució Directa de 1814. AHCC Municipal. Defensa. 1814-març-17.
- 37. Ordre de Don Andrés Ibàñez, comissari dels Reials Exèrcits per evitar que es faci contraban de bacallà i altres articles amb l'estranger. AHCC Municipal . Defensa. 1811-novembre-15
- 38. Plec de descàrrec de Jaume Mateu, veí de Tàrraga per haver abastit de carn la ciutat de Cervera quan aquesta estava ocupada per l'enemic. AHCC Municipal. Defensa. 1811-octubre-20.
- 38.a Resposta d'ajuntament de Cervera informant d'aquest fet AHCC Defensa. 1811-octubre-26
- 39. Prohibició de vendre pla blanc moreno o media sense permís de l'Ajuntament. AHCC Municipal. Esborranys 1813-setembre-16.

7. Obra legislativa dels francesos

- 40. Extractes de dos dels decrets firmats per Napoleó el desembre del 1808. AHCC Municipal. Defensa. 1808-desembre-4

8. Les Corts de Càdis

- 41. Reial Decret de convocatòria de Corts. AHCC Defensa. 1809-maig-22
- 42. Elecció de Diputat a Corts com a representant de Cervera que recau en Josep Vega. AHCC. Hemeroteca. Diarios de Cervera 1810-febrer-14.
- 43. Jurament dels Diputats a les Corts de Càdis AHCC Municipal. Defensa. 1810-setembre-3

9. El retorn de Ferran VII

- 44. Actes programats per celebrar l'exaltació al tron de Ferran VII. AHCC. Municipal. Correspondència. 1808-març-28
- 45. Ordre per la qual s'anul·la el decret de les Corts de Càdis imposant el retorn dels drets feudals. AHCC Municipal. Impresos. 1814-setembre-17.

10. Vida quotidiana

- 46. Venda-permuta d'una casa del carrer Major per part de Josep Segarra i Rafel de Muntaner. AHCC Notarials 31. Antoni Vidal. 1805, pàg. 384
- 47. Inventari que porta per nom "Roba del difunt "
- 48. Fragment d'una carta dirigida a l'Ajuntament per Jaume Cuñé, arrendatari de la pesca salada. Proposa el preu de venda dels seus productes. AHCC Municipal. Esborranys. 1810-desembre-1349.
- 49. Distribució de les botigues de pesca salada a Cervera. AHCC Municipal. Esborranys. 1810-desembre -15
- 50. Avís de la pèrdua d'una bossa amb 4 o 5 duros amb la corresponent recompensa. AHCC. Hemeroteca. Diarios de Cervera. Volum 2 1808-setembre-23
- 51. Els comissionats pel gremi de llauradors demanen poder llaurar amb bous destacant els avantatges que comporta. AHCC. Municipal. Esborranys. 1814-agost-22.

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

52. Raons per les quals no s'utilitzaven els bous per les feines del camp. AHCC Municipal. Esborranys.
53. Carta del secretari de l'Ajuntament d'Agramunt dirigida a l'Ajuntament de Cervera, comunicant-li que es farà una processó per demanar que plogui. AHCC. Municipal. Correspondència. 1808-maig-20
54. Crida de l'ajuntament de Cervera que mana als cerverins que escurin les xemeneies. AHCC Municipal. Crides. 1808-febrer-21
55. L'Ajuntament (...) dóna permís per poder veremar. AHCC. Municipal. Esborranys. 1809-octubre-21
56. L'Ajuntament decideix nomenar el predicador per als sermons de la Quaresma. AHCC Municipal. Esborranys. 1809-novembre-7
57. Petició d'un permís d'obres per arreglar una casa que ha de sobresortir una mica de les altres. AHCC Municipal. Esborranys. 1814-setembre-4
58. Protesta dels soguers perquè s'utilitza el lloc on filen com a camí de pas pels carreters. AHCC Municipal. Esborranys. 1814-novembre-27.
59. Certificat de poble de solemnitat. 1814
60. Nomenament de dos censors per controlar els escrits de la impremta universitària. AHCC. Municipal. Defensa. Junta Corregimental. Correspondència. 1808-juliol-2
61. Abolició de la tortura i maltractaments als detinguts per la Justícia. AHCC Municipal. Impresos. 1814-juliol-28
62. L'Administració de l'Hospital demana poder tancar l'espai que hi ha entre l'edifici i les muralles per fer-hi un hort i poder estendre la roba. AHCC Municipal. Esborranys. 1814-febrer-
63. La Junta de Sanitat fa saber a l'Ajuntament que hi ha una sèrie de persones que pateixen una malaltia que pot ser contagiosa. AHCC Municipal. Esborranys. 1810-gener-1964.
64. L'ajuntament ha detingut els "vagos, mal entretenidos y díscolos" AHCC Municipal. Esborranys. 1810-agost-30
65. Imprès de la Junta Superior que intenta controlar els bandolers, imposant la utilització dels passaport. AHCC Municipal. Impresos. 1814-juliol-28
66. Passaport a favor de Francisco Borriux per anar a Vilafranca del Penedès. AHCC. Municipal. Defensa. 1808-desembre-19.
67. Fragment del Reial Decret en el qual es prohibeixen les reunions de més de vuit persones per prevenir els motins. AHCC Municipal. Administració. 1809-febrer-3

7 - Suport de presentació

Carpeta de projectes que inclou carpeta amb 11 quadernets DIN-A-3 plegats. 100 pàgines. Cada quadernet correspon a un capítol dels Continguts.
Reproduccions íntegres, extractes i algunes transcripcions. Reproducció en facsímil d'una gran part dels documents que en la majoria de casos són perfectament llegibles per l'alumnat.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.
Documentació en l'original, català.
Els Reials Decrets i els Decrets firmats per Napoleó, en castellà.

SEGARRA **Arxiu Històric Comarcal de Cervera**

8 - Il·lustracions

Portada : reproducció d'un gravat de l'època situat a Cervera.

9 - Metodologia

Activa. Treball i reflexió sobre documents. Anàlisi de dades. Formulació d'hipòtesis. Resolució a qüestions plantejades en el plec introductori. Les activitats didàctiques es basen sobretot en el plantejament de qüestions de resolució individual o per grup.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta del primer treball elaborat pel Servei Educatiu de l'Arxiu Històric Comarcal de Cervera, que tal com ens indiquen a la presentació s'acaba de crear de manera experimental. El dossier treballa el tema de la guerra del francès amb una selecció extensa i acurada que permet moltes possibilitats de treball segons el nivell de l'alumnat. Els temes que inclou formen un ampli ventall que fa que l'alumnat es pugui posar en situació pel que fa al tema treballat.

És molt interessant la informació que es dona pel que fa referència als elements de suports com el lèxic, la taula d'equivalències de les antigues mesures, pesos i monedes i els elements gràfics - mapa de Catalunya amb la situació dels Corregiments, plànol de Cervera, plànol de la Segarra .-

11 - Espai de treball

El dossier no especifica on cal treballar-lo, encara que el més adient fóra al propi arxiu. Els materials també suggereixen un itinerari pels carrers antics de Cervera.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

ANNEX. Inclou vocabularis lèxics. També un llistat de pesos, mesures i monedes de l'època relacionant-los amb el sistema actual.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

CUÑÉ i SALAT, Blanca ; SALAT i NOGUERA, Mª Teresa ; CANELA i GARAYOLA, Introducció a la investigació històrica. Les tècniques de treball a l'Arxiu.

CUÑÉ i SALAT, Blanca ; SALAT i NOGUERA, Mª Teresa.; BALCELLS i MONTAGUT, Mª Dolors .

La guerra del francès a la Segarra

Els Gremis a la Segarra

Els serveis d'infraestructura.

El canvi dels costums des del segle XIX al 1936

La Universitat de Cervera

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

14 - Altres activitats

Publicació de "La guerra del francès a la Segarra 1808-1814". Es tracta d'un recull de treballs elaborats per alumnes d'EGB de Vall Ondara, Sanaüja, St. Ramon, Cervera, Guissona, amb resolució d'exercicis, comentaris i dibuixos. Format del llibre 24X18. En català.

15 - Materials tractats didàcticament en altres arxius

Mercè Griolt " La guerra de la independència a la Bisbal "

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Comarcal de La Bisbal - Baix Empordà, Girona -

SEGARRA
Arxiu Històric Comarcal de Cervera

1 - Títol

La guerra del francès a la Segarra (1808-1814)

2 - Autoria

Mª Teresa SALAT i NOGUERA
Blanca CUÑÉ i SALAT, IB ANTONI TORROJA de Cervera

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Cervera

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

Recull de treballs elaborats per alumnat d'EGB - de Vall Ondara, Sanaüja, St. Ramon, Cervera, Guissona - a partir del treball del dossier "La Guerra del Francès a la Segarra " amb temes del context històric, econòmic, legislació francesa, Corts de Càdis i vida quotidiana durant el període de 1808-1814.

6 - Fonts utilitzades

Diarios de Cervera (1808) ; Esborranys de 1809, 1810 i 1814 ; Crides Municipals 1808 ; Real Cèdula de 1814 ; Correspondència de l'Ajuntament de 1808. Defensa i passaports de 1808 ; Junta Corregimental de 1808.

7 - Suport de presentació

Format llibre apaisat 24X18

7b -Llengua

Textos informatius i instructius en català.
Documentació en l'original, català i castellà.
Realització de les activitats en català.

8 - Il·lustracions

Reproduccions de les il·lustracions fetes pels mateix alumnat

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

9 - Metodologia

Activa. Treball sobre documents. Anàlisi de dades. Formulació d'hipòtesis.
Resolució a qüestions.

10 - Descripció valorativa del material

Aquest material és el resultat del treball amb fonts primàries d'alumnes d'EGB. És la constatació de les possibilitats didàctiques dels arxius en nivells bàsics i primeres edats.

11 - Espai de treball

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

No ho especifica

13 - Disponibilitat d'altres recursos

CUÑÉ i SALAT, Blanca ; SALAT i NOGUERA, Mª Teresa ; CANELA i GARAYOLA, Montserrat
Introducció a la investigació històrica. Les tècniques de treball a l'Arxiu.

CUÑÉ i SALAT, Blanca ; SALAT i NOGUERA, Mª Teresa.; BALCELLS i MONTAGUT, Mª Dolors .
La guerra del francès a la Segarra
Els Gremis a la Segarra
Els serveis d'infraestructura.
El canvi dels costums des del segle XIX al 1936
La Universitat de Cervera

14 - Altres activitats

Realització del dossier La guerra del francès a la Segarra

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

La guerra del francès a La Bisbal

15b - Ubicació dels materials

ACBE Arxiu Històric Comarcal de La Bisbal d'Empordà.

SEGARRA **Arxiu Històric Comarcal de Cervera**

1 - Títol

La universitat de Cervera (1817-1842)

2 - Autoria

Blanca CUÑÉ i SALAT
Mª Teresa SALAT i NOGUERA, IB ANTONI TORROJA de Cervera
Mª Dolors MONTAGUT i BALCELLS, Arxiu Històric Comarcal de Cervera

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Cervera, 1994

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

- I. Història de la Universitat de Cervera.
La "fidelitat cerverina" al rei Felip Vè. Relació de termes que es demanen a les Corts (1713). Despeses dels síndics traslladats a Madrid. Petició d'exempció del cadastre.
- II. L'edifici ; decret d'erecció de la Universitat de Cervera. Condicions de funcionament i econòmiques. Paper de l'Ajuntament. Construcció.
- III. Legislació. Organització acadèmica.
- IV. Estructura econòmica.
- V. Política universitària en la construcció de l'estat liberal (s. XIX)
- VI. La vida dels estudiants
- VII Relació dels estudiants amb els ciutadans.
- VIII Trasllat a Barcelona dels estudis universitaris (1842)
- IX L'edifici després de la Universitat.

6 - Fonts utilitzades

Impresos 1754 (AHCC) ; Consells Municipals ; Certificacions notariales ; Decrets Reials ; Disposicions Reials ; Contracte d'obres ; Cèdula reial ; Estats de comptes ; Làmines ; memòries de les evolucions de la infanteria de Leopoldo Vacca ; Juraments ; Llistat d'alumnes liberals ; Matrícula ; Edicte de 1805 sobre comportament dels estudiants ; Certificacions de bona presència ; Queixes a l'Ajuntament per la carn ; Ofici del Claustre Universitari ; Informe dels catedràtics de Medicina ; Poesies de la Universitat dedicades a Carles IV i N^o Lluïsa de Saboia en la seva visita ; Contribucions (1802 per l'estada dels Reis).

SEGARRA

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

7 - Suport de presentació

Dossier relligat. Tapes de cartró. Reproducció en facsímil de textos i làmines dels anys esmentats.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.
Documentació en l'original català i castellà

8 - Il·lustracions

Inclou 12 làmines extretes del llibre de Manuel Rubió i Frederic Vila : “ Historia de la Real y Pontificia Universidad de Cervera “ (Barcelona, 1915-1916) :

1. Visió de Cervera s. XIX ;
 2. Immaculada de la Universitat (esboç del 1936) ;
 - Absis de Sta. Maria de Lluís Rigalt (1853) ; la Universitat a principis del XIX ;
 5. Vista panoràmica de Cervera al s. XVII ; 6. Primer pati de la Universitat s. XIX 7. Estudiants jugant a cartes. S. XIX ;
 8. Estudiants de Cervera s. XIX ; 9. Birret de del rector XIX ; 10. Segell Major de la Universitat de Cervera ; 11. Torre residència del Canceller, actual seu de la UNED i delegació de l'Institut Francès ; 12. Perspectiva aèria de la Universitat.
- documents - fotocòpia dels originals respectant-ne la forma i presentació. Les el activitats didàctiques es basen sobretot en el plantejament de qüestions de resolució individual o per grup.

9 - Metodologia

Activa . Treball sobre documents. Anàlisi de dades. Formulació d'hipòtesis.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta de resseguir la història de la Universitat a través de reproducció de documents. Les activitats didàctiques es basen sobretot en el plantejament de qüestions de resolució individual o de grup.

11 - Espai de treball

Visita a l'Arxiu. Itinerari recorregut per l'edifici de l'actual Arxiu, antiga Universitat.

SEGARRA
Arxiu Històric Comarcal de Cervera

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

ANNEX

Inclou vocabularis lèxics i paleogràfics. També un llistat de de pesos, mesures i monedes de l'època relacionant-los amb el sistema actual.

BIBLIOGRAFIA

Batllori, Miquel

La universitat de Catalunya a Cervera (1717-1842) Aportació de la Universitat Catalana a la Ciència i la Cultura. (Barcelona, 1981)

Duran, Agustí

El llibre de Cervera (Barcelona, 1997)

Folch, Artemí

La Universitat de Cervera. Barcelona, 1970

Margazo, Angel

Estudis i estudiants a la Universitat de Cervera, 1715-1842 Miscel.lànea Cerverina I. Cervera 1983.

Prats, Joaquim

La Universitat de Cervera i el reformisme borbònic Lleida, 1993

Rubió, Manuel

Historia de la Real i Pontificia Universidad de Cervera (Barcelona, 1915-1916)

Salat, M. Teresa ; Cuñé Blanca

Guia Històrica de Cervera. Dels orígens als nostres dies, Cervera 1993

13 - Disponibilitat d'altres recursos

CUÑÉ i SALAT, Blanca ; SALAT i NOGUERA, Mª Teresa ; CANELA i GARAYOLA, Montserrat

Introducció a la investigació històrica. Les tècniques de treball a l'Arxiu.

CUÑÉ i SALAT, Blanca ; SALAT i NOGUERA, Mª Teresa.; BALCELLS i MONTAGUT, Mª Dolors .

La guerra del francès a la Segarra

Els Gremis a la Segarra

Els serveis d'infraestructura.

El canvi dels costums des del segle XIX al 1936

La Universitat de Cervera

SEGARRA
Arxiu Històric Comarcal de Cervera

14 - Altres activitats

Itinerari pel recinte de l' Antiga Universitat.

15 - Materials tractats didàcticament

15b - Ubicació dels materials

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

1 - Títol

Descobrim l'arxiu municipal de Lleida. Passat i present a través dels nostres documents. Guia del professorat

2 - Autoria

Elena GONZÁLEZ i COSO, Arxiu Municipal de Lleida
Jaume ESTIARTE i ESTIARTE, IES d' Alcarràs
Montserrat GALÍ FANTOVA, IES de Montsuar
Montserrat PONS MASCARILLA, Tècnica Arxiu Municipal de Lleida
Elena CERVERA BORDALBA, Tècnica Arxiu Municipal de Lleida
Joan J. BUSQUETA RIU
Roser GORT RIERA, revisió de les transcripcions
David COLELL i ORRIT, correcció lingüística

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'Arxiu Municipal de Lleida Institut Municipal d'Educació

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. ESO/Batxillerat

5 - Continguts

Guia del professorat . Presentació

1. Objectius Generals

2. Continguts

2.1 Procediments .

1. Anàlisi, interpretació i representació del temps.

1.1 identificació de categories temporals : ritmes, successió, simultaneïtat, continuïtat, canvi, durada

1.2 Identificació de relacions causa-efecte i causalitat històrica

Ús de fonts, documents i testimonis històrics de caràcter primari i secundari. Adquisició i ús de vocabulari arxivístic i històric.

2. Obtenció i anàlisi de la informació

2.1 Pràctica de l'observació directa i indirecta

2.2 Tractament de la informació. Interpretació dels documents escrits

3. Comprensió, comunicació i aplicació de la informació

3.1 Elaboració de treballs monogràfics

3.2 Confecció de gràfics, murals i exposicions orals

3.3 Elaboració de síntesis a partir dels diferents tipus d'informacions

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

2.2 Fets, conceptes i sistemes conceptuals

1. Arxiu i documents

- 2.1. Què és un arxiu ?
- 2.2. Funcions de l'arxiu
- 2.3. Tipus d'arxius
- 2.4. Els documents d'arxiu
- 2.5. Tipologia dels documents
- 2.6. Característiques dels documents d'arxiu

2.6.1. Segons la persona, entitat o institució que els genera

2.6.2. Segons la forma en què ens presenten la informació

2.6.3. Tipus de suport material en que es presenta la informació

2.6.4. La llengua dels documents d'arxiu

2.6.5. Tipus de lletra

2.6.6. Tradició documental

2.6.7. Signes especials

2.7. La instal·lació dels documents i la seva conservació

2.8. Valors dels documents de l'arxiu

2.9. Tipus de fons documentals

2.10. Organització del fons documental de l'arxiu.

2. L'Arxiu Municipal de Lleida

2.1. Orígens i evolució històrica

2.2. Documents singulars : pergamins i llibres especials

2.3. L'Arxiu Municipal i la seva organització

3. Temes per a la recerca

3.1. La conquesta de Lleida. Fons documental : la carta de poblament de Lleida

3.2. L'administració de justícia al segle XVII. Fons documental : els llibres de crims

3.3 La vida quotidiana a la Lleida del segle XVII . Font documental : els llibres de crim

3.4 La Festa Major de Lleida. Font documental : programes i cartells de Festa Major

3.5. La lectura diplomàtica : testaments del segle XII

3.6. La convivència ciutadana a la Lleida del segle XIX. Font documental : bans del segle XIX

3.7 La Lleida de la II República. Font documental : llibres d'actes dels plens de l'Ajuntament de Lleida durant la II República Espanyola. 1931-1936

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

2.3 Valors, normes i actituds

1. Valoració de les pautes de conducta per a la convivència i l'estudi
 - 1.1 Actitud de tolerància
 - 1.2 Actitud crítica
2. Interès per sistematitzar el treball propi
 - 2.1. Actitud favorable per l'ordre, el rigor i la sistematització del treball
 - 2.2. Preocupació per la correcta presentació i execució del treball
3. Respecte, solidaritat i cooperació
 - 2.1. Acció solidària i de cooperació
 - 2.2. Respecte al patrimoni del present i del passat
 - 2.3 Relativisme
 - 3.1. Relativització de la pròpia societat
 - 3.2. Valoració de les societats i cultures dels temps passats
 - 3.3. Valoració dels dilemes morals del nostre temps
3. Orientacions didàctiques i metodològiques
4. Bibliografia
5. Valoració general del crèdit

6 - Fonts utilitzades

En l'apartat 3. Temes per a la recerca

- 3.1 Fons documental : la carta de poblament de Lleida
- 3.2 L'administració de justícia al segle XVII. Fons documental : els llibres de crims
- 3.3. La vida quotidiana a la Lleida del segle XVII . Font documental : els llibres de crim
- 3.4. La Festa Major de Lleida. Font documental : programes i cartells de Festa Major
- 3.5 La lectura diplomàtica : testaments del segle XII
- 3.6 La convivència ciutadana a la Lleida del segle XIX. Font documental : bans del segle XIX
- 3.7 La Lleida de la II República. Font documental : llibres d'actes dels plens de l'Ajuntament de Lleida durant la II República Espanyola. 1931-1936

7 - Suport de presentació

El material agrupat sota el títol de Guia del Professorat, està recollit en dossier. El conjunt sencer del crèdit - la Guia i els nou dossiers, s'aplega en una capsa de projectes amb informació específica al lloc : títol del treball i institucions que se n'han fet càrrec : **DESCOBRIM L'ARXIU MUNICIPAL DE LLEIDA. PASSAT I PRESENT A TRAVÉS DELS NOSTRES DOCUMENTS.** Institut Municipal d'Educació. La Paeria, Ajuntament de Lleida

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.
Documentació en l'original català

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 – Metodologia

La metodologia que es presenta segueix els paràmetres del constructivisme i les bases de la teoria d'aprenentatge que estableix la reforma de l'ensenyament.

10 - Descripció valorativa del material

Aquesta guia conté una introducció “ Des de l'Arxiu” signada per la Cap de l'Arxiu Municipal on fa un seguit de reflexions del perquè de la creació dels materials i la funció de l'arxiu com a element de difusió tant pel que fa als materials que guarda, com a oferir idees bàsiques sobre arxiu i les seves funcions. La tercera part, orientacions metodològiques i didàctiques són una reflexió del que els autors/res pensen del que ha de ser la didàctica dels arxius : idoneïtat didàctica de les fonts, selecció de documents pel seu valor didàctic, i consideracions en relació al treball amb les fonts. L'esquema didàctic segueix els paràmetres model del llenguatge de la reforma.

11 - Espai de treball

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

CUÑÉ, B. SALAT , M.T. ; MONTAGUT, M.D El canvi dels costums .Des del segle XIX fins el 1936. Servei comarcal de l'Arxiu de Cervera.
Currículum. Educació Secundària Obligatoria. Àrea de Ciències Socials.
Generalitat de Catalunya, Departament d'ensenyament, 1993.

Els arxius dipositaris de la memòria. Material didàctics del Servei –Educatiu de l'Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat, Consell Comarcal del Baix Llobregat, 1999.

HERNÁNDEZ OLIVERA, L. “ De profesores a alumnos : la perspectiva educativa de los archivos “ a El archivo en el entorno cultural. XII Jornadas de Archivos Municipales, Coslada, 1998, p. 143-155

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

TRIBÓ, Gemma, “Arxius, fonts i didàctica de la història de Catalunya” a Balma. Didàctica de les Ciències Socials, Geografia I Història, número 2, octubre, 1995, p. 117-132.

GONZÁLEZ i COSO, Elena i altres
Descobrim l'Arxiu Municipal de Lleida. Passat i present a través dels nostres documents. Institut Municipal d'educació ; La Paeria, Ajuntament de Lleida. Lleida, abril 2000
Guia del professorat ;
Unitat didàctica 1 Arxiu i documents
Unitat didàctica 2 L'Arxiu Municipal de Lleida
Unitat didàctica 3 Temes per a la recerca

- 3.1. La conquesta de Lleida.
- 3.2. L'administració de justícia al segle XVII.
- 3.3. La vida quotidiana a la Lleida del segle XVII .
- 3.4. La Festa Major de Lleida.
- 3.5. La lectura diplomàtica
- 3.6. La convivència ciutadana a la Lleida del segle XIX.
- 3.7 La Lleida de la II República.

14 - Altres activitats

La visita a l'Arxiu

15 - Materials tractats didàcticament

Documenta't
Els arxius dipositaris de la memòria

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric de la Ciutat de Girona AHCG
Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat ACSFL

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

1 - Títol

Descobrim l'arxiu municipal de Lleida. Passat i present a través dels nostres documents. Unitat didàctica 1 Arxiu i documents

2 - Autoria

Elena GONZÁLEZ i COSO, Arxiu Municipal de Lleida
Jaume ESTIARTE i ESTIARTE, IES d' Alcarràs
Montserrat GALÍ FANTOVA, IES de Montsuar
Montserrat PONS MASCARILLA, Tècnica Arxiu Municipal de Lleida
Elena CERVERA BORDALBA, Tècnica Arxiu Municipal de Lleida
Joan J. BUSQUETA RIU
Roser GORT RIERA, revisió de les transcripcions
David COLELL i ORRIT, correcció lingüística

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'Arxiu Municipal de Lleida Institut Municipal d'Educació

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. ESO/Batxillerat

5 - Continguts

- a. Què és un arxiu ?
- b. Funcions de l'arxiu
- c. Tipus d'arxius
- d. Els documents d'arxiu
- e. tipologia dels documents
- f. Característiques dels documents d'arxiu
 - 1.6.1 Segons la persona, entitat o institució que els genera
 - 1.6.2 Segons la forma en què ens presenten la informació
 - 1.6.3 Tipus de suport material en que es presenta la informació.
 - 1.6.4 La llengua dels documents d'Arxiu
 - 1.6.5 Tipus de lletra
 - 1.6.6 Tradició documental
 - 1.6.7 Signes especials
- g. La instal·lació dels documents i la seva conservació
- h. Valors dels documents de l'Arxiu
- i. Tipus de fonts documentals
- j. Organització del fons documental de l'arxiu

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

6 - Fonts utilitzades

Fons Municipal. Acta de 28 gener 1994
Fons Municipal. Edicte de 12 gener de 1849
Fons Municipal. Decret de 27 d'octubre de 1980
Fons Municipal. Instància Agrupació llerdenca de pessebristes. 27 desembre del 94
Fons Municipal. Acta 15 d'abril de 1920 Fons Municipal. Acta de 26 febrer 1982

7 - Suport de presentació

El material - fulls DIN-A-4 - agrupat sota el títol de 1. Arxiu i documents està recollit en dossier. El conjunt sencer del crèdit - la Guia i els nou dossiers, s'aplega en una capsa de projectes amb informació específica al lloc : títol del treball i institucions que se n'han fet càrrec : **DESCOBRIM L'ARXIU MUNICIPAL DE LLEIDA. PASSAT I PRESENT A TRAVÉS DELS NOSTRES DOCUMENTS.** Institut Municipal d'Educació. La Paeria, Ajuntament de Lleida

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.
Documentació en l'original català

8 - Il·lustracions

Dibuixos dels apartats :
1.7 La instal·lació dels documents i la seva conservació. Gràfics il·lustratius als conceptes de valor primari i valor secundari de l'Arxiu
1.8 Valors de l'arxiu , pàg. 34 Organigrama explicatiu de la Incidència del temps en les etapes i en el valor dels documents. Mapa conceptual explicatiu.
1.9 Tipus de fonts documentals.

9 - Metodologia

Combina els textos informatius amb exercicis per l'alumnat .La tipologia de l'exercici és de constatació dels continguts apresos : completar esquemes, quadres explicatius, resposta breu, de seqüència, d'elecció múltiple, de resposta per parelles, de completar frases, convertir un esquema en text escrit, redacció de definicions, de discriminació, de preguntes obertes, de reproduir transcripcions, dibuixar segells ... (veure continguts procedimentals a la Guia del professorat)

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

10 - Descripció valorativa del material

El dossier és una exhaustiva, metòdica i molt clara introducció al món de l'arxivística, el perquè de la seva existència i la funció que realitza així com el mètode i el procés que segueixen els documents. Tota aquesta informació tractada a través dels materials que pot oferir un dossier : textos, esquemes, dibuixos i reproduccions de documents i símbols - com són els segells - sense disposar de recursos extraordinaris, a nivell tècnic o de materials. L'aplicació didàctica dels continguts és d'un alt nivell, i la naturalesa del material i la dinàmica del mètode fan que sigui aplicable amb molta facilitat inclòs pel professorat el que desconeix el món dels arxius.

11 - Espai de treball

La realització pot ser segons la programació que es marqui cada ensenyant, a l'aula o a l'arxiu.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

El dossier presenta al final un Glossari, BIBLIOGRAFIA i full d'autoavaluació del dossier, per tal de conèixer el grau d'assoliment dels continguts respecte als objectius proposats.

BIBLIOGRAFIA :

13 - Disponibilitat d'altres recursos

GONZÁLEZ i COSO, Elena i altres
 Descubrim l'Arxiu Municipal de Lleida. Passat i present a través dels nostres documents. Institut Municipal d'educació ; La Paeria, Ajuntament de Lleida.
 Lleida, abril 2000
 Guia del professorat ;
 Unitat didàctica 1 Arxiu i documents
 Unitat didàctica 2 L'Arxiu Municipal de Lleida
 Unitat didàctica 3 Temes per a la recerca 3.1. La conquesta de Lleida.
 3.2. L'administració de justícia al segle XVII.
 3.3. La vida quotidiana a la Lleida del segle XVII .
 3.4. La Festa Major de Lleida.
 3.5. La lectura diplomàtica
 3.6. La convivència ciutadana a la Lleida del segle XIX.
 3.7 La Lleida de la II República.

14 - Altres activitats

Visita a l'Arxiu

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Coneixent Sta. Coloma aprenem
Els arxius ! ... per que serveixen
Creació de l'arxiu de la Bisbal

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Sta. Coloma de Farners ACSCF
Arxiu Municipal de Begur AMB

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

1 - Títol

Descobrim l'Arxiu Municipal de Lleida. Passat i present a través dels nostres documents. Unitat didàctica 2 L'Arxiu Municipal de Lleida

2 - Autoria

Elena GONZÁLEZ i COSO, Arxiu Municipal de Lleida
Jaume ESTIARTE i ESTIARTE, IES d' Alcarràs
Montserrat GALÍ FANTOVA, IES de Montsuar
Montserrat PONS MASCARILLA, Tècnica Arxiu Municipal de Lleida
Elena CERVERA BORDALBA, Tècnica Arxiu Municipal de Lleida
Joan J. BUSQUETA RIU
Roser GORT RIERA, revisió de les transcripcions
David COLELL i ORRIT, correcció lingüística

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'Arxiu Municipal de Lleida Institut Municipal d'Educació

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. ESO/Batxillerat

5 – Continguts

Unes paraules abans de començar
2.1 Orígens i evolució històrica
2.2 Documents singulars : pergamins i llibres especials
2.3 L'Arxiu Municipal i la seva organització

6 - Fonts utilitzades

2.1 Orígens i evolució històrica AML, Llibre de consells Generals 144-45 ;
1592-1599AML, Inventari dels Privilegis i Actes de la Ciutat de Leyda comensant
en lo any 16862.

2.2 Documents singulars : pergamins i llibres especials. Reproducció en fotocòpia de :
AML Carta de Població ; AML pàgina del llibre Verd Petit - Privilegis, status e
ordinacions de la ciutat de Lleida , s. XIV ; AML pàgina del llibre dels Usatges AML
pàgina del llibre verd gran - llibre

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

7 - Suport de presentació

El material - fulls DIN-A-4 - agrupat sota el títol de 2. L'arxiu Municipal de Lleida, està recollit en dossier. El conjunt sencer del crèdit - la Guia i els nou dossiers, s'aplega en una capsula de projectes amb informació específica al llom: títol del treball i institucions que se n'han fet càrrec: **DESCOBRIM L'ARXIU MUNICIPAL DE LLEIDA. PASSAT I PRESENT A TRAVÉS DELS NOSTRES DOCUMENTS.** Institut Municipal d'Educació. La Paeria, Ajuntament de Lleida.
full d'autoavaluació del dossier, per tal de conèixer el grau d'assoliment dels continguts respecte als objectius proposats.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.
Documentació en l'original català

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

Combina els textos informatius amb exercicis per l'alumnat. La tipologia de l'exercici és de constatació dels continguts apresos: Establir la data d'uns fets relacionats amb la creació de l'Arxiu; explicar els fets més rellevants a partir d'una data; elaborar un eix cronològic dels orígens i evolució de l'AML; qüestionari de preguntes tancades; qüestionaris de preguntes obertes; elaboració d'una auca; elaboració de fitxes descriptives per a cada tipus de material; quadres de relació entre els grups d'organització i l'activitat que els és pròpia; quadres de relació entre els serveis de la institució - Paeria - i la descripció de l'activitat en relació entre la denominació de sèries de documents i la corresponent funció.

10 - Descripció valorativa del material

El dossier és una descripció del patrimoni documental de l'Arxiu Municipal de Lleida de manera metòdica i molt clara. Introdueix a l'alumnat en el coneixement del perquè de l'origen, formació i evolució històrica de l'Arxiu, així com de les funcions pròpies de la institució municipal. També treballa el mètode descriptiu, el procés que segueixen els documents. Tota aquesta informació tractada a través dels materials que pot oferir un dossier: textos, esquemes i reproduccions de documents i símbols - sense disposar de recursos extraordinaris, a nivell tècnic o de materials. L'aplicació didàctica dels continguts, és d'un alt nivell, i la naturalesa del material i la dinàmica del mètode fan que sigui aplicable amb molta facilitat inclòs pel professorat que desconex el món dels arxius.

11 - Espai de treball

Tal com queda dit anteriorment, la realització pot ser segons la programació que es marqui cada ensenyant, a l'aula o a l'arxiu.

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

CANELLAS ANOS, M. , L'Arxiu de la Paeria . Ajuntament de Lleida, Departament de Cultura, 1984 GONZÁLEZ I COSO, E. L'Arxiu de la Paeria de Lleida a Guia dels arxius històrics de Catalunya, vol 4. Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, 1990, pàg. 89-106

GONZÁLEZ I COSO, E. ; VISA I ORÓ, D. Projecte d'organització integral de l'Arxiu i del Patrimoni documental de l'ajuntament de Lleida, Treball final del IV master en Arxivística de la Universitat de Lleida. Lleida, 1996. (Inèdit)

3.6. La convivència ciutadana a la Lleida del segle XIX.

3.7 La Lleida de la II República.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

GONZÁLEZ i COSO, Elena i altres
Descobrim l'Arxiu Municipal de Lleida. Passat i present a través dels nostres documents. Institut Municipal d' educació ; La Paeria, Ajuntament de Lleida. Lleida, abril 2000

Guia del professorat ;

Unitat didàctica 1 Arxiu i documents

Unitat didàctica 2 L'Arxiu Municipal de Lleida

Unitat didàctica 3 Temes per a la recerca 3.1. La conquesta de Lleida.

3.2. L'administració de justícia al segle XVII.

3.3. La vida quotidiana a la Lleida del segle XVII .

3.4. La Festa Major de Lleida.

3.5. La lectura diplomàtica

14 - Altres activitats

Visita a l'arxiu

15 - Materials tractats didàcticament

Els arxius ! ... per que serveixen

Creació de l'arxiu de la Bisbal

Els Arxius. Dipositaris de la Memòria

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Municipal de Begur AMB

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà ACBE

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat ACSFL

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

1 - Títol

Descobrim l'arxiu municipal de Lleida. Passat i present a través dels nostres documents. Unitat didàctica 3 Temes per a la recerca

2 - Autoria

Elena GONZÁLEZ i COSO, Arxiu Municipal de Lleida
Jaume ESTIARTE i ESTIARTE, IES d' Alcarràs
Montserrat GALÍ FANTOVA, IES de Montsuar
Montserrat PONS MASCARILLA, Tècnica Arxiu Municipal de Lleida
Elena CERVERA BORDALBA, Tècnica Arxiu Municipal de Lleida
Joan J. BUSQUETA RIU
Roser GORT RIERA, revisió de les transcripcions
David COLELL i ORRIT, correcció lingüística

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'Arxiu Municipal de Lleida Institut Municipal d'Educació

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari. ESO/Batxillerat

5 - Continguts

- 3.1 La conquesta de Lleida. Fons documental : la carta de poblament de Lleida
 - 3.2 L'administració de justícia al segle XVII. Fons documental : els llibres de crims
 - 3.3 La vida quotidiana a la Lleida del segle XVII . Font documental : els llibres de crims
 - 3.4 La Festa Major de Lleida. Font documental : programes i cartells de Festa Major
 - 3.5 La lectura diplomàtica : testaments del segle XIII
 - 3.6 La convivència ciutadana a la Lleida del segle XIX. Font documental : bans del segle XIX
 - 3.7 La Lleida de la II República. Font documental : llibres d'actes dels plens de l'Ajuntament de Lleida durant la II República Espanyola. 1931-1936
- La Lleida de la II República – text informatiu –Tema de recerca : la proclamació de la República. Documentació. Qüestionari. Tema per a la recerca : El problema religiós. Qüestionari. Tema per a la recerca : L'ensenyament i la cultura. Qüestionari. Tema per a la recerca : El catalanisme. Qüestionari. Tema per a la recerca : La vida política. Qüestionari.

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

6 - Fonts utilitzades

3.1 Carta de poblament de Lleida 1150 otorgada pels comtes Ramon Berenguer IV de Barcelona i Ermengol VI d'Urgell. (AML, fons Municipal, pergamí 1) Regest del document. Transcripció al català. Reproducció en fotocòpia .

3.2 Procés contra Batiste Claver per l'assassinat de la seva esposa (AML, Llibre de crims 1674, reg. 838, f. 396-411) (Instància. Testimonis d'ofensa i defensa. Els article de defensa. Fulminada enquesta criminal. La sentència d'execució.) Els textos estan reproduïts de l'original en fotocòpia i transcrits amb grafia actual..

3.3 Document 1 : Assumpte d'Isidro Marçal, carnicer. Llibres de crims 1688-1689.

Document 2 : Assumpte Mari Àngela Gispert. Víctima o culpable ? Llibres de crims 1688-1689.

Document 3 : assumpte Batiste Claver, pagès de Lleida, acusat de maltractament. 1663-1667

Document 4: assumpte de Pere Berjan, de nacionalitat francesa, denunciat per portar armes. 1688-89.

Document 5 : assumpte sobre la mort de Miquel Garsavall, per tret de "chispa" 1688-89

Document 6 : assumpte de Josep Latorre i Maria Rosa acusats d'atemptar contra la moral pública 1688-89

Document 7 : assumpte de com Ramon Guardiola pretén abusar de Teresa Germes 1663-1667

Document 8 :assumpte de la mort d'un estudiant 1663-67.

Document 9 : assumpte de l'informe pericial de dos cirurgians en relació al cadàver d'un home. 1688-1689

Document 10 : Assumpte d'Emanuela Baron, veïna de Saragossa. 1667-1668

Document 11 : Assumpte d'uns lladregots que roben a uns pastors a Raïmat 1688-1689

3.4 Programa 19001923, Programa oficial de les Fires i Festes de Maig en LLEIDA en honor del Patró de la Ciutat Sant Anastasi

Programa de les Festes que celebrarà la Ciutat de Lleida durant els dies del 10 al 14 de Maig de 1931.

Lérida. Fiesta Mayor 1942. 9 al 17 de Mayo. En honor de su santo Patrón San Anastasio.

Programa Oficial Ferias y Fiestas 1942Festa Major de Maig. Lleida 1992. Sant Anastasi, del 7 a l'11Cartell de 1900 : Ferias y fiestas en honor a San Anastasio mártir en los días 10, 11, 12, 13 y 14 de Mayo 1900.

3.5 Testament de Bernat Suau. AML, Fons Pia Almoïna, Pergamí 5. Original en llatí

3.6 Ban de Manuel Fuster i Baquer, alcalde constitucional de Lleida maig 1837

Edicto de Ramon Casanoves, 1849

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

Bando 1856
Bando 1857
Ban de Manuel Fuster Arnaldo, 1859
Bando de José Sol, 1862
Bando de Pedro Elices, 1864
Bando Luís Sanrama, 1865
Bando Jaime Reñé y Romeu, 1865
Edicto de Juan Mestre, 1867

3.7 Llibres d'Actes del Ple de l'Ajuntament de Lleida de 1931 a 1936 – AML-.

7 - Suport de presentació

El material - fulls DIN-A-4 - agrupat sota el títol de 3. Arxiu i documents està recollit en dossier. El conjunt sencer del crèdit - la Guia i els nou dossiers, s'aplega en una capsa de projectes amb informació específica al llom : títol del treball i institucions que se n'han fet càrrec :DESCOBRIM L'ARXIU MUNICIPAL DE LLEIDA. PASSAT I PRESENT A TRAVÉS DELS NOSTRES DOCUMENTS. Institut Municipal d'Educació. La Paeria, Ajuntament de Lleida

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.
Documentació en l'original català

8 - Il·lustracions

3.2 Hi ha un esquema gràfic sota el títol “ El govern municipal al segle XVII” pàg. 17 del dossier
3.4 Portada del programa de 1992 i cartell de la Festa Major de 1900

9 - Metodologia

Combina els textos informatius amb exercicis per l'alumnat .La tipologia de l'exercici és de constatació dels continguts apresos : completar esquemes, quadres explicatius, resposta breu, de seqüència, d'elecció múltiple, de resposta per parelles, de completar frases, convertir un esquema en text escrit, redacció de definicions, de discriminació, de preguntes obertes, de reproduir transcripcions, dibuixar segells ... (veure continguts procedimentals a la Guia del professorat)

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

10 - Descripció valorativa del material

És tracta d'un material adreçat al professorat per tal de posar en pràctica un crèdit variable de secundària d'introducció al treball d'Arxiu. El material està pensat com un crèdit d'iniciació. Consta de 3 unitats didàctiques que conformen un total de nou dossiers de treball. Les tres parts són independents, encara que per raó de coherència pedagògica els autors suggereixen la seqüència establerta més la guia didàctica. La distribució és la següent :

Unitat didàctica 1 - Arxiu i Documents

Unitat didàctica 2 - L'Arxiu Municipal de Lleida

Unitat

didàctica 3 - Temes per a la recerca.

Tot i la seva independència, es recomana que abans d'iniciar el crèdit, cal fer una visita a l'Arxiu amb el grup classe i a partir d'aquí començar a treballar el material didàctic. Pel que fa als diversos apartats de la Unitat

3. Temes per a la recerca, els autors expliciten que cada proposta temàtica és independent l'una de l'altra. " S' ha intentat presentar un plantejament didàctic diferent per a cadascuna. (...) Allò que pretenem és que cada cop aneu deixant de ser només alumnes per convertir-vos en usuaris dels arxius ".

És un material molt pensat i elaborat amb una gran professionalitat per part de les persones que han format l'equip. La riquesa i varietat d'oferta tant temàtica com metodològica d'aquests materials els converteixen en un recurs de gran vàlua per utilitzar en l'ensenyament i en tot el que fa referència al coneixement de l' entorn i del medi. Fóra indispensable que tot l'alumnat de Lleida treballés algun dels seus aspectes.

Seria desitjable que es posés a l'abast del món de l'ensenyament materials no idèntics, però si amb els objectius d'aquest tipus a tots els municipis del territori.

11 - Espai de treball

Segons com s'enfoqui l'activitat. Els apartats 1 i 2, cal fer-los a l'arxiu, perquè tracten de coneixements d'arxivística en general i del propi Arxiu Municipal de Lleida. Però un cop conegut, les activitats que es desenvolupen en l'apartat : Temes de Recerca, es poden fer a l'aula, ja que hi ha molta varietat de materials. A partir d'haver treballat aquests materials - recordem que estant pensats per secundària - poden engrescar alumnat i professorat en treballs puntuals de recerca o pel Treball de Recerca tipificat del Batxillerat.

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

IBARS, Teresa, La delinqüència a la Lleida del Barroc, Pagès editors, Lleida, 1994
CAMPS I CLEMENTE, Manuel, El turment a Lleida (segles XIV-XVII) Edicions de la Universitat de Lleida, 1998.

ROIG NADAL, M.; CASTELLS GRANÉS, E., La Festa Major de Lleida, cartells i fotografies 1863-1977. Quaderns de divulgació ciutadana, Col·lecció la Banqueta, número 27, Ajuntament de Lleida, 1998.
CURCÓ I PUEYO, Jordi, Els gegants, cap-grossos i lo marraco de Lleida, Quaderns de divulgació ciutadana, Col·lecció La Banqueta, número 11, Ajuntament de Lleida, 1987.

CURCÓ I PUEYO, Jordi, Els gegants de Lleida i les seves comarques, Editorial Ribera & Rius, Lleida, 1991

Busqueta, Joan J; Sardoy, Elena
Testaments del segle XIII conservats a l'Arxiu Municipal de Lleida : lectura diplomàtica i transcripció" Gornau de Camporells, Bisbe de Lleida. A l'alba del segle XIII edició a cura d'Isidro G. Bango i Joan J. Busqueta, Publicacions dels Amics de la Seu Vella, Lleida, 1996, p. 115-143.

LLADONOSA I PUJOL, Josep, Història de la ciutat de Lleida Ed. Curial. Col. Documents de cultura, n 16, Barcelona, 1996
LLADONOSA I PUJOL, Josep,

"Naixement de la Lleida contemporània" Ed. Rafael Dalmau, col. Episodis de la Història, 1996.

BARRULL I PELEGRÍ, Jaume, "De la monarquia a la República. El 14 d'abril de 1931 a la ciutat de Lleida". Col·lecció antropològica, número 1 Ajuntament de Lleida, Lleida, 1997.

LLADONOSA I PUJOL, Josep, "Història de la ciutat de Lleida", ed. Curial, Col. Documents de Cultura, Barcelona, 1980.
MIR, Conxita, "Lleida (1800-1936). Caciquisme polític i lluita electoral, Publicacions de L'Abadia de Montserrat, 1985.

SEGRIÀ

Arxiu Municipal de Lleida

13 - Disponibilitat d'altres recursos

GONZÁLEZ i COSO, Elena i altres
Descobrim l'Arxiu Municipal de Lleida. Passat i present a través dels nostres documents. Institut Municipal d'educació ; La Paeria, Ajuntament de Lleida.
Lleida, abril 2000
Guia del professorat ;
Unitat didàctica 1 Arxiu i documents
Unitat didàctica 2 L'Arxiu Municipal de Lleida
Unitat didàctica 3 Temes per a la recerca 3.1. La conquesta de Lleida.
3.2. L'administració de justícia al segle XVII.
3.3. La vida quotidiana a la Lleida del segle XVII .
3.4. La Festa Major de Lleida.
3.5. La lectura diplomàtica
3.6. La convivència ciutadana a la Lleida del segle XIX.
3.7 La Lleida de la II República.

14 - Altres activitats

La visita a l'Arxiu

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Per la gran quantitat de temes tractats, la llista seria molt llarga. S'aconsella consultar l'apartat *Els llistats temàtics*.

15b - Ubicació dels materials

SELVA

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners

1 - Títol

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners. A Coneixent Santa Coloma, aprenem, nº 2.

2 – Autoria

Xavier PÉREZ i GÓMEZ, Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners
Jordi BADIA, Moisès GONZÁLEZ, Carme HEREU, text
Isabel MESTRES, Xavier PÉREZ, il·lustracions

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Santa Coloma de Farners
Sta. Coloma de Farners.
Edició del CRP La Selva. Departament d'Ensenyament Delegació de Girona.
Novembre 1994

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari. Cicle Superior
Ensenyament Secundari. ESO

5 - Continguts

- . Presentació
- . Objectius didàctics.
- . Conceptes. Procediments. Actituds, Valors i Normes
- . Com treballar la visita a l'arxiu
- . Còmic
- . Enquesta sobre els arxius
- . Els arxius. Què són ?
- . L'Arxiu de Santa Coloma. Utilitats. Tipus de documents. Dipòsits.
- . Treball o temes a estudiar pels alumnes a classe :
 - Comentari de fotografies
 - La llengua dels documents oficials
 - Característiques dels Padrons. Activitat econòmica
 - Inventari de béns .Canvis en les formes de vida ;
 - Les festes populars

SELVA

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners

6 - Fonts utilitzades

Fons de l'AHCSF :

La llengua dels documents oficials. Treball sobre pergamins :

Pergamí nº 41 del mas Vinyes, 21 d'agost de 1414 (fragment)
pergamins del mas Renau de Gualba, 23 juny de 1604 (fragment)
Ajuntament de Santa Coloma, Llibres d'actes de 1834 a 1845
(fragment)

Característiques dels Padrons. Activitat econòmica :

Padró de l'any 1894 de Santa Coloma de Farners (Carrer Hospital)

Inventari de béns .Canvis en les formes de vida.

Inventari dels béns del difunt Ramon Casanovas i Talleda, pagès del
veïnat del Pladevall del terme d'anglès.

Les Festes Populars. Programes de Festa Major de Santa Coloma de Farners.
1934, 1939,

7 - Suport de presentació

El material es presenta com un dossier relligat que forma part d'una col·lecció de materials per al coneixement de Santa Coloma de Farners. Presenta la transcripció mecanografiada de fragments de textos dels documents originals, així com també fotocòpia de documents al format DinA-4 . Reprodueix també dues fotografies.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.

Documentació en l'original :

1 document en llatí - pergamí nº 41 del mas Vinyes, 21 d'agost de 1414
(fragment)

1 document en català - pergamins del mas Renau de Gualba, 23 juny de 1604
(fragment)

1 document en castellà - Ajuntament de Santa Coloma, Llibres d'actes de 1834 a 1845 (fragment)

1 document en català - Inventari dels béns del difunt Ramon Casanovas i Talleda, pagès del veïnat del Pladevall del terme d'anglès.

1 en català - Programes de Festa Major de Santa Coloma de Farners. 1934

1 en castellà - Programa de Festa Major de Santa Coloma de Farners 1939

SELVA

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners

8 - Il·lustracions

Portada : postal de Santa Coloma de Farners. Carrer de Sant Sebastià -
possiblement de principis de segle XX.

Còmic per sensibilitzar l'aportació de documents a l'arxiu - pàg. 7 -

Còmic : Quina és la feina de l'arxiver ?

Fotografies

nº 1 - Plaça Major (?)

nº 2 - Taller artesà de fabricació de bótes

Portades dels programes de Festa Major de 1934 i 1939

9 – Metodologia

L'objectiu d'aquest dossier és presentar l'arxiu d'una manera didàctica i motivadora, per això, presenta alguns dels textos informatius, amb format còmic. A més, presenta exercicis i suggerències de treball, que poden ser ampliat pels docents que l'utilitzin.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'un material força complet i engrescador que inicia a l'alumnat al coneixement de l'Arxiu i les seves possibilitats. Són interessants els còmics d'introducció i l'enquesta sobre la funcionalitat de l'Arxiu.

És una visió general del fet dels Arxius. El treball que s'hi fa, la visita i una mostra dels diversos temes que s'hi poden treballar, és una introducció molt interessant encara que caldria que es portés a terme a la Primària per a poder aprofundir en altres temes a l'ESO. Aquesta possible continuïtat no s'ha vist portada a la realitat, i tota la publicació a l'entorn d'aquest Arxiu queda reflexada en els materials que es comenten.

11 - Espai de treball

El material té en compte tres possibilitats :

a) a l'aula : còmic i enquesta inicial / treball amb els materials

b) a l'arxiu : visita guiada ; exposició oral del tècnic d'arxius / mostra de documents / treball amb els materials.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

No ho especifica

SELVA

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners

13 - Disponibilitat d'altres recursos

PÉREZ i GÓMEZ, Xavier;
BADIA, Jordi i altres
Coneixent Santa Coloma, aprenem.
Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners

PÉREZ i GÓMEZ, Xavier
Arxiu Històric comarcal de Santa Coloma de Farners. Guió per visita.

14 - Altres activitats

La visita a l'Arxiu

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Tema :
Descobrim l'Arxiu Municipal de Lleida. Passat i present dels nostres documents.

Dossier 1 : Coneixement del funcionament d'un arxiu
Dossier 2 : Coneixement del funcionament de l'Arxiu Municipal de Lleida

Pràctiques d'arxiu
La ciutat i els seus documents
Era casa deth senyor d' Arròs

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Municipal de Lleida AML
Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà ACBE
Arxiu Istòric Generau d'Aran AGA

SELVA

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners

1 - Títol

Arxiu històric comarcal de Sta. Coloma de Farners. Guió per visita comentada

2 - Autoria

Xavier PÉREZ i GÓMEZ, Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners

3 - Arxiu d'origen

Arxiu Històric comarcal de Sta. Coloma de Farners

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Primari. Cicle Superior
Ensenyament Secundari. ESO

5 - Continguts

1. Dades
2. Personal al servei de l'Arxiu
3. Públic que hi assisteix
4. Ingressos regulars (anuals) de documentació. (Diagrama)
5. Ingressos esporàdics de documentació. (Diagrama)
6. Consultabilitat de documentació

6 - Fonts utilitzades

Esmentades al text.

7 - Suport de presentació

Full DIN-A-4.
Està estructurat en sis apartats. Text informatiu.

7b - Llengua

Textos informatius en català.

SELVA

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners

8 - Il·lustracions

Diagrames explicatius als apartats 4 i 5

9 – Metodologia

Arxiu Històric Comarcal de Sta. Coloma de Farners és un document informatiu i una guia de les possibilitats de l'Arxiu.

Facilita una activitat de lectura comprensiva i reflexió així com un diàleg i comentari amb l'arxiver arran dels textos i les il·lustracions. Deixa llibertat total al professorat per treballar-lo didàcticament.

10 - Descripció valorativa del material

Es un material pensat per la primera visita de coneixement de l'Arxiu. La presentació és una introducció per a un treball posterior de més aprofundiment.

11 - Espai de treball

Les activitats generades per aquest document han de ser fetes en un principi al propi arxiu; a més poden tenir una continuació a l'aula.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

No ho especifica

13 - Disponibilitat d'altres recursos

PÉREZ i GÓMEZ, Xavier;
BADIA, Jordi i altres
Coneixent Santa Coloma, aprenem.
Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners

PÉREZ i GÓMEZ, Xavier
Arxiu Històric comarcal de Santa Coloma de Farners. Guió per visita.

14 - Altres activitats

La visita a l'arxiu, lligada a aquest document.

SELVA

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà. Guió per visites
Arxiu Històric Comarcal d'Olot. Dossier escolar
Arxiu Històric Comarcal de Solsona. Dossier de visita
Arxiu Municipal de Flix. Guió de visites.

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà. ACP
Arxiu Històric Comarcal d'Olot
Arxiu Històric Comarcal de Solsona ACS
Arxiu Municipal de Flix AMFL

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

1 - Títol

La premsa a l'arxiu històric comarcal de Solsona

2 - Autoria

Maite PEDROL i GIMÉNEZ, Arxiu Històric Comarcal de Solsona
Professorat IES ALEXANDRE DE RIQUER de Calaf

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Solsona

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

Lectura crítica de diverses notícies publicades a la premsa comarcal des de 1837 fins a 1951 : administració, poder, economia, infraestructures, religió.

6 - Fonts utilitzades

1. El joven observador. Periódico realista del Principado de Catalunya. Parte oficial. 28 de gener de 1837
2. El Restaurador Catalán. Parte no oficial. Noticias de España. 5 d'abril de 1938
3. El Montañés. Periódico Semanal Independiente de avisos y noticias. Las defraudaciones en correos. 14 d'abril de 1906
4. La Verdad. Periódico defensor de los intereses de Solsona y su comarca. Article ¡¡La Pau.....!! 31 de maig de 1918
5. L'infantil. Seminari Conciliar. Com estem de sacerdots. Solsona, juny de 1951

7 - Suport de presentació

Recull de 10 pàgines Din-A-4. Està estructurat en dues parts : documentació i full de qüestions.

Els textos són informatius i instructius.

7b - Llengua

Textos instructius en català.

Documentació en l'original, català i castellà.

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

8 - Il·lustracions

Acompanyen la capçalera de la documentació reproduïda. Capçalera dels diaris

9 - Metodologia

La premsa a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona és una selecció de documents de premsa que presenta una proposta didàctica adreçada a l'alumnat.

Es treballa a l'arxiu i s'estructura en cinc apartats, cadascun d'ells relacionat amb una dels cinc documents que apareixen a l'apartat 6. Fonts.

La metodologia de treball proposada es de tipus conceptualitzador i generador d'hipòtesis.

Les activitats que es proposen són molt pautades : qüestions de comprensió, que poden portar a l'inici del treball d'investigació.

10 - Descripció valorativa del material

En aquest material apareix la coordinació entre Arxiu i Ensenyants, donant com a resultat un primer material amb propostes directes que impliquen un treball de l'alumnat. Aquesta activitat es pot realitzar tan al terme d'una primera visita a l'arxiu com en grups que ja coneixen l'Arxiu i la seva realitat.

11 - Espai de treball

Tal com estan plantejades s'han de realitzar a l'Arxiu, ja que es presenten com a complement a la visita. Tot i així, podrien realitzar-se per un grup que ja coneguéssin la realitat de l' Arxiu i llavors, per la seva presentació assequible, es podria realitzar a l'aula. La documentació citada és reproduïda per fotocòpia.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Biblioteca de l'Arxiu

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TORNER i PLANELL, Jordi

Visita de col·legi públic Setelsis - 5 de desembre de 1995 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola Arrels de Secundària - 29 de maig de 1996 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola agrària - 21 de novembre de 1997 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola Arrels - 26 de febrer de 1998 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola Arrels de Secundària - 25 de març de 1998- a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

PEDROL i GIMÉNEZ, Maite

Temes de treballs per alumnes de 1er de Batxillerat. (Escola Arrels) 1999

La premsa a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona 2001

Arxiu Històric Comarcal de Solsona. Dossier de visita 2001

14 - Altres activitats

Visita a l'arxiu. Exposicions

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

La premsa a Tàrraga, mirall d'una ciutat i la seva comarca 1931-1936

Relació de treballs suggerits als alumnes de Batxillerat 17. Indexació temàtica a partir de Regió 7. 18. Qualsevol tema a partir d'aquest diari

15b - Ubicació dels material

Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga ACTA

Arxiu Històric Comarcal de Berga ACBR

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

1 - Títol

Temes de treballs per alumnes 1er. de batxillerat (escola Arrels)

2 - Autoria

Maite PEDROL i GIMÉNEZ, Arxiu Històric Comarcal de Solsona

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Solsona, març 99

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari/Batxillerat

5 - Continguts

La reconstrucció del pont als anys cinquanta.
Estudi d'un diari local a començaments del segle XX: continguts, tractament... .El cas "de La Verdad "
La Coronació de la Verge del Claustre

6 - Fonts utilitzades

Llibres d'Actes de l'Ajuntament
Hemeroteca.
Revista Solsona 1951-1955
Revista La Verdad..
Premsa de l'època (la Coronació de la Verge del Claustre)
Impresos i programes (la Coronació de la Verge del Claustre)
Biblioteca

7 - Suport de presentació

Full DIN-A-4.
Està estructurat en un sol apartat que conté el tema suggerit, acompanyat de la cita de les fonts documentals. Text informatiu.

7b - Llengua

Textos informatius en català.

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 – Metodologia

10 - Descripció valorativa del material

És tracta d'un llistat de temes i documentació per tal de facilitar la tria de temes i accés a la documentació per la realització de treballs de recerca al batxillerat.

11 - Espai de treball

El propi arxiu.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

No ho especifica. El text informa que l'Arxiu té com a servei una biblioteca auxiliar.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TORNER i PLANELL, Jordi

Visita de Col·legi Públic Setelsis - 5 de desembre de 1995 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'Escola Arrels de Secundària - 29 de maig de 1996 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola agrària - 21 de novembre de 1997 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola Arrels - 26 de febrer de 1998 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola Arrels de Secundària - 25 de març de 1998- a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

PEDROL i GIMÉNEZ, Maite

Temes de treballs per alumnes de 1er de Batxillerat. (Escola Arrels) 1999

La premsa a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona 2001

Arxiu Històric Comarcal de Solsona. Dossier de visita 2001

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

14 - Altres activitats

Exposicions :

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TORNER i PLANELL, Jordi

Visita de col·legi públic Setelsis - 5 de desembre de 1995 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola Arrels de Secundària - 29 de maig de 1996 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola agrària - 21 de novembre de 1997 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola Arrels - 26 de febrer de 1998 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola Arrels de Secundària - 25 de març de 1998 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

PEDROL i GIMÉNEZ, Maite

Temes de treballs per alumnes de 1er de Batxillerat. (Escola Arrels) 1999

La premsa a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona 2001

Arxiu Històric Comarcal de Solsona. Dossier de visita 2001

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Treballs d'història

Relació de treballs suggerits als alumnes de Batxillerat

Proposta de documentació per a realitzar treballs de recerca a Secundària

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n Batx.

Treballs de recerca al Batxillerat

15b - Ubicació dels materials

AHB Arxiu Històric Comarcal de Banyoles

ACBR Arxiu Històric Comarcal de Berga

ACI Arxiu Comarcal d'Igualada

AHG Arxiu Històric de Girona

ACOS Arxiu Històric Comarcal d'Osona

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

1 - Títol

Visita de Col·legi Públic Setelsis - 5 de desembre de 1995 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

2 - Autoria

Jordi TORNER i PLANELL, Arxiu Històric Comarcal de Manresa

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Solsona

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 – Continguts

Què és l'Arxiu Històric de Solsona ?
Què és un document ?
Quina documentació podem trobar a l'Arxiu Històric de Solsona ?
Què més podeu trobar a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona ?
Serveis que ofereix l'Arxiu

6 - Fonts utilitzades

1. Carta resposta del Departament d'Agricultura, ramaderia i pesca de l'Oficina Comarcal del Solsonès de la Generalitat de Catalunya – 1990, gener, 11
2. Acords del Consell de la vila de 1696
3. Ordinacions de la Mustaffaceria de Solsona, 1434

7 - Suport de presentació

Recull de 6 folis DIN-A-4 . Està estructurat en dos apartats: amb la informació general esmentada als continguts i els documents. (apartat 6. Fonts utilitzades)
La reproducció dels documents és per fotocòpia

7b - Llengua

Textos informatius en català
Documentació en l'original, català

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

Visita del Col·legi Públic Setelsis és un document informatiu de la visita a l'Arxiu.
Es tracta d'un primer esquema de continguts bàsics per una visita a l'Arxiu.
Deixa llibertat total al professorat per treballar-lo didàcticament.
La metodologia que proposa és de tipus il·lustratiu.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'un material introductori que ofereix també una mostra de documents reproduïts. El text pot ser treballat com a lectura comprensiva per abans d'iniciar la visita o com a resum de la mateixa.

11 - Espai de treball

El treball pot ser d'iniciació, comprensió o resum i es pot realitzar tan a l'aula com a l'Arxiu.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Relacionades directament no se n'esmenten . El text informa que l'Arxiu té com a servei una biblioteca auxiliar.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

.

Jordi TORNER i PLANELL

Visita de Col·legi Públic Setelsis - 5 de desembre de 1995 – a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola Arrels de Secundària – 29 de maig de 1996 – a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola agrària – 21 de novembre de 1997 – a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola Arrels - 26 de febrer de 1998 – a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola Arrels de Secundària - 25 de març de 1998- a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Maite PEDROL i GIMÉNEZ

Temes de treballs per alumnes de 1er de Batxillerat. (Escola Arrels)
La premsa a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona 2001
Arxiu Històric Comarcal de Solsona.Dossier de visita

14 - Altres activitats

Exposicions

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Visita a l'Arxiu. Mostra de documents.
Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners. Guió per visita
Arxiu Històric Comarcal d'Olot. Dossier escolar
Arxiu Municipal de Flix. Guió per visites
Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà. Guió per visites

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Banyoles AHC
Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners ACSCF
Arxiu Històric Comarcal d'Olot ACO
Arxiu Municipal de Flix AMFL

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

1 - Títol

Visita de l'escola Agrària 21 de novembre de 1997

2 - Autoria

Jordi TORNER i PLANELL, Arxiu Històric Comarcal de Manresa

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Solsona

4 - Nivell acadèmic

Cicles Formatius

5 – Continguts

Què és l'Arxiu Històric de Solsona ?

Què és un document ?

Quina documentació podem trobar a l'Arxiu Històric de Solsona ?

Què més podeu trobar a l'Arxiu Històric comarcal de Solsona ?

Serveis que ofereix l'Arxiu

6 - Fonts utilitzades

- 1 Pergamí de 1347 sobre pagament censal –préstec
- 2 Ordinacions de la Mustaffaceria de Solsona 1434
- 3 Fotografia Gegants Vells 1935. Fotografia Passeig del Camp 1912
- 4 Portada “L’Infantil” nº 9

7 - Suport de presentació

Recull de 8 folis DIN-A-4 . Està estructurat en dos apartats: la informació general esmentada als continguts i els documents. (apartat 6. Fonts utilitzades).

La reproducció dels documents és per fotocòpia.

7b - Llengua

Textos informatius en català

Documentació en l'original català

Del pergamí de 1347 se n'ha fet la transcripció al llatí i la traducció al català.

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

8 - Il·lustracions

Fotografia Gegants Vells 1935.
Fotografia Passeig del Camp 1912
Cartell anunciador de la pel·lícula 101 Dálmatas

9 - Metodologia

Visita de l'escola Agrària, és un document informatiu de la visita a l'Arxiu. Es tracta d'un primer esquema de continguts bàsics per una visita a l'Arxiu. Deixa llibertat total al professorat per treballar-lo didàcticament. La metodologia que proposa és de tipus il·lustratiu.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'un material introductori que ofereix també una mostra de documents reproduïts. El text pot ser treballat com a lectura comprensiva per abans d'iniciar la visita o com a resum de la mateixa.

11 - Espai de treball

El treball pot ser d'iniciació, comprensió o resum i es pot realitzar tan a l'aula com a l'Arxiu.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Relacionades directament no se n'esmenten . El text informa que l'Arxiu té com a servei una biblioteca auxiliar.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TORNER i PLANELL, Jordi
Visita de Col·legi Públic Setelsis - 5 de desembre de 1995 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona
Visita de l'Escola Arrels de Secundària - 29 de maig de 1996 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona
Visita de l'escola agrària - 21 de novembre de 1997 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona
Visita de l'escola Arrels - 26 de febrer de 1998 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona
Visita de l'escola Arrels de Secundària - 25 de març de 1998- a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

PEDROL i GIMÉNEZ, Maite

Temes de treballs per alumnes de 1er de Batxillerat. (Escola Arrels) 1999

La premsa a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona 2001

Arxiu Històric Comarcal de Solsona. Dossier de visita 2001

14 - Altres activitats

Exposicions :

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Visita a l'Arxiu. Mostra de documents.

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners. Guió per visita

Arxiu Històric Comarcal d'Olot. Dossier escolar

Arxiu Municipal de Flix. Guió per visites

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà. Guió per visites

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Banyoles AHC

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners ACSCF

Arxiu Històric Comarcal d'Olot ACO

Arxiu Municipal de Flix AMFL

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

1 - Títol

Visita de l'Escola Arrels de Secundària 1 29 de maig de 1996

2 - Autoria

Jordi TORNER i PLANELL, Arxiu Històric Comarcal de Manresa

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Solsona, 1996

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

Què és l'Arxiu Històric de Solsona ?
Què és un document ?
Quina documentació podem trobar a l'Arxiu Històric de Solsona ?
Què més podeu trobar a l'Arxiu Històric comarcal de Solsona ?
Serveis que ofereix l'Arxiu

6 - Fonts utilitzades

1. Préstec pel pagament d'un censal . Pergamí de 1347
2. Ordinacions de la Mustaffaceria de Solsona. 1434
3. Fotografia Gegants Vells 1935. Fotografia Passeig del Camp 1912
4. Història de Solsona Il·lustrada. Dibuixos Pilarín
5. Portada "L'Infantil" nº 9
6. Cartell anunciador de la pel·lícula 101 Dálmatas

7 - Suport de presentació

Recull de 10 folis DIN-A-4 . Està estructurat en dos apartats: amb la informació general esmentada als continguts i els documents. (apartat 6. Fonts utilitzades). La reproducció dels documents és per fotocòpia.

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

7b - Llengua

Textos informatius en català
Documentació en l'original, català i castellà - cartell cinema -
Del pergamí de 1347 se n'ha fet la transcripció al llatí i la traducció al català.

8 - Il·lustracions

Fotografia Gegants Vells 1935.
Fotografia Passeig del Camp 1912 Solsona Il·lustrada. Dibuixos Pilarín Bayés
Cartell anunciador de la pel·lícula 101 Dálmatas

9 - Metodologia

Visita de l'Escola Arrels, és un document informatiu de la visita a l'Arxiu. Es tracta d'un primer esquema de continguts bàsics per una visita a l'Arxiu.
Deixa llibertat total al professorat per treballar-lo didàcticament.
La metodologia que proposa és de tipus il·lustratiu.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'un material introductori que ofereix també una mostra de documents reproduïts. El text pot ser treballat com a lectura comprensiva per abans d'iniciar la visita o com a resum de la mateixa.

11 - Espai de treball

El treball pot ser d'iniciació, comprensió o resum i es pot realitzar tan a l'aula com a l'Arxiu.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Relacionades directament no se n'esmenten . El text informa que l'Arxiu té com a servei una biblioteca auxiliar. .

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TORNER i PLANELL, Jordi
Visita de Col·legi Públic Setelsis - 5 de desembre de 1995 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona
Visita de l'Escola Arrels de Secundària - 29 de maig de 1996 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona
Visita de l'escola agrària - 21 de novembre de 1997 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'Escola Arrels - 26 de febrer de 1998 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'Escola Arrels de Secundària - 25 de març de 1998- a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

PEDROL i GIMÉNEZ, Maite

Temes de treballs per alumnes de 1er de Batxillerat. (Escola Arrels) 1999

La premsa a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona 2001

Arxiu Històric Comarcal de Solsona. Dossier de visita 2001

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Visita a l'Arxiu. Mostra de documents.

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners. Guió per visita

Arxiu Històric Comarcal d'Olot. Dossier escolar

Arxiu Municipal de Flix. Guió per visites

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà. Guió per visites

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Banyoles AHC

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners ACSCF

Arxiu Històric Comarcal d'Olot ACO

Arxiu Municipal de Flix AMFL

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

1 - Títol

Visita de l'escola Arrels , 2 - 26 de febrer de 1998 –

2 - Autoria

Jordi TORNER i PLANELL, Arxiu Històric Comarcal de Manresa

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Solsona

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 – Continguts

Què és l'Arxiu Històric de Solsona ?
Què és un document ?
Quina documentació podem trobar a l'Arxiu Històric de Solsona ?
Què més podeu trobar a l'Arxiu Històric comarcal de Solsona ?
Serveis que ofereix l'Arxiu

6 - Fonts utilitzades

1. Pergamí de 1347 sobre pagament censal –préstec
2. Ordinacions de la Mustafaseria de Solsona. 1434
3. Història de Solsona il·lustrada. Dibuixos Pilarín
4. Portada "L'Infantil" nº 9

7 - Suport de presentació

Recull de 8 folis DIN-A-4 . Està estructurat en dos apartats: amb la informació general esmentada als continguts i els documents. (apartat 6. Fonts utilitzades) La reproducció dels documents és per fotocòpia.

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

7b - Llengua

Textos informatius en català
Documentació en l'original català
Del pergamí de 1347 se n'ha fet la transcripció al llatí i la traducció al català.

8 - Il·lustracions

Història de Solsona il·lustrada. Dibuixos Pilarín Bayés
L'Infantil, nº 9

9 - Metodologia

Visita de l'escola Arrels, és un document informatiu de la visita a l'Arxiu. Es tracta d'un primer esquema de continguts bàsics per una visita a l'Arxiu.
Deixa llibertat total al professorat per treballar-lo didàcticament.
La metodologia que proposa és de tipus il·lustratiu.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'un material introductori que ofereix també una mostra de documents reproduïts. El text pot ser treballat com a lectura comprensiva per abans d'iniciar la visita o com a resum de la mateixa.

11 - Espai de treball

El treball pot ser d'iniciació, comprensió o resum i es pot realitzar tan a l'aula com a l'Arxiu.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Relacionades directament no se n'esmenten . El text informa que l'Arxiu té com a servei una biblioteca auxiliar.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TORNER i PLANELL, Jordi
Visita de Col·legi Públic Setelsis - 5 de desembre de 1995 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona
Visita de l'Escola Arrels de Secundària - 29 de maig de 1996 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona
Visita de l'escola agrària - 21 de novembre de 1997 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona
Visita de l'escola Arrels - 26 de febrer de 1998 - a l'Arxiu Històric Comarcal de

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Solsona

Visita de l'escola Arrels de Secundària - 25 de març de 1998- a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

PEDROL i GIMÉNEZ, Maite

Temes de treballs per alumnes de 1er de Batxillerat. (Escola Arrels) 1999

La premsa a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona 2001

Arxiu Històric Comarcal de Solsona. Dossier de visita 2001

14 - Altres activitats

Exposicions :

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Visita a l'Arxiu. Mostra de documents.

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners. Guió per visita

Arxiu Històric Comarcal d'Olot. Dossier escolar

Arxiu Municipal de Flix. Guió per visites

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà. Guió per visites

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Banyoles AHC

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners ACSCF

Arxiu Històric Comarcal d'Olot ACO

Arxiu Municipal de Flix AMFL

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

1 - Títol

Visita de l'escola Arrels de secundària 3 - 25 de març de 1998-

2 - Autoria

Jordi TORNER i PLANELL, Arxiu Històric Comarcal de Manresa

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Solsona

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 – Continguts

Què és l'Arxiu Històric de Solsona ?

Què és un document ?

Quina documentació podem trobar a l'Arxiu Històric de Solsona ?

Què més podeu trobar a l'Arxiu Històric comarcal de Solsona ?

Serveis que ofereix l'Arxiu

6 - Fonts utilitzades

Ordinacions de la Mustaffaceria de Solsona. 1434

7 - Suport de presentació

Recull de 4 folis amb la informació general esmentada als continguts més una fotocòpia dels documents (apartat 6. Fonts utilitzades).

7b - Llengua

Textos informatius en català. Documentació en l'original, català

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

Visita de l'escola Arrels, és un document informatiu de la visita a l'Arxiu. Es tracta d'un primer esquema de continguts bàsics per una visita a l'Arxiu. Deixa llibertat total al professorat per treballar-lo didàcticament. La metodologia que proposa és de tipus il·lustratiu.

10 - Descripció valorativa del material

Es tracta d'un material introductori que ofereix també una mostra de documents reproduïts.

El text pot ser treballat com a lectura comprensiva per abans d'iniciar la visita o com a resum de la mateixa.

11 - Espai de treball

El treball pot ser d'iniciació, comprensió o resum i es pot realitzar tan a l'aula com a l'Arxiu.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Relacionades directament no se n'esmenten . El text informa que l'Arxiu té com a servei una biblioteca auxiliar.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TORNER i PLANELL, Jordi

Visita de Col·legi Públic Setelsis - 5 de desembre de 1995 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'Escola Arrels de Secundària - 29 de maig de 1996 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola agrària - 21 de novembre de 1997 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola Arrels - 26 de febrer de 1998 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola Arrels de Secundària - 25 de març de 1998- a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

PEDROL i GIMÉNEZ, Maite

Temes de treballs per alumnes de 1er de Batxillerat. (Escola Arrels) 1999

La premsa a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona 2001

Arxiu Històric Comarcal de Solsona. Dossier de visita 2001

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

14 - Altres activitats

Exposicions :

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Visita a l'Arxiu. Mostra de documents.

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners. Guió per visita

Arxiu Històric Comarcal d'Olot. Dossier escolar

Arxiu Municipal de Flix. Guió per visites

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà. Guió per visites

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Banyoles AHC

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners ACSCF

Arxiu Històric Comarcal d'Olot ACO

Arxiu Municipal de Flix AMFL

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

1 - Títol

Arxiu històric comarcal de Solsona. Dossier de visita

2 - Autoria

Maite PEDROL i GIMÉNEZ, Arxiu Històric Comarcal de Solsona

3 - Arxiu d'origen

Servei Didàctic AHC Solsona, 2001

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

1. L'Arxiu Històric Comarcal de Solsona
2. Un fons documental : tríptic del quadre de classificació de l'Orfeó Nova Solsona
3. Mostra de documents
4. Difusió de l'Arxiu.
5. Arxiu Comarcal del Solsonès. Revista de difusió.

6 - Fonts utilitzades

1. Tríptic presentació Arxiu Històric Comarcal de Solsona
2. Tríptic quadre de classificació del Fons Documental de l' Orfeó Nova Solsona
3. Ordinations de la Mostaffaceria de la vila de Solsona 1434

7 - Suport de presentació

Dossier de l'Arxiu que inclou els materials ressenyats a l'apartat 6. Fonts.

7b - Llengua

Textos informatius en català.

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

8 - Il·lustracions

Les que apareixen a la revista Arxiu comarcal del Solsonès

9 - Metodologia

Aquest material va lligat a la visita a l'arxiu.

1. Explicació definint l'Arxiu i les seves funcions
2. Visita a les instal·lacions d'accés restringit
3. Pràctica : lectura de tot el grup d'un fragment de les Ordinacions del Mostassaf, explicant : la figura del Mostassaf i les seves funcions, definint què són les ordinacions, fent una aproximació al context social i econòmic en què cal situar el document; explicar l'ús del català respecte altres documents de la mateixa època escrits en llatí.

10 - Descripció valorativa del material

Arxiu històric Comarcal de Solsona. Dossier de Visita és un material que segueix la línia ja iniciada en les altres anteriors, de donar a conèixer l'arxiu en una primera visita. Aquest, però dona un pas més alhora de fer constar en presentació escrita i de manera explícita el desenvolupament de l'activitat, presentant ja un primer pas en l'apartat de la didàctica.

11 - Espai de treball

Tal com està plantejada l'activitat, cal realitzar-la al propi arxiu. Això no treu que es pugui fer ampliacions i consolidació posterior a l'aula.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Relacionades directament no se n'esmenten . El text informa que l'Arxiu té com a servei una biblioteca auxiliar.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

Documentació en l'original, català

TORNER i PLANELL, Jordi

Visita de col·legi públic Setelsis - 5 de desembre de 1995 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola Arrels de Secundària - 29 de maig de 1996 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola agrària - 21 de novembre de 1997 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

SOLSONÈS

Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola Arrels - 26 de febrer de 1998 - a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Visita de l'escola Arrels de Secundària - 25 de març de 1998- a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

PEDROL i GIMÉNEZ, Maite

Temes de treballs per alumnes de 1er de Batxillerat. (Escola Arrels) 1999

La premsa a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona 2001

Arxiu Històric Comarcal de Solsona. Dossier de visita 2001

14 - Altres activitats

Visita a l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona

Exposicions :

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Visita a l'Arxiu. Mostra de documents.

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners. Guió per visita

Arxiu Històric Comarcal d'Olot. Dossier escolar

Arxiu Municipal de Flix. Guió per visites

Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà. Guió per visites

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Banyoles AHC

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners ACSCF

Arxiu Històric Comarcal d'Olot ACO

Arxiu Municipal de Flix AMFL

TARRAGONÈS

Arxiu Històric de Tarragona

1 - Títol

Guia didàctica per a la història de l'ensenyament a Tarragona.
Materials didàctics de l'arxiu històric de Tarragona, 1

2 - Autoria

Jordi PIQUÉ i PADRÓ, Arxiu Històric de Tarragona
M. Isabel MIRÓ i MONTOLIU, Universitat Rovira i Virgili

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AH de Tarragona

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Superior.

5 - Continguts

1. Introducció
2. Conceptes bàsics. Document. Document d'Arxiu. Expedient. Fons documental.
3. L'Arxiu Històric de Tarragona
4. Àmbits de recerca.
 - 4.1 Àmbit 1: L'ensenyament des de mitjan de la dècada del segle XIX fins a la dècada dels anys 20
 - 4.2 Àmbit 2: L'ensenyament durant la Segona República i la Guerra Civil
 - 4.3 Àmbit 3: Ensenyament i franquisme
 - 4.4 Àmbit 4: L'ensenyament a la transició política
5. Anàlisi específica de diferents fonts i tipologies documentals
 - 5.1 L'expedient administratiu
 - 5.2 Altres tipus de documents
 - 5.3 La fotografia
 - 5.4 Els diaris
 - 5.5 Les revistes
 - 5.6 La publicitat
 - 5.7 El cartell
 - 5.8 Materials escolars

6 - Fonts utilitzades

Cada àmbit de recerca presenta una relació de les fonts a consultar.

TARRAGONÈS

Arxiu Històric de Tarragona

7 - Suport de presentació

Publicació format revista integrada per 23 pàgines – DIN-A4 plantat -. Tapes de cartolina

Els documents que s'han reproduït són els que consten a l'apartat següent: 8. Il·lustracions . Es presenten en facsímil i estan inclosos en la publicació.

Els documents que figuren a l'apartat 6. Fonts utilitzades, només estan relacionats, però no reproduïts.

La llengua dels textos informatius i instructius, és en català.

La dels documents és l'original del document : Català fins a 1936, inclòs.

Castellà anys 40 i 50 i fins 1976.

ANNEX : Relació d'arxius i biblioteques a consultar de la ciutat de Tarragona.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català

Documentació en l'original, català i castellà

8 - Il·lustracions

1. Fotografies

Coberta de Flechas y Pelayos, Madrid, 30 de novembre de 1941. Hemeroteca auxiliar (AHT)

Coberta de Flechas y Pelayos, 14 de juliol de 1940. Hemeroteca auxiliar (AHT)

Cartell del Consell de l'Escola Nova Unificada (CENU), 1936. Col·lecció particular

Grup Escolar Saavedra, cap a l'any 1920. Tarragona: la Imatge i el Temps

Façana principal de l'Institut Antoni Martí Franqués, ubicat a la Rambla Vella, en l'actual seu de l'Arxiu Històric de Tarragona.Arxiu d'imatges (AHT)

Claustre de l'Arxiu Històric de Tarragona

Aula de dibuix de l'Escola del Treball, 1935. Fons IES Comte de Rius (AHT)

Grup escolar a l'Espluga de Francolí, 1928. Fons Mn Ramon Muntanyola i Llorach (AHT)

2. Cartells/ dibuixos

Portada del llibre : Pablo Declos i Dols LA GEOGRAFIA POR EL DIBUJO, - voltants de 1920

Mapa de Tarragona física a : Pablo Declos i Dols LA GEOGRAFIA POR EL DIBUJO, - voltants de 1920

Cartell Bodas de plata Escuela del trabajo , 1953. Font IES Comte de Rius (AHT)

TARRAGONÈS

Arxiu Històric de Tarragona

3. Premsa

Fulletó portada - : La Escuela pública i única. Pegaso :L'escola al Servei del barri. Fons Moviment Comunista de Catalunya (AHT)

Fulletó portada - : Universidad y comunismo. Año 3, nº 5. Noviembre de 1976. La táctica comunista en la Univesidad. Fons Moviment Comunista de Catalunya (AHT)

Diari - Capçalera - : Diari de Tarragona, 6 d'octubre del 1936. Hemeroteca Auxiliar

Diari – Article : De milicià a mestre d'escola. Diari de Tarragona, 6 d'octubre de 1936.

Hemeroteca auxiliar (AHT)

Diari Anunci publicitari . Diari de Tarragona, 6 d'octubre de 1936. Hemeroteca auxiliar (AHT)

4. Altres fonts

Fitxa personal de la vídua de Pau Delclós, 1943. Fons Delegació Provincial d'Hisenda de Tarragona (AHT)

Acta de constitució de l'any 1928. Fons del Patronat de L'ensenyament Mercantil de Tarragona (AHT)

Quadre de l'escola amb frases manuscrites referides al comportament. Fons municipal de Vespella de Gaià (AHT)

Quadre de l'escola amb text manuscrit explicant la genealogia dels reis des dels reis gots fins al 1860. Fons Municipal de Vespella de Gaià (AHT)

Foto coberta : Pati de l'escola de Jesús i Maria, cap a l'any 1920. Tarragona: la Imatge i el Temps.

Coberta interior : Alçat acolorit de la façana principal de l'Escola de Dibuix i Nàutica de 1826, a la plaça del Pallol. Protocol de Francesc Sales i Soler (AHT)

Contraportada interior : portada revista EN PATUFET

Barcelona, 5 de febrer de 1937. Col·lecció particular.

9 – Metodologia

GUIA DIDÀCTICA PER A LA HISTÒRIA DE L'ENSENYAMENT A TARRAGONA, és un material adreçat als estudiants d'ensenyament superior, per ser utilitzat de manera individual i autònoma. Cadascun dels apartats de la Guia proposa la seva pròpia metodologia.

2. Conceptes bàsics. A través d'un text informatiu, la guia és un referent per iniciar una investigació en el tema de l'ensenyament.

TARRAGONÈS

Arxiu Històric de Tarragona

3. L'Arxiu Històric de Tarragona. Text informatiu. Història i funcions de l'Arxiu Històric de Tarragona.

4. Àmbits de recerca, es divideix a la vegada en diversos apartats :

Breu introducció històrica a l'àmbit . Text informatiu de situació.

Temes específics de recerca. Enuncia el títol de temes que poden ser treballats. Text enunciatiu.

Fons documental. Presenta la relació de Fons per poder treballar els temes de l'àmbit.

Biblioteca i Hemeroteca. Presenta la relació bibliogràfica referida als temes de l'àmbit.

Plantejament d'una pràctica de recerca . Planteja una qüestió- hipòtesi per introduir la recerca.

Procediment de recerca. Text instructiu on planteja l'aplicació de procediments per la recerca. Com fer la recerca bibliogràfica; formalització del full de comanda per consultar els documents; extreure conclusions, selecció del camp de treball;

5. Anàlisi específica de diferents font i tipologies documentals. A partir de textos informatius i instructius, aquest apartat és una guia metodològica de com cal procedir per la investigació històrica de diverses tipologies documentals. També presenta la creació d'instruments d'investigació i recollida d'informació, a través d'exemples proposats :

5.1 L'expedient . – Creació de fitxes d'ampliació : personal, penal, acadèmica, laboral. Adaptades a les dades dels documents

5.2 Altres tipus de contingut. – Creació de fitxa exemple de contingut extreta d'una. Acta d'un claustre de professors.

5.3 La fotografia. – Creació de fitxa exemple contingut de la fotografia. Anàlisi de la imatge.

5.4 Els diaris . – Creació de fitxes : descriptiva de la publicació, del contingut de l'article, analítica de l'article.

5.5 Les revistes .- Creació de fitxes : analítica de contingut i històrica

5.6 La publicitat. Creació de fitxa de contingut.

5.7 El cartell. Creació de fitxa de contingut

5.8 Materials escolars. Creació de fitxa descriptiva

TARRAGONÈS

Arxiu Històric de Tarragona

10 - Descripció valorativa del material

És un dels primers materials editats que suposa una guia per a la recerca autònoma dels estudiants universitaris.

Els criteris que centren aquesta publicació :

- Iniciar una col·lecció de guies didàctiques
- Editar números monogràfics per temes
- Combinar els aspectes informatius amb els de guia
- Oferir temàtica, tipologia documental i metodologia guiades

fan d'aquests materials un referent inexcusable tan per a estudiants universitaris, com pels qui tenen com a fita el món de la docència, tan pel que fa a la formació inicial del professorat com per la formació permanent.

A partir d'aquest material, amb adaptacions segons el cas, la investigació sobre la història de l'ensenyament a Tarragona, es pot traslladar a altres nivells de l'ensenyament : secundari i fins i tot primari.

11 - Espai de treball

Pel caràcter científic de la investigació i la necessària consulta de documentació original, la recerca que proposa aquesta Guia, cal fer-la a l'Arxiu.

Fer activitats a l'aula o organitzar itineraris, són aspectes que poden sorgir a posteriori, després de fer-ne la recerca.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Cadascun dels àmbits que es presenten, fa una relació bibliogràfica.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

14 - Altres activitats

Es porten a terme diverses activitats de col·laboració entre el Departament de Pedagogia de la Universitat Rovira i Virgili i l'Arxiu Històric de Tarragona, concretades en : seminaris per a alumnes de tercer cicle, tallers d'història, visites guiades, pràctiques de recerca i la realització del curs Fons Documentals per a l'estudi de la història de l'ensenyament.

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Història de l'ensenyament a Sant Feliu de Llobregat

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric de Sant Feliu de Llobregat AHSFL

URGELL

Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga

1 - Títol

La premsa a Tàrraga, mirall d'una ciutat i la seva comarca 1931-1936

2 - Autoria

Maria PAMPALONA i ARMENGOL, IB MANUEL DE PEDROLO de Tàrraga
Gener GONZALVO i BOU, Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC de Tàrraga

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari/Batxillerat

5 - Continguts

La premsa a Tàrraga, mirall d'una ciutat i la seva comarca 1931-1936

- I. presentació
- II. introducció
- III. política internacional
- IV. aspectes econòmics
- V. qüestió agrària
- VI. qüestió obrera
- VII. política local
- VIII. política catalana i estatal
- IX. societat
- X. la comarca
- XI. cultura i ensenyament
- XII. cultura: festes i associacions
- XIII. anuncis i propaganda

URGELL

Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga

6 - Fonts utilitzades

CRÒNICA TARGARINA. Periòdic quinzenal independent. (C.T.)
ACCIÓ COMARCAL. Acció Popular. Acció social catòlica. (A.C.)
LA LLUNA. Quinzenal satíric
LA CIUTAT. Quinzenal afiliat a l'Esquerra Republicana de Catalunya.

II INTRODUCCIÓ.

0. C.T. 12 de maig de 1921. Salutació . Expressa la línia de la publicació.
1. A.C. 19 de desembre de 1931. Salutació. Expressa la línia de la publicació
2. LA LLUNA. 20 de setembre del 1932. Salutació. Expressa la línia de la publicació.
3. LA LLUNA. 3 de desembre del 1932. Esquela de defunció del quinzenal La Lluna
4. LA CIUTAT. 11 de maig de 1933. Salutació . Expressa la línia de la publicació.
5. A. C. 12 de maig de 1933 La qüestió comarcal. ANNEX : Poblacions de la comarca de l'Urgell. Mapa 2
6. A.C. 16 de juny de 1936 La Divisió Territorial de Catalunya
7. A.C. setembre de 1934 Tàrraga
8. C.T. 5 de setembre 1931 Edicte . Retolació de places i carrers en català i canvi d'alguns noms.
9. C.T. 2 de gener de 1932. Classificació de carrers en tres categories
10. C.T. 13 de gener de 1932 De la Ciutat Nova per Prats
11. C.T. 23 de gener de 1932 Reformes que afecten a part del casc central
12. C.T. 6 de febrer de 1932. Reformes que afecten a la zona raval del Carme

III POLÍTICA INTERNACIONAL

1. C.T. 4 de juny 1932 El perill feixista
2. A.C. 24 de març de 1933 ECOS. Feixisme
3. A.C. 11 de març de 1933 La decadència d'un règim
4. A.C. 28 de juliol de 1934 Dollfus – sobre l'assassinat del Canceller austríac
5. La Ciutat. 4 d'agost de 1934 La lliçó d'Austria.

IV ASPECTES ECONÒMICS

1. C.T. 10 d'octubre de 1931. La quimera de la plata
2. C.T. 10 d'octubre de 1931. Moneda de la República
3. A.C. 8 de setembre de 1934. Els tallers Trepat. Una indústria que ens honora.
4. A.C. 8 de setembre de 1934. Empresa i patriotisme.
5. A.C. 19 de desembre de 1931. Anunci de la inauguració de la línia d'autobusos Saragossa-Lleida- Barcelona de l'empresa Hispano-Targarina
6. C.T. 23 de novembre de 1935. El conflicte dels Transports
7. C.T. 6 de febrer de 1932 Ciutadanes. Article que demana una bona publicitat pel bé del comerç a Tàrraga.
8. C.T. 6 de febrer de 1932. Pro foment dels nostres mercats.
9. C.T. 20 de juny de 1931. L'absurditat de la telefònica.

URGELL

Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga

- 10.A.C. 26 de novembre de 1932. HidroEléctrica del Segre. Avís de reparacions a la línia.
- 11.A.C. 18 de març del 1933. Anunci de Radiotelefonía. Termini d'adquisició de llicències.
- 12.A.C. 28 de març del 1933. El Servei de Telègrafs. Tancament per falta de personal.
- 13.A.C. 27 de gener de 1934. Informació Comercial. Moviment d'entrades i sortides de vagonets de l'estació.
- 14.A.C. 16 d'abril de 1932. Les fires de Verdú.
- 15.A.C. 7 de setembre de 1935. Indústries targarines. La fàbrica de teixits Burgués.

V. QÜESTIÓ AGRÀRIA

1. A.C. 19 de desembre de 1933. Convocatòria de reunió de propietaris de l'Institut agrícola de Sant Isidre.
2. A.C. 12 d'agost de 1933. "Les tasques del batre".
3. C.T. 1 d'abril de 1933. "Pagesos, uniu-vos !"
4. A.C. 5 de maig de 1934. "La llei de contractes de conreu".
5. C.T. 20 de febrer de 1932. "La reunió de la Junta Comarcal de Ramaders".
6. A.C. 8 de setembre de 1934. "Els regs vells".
7. A.C. 15 de setembre de 1934. "Pel canal Superior".
8. C.T. 3 d'agost de 1935. "Una entrevista amb En Rafael González Feijóo".
9. A.C. 24 de desembre de 1931. "Informació comercial".- cotitzacions en els mercats del dilluns .-
- 10.C.T. 27 de juny de 1936. "Registre Local de Col·locació obrera. Tàrraga".
- 11.C.T. 22 d'abril de 1932. "La Fira de Verdú".

VI QÜESTIÓ OBRERA

1. C.T. 29 d'agost de 1931. "Els conflictes socials".
2. C.T. 2 de maig de 1931. "El sindicat de treballadors".
3. C.T. 31 de juny de 1931. Sindicat de Treballadors de Tàrraga. Ram de Confecció. Ram de construcció.
4. C.T. 14 d'agost de 1931. "Socials". Horaris dels dependents del Ram de Queviures.
5. C.T. 20 de febrer de 1932. "Bloc setmanal".
6. C.T. 29 d'octubre de 1931. "El míting del B.O.C".
7. C.T. 4 de gener de 1936. "L'atur forçós a Tàrraga".
8. C.T. 8 de febrer de 1936. "El míting dels dilluns".
9. C.T. 4 d'abril de 1936. "El míting del diumenge".
- 10.A.C. 9 de gener de 1932. "Vida obrera. Què és el comunisme ?"

VII POLÍTICA LOCAL

1. C.T. 18 d'abril de 1931. "Les darreres eleccions".
2. Acta Municipal de 15 d'abril de 1931. Fons Municipal de Tàrraga. Accions municipals de resposta a la proclamació de la República.
3. C.T. 18 d'abril de 1931. "El cas de Tàrraga".

URGELL

Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga

4. C.T. 25 d'abril de 1931. " En el Municipi ".
5. C.T. 30 de maig de 1931. "La visita del sr. Macià ".
6. LA CIUTAT. 7 de juny de 1933. " El que ha fet la minoria d'Esquerra a l'Ajuntament ".
7. LA CIUTAT. 3 d'agost de 1933. " La protesta dels barris baixos ".
8. A.C. 24 de febrer de 1934. " Del catalanisme targarí ".
9. C.T. 7 de març de 1931. "L'enquesta sobre la catalanitat de les poblacions ".
10. AHCT, Biblioteca auxiliar, MEMÒRIA per Francesc Fité i Pons a LA NOSTRA GESTIÓ : 47 MESOS AL MUNICIPI. Tàrraga, març de 1934
11. C.T. 20 de gener de 1934. " Les eleccions del dia 14 ". "El nou Consistori ".
12. A.C. 8 d'octubre de 1934 "Hores d'inquietud ".
13. C.T. 13 d'octubre de 1934. " Després de la vaga general ".
14. C.T. 16 de març del 1935. "Carreteres i camins veïnals ".
15. C.T. 28 de març de 1936. "Del municipi . Sessió del 23 de març de 1936. Fenomenal escàndol. La minoria, que es reintegra a l'Ajuntament, fa greus acusacions. El públic dialoga amb la presidència i increpa als Consellers de la majoria ".
16. A.C. 30 de maig de 1936. " Destitució parcial de l'Ajuntament ".
17. C.T. 25 de juliol de 1936. " La sublevació feixista ".

VIII POLÍTICA CATALANA I ESTATAL

1. C.T. 25 d'abril de 1931. "La lliçó ".
2. C.T. 18 d'abril de 1931. "el govern provisional d'Espanya ". " El govern provisional de Catalunya ". " Disposicions i notes d'interès ".
3. C.T. 8 d'agost de 1931. " El referèndum de l'Estatut ".
4. C.T. 17 de desembre de 1932. "Macià, President de Catalunya ".
5. La Ciutat 9 de març de 1933. Anunci de la Candidatura per a Diputats a Corts d'Esquerra Republicana de Catalunya. Anunci de la reducció de despeses que la República fa en el Ministeri de l'Exèrcit.
6. C.T. 18 de novembre de 1933. Propaganda electoral, en favor de l'Esquerra Republicana.
7. A.C. 25 de novembre de 1933. "Victòria ". Article comentant el triomf de la Dreta de 1933. "Catalunya ! ".
8. C.T. 5 de gener de 1934. " El nou President de la Generalitat ".
9. A.C. 1 de febrer del 1936. "La fi d'un procés revolucionari ".
10. C.T. 7 de març del 1936. " La Represa ".
11. A.C. 8 de febrer de 1936. "l'Esforç dels Socialistes i dels seus aliats les Esquerreres, durant els primers anys del nou règim- "Anunci demanant el vot contra l'Esquerra i exposant els canvis fets per aquest grup polític.
12. C.T. 16 de maig de 1936. "Azaña, President de la República ".
13. C.T. 25 de juliol de 1936. "La sublevació feixista ".

URGELL

Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga

IX SOCIETAT

1. C.T. 13 de febrer de 1932. "Una estadística". – Dades demogràfiques de Tàrraga -
2. A.C. 20 de juny de 1936. "El cas de la població". Dades estadístiques de població .
3. C.T. 15 de febrer de 1932. "Neu".
4. C.T. 9 de gener de 1932. "Balanz meteorològic".
5. C.T. 30 de juny de 1934. "La pedregada del dimecres".
6. A.C. 7 de maig de 1932. "Modest homenatge a la Vellesa".
7. A.C. 19 de desembre de 1931. "Vida religiosa. Col·lectes per al Culte i Clerecia".
8. C.T. 11 d'abril del 1936. "Setmana Santa".
9. Fulla Parroquial de Tàrraga 21 d'agost de 1932. "Anuncis Parroquials", "De la modèstia de les dones".
10. A.C. 8 d'abril de 1933. "Satànica profanació". – per l'anunci d'un ball a celebrar en Divendres Sant.
11. C.T. 9 de juliol de 1933. "Laïcisme".
12. 17 de juny de 1933. "Necrològica".
13. 18 de febrer de 1933. "Una situació vergonyosa".
14. 12 d'agost de 1933. "La "platja" targarina".
15. La Lluna 10 de setembre de 1932. "Notes de Societat".
16. C.T. 10 de novembre de 1934. "De Societat".
17. C.T. 5 de març de 1932. "Impressions multicolors". – Anecdotes -
18. C.T. 12 de novembre de 1932. "Pinzellades". Anècdotes.
19. C.T. 17 de juny de 1933. "Pànic al carrer "Cervera".
20. C.T. 27 de febrer de 1932. "Una altra plaga".
21. C.T. 7 de desembre de 1934. "Tribus transhumants".
22. La Lluna 10 de setembre de 1932. "Coses de dones. Epistolari".
23. C.T. 30 de juny de 1934. "De l'Alcaldia". – Ordenances municipals sobre higiene i neteja -
24. La Lluna 10 de setembre de 1932. "Clams del veïnat". – protesta per l'abaixada d'intensitat dels llums del carrer.
25. C.T. 17 de juny de 1933. "De Societat".
26. C.T. 18 de setembre de 1933. "Successos".
27. C.T. 9 de març de 1936. "Successos".
28. C.T. 19 de novembre de 1933. "Prova de velocitat".
29. C.T. 24 de novembre de 1934. "Successos".
30. C.T. 10 de setembre de 1934. "Successos".
31. C.T. 17 de febrer de 1934. "Des d'Anglesola".
32. C.T. 12 de novembre de 1932. "Període electoral".

X LA COMARCA

1. C.T. 29 d'abril de 1933. "La divisió territorial de Catalunya".
2. C.T. 10 de setembre de 1936. "El concurs d'ordis".
3. A.C. 2 de juliol de 1932. "Festa de germanor de Catecisme".
4. A.C. 7 de desembre de 1934. "Reunió mensual extraordinària dels Fejocistes Festa Fejocista a Anglesola". – FEJOC : Federació Eucarística Joves Catalans -
5. A.C. 24 de març de 1934. "Troballes arqueològiques a Vilagrassa".
6. C.T. 21 d'abril de 1934. "Des d'Anglesola".

URGELL

Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga

7. C.T. 10 d'octubre de 1934. " Des de Fulliola ".
8. A.C. 20 d'octubre de 1934. " De la comarca. De Vilagrassa. De Claravalls. De Talladell. "
9. A.C. 6 de febrer 1932. " Castellnou de Seana. Bellpuig ".
10. C.T. 3 de juny de 1933. " De la comarca. Llorens de Vallbona. Tornabous. Fuliola. Guissona. Agramunt. "
11. C.T. 4 de març de 1933. " Successos ".
12. A.C. 19 de maig de 1934. " Macàbric robatori ".
13. C.T. 30 de juny de 1934. " Des d'Anglesola ". " Des de Fuliola. "
14. C.T. 24 de novembre de 1934. " Des de Vilagrassa ". " Des d'Anglesola ".
15. C.T. 12 de maig de 1934. " Des de Vilagrassa ". " Des d'Anglesola ".
16. C.T. 16 de març de 1935. " Carreteres i camins veïnals ".

XI CULTURA I ENSENYAMENT

1. C.T. 14 d'agost de 1931. " L'ensenyament primari a Tàrraga ".
2. A.C. 16 de gener de 1932. " El problema escolar ".
3. C.T. 23 de gener de 1932. " Les escoles graduades. El problema econòmic " .
4. C.T. 23 de gener de 1932. " El problema escolar. II Què són les escoles graduades " .
5. A.C. 13 de febrer de 1932. " El problema escolar. V. L'ensenyança laica ".
6. La Ciutat 8 de juny de 1933. " Cal suspendre l'Ajuntament de Tàrraga ".
7. AHCT, Sortida de Correspondència, lligall de 1932. Agraïment al Conseller Ventura Gassol per la concessió de 80.000 ptes. per a bastir les escoles graduades.
8. AHCT. Fons Municipal de Tàrraga. Projecte de Construcció de les Escoles Graduades, 1931.
9. C.T. 17 de gener de 1934. " La festa de demà ".
10. A.C. 27 de gener de 1934. " L'escola d'Arts i Oficis i el seu esdevenidor "
11. A.C. 20 de febrer de 1936. " Un mal pas ".
12. C.T. 24 de desembre de 1931. " Ciutadanes. La Biblioteca Municipal ".
13. A.C. 18 d'agost de 1934. " La Colònia Escolar "

XII CULTURA. FESTES I ASSOCIACIONS

1. A.C. 5 de març de 1932. " Un record del pintor Casas ".
2. C.T. 14 de novembre de 1931. " Morts il·lustres ".
3. A.C. 30 de juliol de 1932. " El Mestre Fabra a Tàrraga ".
4. C.T. 17 d'octubre de 1931. " La conferència del sr. M. De Pedrolo ".
5. C.T. 21 de gener de 1933. " Jardins de Catalunya. El miracle de Sant Eloi ".
6. C.T. 5 de setembre de 1934. " Creus de Terme ".
7. C.T. 9 de maig de 1931. " Festa Major – Maig 1931. Programa Oficial.
8. AHCT. Programes de Festa Major, 1932
9. C.T. 7 de maig de 1932. " Coses de la Festa Major ".
10. C.T. 23 de gener de 1932. " La Festa de Sant Antoni ".
11. C.T. 21 de febrer de 1931. " El carnaval d'enguany ".

URGELL

Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga

12. C.T. 25 d'abril de 1931. " La Festa de Sant Jordi ".
13. AHCT, Programes culturals, 1934. "Teatre Societat " La Alianza" ". Cartell anunci de representacions teatrals. Obres de Josep Asmarats. Agustí Collado, Lluís Elías i Josep Mª de Sagarra.
14. C.T. 3 de juny de 1933. " Notes esportives ". " Palestra ". – notícies d'Escacs, Ciclisme, Aviació, del Cercle d'Estudis i d'Excursionisme.
15. C.T. 16 de gener de 1932. " En honor dels nostres campions ".
16. C.T. 16 de gener de 1932 " En honor dels nostres campions ". – i final -.
17. AHCT, Programes de concerts, 1935. Anunci de la Societat "La Dàlia blanca " d'un Concert interpretat per l'Orfeó NOVA TÀRREGA.
18. C.T. 30 de gener de 1932. " La música ".
19. C.T. 3 de juny de 1933. " El cinema ".
20. La Lluna 10 de setembre de 1932. " A les palpentes ". Comentaris crítics i satírics a la programació de cinema de l'Ateneu .
21. AHCT. Programes de cinema, 1934. Programa del cinema " ALIANZA "
22. C.T. 7 de febrer de 1931. "Un manifest ". Article elogiant l'entitat "PALESTRA ".
23. C.T. 22 d'abril de 1932. Article anunciant un acte de "PALESTRA".
24. A.C. 13 de febrer de 1932. "Palestra ". Anunci del programa del curs : CURSET D'HISTÒRIA DE CATALUNYA, impartit per diversos professors. Entre ells Manuel de Pedrolo.
25. AHCT Programes d'espectacles, 1934. " Gran Festival d'Aviació ".
26. C.T. 24 de febrer de 1934. Article de G.E. "Oaraomai " "Perquè cal practicar l'excursionisme"

XIII ANUNCIS I PROPAGANDA

1. C.T. 7 de gener 1933 / 25 d'abril 1931 / 8 d'abril 1933 / 16 de febrer 1933/ 24 de gener del 1932. Anuncis sobre vehicles de transport i maquinària del camp, venda de casa, venda d'oli del 1933; sindicat agrícola.
C.T. 15 desembre de 1934/ 21 de desembre de 1935 / 16 febrer 1933 / 10 juny 1933 / 28 desembre 1935 / 6 juny 1936. Anuncis sobre la venda de : porc fresc, mobiliari domèstic, finques agràries, fàbrica de gasoses, màquina de fer mitges.
2. C.T. 18 març 1933 / 14 desembre 1935 / 27 febrer 1932 / 7 maig 1932 / 14 agost 31 / 29 agost 31 / 18 març 33 / 28 març 31 / 21 desembre 35 / 14 febrer 31 / 3 juny 33 . Anuncis de Demandes de : aprenenta de modista ; mosso de magatzem ; aprenents de forjador i carrosser ; aprenent d'ebenista ; aprenent de cristaller ; comptable ; aprenentes de sastreria ; mitger de dues mules ; trasllat de domicili d'empresa de construcció ; representant ; cosidores a màquina a domicili ; oficial de forner ; aprenent de barber ; mecanògraf – comptable; dida.
Vendes de : carbonilla de pinyol ; bacallà fresc; forn amb casa ; Lloguer de : plànols ; magatzem. Oferiments de : servei en casa particular
3. C.T. 27 de juny 1936 / 5 setembre 1931 / 21 març 1936 / 22 abril 1932. Anuncis de Vendes : cadiretes i cotxets ; taller de fabricació i venda de gorres; palmes i palmons; records de Primera Comunió.

URGELL

Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga

4. C.T. 25 d'abril de 1931 : Venda de persianes “ Guerra a les mosques” i productes d'estereria. La Lluna 8 d'octubre de 1932. Resposta a les conseqüències de l'anunci demanant dida. La Lluna 24 de setembre de 1932. Anuncis de vendes d'articles diversos.
5. C.T. 17 de juny de 1933. Anunci de l'aparell STBIFIX per garantir l'estabilitat dels vehicles
6. C.T. 18 de març de 1933. Oposicions a Correus
7. C.T. 27 de juny de 1936. Anuncis diversos : Perruqueria, advocats i venda de gasoses.
8. A.C. 18 de març de 1933. Anunci : Escola Pre-militar “PATRIA”. Curs de preparació al Servei Militar per demanar la rebaixa de 4 mesos que marquen els Decrets de 1930 i 31.
- A.C. 18 de març de 1933. Sastreria Serra
- C.T. 23 de gener de 1932. Sastreria Prenafeta
9. C.T. 11 d'abril de 1931. Anunci de venda de Radio – els aparells més moderns –
10. A.C. 11 d'agost de 1934. Anunci de Banca, Borsa i Canvis
11. C.T. 21 de febrer de 1931. Anunci Modern Liceu. Classes de dibuix i pintura.
12. C.T. 24 de març de 1933. Anuncis diversos : magatzem de ferros i acers, venda de tocino fresc, perruqueria de senyores, metge oculista, contractista d'obres.
13. C.T. 16 de juny de 1934. Anunci de transports HISPANO – TARGARINA . Autocars de línia regular a Salou.
14. C.T. 27 de juny de 1936. Anuncis diversos : venda de gel a domicili ; oferiment de classes de música; oferiment de brodats a màquina; lloguer de pisos.
15. C.T. 24 de març de 1933. Publicitat del paper de fumar “arròs Smoking”.LA LLUNA. Quinzenal satíric

7 - Suport de presentació

Estructura : carpeta de projectes que inclou carpeta amb 13 quadernets de Din A3, plegats. Cada quadernet correspon a un capítol dels Continguts.

➤ El quadern nº 1, PRESENTACIÓ, és la guia didàctica del material. Inclou dos apartats per cadascun dels temes – és a dir, hi ha dotze parells dels fulls que porten el títol de :

1. Títol de l'apartat. Fa un breu resum del tema tractat.
2. Orientacions didàctiques. Dóna pautes d'objectius i metodologia de l'apartat corresponent.

Acaba amb dos annexos :

1. una cronologia comparada – de 1931 a 1936 – entre el Govern Espanyol, el Govern Català i Tàrraga.
2. Bibliografia d'obres generals i específiques.

➤ Els quaderns numerats del II al XIII, cadascun sota un dels títols consignats a l'apartat

5. Continguts, que contenen la reproducció per fotocòpia dels documents.

Portada : reproducció de la portada del programa de Festa Major de Tàrraga de 1931, il·lustració de Martínez Romero.

URGELL

Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.
Documentació en l'original, català.

8 - Il·lustracions

Estan incloses en el material, no constitueixen cap apartat especial.

Capçalera de CRÒNICA TARGARINA, nº 1
Capçalera d' ACCIÓ COMARCAL , nº 1
Capçalera de LA LLUNA, nº 1
Capçalera de LA CIUTAT, nº 1
Mapa del projecte de divisió en Vegueries i Comarques. Vegueria de Lleida. A.C. 12 maig 1933
6. A.C. 16 de juny de 1936 La Divisió Territorial de Catalunya Fotografies de Tàrraga a A.C. setembre de 1934
7. A.C. setembre de 1934 Tàrraga Dibuix de les Reformes que afecten a la zona Plaça Francesc Macià. C.T. 13 de gener de 1932
Dibuix de les Reformes que afecten a part del casc central. C.T.23 de gener de 1932
Dibuix dels Tallers Trepant. A.C. 8 de setembre de 1934
Fotografia d'un autocar de línia de la "Hispano-Targarina ". A.C. 8 de setembre 1934
Fotografia de l'ordidor de la fàbrica de Teixits Burgués. A.C. 7 de setembre de 1935
Fotografies de treballs agrícoles. A "Les tasques del batre " A.C. 12 d'agost de 1933
Caricatura de Francesc Macià a " Macià, President de Catalunya" a C.T. 17 de desembre de 1932
Caricatura de Lluís Companys a " El nou President de la Generalitat " a C.T. 5 de gener 1934
Caricatura de Manuel Azaña a " Azaña, President de la República " a C. T. 16 de maig de 1936
Fotografia de Ramon Castelló i Solé a " Modest homenatge a la Vellesa. Parlant amb l'home més vell de Tàrraga." A. C. 7 de maig de 1932.
Capçalera de la FULLA PARROQUIAL DE TÀRREGA, de 21 d'agost de 1932
Dibuix d'esquela infantil a C.T. 17 de juny de 1933
Fotografia de la "platja d'homes" a " La platja targarina" C.T. a 12 d'agost de 1933
Dibuix il·lustratiu de "Notes de Societat " a La LLUNA, 10 de setembre de 1932
Fotografia Festa de Germanor de Catecisme a A.C. 2 de juliol de 1932
Anagrama de la Federació Joventuts Cristianes de Tàrraga. A.C. 7 de desembre de 1934
Projecte de Construcció de les Escoles Graduades, 1931, fragment. AHCT, Fons Municipal de Tàrraga
Fotografia del Grup Escolar Mixt Graduat a C.T. Targarina 17 de gener de 1934
Fotografia del Grup de nois i noies de la colònia Escolar de Tàrraga a Torredembarra. A.C. 28 d'agost de 1934.
Fotografia del fèretre del músic Targarí Mestre Güell, a "Morts il·lustres " a C.T.

URGELL

Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga

14 de novembre de 1931.

8. C.T. 5 de setembre 1931 Edicte . Retolació de places i carrers en català i canvi d'alguns noms.

Fotografia de la Creu de Terme, enderrocada, del camí vell de Balaguer a “ Creus de Terme” C. T. 5 de setembre de 1934.

Fotografies de jugadors del Club de Fútbol Tàrraga, a “ En honor dels nostres Campions “. a C.T. de 16 de gener de 1932

Dibuix de la pel·lícula CHAMP al programa del cines “ ALIANZA “, AHCT, Programes de cinema , 1934.

Anagrama publicat per PALESTRA a C.T. 23 d'abril de 1932.

Anagrama del Grup Excursionista G. E. “OARAOMAI “, A “ Perquè cal practicar l'excursionisme” a C.T. de 24 de febrer de 1934

Il·lustracions diverses en anuncis de vendes C.T. 15 de desembre de 1934, 27 de juny del 36; 5 de setembre del 31; 21 de març del 36; 22 d'abril del 32; 17 de juny del 33; 23 de gener del 32

Dibuix publicitari de marca de gasoses a C.T. 27 de juny del 1936

Dibuix publicitari de marca de paper de fumar a C.T. 24 de març de 1933.

9 – Metodologia

Activa . Treball sobre documents. Anàlisi de dades. Formulació d'hipòtesis.

10 - Descripció valorativa del material

És la primera de les publicacions del Servei Educatiu de l'Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga posava al servei de la comunitat educativa de la ciutat i comarca després de tota una trajectòria de visites i treballs escolars. Malauradament aquest impuls no va poder seguir per decisions polítiques que tenen molt poc a veure amb la realitat cultural i educativa.

11 - Espai de treball

Per l'amplitud i diversitat del material, es podria realitzar a tan a l'arxiu com a l'aula. La infraestructura física de l'arxiu permet acollir l'alumnat sense dificultats d'espai.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

II.5 Annex. Poblacions de la comarca de l'Urgell (mapa 2)

URGELL

Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga

13 - Disponibilitat d'altres recursos

14 - Altres activitats

La visita a l'Arxiu.

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Possibles temes de treballs per a alumnes de 1er de Batxillerat. Escola Arrels 1999.
Estudi d'un diari local a començaments del segle XX. El cas de La Verdad

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Solsona ACSO

VALLÈS OCCIDENTAL

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa

1 - Títol

Documents que fan història I.
Dossier d'història medieval

2 - Autoria

Pere PUIG i USTRELL, Arxiu Històric Comarcal de Terrassa
Lourdes PLANS, Centre d'Estudis històrics de Terrassa

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC del Vallès Occidental

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

Consagració de l'església de Sta. Maria de Terrassa. Donació de fruits d'un mas Terrassenc Batllia de Terrassa. Ordinacions.

6 - Fonts utilitzades

Consagració de l'església de Sta. Maria de Terrassa
document 1 - Acta de consagració de Sta. Maria de Terrassa. (1112, gener, 2)

Donació de fruits d'un mas terrassenc
document 2 - Donació de part de fruits d'un mas terrassenc. (1.145, abril, 9)

Batllia de Terrassa document 3 - Ordinació de la batllia de Terrassa.
Meravellós miracle d'un pa de farina convertit en color de sang viva.

7 - Suport de presentació

Dossier de 20 pàgines DIN-A-4.
Està estructurat en tres apartats corresponents a cadascun dels documents presentats. Cada un d'aquests apartats presenta un text informatiu i- el document - i un instructiu o de formulació d'exercicis.
La documentació és reproduïda, transcrita i traduïda. La reproducció és per fotocòpia.

VALLÈS OCCIDENTAL
Arxiu Històric Comarcal de Terrassa

7b - Llengua

Textos instructius en català.
Documentació en l'original, llatí

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

Documents que fan història. El Dossier d'història medieval és una proposta de temes i documents a treballar.

La proposta didàctica va adreçada a l'alumnat.

La metodologia de treball que proposa és activa i té com a objectiu l'observació, anàlisi i reflexió per arribar a la construcció de coneixement.

Les activitats que es presenten són en principi pautades, seguint criteris metodològics pel seu caràcter d'iniciació a la creació de fonts històriques. Les propostes es concreten en els següents apartats :

1. A la recerca del document - consulta a l'arxiver -es presenta un text extret d'un llibre amb indicació de la procedència al peu recerca al catàleg ; es demana omplir una butlleta de préstec per obtenir el document.
2. Lectura i comprensió dels documents - reproducció en facsímil o fotocòpia
- text de presentació del context històric del document ; transcripció del text en el cas del llatí al català - adaptació
3. Contextualització i anàlisi dels documents
4. Exercicis : 1. vocabulari; 2. qüestions de comprensió de document; 3. qüestions generals - entendre el context, relacionar els fets del document amb el context general de l'època.

10 - Descripció valorativa del material

Dossier que conté tres documents d'època medieval. Rigorós i sistemàtic pel que fa a la metodologia de treball. L'esquema inicial es repeteix en els tres documents. La tria de documents sembla pensada per oferir aspectes de població, imaginari, societat i política de la Terrassa a l'edat mitjana, on fa incidència en els tres estaments : religiós, camperol i primers ciutadans. Pel seu rigor metodològic pot adaptar-se a qualsevol nivell o tipus de treball a secundària.

VALLÈS OCCIDENTAL

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa

11 - Espai de treball

La proposta demana el treball a l'Arxiu

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Obres de referència:

BATLLE, C., "L'expansió baixmedieval (segles XIII-XV)", a Vilar, P. (dir.) *Història de Catalunya*, Barcelona: Edicions 62, 1987, volum III.

CARDUS I FLORENSA, S., *Terrassa Medieval, Visió Històrica*, Terrassa: Patronat Soler i Palet, 1960 (2ª Edició, a cura de Pere Puig i Ustrell. Xarxa de Biblioteques Soler i Palet, Terrassa 1984).

DD.AA., "La formació de la societat feudal. Segles V-XII", a *Història, Política, Societat i Cultura dels Països Catalans*, volum 2, Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1998.

DD.AA., "La forja dels Països Catalans. Segles XIII-XV", a *Història, Política, Societat i Cultura dels Països Catalans*, volum 3, Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1998.

Diccionari d'Història de Catalunya, Barcelona: Edicions 62, 1998.

Història de Terrassa, Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 1987.

SALRACH, J. M., "El procés de feudalització (segles III-XII)", a VILAR, P. (dir.) *Història de Catalunya*, Barcelona: Edicions 62, 1987, volum II.

Document 1:

BONNASSIE, P., *Catalunya mil anys enrera (Segles X-XI)*, Barcelona: Edicions 62, 1979-1981, 2 volums.

BORFO, A.; ROCA, P., "D'Ègara a Terrassa", a *Història de Terrassa*, Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 1987, p. 127-194.

MARTÍ, R., "L'ensagrerament: l'adveniment de les sagreres feudals", a *Faventia*, 10, Bellaterra, 1988, p. 153-182.

MUNDÓ i MARCET, A. M., "El bisbat d'Ègara de l'època tardo-romana a la carolíngia", a *Simposi Internacional sobre les Esglésies de Sant Pere de Terrassa*, Terrassa: Arxiu Històric Comarcal de Terrassa i Centre d'Estudis Històrics de Terrassa, 1992, p.41-50.

Document 2:

BARÓ, R., "La divisió parroquial del terme del castell de Terrassa", *Terme*, 12, 1997, p. 18-22.

BORFO, A.; ROCA, P., "El poblament al terme del castell de Terrassa a l'època medieval", *Terme*, 8, 1988, p. 29-43.

TO FIGUERAS, L., *Família i hereu a la Catalunya nord-oriental (segles X-XII)*, Barcelona: Publicacions de l'abadia de Montserrat, 1997 (en especial capítols V i VII).

VALLÈS OCCIDENTAL

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa

Document 3:

CARDÚS i FLORENSA, S., "Terrassa Medieval: el mercat setmanal, la fira, la mesura", *Terme*, 13, 1998, p. 37-40.

FONT I RIUS, J. M.: "El municipi català medieval i la seva potestat normativa: Les ordinacions de la vila d'Ascó", a *El territori i les seves institucions històriques*, Barcelona: Fundació Noguera, 1999, vol. I, p. 34-37.

SOLÉ i SANABRA, M., "L'organització municipal a la Terrassa moderna: s. XV al XVIII", a *Història de Terrassa*, Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 1987, p. 198-200, 205-209 i 215-217.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

PUIG i USTRELL; Pere; PLANS, Lourdes
Documents que fan història I Dossier d'història medieval
Documents que fan història II Dossier d'història moderna
Documents que fan història III Dossier
d'història contemporània

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Balaguer. La ciutat medieval
La ciutat i els seus documents
A propòsit d'Ausiàs March. Un vol d'ocell per l'Edat Mitjana
Sant Feliu vila medieval
La conquesta de Lleida

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Balaguer. ACBA
Arxiu Històric Comarcal de La Bisbal d'Empordà ACBE
Arxiu Històric Comarcal de Banyoles ACB
Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols AMSFG
Arxiu Municipal de Lleida AML

VALLÈS OCCIDENTAL

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa

1 - Títol

Documents que fan història II.
Dossier d'història moderna

2 - Autoria

Pere PUIG i USTRELL, Arxiu Històric Comarcal de Terrassa
Lourdes PLANS, Centre d'Estudis històrics de Terrassa

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC del Vallès Occidental

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

Pesta i societat a la Terrassa del segle XVIII
Bruixeries i malefícis i persecució.
La fi de la Guerra de Successió a Terrassa (1713)

6 - Fonts utilitzades

Pesta i societat a la Terrassa del segle XVIII
Document 1 : . Declaració de pesta a Tortosa 1650-2-13 AHCT “Ordres/ escriptures “. Capsa 1, carpeta, 60

Bruixeries i malefícis i persecució.
Document 2 : “ Un delictes i dos martells” Revista Terme, nº 12, novembre 1997 (48-57 nota 38) text citat a Ismael Almazán&Doris Moreno

La fi de la Guerra de Successió a Terrassa (1713)
Document 3: “Libreta de Notas Curiosas de Antón Rodó y Martínez” 1813 pàg. 7d-10dAHCT Fons Col·legiata del Sant Esperit, Capsa 17

7 - Suport de presentació

Dossier de 20 pàgines DIN-A-4.
Està estructurat en tres apartats corresponents a cadascun dels documents presentats. Cada un d'aquests apartats presenta un text informatiu - i el document - i un instructiu o de formulació d'exercicis.

VALLÈS OCCIDENTAL

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa

7b - Llengua

Textos instructius en català.
Documentació en l'original, català i castellà.

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

Documents que fan història. El Dossier d'història moderna és una proposta de temes i documents a treballar.

La proposta didàctica va adreçada a l'alumnat.

La metodologia de treball que proposa és activa i té com a objectiu l'observació, anàlisi i reflexió per arribar a la construcció de coneixement.

Les activitats que es presenten són en principi pautades, seguint criteris metodològics pel seu caràcter d'iniciació a la creació de fonts històriques. Les propostes es concreten en els següents apartats :

1. A la recerca del document - consulta a l'arxiver - es presenta un text extret d'un llibre amb indicació de la procedència al peu recerca al catàleg ; es demana omplir una butlleta de préstec per obtenir el document.
2. Lectura i comprensió dels documents - reproducció en facsímil o fotocòpia
- text de presentació del context històric del document ; transcripció del text en el cas del llatí al català - adaptació
3. Contextualització i anàlisi dels documents
4. Exercicis : 1. vocabulari; 2. qüestions de comprensió de document; 3. qüestions generals - entendre el context, relacionar els fets del document amb el context general de l'època.

10 - Descripció valorativa del material

Dossier que conté tres documents d'època moderna. Rigorós i sistemàtic pel que fa a la metodologia de treball. L'esquema inicial es repeteix en els tres documents. La tria de documents sembla pensada per oferir aspectes de població, imaginari, societat i política de la Terrassa moderna. Pel seu rigor metodològic pot adaptar-se a qualsevol nivell o tipus de treball a secundària.

VALLÈS OCCIDENTAL
Arxiu Històric Comarcal de Terrassa

11 - Espai de treball

La proposta demana el treball a l'Arxiu

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

13 - Disponibilitat d'altres recursos

PUIG i USTRELL; Pere; PLANS, Lourdes
Documents que fan història I Dossier d'història medieval
Documents que fan història II Dossier d'història moderna
Documents que fan història III Dossier d'història contemporània

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament

La guerra del francès a la Segarra

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Cervera ACC

VALLÈS OCCIDENTAL

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa

1 - Títol

Documents que fan història III.
Dossier d'història contemporània

2 - Autoria

Pere PUIG i USTRELL, Arxiu Històric Comarcal de Terrassa
Lourdes PLANS, Centre d'Estudis històrics de Terrassa

3 - Arxiu d'origen

Servei Educatiu de l'AHC del Vallès Occidental

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 – Continguts

Exèrcit i societat a Terrassa durant la Guerra napoleònica.
Conflicte social i industrialització a la Terrassa decimonònica.
La Terrassa de reraguarda durant la Guerra Civil

6 - Fonts utilitzades

Exèrcit i societat a Terrassa durant la Guerra napoleònica
Document 1 : Carta del Municipi de Terrassa adreçada a la Junta Suprema. Fons Municipals. Documents històrics 1805-1808. Juliol 1808.

Conflicte social i industrialització a la Terrassa decimonònica
Document 2 : Un atemptat luddita. Revista Terme, 6 Terrassa, 1991. Transcrita de AHCT, Batllia, processos, procés 1802-agost-2

La Terrassa de reraguarda durant la Guerra Civil espanyola
Document 3 : Carta dels alumnes de l'escola " Dr. Zamenhof al camarada batlle de Terrassa. Expliquen la manca de refugis per a la població civil i la seva disposició a construir-ne un una estona cada dia sense oblidar la seva tasca escolar. (són alumnes de 10-14 anys). AHCT. Governació, Defensa Pasiva 1937-38, capsa 89, doc 2

VALLÈS OCCIDENTAL

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa

7 - Suport de presentació

Dossier de 20 pàgines DIN-A-4.
Està estructurat en tres apartats corresponents a cadascun dels documents presentats. Cada un d'aquests apartats presenta un text informatiu i- el document - i un instructiu o de formulació d'exercicis.
La documentació és reproduïda, transcrita i traduïda. La reproducció és per fotocòpia.

7b - Llengua

Textos instructius en català.
Documentació en l'original, català.

8 - Il·lustracions

La proposta no presenta il·lustracions

9 - Metodologia

Documents que fan història. III Dossier d'història contemporània és una proposta de temes i documents a treballar. La proposta didàctica va adreçada a l'alumnat. La metodologia de treball que proposa és activa i té com a objectiu l'observació, anàlisi i reflexió per arribar a la construcció de coneixement. Les activitats que es presenten són en principi pautades, seguint criteris metodològics pel seu caràcter d'iniciació a la creació de fonts històriques. Les propostes es concreten en els següents apartats :

1. A la recerca del document - consulta a l'arxiver - es presenta un text extret d'un llibre amb indicació de la procedència al peu recerca al catàleg ; es demana omplir una butlleta de préstec per obtenir el document.
2. Lectura i comprensió dels documents - reproducció en facsímil o fotocòpia - text de presentació del context històric del document ; transcripció del text en el cas del llatí al català - adaptació.
3. Contextualització i anàlisi dels documents
4. Exercicis : 1. vocabulari; 2. qüestions de comprensió de document; 3. qüestions generals - entendre el context, relacionar els fets del document amb el context general de l'època.

10 - Descripció valorativa del material

Dossier que conté tres documents d'època contemporània. Rigorós i sistemàtic pel que fa a la metodologia de treball. L'esquema inicial es repeteix en els tres documents. La tria de documents sembla pensada per oferir aspectes de població, imaginari, societat i política de la Terrassa moderna. Pel seu rigor metodològic pot adaptar-se a qualsevol nivell o tipus de treball a secundària.
La tria de documents sembla pensada per oferir el pas a la societat liberal; la societat industrial; aspectes de la guerra civil espanyola a Terrassa.

VALLÈS OCCIDENTAL

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa

11 - Espai de treball

La proposta demana el treball a l'Arxiu

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

Bibliografia orientativa

Diccionari d'Història de Catalunya, Barcelona: Ed. 62, 1995 [1992].

Gabriel i Sirvent, Pere (dir.): *Història de la Cultura Catalana*, Barcelona: Ed. 62, 1996.

Riquer, Borja de (dir.): *Història, Política, Societat i Cultura als Països Catalans*, Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1997.

Vilar, Pierre (dir.): *Història de Catalunya*, vols. V i VI, Barcelona: Ed. 62, 1987.

Document 1. Exèrcit i societat a Terrassa durant la Guerra Napoleònica

DD.AA.: *Guerra Napoleònica a Catalunya, (1808-1814). Estudis i documents*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1996.

Ramisa, Maties: *Els catalans i el domini napoleònic*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1995.

Document 2. Conflicte social i industrialització a la Terrassa decimonònica

Hernández, Bernat & Villanueva, Jesús: "Un atemptat luddita contra una fàbrica terrassenca, l'any 1802" a *Terme*, núm. 6, Terrassa, 1991: 12-17.

Document 3. La Terrassa de reraguarda durant la Guerra Civil Espanyola

Marcet, Xavier: "Revolució i reraguarda" a DD.AA.: *Història de Terrassa*, Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 1987:403-416.

Solé i Sabaté, J. M. & Villarroja i Font, J.: *Catalunya sota les bombes (1936-1939)*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1986.

Villarroja i Font, J.: *Els bombardeigs de Barcelona durant la guerra civil (1936-1939)*, Barcelona: Curial Edicions Catalanes, 1981.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

PUIG i USTRELL; Pere; PLANS, Lourdes

Documents que fan història I Dossier d'història medieval

Documents que fan història II Dossier d'història moderna

Documents que fan història III Dossier d'història contemporània

VALLÈS OCCIDENTAL
Arxiu Històric Comarcal de Terrassa

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

La guerra de la independència a la Bisbal
La guerra del francès a la Segarra
Treballs d'història. 8. La guerra del francès
Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n de Batxillerat
Estudis sobre Igualada. 2. de la indústria tèxtil adobera a partir de 1845
Recerca i didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctica de la història de Catalunya. 3. República, guerra i revolució.

15b - Ubicació dels material

Arxiu Històric Comarcal de La Bisbal d'Empordà ACBE
Arxiu Històric Comarcal de Cervera ACC
Arxiu Històric Comarcal de Banyoles AHB
Arxiu Històric Comarcal d'Igualada ACI
Arxiu Virtual Gran Penedès AVGP

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

1 - Títol

Coneguem Granollers 1
La porxada. Granollers al segle XVI

2 - Autoria

Jaume SESÉ
Agustí COROMINAS; Manel GENER “Casal del Mestre”
Lluís TINTÓ i ESPELT, Arxiu / Hemeroteca Municipal de Granollers
Disseny i il·lustració

3 - Arxiu d'origen

HEMEROTECA MUNICIPAL JOSEP MORA
Edició de l'Ajuntament de GRANOLLERS, 87

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

Granollers al segle XVI. Context històric : economia, societat, poder.

1. Oficis al segle XVI : agricultura i manufactura
2. Eines d'intercanvi
3. El gra
4. Renaixement : edificis construïts al segle XVI

6 - Fonts utilitzades

FONTS DE L'HEMEROTECA MUNICIPAL.

Llibre d'èpokes i actes del Consell de la Vila de Granollers 1581-1588
Fotografies de la Porxada d'anys diversos

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

7 - Suport de presentació

Publicació format revista integrada per 30 pàgines – DIN-A-4 plantat -. Tapes cartolina . Disseny gràfic.

Està estructurat en 5 apartats :

1. La Porxada. Text informatiu del tema i descripció del context general
2. Documents . Recull de material gràfic - documentació de l' HEMEROTECA
3. Proposta d'activitats didàctiques – món de l'ensenyament –
4. Passejades per Granollers - Proposta d'activitats adults –
5. Bibliografia

La documentació presentada és citada, ha estat reproduïda per fotocopia, facsímil, com a document. El text del Llibre d'èpoques i actes del Consell de la Vila de Granollers 1581-1588 es presenta transcrit.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.

Documentació en l'original català

8 - Il·lustracions

Incloses al material com a apartat gràfic : DOCUMENTS .

Fonts de l'Hemeroteca Municipal JOSEP MORA . Reproducció de

1.Fotografies

La Porxada amb les reixes i els seus quioscos instal·lats l'any 1887

La Porxada. L'any 1899 es van retirar els quioscos. (1902)

La Porxada. Construcció de l'Ajuntament de Granollers. (1903)

La Porxada . Vista de l'església gòtica enderrocada al 1936. (1920)

La Porxada en dia de mercat.

Bombardeig de Granollers per l'aviació franquista 31 de maig 1938

La Porxada als anys 40

La Plaça Gran - anys 40, amb el nom de Plaça José Antonio –

La Porxada 1986 Celebració del IV Centenari,

Plaça Porxada d'ARPAJON – ESSONE – “ Les Halles”. França

Saint Foy – La Grande – Gironde – “ La vieille Halle”. França

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

2. Plànols

Granollers. Nucli urbà al segle XV

Granollers. Nucli urbà. Segles XV i XVI

3. Dibuixos

Monedes encunyades a Granollers del 1599 al 1642

Portada : Muntatge gràfic a partir de la fotografia : La Porxada. L'any 1899 es van retirar els quioscos. (1902)

9 - Metodologia

Centres d'interès

1. Significat i classificació de les activitats dels ASSAONADORS, PARAIREs, BOTERS, CISTELLERS, CORDERs, PALAFANGUERS, APOTECARIS, BLANQUERS i SABATERS.

2. Treball de camp: Quines són les activitats que encara perduren, i conèixer els rudiments de cadascuna.

2. LES CONFRARIES: Estructura, activitats i motiu de les devocions religioses específiques.

1. Moneda: lliures, diners, sous... Conèixer el seu valor i l'equivalència actual.

2. Pesos i mesures: quarteres, cana...

3. Significat de les professions específiques del mercat: pesador, mostassa i palloter.

Tipus de gra susceptible de ser mercadejats i funció que li és atribuïda dins l'economia pagesa.

Treball de camp: Assistir a l'elaboració del pa en una fleca. Assistir a l'elaboració de farina en un molí.

— Identificar quins són els edificis religiosos construïts al s. XVIè. Observar-ne les característiques i establir comparacions amb la Porxada.

— Descobrir, a la Porxada, en quines dates s'hi van fer reformes.

Matemàtiques : Raonament lògic; Càlcul: Geometria: Estadística:

Llengua : activitats d'expressió escrita.

Plàstica : Treball de textures, formes i colors ;

Naturals : Estudi dels coloms; estudi de l'aigua

Socials : Aspectes arquitectònics i de funcionalitat de la Porxada; Oficis al segle XVI; eines d'intercanvi. Treballar la idea de la significació de la plaça de poble.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

10 - Descripció valorativa del material

La Porxada. Granollers al segle XVI, és el primer de la col·lecció Coneguem Granollers que pretén acostar temes de la història i societat de Granollers tan al món de l'ensenyament com al públic en general, permetent una adaptació molt lliure de les activitats proposades. Es complementa amb l'edició d'un vídeo. És un bon material de base per iniciar treballs relacionats amb la història local, que combina l'activitat de descoberta patrimonial documental i patrimonial de restes materials.

11 - Espai de treball

Les activitats que estan descrites, són d'itineraris; però el desenvolupament per part dels ensenyants de les suggeriments didàctiques poden portar a fer treballar en diversos àmbits: aula, arxiu i itinerari.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

- BAULIES I CORTAL, Jordi. Granollers. Barcelona, 1965. Ed. Selecta 372.
- BAULIES I CORTAL, Jordi. Gran geografia comarcal de Catalunya. Vol. 6, pàg. 202. Barcelona, 1982.
- CALVO I SÒRIA, Josep i Maria Jesús. / la Porxada? Vallès, 237. 28 d'agost 1980.
- CANAL I COMAS, Alfred. Curiositats Granollerines. La Porxada. La Gralla, 50 i 51. 16 i 23 d'abril 1922.
- CARBONELL, Gemma i Mas, Isabel. La Porxada. Treball mecanografiat. Granollers, 1981.
- DANTÍ I RIU, Jaume. Granollers i comarca als segles XVI-XVII: Evolució demogràfica i econòmica. Ed. Montblanc-Martin. Granollers, 1981.
- ESTRADA I GARRIGA, Josep. Síntesis arqueològica de Granollers y sus alrededores. Imp. Busquets-Roca. Granollers. 1950.
- ESTRADA I GARRIGA, Josep. Notes històriques sobre camins antics i moderns de la rodalia de Granollers. Vallès núm. 301. 23-XII-1981 i a Ponències del C.E. de l'A.C. Granollers, 1984.
- FOLCH I TORRES, Joaquim. El porxo del mercat de Granollers. Pàgina artística. La Veu de Catalunya. 22 d'abril, 1918. (Barcelona).
- GARRELL I ALSINA, Amador. Granollers Vila oberta. Ed. Arimany. Barna, 1960. 2a edició: Caixa de Pensions. Granollers. 1982.
- JOSEP I MAYOL, Miquel. La pedra de l'Encant. Programa de la Festa Major. Gràfics Josep. Granollers. 1928.
- LLOBET, Salvador. Granollers, estudio geográfico e histórico. Ed. Alpina. Granollers, 1951 i també a Vallès núm. 2045. 18-5-1974.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

LLOBET, Salvador. Gran Enciclopèdia Catalana. Vol. 8, pàg. 219-220. Barcelona, 1975.
RASPALL I MANUEL, J. La Lonja. La Porxada de la plaça. La Comarca. 240 i 241. 8 i 15 de desembre 1917.
Nuestra Porxada costo 3.200 ptas. A. Vallès. 25 agost, 1943.
^Hacia el fin de la Porxada? Observador, a Vallès núm. 1056. 25 març 1962 i respostes en els núms. 1057. pàg. 4 i 8; 1058. pàg. 1; 1059, pàg. 7.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TINTÓ i ESPELT, Lluís ; AA VV Col·lecció Coneguem Granollers

1. La porxada. Granollers al segle XVI
2. El Creixement industrial de Granollers al segle XIX
3. Les muralles. La vida medieval
4. Granollers. El bombardeig de 1938
5. El cinema abans de la guerra civil
6. L'esport. Granollers, 1913-1992 *
7. La Festa Major. Granollers, 1857 - 1993
8. L'orquestra Selecció *
9. El Teatre a Granollers
10. Republicans a Granollers entre la Primera i la Segona República
11. La biblioteca de Granollers
12. Manifestacions artístiques a Granollers 1971-73
13. Societat Coral Amics de la Unió 125è aniversari (1877 - 2002)

14 - Altres activitats

La Porxada. Granollers al segle XVI es complementa amb el vídeo : La Porxada. Granollers al segle XVI

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

15b - Ubicació dels materials

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

1 - Títol

Coneguem Granollers 2
El creixement industrial. Granollers al segle XIX

2 - Autoria

Jaume SESÉ
Agustí COROMINAS; Manel GENER, Casal del Mestre”
Lluís TINTÓ i ESPELT, Arxiu / Hemeroteca Municipal de Granollers
Disseny i il·lustració

3 - Arxiu d'origen

HEMEROTECA MUNICIPAL JOSEP MORA
Edició de l'Ajuntament de GRANOLLERS, 87

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

El creixement industrial. Granollers al segle XIX. Context històric : economia, societat, poder.

A. ASPECTES QUE CONFIGUREN UN DESENVOLUPAMENT SÒCIO-ECONÒMIC:

- La carretera (1848).
- El ferrocarril (1854).
- L'activitat agrícola: 1. Aparició de nous conreus—la patata—(1830).
2. La fil·loxera—desaparició de la vinya—(1885).
- Irrupció de les fàbriques: Aparició del vapor. Noves màquines (1845).
- Avanç demogràfic: nous serveis per al ciutadà.

B. ASPECTES QUE CONFIGUREN ELS ESDEVENIMENTS POLÍTICO-HISTÒRICS:

- Invasió napoleònica. i • Guerres carlines. } • Restauració de la monarquia.

C. ASPECTES QUE CONFIGUREN LA REALITAT D'UNA NOVA VILA A GRANOLLERS:

- Serveis públics: • Enllumenat de petroli (1872).
- Enllumenat de gas (1881).
- Organització de Correus i Telègrafs (1885).
- Escorxador municipal (1876).

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

- Cos de bombers (1878).
- Nou cementiri (1894).
- Associacions cívico-culturals:
- Casino Apolo (1878).
- . Societat Coral Amics de la Unió (1887)
- . Centre Catòlic (1886)
- . Casal de la Unió Liberal (1891)
- . L'Alhambra (1897)

6 - Fonts utilitzades

FONTS DE L'HEMEROTECA MUNICIPAL.

Fotografies
Plànol. Granollers. Evolució històrica

7 - Suport de presentació

Publicació format revista integrada per 18 pàgines – DIN-A-4 plantat -. Tapes cartolina . Disseny gràfic.
Està estructurat en 5 apartats :

1. EL CREIXEMENT INDUSTRIAL. Granollers al segle XIX . Text informatiu del tema i descripció del context general
2. Documents . Recull de material gràfic - documentació de l' HEMEROTECA
3. Aprofitament didàctic.- món de l'ensenyament –
4. Passejades per Granollers -Proposta d'activitats adults –
5. Bibliografia

La documentació presentada és citada, ha estat reproduïda per fotocopia, facsímil, com a il·lustració .

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català

8 - Il·lustracions

Inclores al material com a apartat gràfic : DOCUMENTS .
Fonts de l'Hemeroteca Municipal JOSEP MORA . Reproducció de

- 1.Fotografies

El pont de ferro, a l'alçada de Canovelles

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

Estació de ferrocarrils Granollers-Centre
Carrer del Doctor Robert
Fàbrica de teixits de cotó
Taller de construcció
“El teler de la Magina”. Supervivent de la indústria tèxtil
Fanal de gas davant la porta de l'església
Isidre Bellsolà. Primer president de la Unió Liberal.
Sala del Centre Catòlic
Sala teatre de la Unió Liberal
Estendart del cor “ Amics de La Unió “

2. Cartells publicitaris

Plànol de la ciutat. La publicitat moderna ja ha nascut.
Fàbrica de gasoses Josep Pujades
Taller de Maquinària i fundició de ferro Trullàs.
Programa de la Festa major de 1885

3. Plànols

Granollers. Evolució històrica

Portada : Muntatge gràfic a partir de la fotografia : Taller de construcció

9 - Metodologia

A l'apartat aprofitament didàctic presenta unes propostes de temes a treballar a partir del text inicial. – Vegeu 5. Continguts
També dona orientacions tenint en compte criteris com el nivell, la necessitat de la motivació i suggereix el fet de conèixer la ciutat passejant-hi. Suggereix també com a metodologia aplicable la pròpia d'un treball d'investigació en Ciències Socials : l'observació directa, l'enquesta, l'entrevista, els estudis de camp, les visites a fàbriques i empreses, formulació d'hipòtesis, treball documental i bibliogràfic. També suggereixen l'aplicació en altres àrees com la matemàtica, la plàstica o el llenguatge, tot i que no presenten propostes.

10 - Descripció valorativa del material

2. EL CREIXEMENT INDUSTRIAL. Granollers al segle XIX , és la segona publicació de la col·lecció Coneguem Granollers que pretén acostar temes de la història i societat de Granollers tan al món de l'ensenyament com al públic en general , permetent una adaptació molt lliure de les activitats proposades. Es complementa amb l'edició d'un vídeo. És un bon material de base per iniciar treballs relacionats amb la història local, que combina l'activitat de descoberta patrimonial documental i patrimonial de restes materials.
També és interessant pel que fa a la divulgació en general de la història local, amb la proposta d'activitats per adults, sota el títol de “PASSEJADES”.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

11 - Espai de treball

Les activitats que suggereix porten a un treball múltiple i depenen del desenvolupament que li donin els ensenyants. Les suggeriments didàctics poden portar a treballar en diversos àmbits : aula, arxiu i itinerari.

BIBLIOGRAFIA

- BAULIES I CORTAL, Jordi: Granollers. Barcelona. Selecta, 1965.
- BAULIES I CORTAL, Jordi. «Del decret de Nova Planta al 1850» i «La industrialització de la vila i la ciutat moderna», articles inclosos a Estudis de Granollers i el Vallès Oriental, vol. 1: «Aproximació al medi natural i a la història de Granollers». Edició del Servei Municipal de Cultura de l'Ajuntament de Granollers. Febrer 1986.
- CAMPS I GIRÓ, Albert: La indústria tèxtil a Granollers durant la Restauració (1874-1914). Mecnografiat. Granollers, 1981 (Hemeroteca Municipal de Granollers).
- CANAL i COMAS, Alfred: «Curiositats granollerines», La Gralla, números 37 (15-1-1922), 50 (16-IV-1922), 67 (20-VIII-1922), 72 (1-X-1922), 137(20-1-1924), 144 (9-III-1924)i 166 (10-VIII-1924).
- GARRELL I ALSINA, Amador: Gra-nollers, vila oberta. Barcelona. Arimany, 1960. 2a ed. Granollers. Caixa de Pensions, 1982.
- GARRELL I ESCORSELL, Esteve: «Els humils orígens de les indústries de Granollers». «Granollers, Indústria i Comerç» a La Gralla, vol. I. Granollers. 1927.
- LLOBET, Salvador: Granollers, estudio geográfico e histórico. Granollers. Alpina, 1951.
- LLOBET, Salvador: Gran Enciclopèdia Catalana vol. 8, pàgs. 219-220. Barcelona. 1975.
- MASPONS I CADAFAALCH, Pere: E/s fets del 17 de gener de 1875: els carlins a Granollers. Mecnografiat. (Hemeroteca Municipal de Granollers).

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TINTÓ i ESPELT, Lluís ; AA VV Col·lecció Coneguem Granollers

1. La porxada. Granollers al segle XVI
2. El Creixement industrial de Granollers al segle XIX
3. Les muralles. La vida medieval
4. Granollers. El bombardeig de 1938
5. El cinema abans de la guerra civil
6. L'esport. Granollers, 1913-1992 *
7. La Festa Major. Granollers, 1857 – 1993

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

8. L'orquestra Selecció *
9. El Teatre a Granollers
10. Republicans a Granollers entre la Primera i la Segona República
11. La biblioteca de Granollers
12. Manifestacions artístiques a Granollers 1971-73
13. Societat Coral Amics de la Unió 125è aniversari (1877 - 2002)

- Els títols amb asterisc formen part de la col·lecció, però no han utilitzat fonts primàries, en aquest cas de l' HMG.

14 - Altres activitats

El Creixement Industrial. Granollers al segle XIX es complementa amb el Vídeo : El Creixement Industrial. Granollers al segle XIX

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Relació de treballs suggerits als alumnes de Batxillerat. 07. Relació de fàbriques de Berga

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n de Batxillerat. Estudis sobre Igualada. 2. De la indústria tèxtil adobera a partir de 1845

Documents que fan història. Dossier d'història contemporània. Conflicte social i industrialització a la Terrassa decimonònica.

15b - Ubicació dels material

Arxiu Històric Comarcal de Berga ACBR
Arxiu Històric Comarcal d' Igualada ACI
Arxiu Històric Comarcal de Terrassa ACTR

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

1 - Títol

Coneguem Granollers 3
Les muralles. la vida medieval

2 - Autoria

Jaume SESÉ
Agustí COROMINAS; Manel GÈNER “Casal del Mestre”
Lluís TINTÓ i ESPELT, Arxiu / Hemeroteca Municipal de Granollers
Disseny i il·lustració

3 - Arxiu d'origen

HEMEROTECA MUNICIPAL JOSEP MORA
Edició de l'Ajuntament de GRANOLLERS, 87

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

LES MURALLES. La vida medieval

La construcció de la muralla
La utilitat de la muralla
La gent de la Granollers emmurallada
Les armes, la guerra i la pau
Els motius per atacar una ciutat
El govern de la ciutat
L'organització dels exèrcits medievals
Les muralles en altres ciutats
Les muralles medievals avui

6 - Fonts utilitzades

FONTS DE L'HEMEROTECA MUNICIPAL “JOSEP MORA”
Plànol situació de la muralla de Granollers. Font : Josep Estrada
Plànol de les Muralles Carlines
Privilegi de poder fer murs e valls. Redactat per l'infant Joan, fill del rei Pere III – 1366
– Llibre de Privilegis de Granollers . Carta pergamí número 71 -

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

Fotografies :

Carrer de la Constància, darrera la capella de Sta. Anna

Escut de Granollers, a l'edifici de la Mútua del Carme

L'antic corredor de la Constància

Muralla al davant de la rectoria

Antiga espitllera al corredor de St. Cristòfol

Retrat de Pere el Cerimoniós o del Punyalet

Estàtua jacent de Pere el Cerimoniós

Relleu escultòric d' Alfons el magnànim en el "carro triomfal a la romana" fent la seva entrada a Nàpols

Alfons el Magnànim. Apunt de Pisanello.

7 - Suport de presentació

Publicació format revista integrada per 268 pàgines – DIN-A-4 plantat -. Tapes cartolina . Disseny gràfic.

Està estructurat en 5 apartats :

1. LES MURALLES. La vida medieval. Text informatiu del tema i descripció del context general
2. Documents . Recull de material gràfic - documentació de l' HEMEROTECA
3. Aprofitament didàctic.- món de l'ensenyament –
4. Passejades per Granollers - Proposta d'activitats adults –
5. Bibliografia

La documentació presentada és citada, i ha estat reproduïda per fotocòpia, facsímil, com a document.

El document corresponent a Privilegi de poder fer murs è valls. Redactat per l'infant Joan, fill del rei Pere III – 1366 – Llibre de Privilegis de Granollers ha estat reproduït de l'original i alhora transcrit.

7b – Llengua

Textos informatius i instructius en català. Documentació en l'original, català.

8 - Il·lustracions

Incloues al material com a apartat gràfic : DOCUMENTS .

Fonts de l'Hemeroteca Municipal JOSEP MORA . Reproducció de

1.Fotografies

Carrer de la Constància, darrera la capella de Sta. Anna

Escut de Granollers, a l'edifici de la Mútua del Carme

L'antic corredor de la Constància

Muralla al davant de la rectoria

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

Antiga espitllera al corredor de St. Cristòfol
Retrat de Pere el Cerimoniós o del Punyalet
Estàtua jaient de Pere el Cerimoniós
Relleu escultòric d' Alfons el magnànim en el "carro triomfal a la romana" fent la seva entrada a Nàpols
Alfons el Magnànim. Apunt de Pisanello.

2. Plànols

Plànol situació de la muralla de Granollers. Font : Josep Estrada
Plànol de les Muralles Carlines

Portada : Muntatge gràfic a partir de la fotografia Carrer de la Constància, darrera la capella de Sta. Anna.

9 - Metodologia

A l'apartat aprofitament didàctic presenta com a suggeriment, utilitzar la interrogació com a mètode de reflexió i coneixement d'un fenomen, la muralla i el concepte que pressuposa. A partir d'aquí es vol crear un estat de motivació que suposi la necessitat d'investigar amb altres tipus de mètodes.

La idea que es proposa es basa en els apartats del punt 5. Continguts. demanar que es contestin unes preguntes ja elaborades

. demanar que es formulin interrogacions a partir de conceptes donats.

També dona orientacions tenint en compte criteris com el nivell, la necessitat de la motivació i suggereix el fet de conèixer la ciutat passejant-hi. Suggereix també com a metodologia aplicable la pròpia d'un treball d'investigació en Ciències Socials : l'observació directa, l'enquesta, l'entrevista, els estudis de camp, les visites a fàbriques i empreses, formulació d'hipòtesis, treball documental i bibliogràfic.

També suggereixen l'aplicació en altres àrees com la matemàtica, la plàstica o el llenguatge, tot i que no presenten propostes.

10 - Descripció valorativa del material

3. Les muralles. La vida medieval, és la tercera publicació de la col·lecció. Coneguem Granollers que pretén acostar temes de la història i societat de Granollers tan al món de l'ensenyament com al públic en general , permetent una adaptació molt lliure de les activitats proposades. Es complementa amb l'edició d'un vídeo. És un bon material de base per iniciar treballs relacionats amb la història local, que combina l'activitat de descoberta patrimonial documental i patrimonial de restes materials.

També és interessant pel que fa a la divulgació en general de la història local, amb la proposta d'activitats per adults, sota el títol de "PASSEJADES".

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

11 - Espai de treball

Les activitats que suggereix porten a un treball múltiple i depenen del desenvolupament que li donin els ensenyants. Les suggerències didàctiques poden portar a treballar en diversos àmbits : aula, arxiu i itinerari.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

BAULIES I CORTAL, Jordi: Granollers. Barcelona. Selecta, 1965.
 BAULIES I CORTAL, Jordi: Granollers. Barcelona. Selecta, 1965.
 BOTEY, Lambert i altres: La muralla de Granollers. Volum fotogràfic. Granollers. 1975 (Hemeroteca Municipal de Granollers).
 CANAL I COMAS, Alfred: «Curiositats granollerines: Les muralles velles de Granollers», La Gralla, números 34, 35, 36 i 37 (desembre 1921 - gener 1922).
 CANAL I COMAS, Alfred: «Curiositats Granollerines: Els privilegis del rei Alfons IV el 1418», La Gralla, números 43, 45, 46 i 47 (febrer-març 1922).
 CANAL I COMAS, Alfred: «Curiositats granollerines", La Gralla, números 35 (1-1-1922), 42 (19-11-1922), 53 (14-V-1922), 118 (2-IX-1923), 154 (18-V-1924), 157 (8-YI-1924) i 192 (15-11-1925).
 LLOBET, Salvador: Granollers, estudio geográfico e histórico. Granollers. Alpina, 1951.
 LLOBET, Salvador: Gran Enciclopèdia Catalana vol. 8, pàgs. 219-220. Barcelona. 1975.
 PARDO, Jordi: El creixement de la ciutat, Curs d'arqueologia impartit al Museu (1985-86). (Hemeroteca Municipal de Granollers).

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TINTÓ i ESPELT, Lluís ; AA VV
 Col·lecció Coneguem Granollers

1. La porxada. Granollers al segle XVI
2. El Creixement industrial de Granollers al segle XIX
3. Les muralles. La vida medieval
4. Granollers. El bombardeig de 1938
5. El cinema abans de la guerra civil
6. L'esport. Granollers, 1913-1992 * (no té documentació d'arxiu)
7. La Festa Major. Granollers, 1857 - 1993
8. L'orquestra Selecció * (no té documentació d'arxiu)
9. El Teatre a Granollers
10. Republicans a Granollers entre la Primera i la Segona República
11. La biblioteca de Granollers
12. Manifestacions artístiques a Granollers 1971-73
13. Societat Coral Amics de la Unió 125è aniversari (1877 - 2002)

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Balaguer. La ciutat medieval
Documents que fan història. Dossier d'Història medieval.
Llagostera medieval i moderna
La conquesta de Lleida
St. Feliu, vila medieval

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Balaguer ACBA
Arxiu Històric Comarcal de Terrassa ACTR
Arxiu Municipal de Llagostera AML
Arxiu Municipal de Lleida AML
Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols AMSFG

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

1 - Títol

Coneguem Granollers 4
Granollers. El bombardeig de 1938

2 - Autoria

Joan GARRIGA i ANDREU
Lluís TINTÓ i ESPELT, Arxiu / Hemeroteca Municipal de Granollers

3 - Arxiu d'origen

HEMEROTECA MUNICIPAL JOSEP MORA
Edició de l'Ajuntament de GRANOLLERS. 2ª edició revisada i augmentada, 2002

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

- 1 El territori i la ciutat. Breu notícia històrica
- 2 La Guerra Civil i l'atac de l'aviació italiana
- 3 Els resultats de l'atac
- 4 El ressò de l'atac
- 5 Els avions que bombardejaren Granollers. La informació sobre la ciutat
- 6 L'atac de l'aviació italiana, el mateix dia, a Sant Adrià del Besòs. El nombre de bombes llaçades a Granollers i Sant Adrià. El resultat militar obtingut
- 7 Després del bombardeig

6 - Fonts utilitzades

FONTS DE L'HEMEROTECA MUNICIPAL (HMG)
FONS DE L'Abadia de Montserrat
Ufficio Storico de la Aeronautica Militare Italiana. Roma
Biblioteca Figueras. Barcelona
Arxiu particular Joan Garriga i Andreu
Archivo General e Histórico del Aire. Castillo de Villaviciosa de Odón. Villaviciosa. Madrid. (AGHA)
Plànol de Granollers. Punts afectats per les bombes. Bombardetjos del 31 de maig de 1938; 24, 25 i 26 de gener del 39.
Croquis en poder dels franquistes, indicant la situació de diversos punts.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

Plànol de Granollers. Punts afectats per les bombes. Bombardetjos del 31 de maig de 1938; 24, 25 i 26 de gener del 39.

Croquis en poder dels franquistes, indicant la situació de diversos punts estratègics de Granollers. (AGHA)

Fragment notícia a la premsa del bombardeig

“ Ayer la aviación extranjera bombardeó Granollers, causando gran número de víctimas, todas de la población civil.”

Fragment d'article denunciant l'atac :

“ El Embajador de Méjico visita a las víctimas del bombardeo de Granollers. ¿ Le bastará a Chamberlain ? Un informe concluyente sobre el criminal bombardeo de Granollers. “

Fragment notícia d'ajuda a les víctimes :

“ El bombardeo de Granollers. Un donativo del Presidente de la Generalidad para los damnificados “

Rebut d'aportació mensual per a la construcció de refugis. 1938. Junta de Defensa Passiva.

Relació de les activitats bèl·liques diàries de l'esquadrilla Falchi delle Baleari. Dades sobre bombardejos efectuats el dia 31 de maig de 1938. (Diario Storico dell'8 Stormo BV. 1938. Ufficio Storico de la Aeronautica Militare Italiana.

Fotografies

Granollers : la Porxada després del bombardeig de 31 de maig de 1938 (HMG)

Bombarder Savoia 79 sobrevolant el cap de Salou. (J.Mª Solé i Sabaté)

Granollers, presa des d'un dels bombarders italians el 31 de maig de 1938. La zona encerclada mostra el fum aixecat com a conseqüència de l'impacte de les bombes al mig de la ciutat. (Ufficio Storico de la Aeronautica Militare Italiana i HMG)

Granollers. La carretera després del bombardeig. (HMG)

Granollers. Una mostra dels desperfectes causats en un habitatge. (HMG)

Granollers. Vista parcial de la carretera després del bombardeig (HMG)

Granollers. La Porxada : resultat de l'impacte de les bombes. (HMG)

Dibuixos

Bombardamento di Granollers. 1938. Caricatura de Mussolini i de Franco apunyalant Granollers. “ Contro il fascismo. 50 anni di imagine satiro-política nel mundo”. Editorial Fratelli Fabbri. Torino, 1976.

Fons elaborades : gràfics.

Gràfica de víctimes : Gràfics circulars :

1. Origen de les víctimes del bombardeig;
2. Domicili de les víctimes.

Gràfica de víctimes : edat / sexe. Gràfica de barres.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

7 - Suport de presentació

Publicació format revista integrada per 21 pàgines – DIN-A-4 plantat -. Tapes cartolina . Disseny gràfic.

Està estructurat en 4 apartats :

1. El bombardeig de 1938. Text informatiu del tema i descripció del context general
2. Annex
3. Proposta didàctica
4. Fonts . Premsa i Bibliografia estratègics de Granollers. (AGHA)

La documentació presentada és citada, ha estat reproduïda per fotocopia, facsímil, com a document.

7b – Llengua

Textos informatius i instructius en català.

Documentació en l'original, català, castellà i italià

8 - Il·lustracions

Inclores al text com a il·lustració.

1. Fotografies

Granollers : la Porxada després del bombardeig de 31 de maig de 1938 (HMG)
Bombarder Savoia 79 sobrevolant el cap de Salou. (J.Mª Solé i Sabaté)

Granollers, presa des d'un dels bombarders italians el 31 de maig de 1938. La zona encerclada mostra el fum aixecat com a conseqüència de l'impacte de les bombes al mig de la ciutat. (Ufficio Storico de la Aeronautica Militare Italiana i HMG)

Granollers. La carretera després del bombardeig. (HMG)

Granollers. Una mostra dels desperfectes causats en un habitatge. (HMG)

Granollers. Vista parcial de la carretera després del bombardeig (HMG)

Granollers. La Porxada : resultat de l'impacte de les bombes. (HMG)

2. Plànols

Plànol de Granollers. Punts afectats per les bombes. Bombardetjos del 31 de maig de 1938; 24, 25 i 26 de gener del 39.

Croquis en poder dels franquistes, indicant la situació de diversos punts estratègics de Granollers. (AGHA)

Portada : la Porxada després del bombardeig de 31 de maig de 1938 (HMG)

Fragment d'article denunciant l'atac :

“ El Embajador de Méjico visita a las víctimas del bombardeo de Granollers. ¿ Le bastará a Chamberlain ? Un informe concluyente sobre el criminal bombardeo de Granollers. “

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

9 – Metodologia

Granollers. El bombardeig de 1938 és un material que presenta una proposta didàctica que es treballa després de la lectura del text informatiu i s'estructura en tres apartats :

1. Lectura del text extret de J. TRIADÚ, Dies de memòria (1938-1940) Diari d'un mestre adolescent. Ed. Proa, 2001, pàg. 31 i 32 .
2. Treball d'informació
3. Exercicis de pràctiques

La metodologia de treball se centra en el treball de lectura i reflexió del text proposat. És de tipus il·lustratiu. Les activitats que es proposen són molt pautades, seguint un qüestionari de recerca sobre la guerra civil i en concret els fets de Granollers – correspon a l'apartat 2. Treball d'informació.

La segona part – Exercicis de pràctiques – presenta activitats més lliures, de creació personal , però que cal seguir criteris metodològics pel seu caràcter de creació de fonts històriques – fonts orals, d'iniciació al treball d'investigació . Aquestes activitats són proposades a partir del material que hi ha a la publicació.

10 - Descripció valorativa del material

GRANOLLERS. El bombardeig de 1938., és el quart llibre de la col·lecció Coneguem Granollers que pretén acostar temes de la història i societat de Granollers tan al món de l'ensenyament com al públic en general , permetent una adaptació molt lliure de les activitats proposades. Es complementa amb l'edició d'un vídeo.

Publicada la primera edició l'any 1987, se n'ha fet una segona edició revisada i augmentada al 2002, que és la que estem comentant.

És un bon material de base per iniciar treballs relacionats amb la història local, que combina l'activitat de descoberta patrimonial documental i patrimonial de restes materials.

Les diferències essencials entre una i altra edició, es troba en el fet que s'hi ha inclòs informacions i fonts que han pogut ser consultades darrerament – cas dels arxius italians. – i la informació està més sistematitzada.

De la proposta didàctica presentada a la primera edició cal remarcar, en especial, la línia en valors cívics, de convivència i d'ajuda a entendre la societat.

Aquesta línia es presenta en l'apartat de suggerències didàctiques. El fet de treballar un esdeveniment com el bombardeig amb una proximitat – que pot semblar relativa - en l'espai - es presenten fotografies i es visiten llocs coneguts - i en el temps donat que poden parlar amb testimonis directes del fet - fa que impliqui d'alguna manera l'aprenentatge socio-afectiu de l'alumnat i per tant, sigui més eficaç en l'àmbit de la reflexió i els valors.

Pel que fa al tema de la proposta didàctica, en aquesta segona edició es prescindeix de la col·laboració d' Agustí COROMINAS i de Manel GENER del “ Casal del Mestre” per deixar tota l'edició en mans de l'autor esmentat - Joan GARRIGA I ANDREU.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

La presentació de les propostes en aquesta segona edició, és en general més sistematitzada i segueix un programació amb la nomenclatura més específica – a l'aplicar termes de nivells de concreció –

Les activitats proposades segueixen, en general, la línia presentada a la primera edició. Com a novetat, afegeix la importància que l'alumnat conegui i demostrï l'existència de fonts de documentació – tan a nivell de Granollers, com general pel tema - .

Però, tot i la seva estructuració – molt més clara que en la primera edició – aquesta proposta didàctica resulta massa acadèmica. Tot i que hi ha una activitat que demana la valoració personal sobre la guerra i l'inici de la proposta es troba en el text, molt ben triat de Joan TRIADÚ, queda poc treballat l'aspecte motivador i socio-afectiu.

La presentació de les activitats – tan les d'informació general com les anomenades de pràctiques – permet el seu ús a l'aula d'una manera directa.

11. Espai de treball

El tipus d'activitats previstes, al ser multidisciplinars, combinen tota mena de tècniques de recerca i per tant, els tres espais de treball són complementaris : aula, arxiu i itinerari.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

Dades sobre bombardejos efectuats el dia 31 de maig de 1938. (Diario Storico dell'8 Stormo BV. 1938. Ufficio Storico de la Aeronautica Militare Italiana. Premsa de Barcelona i Menorca: LA HUMANITAT.

Fotografies

1 juny 1938, p. 1

Granollers : la Porxada després del bombardeig de 31 de maig de 1938 (HMG) 2

juny 1938, p. 1; 3 juny 1938, p. 1

19 juny 1938, p. 1

LA VANGUARDIA

1 juny 1938, p. 1 i 5 ; 2 juny 1938, p. 1 i 2; 3 juny 1938, p. 5 i 7; 4 juny 1938, p. 2, 8 i 10; 5 juny 1938; 7 juny 1938, p. 5 i 7; 9 juny 1938; 10 juny 1938; 14 juny 1938

15 juny 1938, p. 3 17 juny 1938, p. 7 23 juny 1938, p. 1 28 juny 1938, p. 1

6 desembre 1938, p. 6; 9 desembre 1938, p. 1; 10 desembre 1938, p. 1 14 desembre 1938, p. 2;

LAS NOTICIAS :

1 juny 1938 ; 8 juny 1938; 14 juny 1938

LA RAMBLA 1 juny 1938, p. 1; 7 juny 1938, p. 1

LA PUBLICITAT 9 juny 1938, p. 7

JUSTÍCIA SOCIAL (Menorca) 1 juny 1938

Premsa francesa:

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

LA CROIX 1Jun1938 3Jun1938
L'OEUVRE 1 Juin 1938, p. 1
LE FIGARÓ 1 Juin 1938 ; 2 Juin 1938 ;
LE TEMPS 1 Juin 1938 ; 2 Juin 1938
L'HUMANITÉ 1 Juin 1938; 2 Juin 1938, p. 1 i 3; 3 Juin 1938
Premsa britànica

THE TIMES 1 June, p. 14; 2 June, p.14 ; 4 June p. 14 ; 6 June, p. 14;

BIBLIOGRAFIA

ALCOFAR-NASSAES, J.L.: CTV: Los legionarios italianos en la Guerra Civil Espanola (1936-1939). Dopesa. BCN, 1972.
AMO, Alfonso del; IBÀÑEZ, Ma Luisa: Catalogo general del cine de la Guerra Civil. Editorial Càtedra/Filmoteca Espanola. Madrid, 1996.
AZCÀRATE, Pablo de: Mi embajada en Londres durant la Guerra Civil Espanola. BCN, 1976.
CAMPS, Albert; GARRIGA, Joan; HOMS, Josep; JORDANA, Jacint; LEDESMA, Joaquim: Granollers, 1936-1939. Conflicte revolucionari i bèl·lic. Ajunt. de Granollers, Oikos-tau, Vol II, 1990.
CRUSELLAS, Pere: 60 anys després. Ed. La Nau. Granollers, 1998.
DDAA: Bombardements et agressions en Espagne. Juillet 1936-Juillet 1938. París, 1938.
DDAA: Revolta i Guerra Civil: 50 anys després. Granollers i el Vallès Oriental. Museu de Granollers. Àrea d'Història Contemporània, 1986.
DDAA: El bombardeig de Granollers. 50è aniversari. Museu de Granollers. Àrea d'Història Contemporània, 1988.
GARRIGA I ANDREU, Joan: "Granollers. El bombardeig de 1938. Un altre Gernika?" L'Avenç, juliol-agost, 1979, núm 18.
GARRIGA, Joan; HOMS, Josep; LEDESMA, Joaquim: Granollers, 1936-1939. Conflicte revolucionari i bèl·lic. Ajunt de Granollers, Oikos-tau, Vol. I, 1989.
GARRIGA I ANDREU, Joan: "A l'entorn d'una darreres aportacions sobre el bombardeig de Granollers". Lauro, Revista del Museu de Granollers, gener-juny de 1995, núm. 9.
HUERTAS, Josep M; FABRE, Jaume: ¿ Hubo otro Guernika?". Primera Plana, 1977.
INFIESTA PÉREZ, José Luis; COLL I PUJOL, Josep: "Una aportación al estudio del bombardeo de Granollers del 31 de mayo de 1938". Historia y Vida, octubre de 1994, núm 319.
SALAS LARRAZÀBAL, J.: La guerra de Espana desde el aire. Dos ejércitos y sus cazas frente a frente. Ariel, BCN, 1969.
SOLÉ I SABATÉ, Josep Maria; VILLARROYA I FONT, Joan: Catalunya sota les bombes (1936-1939). Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1986.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

TINTO I ESPELT, Lluís: BIBLIOGRAFIA temàtica sobre el Vallès Oriental.
Granollers, maig de 1996 i apèndixs posteriors.

TRIADÚ, Joan: Dies de memòria (1938-1940).Diari d'un mestre adolescent. Ed.
Proa,2001.

VENTALLÓ, Joaquim: "L'obra destructiva de l'aviació italiana", a L'Avenç,
desembre de 1980, nüm. 33.

VILLARROYA, Joan: Els bombardeigs a Barcelona durant la Guerra Civil
(1936-1939).Publicacions de l'Abadia de Montserrat,1980.Tres documents
Diversos autors

Tres documents filmats. Any 1938. Arxiu: Cinematheque Gaumont. Neully
Un document filmat. Juny de 1938. Títol: AMF (74). Bombardejos. Arxiu:
Bundesarchiv-Filmarchiv (Berlín). Alemanya

Dos documents filmats. Juny de 1938. Edició: BB, nüm. 760 i "sense utilitzar".
Arxiu: British Paramount News (BP). nüm. 760 i "sense utilitzar". Arxiu: British
Paramount News (BP).

La Guerra Civil a Granollers (1936-1939). Vídeo. Documental. Videoestudi, 1986.

GARRIGA I ANDREU, Joan : Granollers, el bombardeig de 1938. Video,
documental. Ajuntament de Granollers/ Vídeoestudi, maig de 1988

HOMS, Montserrat : El bombardeig de Granollers, 60 anys després, Vídeo
documental. Granollers Televisió. (GTV) maig de 1988.

TINTO I ESPELT, Lluís: BIBLIOGRAFIA temàtica sobre el Vallès Oriental.
Granollers, maig de 1996 i apèndixs posteriors.

TRIADÚ, Joan: Dies de memòria (1938-1940).Diari d'un mestre adolescent. Ed.
Proa,2001.

VENTALLÓ, Joaquim: "L'obra destructiva de l'aviació italiana", a L'Avenç,
desembre de 1980, nüm. 33.

VILLARROYA, Joan: Els bombardeigs a Barcelona durant la Guerra Civil
(1936-1939).Publicacions de l'Abadia de Montserrat,1980.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TINTÓ i ESPELT, Lluís ; AA VV
Col·lecció Coneguem Granollers

1. La porxada. Granollers al segle XVI
2. El Creixement industrial de Granollers al segle XIX
3. Les muralles. La vida medieval

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

4. Granollers. El bombardeig de 1938
5. El cinema abans de la guerra civil
6. L'esport. Granollers, 1913-1992 *
7. La Festa Major. Granollers, 1857 - 1993
8. L'orquestra Selecció *
9. El Teatre a Granollers
10. Republicans a Granollers entre la Primera i la Segona República
11. La biblioteca de Granollers
12. Manifestacions artístiques a Granollers 1971-73
13. Societat Coral Amics de la Unió 125è aniversari (1877 - 2002)

14 - Altres activitats

GRANOLLERS. El bombardeig de 1938 es complementa amb el vídeo :
GRANOLLERS. El bombardeig de 1938 . Coneguem Granollers, 4. Ajuntament de Granollers, 1988.
Vídeo : La guerra civil a Granollers. (1936-1939) . Ajuntament de Granollers, 1986

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Guerra i postguerra. Inicia del fons d'història oral de l' Arxiu Històric de Castellar del Vallès

Documents que fan història. Dossier d'història contemporània. La Terrassa de reraguarda durant la guerra Civil Espanyola.

Recerca didàctica de la història local. L'ús de les fonts històriques en la construcció i didàctic de la història de Catalunya.

3. República, guerra i revolució. (1930 – 1939)
2. Les hores negres. Repressió, resistència i redreç (1939-1975)

15b - Ubicació dels material

Arxiu Històric de Castellar del Vallès AHCVA
Arxiu Històric Comarcal de Terrassa ACTR
Arxiu Virtual Gran Penedès AVGP

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

1 - Títol

Coneguem Granollers 5
El cinema abans de la guerra civil

2 - Autoria

Lambert BOTEY ; Jordina MEDALLA
Agustí COROMINAS; Manel GENER “ Casal del Mestre”
Lluís TINTÓ i ESPELT, Arxiu / Hemeroteca Municipal de Granollers
Disseny i muntatge

3 - Arxiu d'origen

HEMEROTECA MUNICIPAL JOSEP MORA
Arxiu Municipal de Granollers
Edició de l'Ajuntament de GRANOLLERS, 87

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 – Continguts

El cinema abans de la guerra civil.

1. Els pioners
2. Altres films
3. La programació
4. Les sales
5. Els darrers anys
6. Cronologia

6 - Fonts utilitzades

FONTS DE L'HEMEROTECA MUNICIPAL.

1 Cartells publicitaris de projeccions de cinema
MUNDIAL Cine Lili Damita. Protagonista de la pel·lícula LA POUPÉE DE PARÍS. 5i 6
de gener del 1927
Cine CASINO Pel·lícules : NO QUIERO SABER QUIÉN ERES ; DOS MUNDOS. 4i 5
de març del 1933

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

Cine MAJESTIC : ALMA DE BAILARINA ; SCARFACE. 6 de desembre del 1934
PRINCIPAL Cinema : SANGRE GITANA ; LA VENGANZA DEL MAR ; 10 d'octubre del 1936

Cine MAJESTIC : UNA NOCHE EN LA ÓPERA - direcció Sam WOOD - ;
STRADIVARIUS; 2 de novembre

Cine MAJESTIC : - en homenatge de gratitud i admiració a la URSS i a Mèxic : ELS MARINS DE CRONSTADT; PRINCESA POR UN MES ; LA HISTÓRICA CIUDAD DE MÉJICO; DOS VALIENTES SUBMARINOS. 18 de febrer del 1937

Cine MAJESTIC : LA FERIA DE LA VANIDAD; UNA CHICA ANGELICAL ; SALUT, ESPANYA; LA RECEPCIÓN DE DON CHOLO – dibuixos animats - 25 de març del 1937

MUNDIAL Cine : LAS DOS HUÉRFANAS. 30 d'abril

2 Premsa

Reproducció de la portada de la publicació setmanal LA GRALLA - 20 de juliol del 1930, anunciant els programes de dues sales de cinema : Majestic i Mundial
Dibuix de Josep Escobar sobre les conseqüències del cinema sonor. – L'orquestra que acompanyava les sessions es quedaria sense feina. La Gralla número 481 7- 12- 30 pàgina 9

Portada de la publicació setmanal LA GRALLA –, número 485, 11 de gener del 31 -
Anunci a tota pàgina del títol de la pel·lícula EL DESFILE DEL AMOR .

3. Documentació escrita

Sol·licitud de Celestino Caprani per a la construcció d'un cinematògraf i saló de varietés - 18 d'octubre de 1912 Plànols adjunts a la sol·licitud. Expedient de Celestino Caprani per a la construcció del cinematògraf. 1912.
Plànols adjunts a la sol·licitud. 12 d'octubre 1912

4. Fotogrames :

“ Ama a tu mujer “
Amparo Farvaro i Ramon Daga
Diego i Martí Escarzebill
Alfred Viure
“ Campeón por amor “ Pere Terrades

5. Altres fonts :

Plànol de la situació de les sales de cinema a Granollers – 15 sales fins al 1939 -
MUNDIAL Cine Lili Damita. Protagonista de la pel·lícula LA POUPÉE DE PARÍS. 5i 6 de gener del 1927
Cine CASINO Pel·lícules : NO QUIERO SABER QUIÉN ERES ; DOS MUNDOS. 4 i 5 de març del 1933

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

7 - Suport de presentació

Publicació format revista integrada per 41 pàgines – DIN-A-4 plantat -. Tapes cartolina . Disseny gràfic.
Està estructurat en 4 apartats :

1. EL CINEMA. Abans de la guerra civil . Text informatiu del tema i descripció del context general
2. Documents . Recull de material gràfic - documentació de l' HEMEROTECA
3. Proposta d'activitats didàctiques
4. Bibliografia

La documentació presentada és citada, ha estat reproduïda per fotocopia, facsímil, com a document.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.
Documentació en l'original català i castellà.

8 - Il·lustracions

Inclores al material com a apartat gràfic : DOCUMENTS . Vegeu l' apartat 6. Fonts Utilitzades
Portada : Muntatge gràfic a partir del fotograma “ Ama a tu mujer “Amparo Farvaro i Ramon Daga.

9 - Metodologia

A l'apartat de propostes, es potencia la capacitat expressiva de l'alumnat, i s'ofereixen entre d'altres, activitats relacionades amb el tema del cinema i la creació, coneixement i ús de la tecnologia dels audio-visuals.

Tot i que les propostes de treball són molt àmplies, totes estan referides al món del cinema des de la vessant de potenciar l'observació de la realitat, la creació i el coneixement i l' ús de la tecnologia dels audio-visuals . Es plantegen unes Propostes per a una educació visual a diversos nivells – educació infantil, primària i secundària -:

- observació dels canvis de llum; dels colors; de les formes que ens envolten; de l'ambient del barri... L'obsevació posteriorment es pot transformar a la classe en un gran mural o en una gran activitat amb plastilina on els nens poden anotar i reinventar històries basades en la sortida.

Educació infantil :

- Creació d'històries a partir d'un cromo que ells han d'allargar la història tot inventant dues o tres vinyetes de continuïtat. Aquest cromo tant por ésser l'inici, el nus com el desenllaç de la història.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

- Treball amb fotografies familiars. Amb les fotografies recollides omplim les parets de la classe amb tres llargues tires de fotos, una per generació, la tira dels nens, la tira dels pares, la tira dels avis. A més, les podem acabar d'omplir amb fotografies de cada època que reflecteixin diferents ambients. Al final tindrem una bona visió panoràmica dels vestits, els objectes, els ambients... de tres generacions.
- Introducció a l'ús tecnològic i el retroprojector.. Poden dibuixar un conte col·lectiu en diferents fulls transparents. Mentre veuen el dibuix poden anar enregistrant el fil de la història en una cinta magnetofònica, fet que ens permet veure com parlen i escoltar-se ells mateixos. Els dibuixos projectats i la sonorització feta pels nens ens donen un senzill i excel·lent treball àudio-visual (una mestra gallega va realitzar aquest treball l'any 1985 amb nens de 5 anys i convidà els pares de la "parròquia" a la sessió de "cine" de l'escola, produïda i dirigida pels nens de 5 anys).

Educació primària :

Treballar l'interès pel dibuix realista i com els agrada definir si una cosa està bé o no per la seva referència a la realitat física. Aquesta relació porta com a conseqüència que les coses que observen i experimenten es poden extrapolar i desenvolupar així la curiositat per les històries i aventures en situacions ben diferents.

El desenvolupament de l'abstracció porta a tenir una idea més complexa i referencial de les observacions fetes. Recuperar l'observació de la naturalesa amb el dibuix realista d'accions i de característiques d'animals, plantes, que es distingeixen per les seves concrecions (una ploma de colors, el bec d'una determinada manera, un estil de volar...). Els "quaderns de camp" són una bona eina de treball.

A partir de les constatacions del quadern de camp i de la imaginació, inventar històries i escriure-les, tot descobrint quins són

Introducció a la "lectura dels còmics", - des de l'anàlisi dels personatges principals, secundaris, sentit d'aventures universals, geografia, etc. La visita d'un museu, la història d'un dia ens pot donar peu a escriure el que serà després un argument, que posteriorment es pot dibuixar com si fos un còmic.

Desenvolupar una certa "gramàtica cinematogràfica", el valor de la planificació en el cinema, introduir al guió cinematogràfic d'una manera natural i experimentada.

Potenciar la importància dels aspectes morals. De veure el cinema com un espectacle públic.

10 - Descripció valorativa del material

EL CINEMA. Abans de la guerra civil, és el cinquè de la col·lecció Coneguem Granollers que pretén acostar temes de la història i societat de Granollers tan al món de l'ensenyament com al públic en general, permetent una adaptació molt lliure de les activitats proposades. Es complementa amb l'edició d'un vídeo. Les propostes de treball estan adreçades al món del cinema des de la creació, el coneixement i l'ús de la tecnologia dels audio-visuals. No esmenten el tema de la investigació a través de les fonts. Tot i això, amb el material publicat i les referències que dona, es pot donar un pas més en la línia d'iniciar treballs relacionats amb la història local, que combina l'activitat de descoberta patrimonial documental i patrimonial de documents d'imatge i so.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

11 - Espai de treball

Les activitats que estan descrites, són de potenciar el coneixement del món cinematogràfic i fílmic; per tant, la ubicació de les activitats inclou el treball en diversos àmbits : aula, arxiu i itinerari.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

Fons documentals:

ARXIU MUNICIPAL DE GRANOLLERS

HEMEROTECA MUNICIPAL JOSEP MORA DE GRANOLLERS

Publicacions locals

Acción Catòlica

El Congost

El Correo Catalán. Vallès Especial

El Demòcrata. 1.-Í2- època

Estilo

Foc Nou

La Gralla

Granollers Comunitat Cristiana

La lucha

Llabor

El mosquit

La opinión

Orientación

Orientaciones Nuevas

El pueblo Vallesano

El Vallès. 1906

El Vallès

El Vallès nou

Articles:

ESQUIROL, J.J. Granollers y el cine.

El Correo Catalán. 21.06.74. GARRELL, A. (Plàcid). La Gralla.

Extraordinari Festa Major 1933. Vol. VII. MATIAS GUIU, A. Josep Escobar, el rey de la historieta. Tió Vivo. Any XXIII. Època 28. 05.05.80.

TINTO, L. Granollers Cultural. Un Cine Infantil.

El Correo Catalán. 21.03.75.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

Altres publicacions:

Cinestudio. n. 98 Juny 1971.

Cinema 2002. n. 10 Desembre, 1975.

Oriflama. n. 130. maig, 1973.

L'avenç. El Cinema a Catalunya, n. 11. Època 28. 11.12.78.

Llibres:

ALONSO, M.; MATILLA, Imàgenes en libertad. Vol. 2 Ed. Nuestra Cultura. Madrid, 1980.

CAPARRÓS LERA, J.M., BIADIU, R. Petita historia del cinema de la Generalitat. Ed. Robrenyo: Mataró, 1978.

Catàleg exposició Granollers Vila Oberta. La Clau Granollers, 1975.

EQUIP FRUCTUÓS GELABERT. Breu història del cinema primitiu a Catalunya. Ed. Robrenyo: Mataró 1977.

ESCALERA, M. Cuando el cine rompió a hablar. Taurus: Madrid, 1971.

FARNES i SARASOLS, J. TINTO, Ll. Crònica de la Unió Liberal. Ajuntament de Granollers: Granollers, 1981.

GARRELL i ALSINA, A. Granollers, vila oberta. Miquel Arimany: Granollers, 1960.

SALA, E. Notes per a una història del cinema a Granollers. Centre d'Estudios de l'Associació Cultural. Granollers, 1960.

Testimonis personals: Sr. Amador Garrell i Soto Sr. Josep Guàrdia Sr. Ferran Salamero Sr. Josep Escobar Sr. Patrici Valls Sr. Esteve Sala i Cortés, Sr. Carles Daga i família

Nota:

Per ampliar la BIBLIOGRAFIA consulteu el treball:

BOTEY, L., MEDALLA, J. El Cinema a Granollers. Granollers, 1982.

Treball inèdit dipositat a l'Hemeroteca Municipal.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TINTÓ i ESPELT, Lluís ; AA VV

Col·lecció Coneguem Granollers

1. La porxada. Granollers al segle XVI

2. El Creixement industrial de Granollers al segle XIX

3. Les muralles. La vida medieval

4. Granollers. El bombardeig de 1938

5. El cinema abans de la guerra civil

6. L'esport. Granollers, 1913-1992 *

7. La Festa Major. Granollers, 1857 - 1993

8. L'orquestra Selecció *

9. El Teatre a Granollers - MUNDIAL Cine : LAS DOS HUÉRFANAS. 30 d'abril

10. Republicans a Granollers entre la Primera i la Segona República

11. La biblioteca de Granollers

12. Manifestacions artístiques a Granollers 1971-73

13. Societat Coral Amics de la Unió 125è aniversari (1877 - 2002)

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

14 - Altres activitats

1. EL CINEMA. Abans de la guerra civil es complementa amb el vídeo : EL CINEMA. Abans de la guerra civil

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n de Batxillerat.
Estudis sobre Igualada. 6. Del fet cinematogràfic

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal d' Igualada ACI

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

1 - Títol

Coneguem Granollers 7
La festa major. Granollers, 1857 / 1993

2 - Autoria

Francesc CRUZ i CORRAL
Lluís TINTÓ i ESPELT, Arxiu / Hemeroteca Municipal de Granollers
Lluís TINTÓ de l'Hemeroteca Municipal de Granollers
Disseny Pitu Gómez

3 - Arxiu d'origen

HEMEROTECA MUNICIPAL JOSEP MORA
Arxiu Municipal de Granollers
Edició de l'Ajuntament de GRANOLLERS, 87

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 – Continguts

LA FESTA MAJOR. Granollers, 1857 – 1993

1. Festa Major
2. Festa Major Antiga
3. Festa Major de 1858 a 1899
4. Festa Major del 1900 al 1929
5. Festa Major de 1930 a 1936
6. Festa Major de 1939 a 1978
7. Festa Major de 1979 a 1982
8. Festa Major dels Blancs i els Blaus 1983 ...

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

6 - Fonts utilitzades

FONTS DE L'HEMEROTECA MUNICIPAL.

1 Cartells publicitaris

Programa-cartell " Programa de las Fiestas ... " 1901

Programa-cartell "Fiesta Mayor. Granollers. Programa Anunciador. 1910

2 Programes de Festa Major

Programa de la Societat Coral "Amigos de la Unión" Festa Major de 1922

Programa de Festa Major del 1935

Programa Oficial Ciudad de Granollers. Fiesta Mayor 1939. Año de la Victoria.

Fiesta Mayor de Granollers 1949

Fiesta Mayor 1935. Programa oficial

Fiesta Mayor 1970

Festa Major 1982

La Festa dels blancs i els blaus Major 1983

Fotografies (Joan Guàrdia AFMG)

Il·luminació de la façana de l'Ajuntament. 1934

Tómbola a benefici de l'Hospital i la Creu Roja. 1941

"Traca con lluvia de juguetes". Década dels 50. Foto J.A.Sàenz-Guerrero

Cercavila d'inici de festa.1983. Foto : Pere Cornelles

Arrossada popular al Parc Municipal. 1992. Foto : Alcalde

Estirada de Corda al carrer Sta. Anna. 1991. Foto : Gironella

Correfoc. 1990. Foto : Jordi Thomas

Ball del drac. Plaça de la Porxada. 1990. Foto Espauella. AFMG

Encesa de l'Ajuntament. Nit de Blaus. 1988. Foto : Navarro AFMG.

Gimcana aquàtica. Parc de Ponent. 1992. Foto Espauella. AFMG

Concurs de Rajolers. Amador Galí. 1990. Foto Espauella. AFMG

Concurs de Rajolers. Joan Josep Biscarri. 1990. Foto Espauella AFMG

Gravats i altres fonts (HMG)

Vista panoràmica de la Festa Major. Dibuix de Josep Escobar. La Gralla n 170

14-9- 1924

Gegants i nanus. Dibuix de Josep Escobar. La Gralla, n 323. 25-9-1927

La Plaça Gran, a l'hora de les sardanes. Dibuix de Josep Escobar. La Gralla, n 220

13-9-25

Segell de promoció del canvi de la Festa Major a l'últim dijous d'agost. 1930.

Programa-cartell " Programa de las Fiestas ... " 1901

Programa-cartell "Fiesta Mayor. Granollers. Programa Anunciador. 1910

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

7 - Suport de presentació

Publicació format revista integrada per 44 pàgines – DIN-A-4 plantat -. Tapes cartolina . Disseny gràfic.

Està estructurat en un sol bloc de text informatiu, dividit en diversos apartats : - consignats al punt 5. Continguts

Presenta llista de Bibliografia i Centres de documentació al final del quadern.

La documentació presentada és citada, ha estat reproduïda per fotocopia, facsímil, com a il·lustració.

7b - Llengua

Textos informatius en català.

Documentació en l'original català i castellà

8 - Il·lustracions

Inclores al text com a il·lustracions. En el cas de programes de Festa Major només s'ha reproduït la portada. Vegeu a l' apartat 6. Fonts Utilitzades : Programes de Festa Major, Fotografies, Gravats i Altres.

Portada : Muntatge gràfic a partir de la fotografia :“Traca con lluvia de juguetes”.
Dècada dels 50. Foto J.A. Sàenz-Guerrero

9 - Metodologia

El material no presenta propostes d'aplicació didàctica.

10 - Descripció valorativa del material

LA FESTA MAJOR. Granollers, 1857 – 1993, és el setè de la col·lecció Coneguem Granollers que pretén acostar temes de la història i societat de Granollers tan al món de l'ensenyament com al públic en general.

Dels quaderns de la col·lecció que han utilitzat fonts d'arxiu – 1,2,3,4,5,7,9,10 i 11 – aquest és l'únic que no presenta proposta didàctica.

Cas curiós, donat que el tema de la Festa Major és un dels que ofereix motivació per l'aplicació didàctica, com ho demostren diversos materials.

vegeu el punt 15. Materials tractats didàcticament des d'altres Arxius relacionats amb el tema d'aquest document.

11 - Espai de treball

No hi ha suggerència de realització d'activitats. Tenint en compte el tema, es podria pensar en el treball a l'arxiu o a l'aula i la vivència directa de la festa.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

- COSTA, Josep; Cruz, Francesc; Lax, Carles; Soler, Albert. Proposta alternativa. Festa Major de Granollers (Colles de Blancs i Blaus). Mecnografiat 6 pàg. Granollers, juny 1983.
- GARRELL ALSINA, Amador. Manera com Granollers faria dues festes, en lloc de la festa d'ara. Programa de Festa Major, pàg. 107-113. Impremta Garrell. Granollers, 1925. I també fragment a "La Gralla" núm. 468. 7 setembre 1930 pàg. 3. Granollers.
- GARRELL ALSINA, Amador. Granollers Vila Oberta. Gràfiques Garrell. Editorial Arimany. Barcelona 1960. I també Caixa de Pensions. Granollers, 1982. 380 pàgs.
- GARRELL ESCORSELL, Esteve. El cambio de la Festa Mayor. Eru-ditus. "La Gracolària" núm. 31. 24 desembre 1904 pàg. 1-4. Granollers.
- GARRELL ESCORSELL, Esteve. Història de les Festes Majors 1858-1913. Programa de la Festa Major. Impremta Garrell. Granollers, 1914. 76 pàgs.
- GARREL SOTO, Josep. La tronada de Granollers. "Plaça Gran" núm. 373. 28 d'agost 1986. pàg. 17.

BIBLIOGRAFIA de la premsa de Granollers consultada:

L'Actualitat Comarcal. 1982-1986
 La Comarca. 1913-1920
 El Congost. 1886-1904
 Diari de Granollers. 1926-1930
 Estilo. 1940-1942
 La Gracolària. 1904-1905
 La Gralla. 1921-1937
 Programa de la Societat Coral "Amigos de la Unión" Festa Major de 1922 Granollers Comunidad Cristiana.
 Programa de Festa Major del 1935 ; 1960-1977
 El 9 Nou. 1989-1993
 La Opinión Escolar. 1897-1898

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TINTÓ i ESPELT, Lluís ; AA VV
 Col·lecció Coneguem Granollers

1. La porxada. Granollers al segle XVI
2. El Creixement industrial de Granollers al segle XIX
3. Les muralles. La vida medieval
4. Granollers. El bombardeig de 1938
5. El cinema abans de la guerra civil
6. L'esport. Granollers, 1913-1992 *
7. La Festa Major. Granollers, 1857 - 1993
8. L'orquestra Selecció *

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

- 9. El Teatre a Granollers
- 10. Republicans a Granollers entre la Primera i la Segona República
- 11. La biblioteca de Granollers
- 12. Manifestacions artístiques a Granollers 1971-73
- 13. Societat Coral Amics de la Unió 125è aniversari (1877 - 2002)

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Descobrim l'arxiu municipal de Lleida. 3.7 La festa Major de Lleida
La Festa Major de Balaguer / anys 40 i 50 .
AHC Santa Coloma de Farners
Els programes de Festa Major a Castellar del Vallès. Principi i final segle XX

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Municipal de Lleida AML
Arxiu Històric Comarcal de Balaguer ACBA
Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners ACSCF
Arxiu Històric de Castellar del Vallès AHCVA

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

1 - Títol

Coneguem Granollers 9
El teatre a Granollers.

2 - Autoria

Josep Mª FARNERS i CEREROLS
Lluís TINTÓ i ESPELT, Arxiu / Hemeroteca Municipal de Granollers
Disseny Pitu Gómez

3 - Arxiu d'origen

HEMEROTECA MUNICIPAL JOSEP MORA

Edició de l'Ajuntament de GRANOLLERS, 2001

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

EL TEATRE A GRANOLLERS
Els inicis documentats del teatre a Granollers.
L'associacionisme motor del teatre local. 1887 – 1936.
El fre de la postguerra i el lent ressorgiment.
El teatre independent, nou germen de l'activitat teatral.
L'ensenyament teatral. Encaminat a la producció i difusió.
Els amateurs animadors del teatre local.
Programes dirigits a l'ensenyament escolar.
Vers la normalització teatral.
L'aposta per un nou teatre.

6 - Fonts utilitzades

FONTS DE L'HEMEROTECA MUNICIPAL.(HMG)
Família Gregori Resina (GR)
Joan Guàrdia (JG)
Arian Botey (AB)
Pere Cornellas (PC)
Josep Mª Farnés (JMF)
Josep Comas (JC)
Frederic Roda
Fotografies

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

El públic al teatre de la Unió Liberal situat a la platea, llotges, galeria i general (anys 30)

Teatre de la Unió Liberal . 1930. (Inquietud, núm. 10, 29-11-1930)

Teatre del Centre Catòlic. 1934. (J G / HMG)

Escena de Jesús de Natzaret d'Àngel Guimerà. Quadre escènic del Centre Catòlic al teatre de l'antiga societat l'Alhambra. 18 de març de 1951. (GR)

Escena de El mercat de Granollers de Pere Basseda. Agrupació Artística del Casino, dirigit per E. Gurri Delhom, al teatre del Casino. 21 d'octubre de 1951 (GR)

Jo seré el seu gendre de Jaume Villanova i Torreblanca. Agrupació Artística "Foyer" al Teatre del Casino el 9 de febrer de 1958 (GR)

Escena de Els savis de Vilatrista de Santiago Rusiñol. Quadre escènic de l'Associació Cultural al cinema Mundial. 25 d'agost de 1951. (PV / HMG) Escena En las manos del hijo . Quadre escènic de Ràdio Granollers. 19 de març de 1955 al teatre del Casino. (GR)

Escena L'hort dels cirerers d'Anton P.Txèkhov. Grup de teatre universitari de Granollers, dirigit per Ramon Munné al teatre de l'Antiga Unió Liberal. 7 de març de 1964. (GR)

L'hort dels cirerers d'Anton P.Txèkhov. Grup de teatre universitari. dirigit per Ramon Munné al teatre de l'Antiga Unió Liberal. 7 de març de 1964. (AB)

Història del gran soldat... pel grup nord-americà Bread and Puppet a l'envelat de la pista d' Håndbol. 29 d'octubre de 1978. (PC / HMG)

Sol, solet estrena de l'espectacle de Comediants a la Porxada. 4 de novembre de 1978. (PC/ JMF)

El lliurament del 6è Premi ciutat de Granollers. 18 de desembre de 1976 a la Sala de Festes Dingo (PB / JMF)

Escena *Baila della da morte ditosa* del Teatro de Estaribel. Primera obra de teatre que es va representar al Centre Cultural de " la Caixa". 20 de març de 1981. (PC / HMG)

Accions de la Fura dels Baus a la fàbrica Roca Umbert. 2 de març de 1985. (PC HMG)

Acte d'homenatge a Gregori Resina dins el IX Cicle de Teatre el 24 d'abril de 1982 a la Porxada. Bateig del Colom amb la participació dels grups de teatre Artistras, Claca, Comediants, Curial, GAT, Plats i Olles i del mateix TAC. (PB / JMF)

Escena de Woyzeck de Georg Büchner pel TAC dirigit per Julio Castronuovo el 14 de març de 1975 al teatre del Casino. (PB/ JMF)

Woyzeck de Georg Büchner pel TAC als plató dels estudis de "Televisión Española" dins l'espai "Lletres catalanes" en una realització de Roger Justafre. (JC/ GR)

Woyzeck de Georg Büchner pel TAC

Inauguració del Centre Comarcal de Teatre el 25 de març de 1978 a la Casa de Cultura Sant Francesc, (PB / FR)

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

Escena de Olímpic Man d Els Joglars al Pavelló Municipal d'Esports el 20 de novembre de 1982. (PC / HMG)

Escena de Els Pastorets de Josep Mª Folch i Torres pel Centre Catòlic. 25 de desembre de 1951 al teatre de l'antiga societat l'Alhambra (GR)

Escena de Els Pastorets d'en Pitarra pel col·lectiu TAC, Plats i Olles i GAT. Gener de 1982. Cercle Cultural de " la Caixa ". (PC / HMG)

Escena de Els Pastorets de Josep Mª Folch i Torres pels Amics dels Pastorets de Granollers al Cercle Cultural de "La Caixa ". Nadal de 1993 (Bosch)

Escena de La trampa de la mort de Ira Levin per Acte Quatre a la Casa de Cultura Sant Francesc. 28 de maig de 1995. Primer premi de teatre Amateur la Porxada. (Jordi Ribó / Esteve Banús)

Teatre de Ponent. Vista del públic situat en grades. (FR)

Abans del silenci (Crònica de la Unió Liberal de Granollers 1887-1936) per la Coral Polifònica de Granollers al Centre Cultural de " la Caixa ". 28 de novembre de 1998. (Jordi Ribó / Coral Polifònica de Granollers)

Escena de L'auca del Senyor Esteve de Santiago Rusiñol per la Companyia Gran Centre i Quatre per Quatre, dirigit per Frederic Roda al Centre Cultural de "la Caixa ". 1 de juny de 2000. (Toni Torrillas / HMG)

7 - Suport de presentació

Publicació format revista integrada per 41 pàgines– DIN-A-4 plantat .Tapes cartolina . Disseny gràfic. Està estructurat en dos apartats :

1. El teatre a Granollers. Text informatiu del tema i descripció del context general
2. Proposta didàctica - en tres parts i una clau.

La documentació presentada és citada, ha estat reproduïda per fotocopia, facsímil, com a il·lustració.

7b – Llengua

Textos informatius i instructius en català.
Documentació en l'original català.

8 - Il·lustracions

Els documents presentats en aquest quadern són tots gràfics fotografies i dibuixos. Les fotografies estan incloses al text com a il·lustracions. Vegeu a l'apartat 6. Fonts Utilitzades : Fotografies.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

A l'apartat de propostes didàctiques es presenten dos dibuixos il·lustratius :

1. Les peces del decorat tradicional
2. Les parts de l'escenari a la italiana

Font : J. Mestres Cabanes, 1958. L'escenografia catalana p. 66 i 68. Isidre Bravo. Diputació de Barcelona 1986.

Portada : Muntatge gràfic a partir de la fotografia de Sol, Solet estrena de l'espectacle de Comediants a la Porxada. 4 de novembre de 1978. (PC/ JMF)

9 - Metodologia

La proposta didàctica està centrada en l'objectiu de conèixer l'activitat teatral a Granollers. En base a aquest objectiu , es plantegen diverses propostes en tres parts :

1ª Part.-. Un qüestionari de setze preguntes tancades, sobre el text informatiu d'aquest volum del "Coneguem Granollers " dedicat al teatre - per conèixer millor l'existència d'entitats i locals on s'ha fet teatre; i les persones que han fet d'actors, productors, directors, escriptors i promotors a la nostra ciutat.

2ª Part –

El joc del «diplomàtic» : treball en equip, on l'eina de comunicació és el llenguatge gestual. És interessant perquè es valora el joc en equip i es treballen els rols del món del teatre de la direcció, l'expressió i el públic alhora. Per alumnat de primària: Treballar els diversos oficis relacionats amb el món del teatre, a partir de la informació trobada en programes de mà d'una o diverses representacions teatrals.

Analitzar la importància d'un treball en equip de tots ells. Descriure i explicar les seves responsabilitats, així com comparar la funció per veure que hi ha personatges necessaris que es repeteixen sempre i d'altres d'accidentals.

Treballar aspectes de declamació – a través d'una frase o text curt- expressant diversos estats d'ànim.

Relacionar persones o grups de teatre que coneguin o hagin conegut. Classificar-los entre aficionats i professionals.

Expliqueu què és un drama, una tragèdia, una comèdia, un sainet, un vodevil, un musical (revista, sarsuela, opereta i òpera), mim, ombres i les seves característiques. Muntar un taller a partir d'una obra de teatre o un conte representable on els alumnes s'encarreguin del muntatge. Intervenir en el procés creatiu d'un espectacle i analitzar diferents maneres de presentar-lo en públic.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

3ª part - Treballa aspectes de coneixement del patrimoni ciutadà.

Conèixer la situació dels carrers que porten nom de personatges relacionats amb el teatre i situar-los en un plànol de la ciutat:

Analitzar la situació del carrer del teatre. Estava situat en un carreró sense sortida, que desembocava a l'escenari d'un teatre. De quin teatre es tracta ?

Analitzeu els diferents personatges i catalogueu els diferents autors catalans i castellans de texts teatrals, autors literaris quals ha adaptat alguna obra seva al teatre, traductors teatrals, autors musicals d'obres que s'han representat, promotors i pintors que han exercit d'escenògrafs. Destacar-ne els granollerins.

Situar en el mateix plànol els diferents llocs on sabeu que s'ha fet teatre i els que avui encara se n'hi fa.

Analitzar i catalogar les diferents sales entre teatres grecs, a la italiana, auditoris o sala d'actes, polivalents, pavellons esportius, places i envelats.

Anàlisi de les il·lustracions – esquemes d'escenaris - Distingir-ne les diverses parts.

Inclou una CLAU final a la proposta didàctica

10 - Descripció valorativa del material

EL TEATRE A GRANOLLERS, és el novè de la col·lecció Coneguem Granollers que pretén acostar temes de la història i societat de Granollers tan al món de l'ensenyament com al públic en general.

Les propostes de treball, segueixen la línia del volum 4. EL CINEMA, ABANS DE LA GUERRA CIVIL. A l'igual que en aquell volum, les propostes de EL TEATRE estan adreçades al món del teatre des del coneixement de la cultura teatral, com a espectadors, fins arribar al de la creació. No esmenten el tema de la investigació a través de les fonts. Tot i això, amb el material publicat i les referències que dona, es pot donar un pas més en la línia d' iniciar treballs relacionats amb la història local, que combina l'activitat de descoberta patrimonial documental i patrimonial de documents d'imatge.

11 - Espai de treball

Les activitats previstes passen per diversos àmbits : l'aula, el coneixement de la ciutat relacionada amb el món del teatre. El treball a l'arxiu no hi és suggerit, tot i que es mostraria imprescindible per fer un estudi a nivell de documentació del teatre a Granollers

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

Josep Maria Farnés: L'espai escènic a Granollers, Ponència al Centre d'Estudis de l'Associació Cultural de Granollers el 10 de gener de 1977, inèdit; i Els espais escènics a Granollers, una panoràmica històrica. Ponència al Centre d'Estudis de l'Associació Cultural de Granollers el 13 d'octubre de 1999; editat a Ponències. Anuari del Centre d'Estudis de Granollers 1999. Granollers, març 2000.

Esteve Garrell i Escorsell: «Records de noi. Fets i costums del segle XIX». El Congost, núm. 812.6.4.1902.

Esteve Garrell i Escorsell: «Granollers abans i ara: Alçament carí « Programa de Festa Major. Impremta Garrell. Granollers 1915.

Amador Garrell: La Vida d'En Joan Gralla (un vilatà del segle XIX). Antoni López, llibreter. Barcelona, 1930. Pag. 28

Josep Coma: «De la meva Quinta: L'Alhambra». Publicacions La Gralla volum IV. Granollers, festa major 1930.

Josep Coma: «De la meva Quinta: Can Sala». Publicacions La Gralla volum IV. Granollers, festa major 1930.

Granulario: «El teatro y Granollers». Vallès, agost 1945. Granollers

Joan Colomé: «El teatre a Granollers». Plaça Gran, núm. 102, 7.3.1981. Granollers.

Amador Garrell i Alsina: Granollers, Vila Oberta. Ed. Miquel Arimany, 1960. Pag.234.

Granulario: «El Teatro y Granollers». Vallés, agost 1945. Granollers.

Josep Coma: «De la meva Quinta: El Casino». Publicacions La Gralla volum IV. Granollers, festa major 1930.

Vallès, 1954. Extra agost. El Teatro y Granollers.

Programa del I Cicle de Teatre a Granollers. Granollers, novembre 1972

Frederic RODA : “ 7 Premi Granollers de Teatre “ Programa Cicle de Teatre de Granollers, novembre 1977, p. 3

Xavier FÀBREGAS : “ Els premis de teatre, avui “ AVUI, 18-11—1977, Barcelona

Institut del Teatre de Barcelona. Estudi sobre l'ordenació del teatre a Catalunya. Ponència al Congrés de Cultura Catalana 1977.

Conferència: Josep M. Benet i Jornet, l'escriptor i la seva obra, presentada per Jaume Fuster, es va fer a la sala d'actes del Museu de Granollers el 6 d'octubre de 1982, amb la col·laboració del TAC.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

Josep Maria Farnés i Sararols i Lluís Tinto Espelt. Crònica de la Unió Liberal. Editat per l'Ajuntament de Granollers. 1981. Pag. 12 Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

Amador Garrell i Alsina: Granollers, Vila Oberta. Ed. Miquel Arimany. Granollers, 1960. pàg. 352.

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TINTÓ i ESPELT, Lluís ; AA VV
Col·lecció Coneguem Granollers

1. La Porxada. Granollers al segle XVI
2. El Creixement industrial de Granollers al segle XIX
3. Les muralles. La vida medieval
4. Granollers. El bombardeig de 1938
5. El cinema abans de la guerra civil
6. L'esport. Granollers, 1913-1992 *
7. La Festa Major. Granollers, 1857 - 1993
8. L'orquestra Selecció *
9. El Teatre a Granollers
10. Republicans a Granollers entre la Primera i la Segona República
11. La biblioteca de Granollers
12. Manifestacions artístiques a Granollers 1971-73
13. Societat Coral Amics de la Unió 125è aniversari (1877 - 2002)

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament

Relació de treballs suggerits als alumnes de Batxillerat. 09 El teatre
Proposta de diversos treballs de recerca per a alumnes de 1er i 2n de Batxillerat. 6.
Estudis a Igualada sobre fet teatral a partir de finals del segle XIX

15b - Ubicació dels material

Arxiu Històric Comarcal de Berga ACBR
Arxiu Històric Comarcal d' Igualada ACI

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

1 - Títol

Coneguem Granollers 10
Republicans a Granollers entre la primera i la segona república

2 - Autoria

Mariano FERNÁNDEZ
Lluís TINTÓ i ESPELT, Arxiu / Hemeroteca Municipal de Granollers

Lluís TINTÓ de l'Hemeroteca Municipal de Granollers
Disseny Pitu Gómez

3 - Arxiu d'origen

HEMEROTECA MUNICIPAL JOSEP MORA
Edició de l'Ajuntament de GRANOLLERS, 2001

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

REPUBLICANS A GRANOLLERS

1. Un republicà il·lustre
2. Incidència dels republicans en la política local
 - Els partits republicans
 - Regidors republicans al consistori
 - Participació en les eleccions provincials
 - Participació en les eleccions legislatives
3. El marc teòric, les ideologies i realitzacions
 - Contra l'absolutisme, la monarquia i el caciquisme
 - L'anticlericalisme
 - La cultura com a alliberament. Educació escolar
 - Escola de l'Ateneu Demòcrata Republicà
 - Escola racional i científica

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

6 - Fonts utilitzades

FONTS DE L'HEMEROTECA MUNICIPAL.(HMG)

Arxiu Històric Municipal de Granollers

Fotografies i il·lustracions – autors Ricard Albareda (Xena), Bosch, Joan Font, Joan Guàrdia, Portero.

Textos

Associació Catalanista Bruniquer. Full informatiu. Desembre 1904. (HMG)

Al poble de Granollers. Manuel PAGÈS, i altres. Full informatiu. Abril 1931. (HMG)

Convocatòria anual en protesta de l'assalt dels carlins de 1875, Full informatiu (HMG)

La separación de la Iglesia y del estado «La Defensa» núm. 11, 14.06.1891, p. 2. (HMG)

Estatuts de l'Ateneu Democràtic Republicà. Articles de l'1 al 4 i del 45 al 47. Gener 1883.(Arxiu Històric Municipal de Granollers)

A la mujer. Paulina SANABRA. «La Razón» núm. 114, 24.02.1906, p. 2. (HMG)

Fotografies

Homes del Casino a finals del segle XIX. La Gralla, volum IV, 1930, p. 36/ HMG

Francesc Montañà. Regidor del consistori i president de la Unió Liberal.

“Inquietud” n. 10, 29-11-1930, p. 9 / HMG

Francesc Torras i Villà. “ La Gralla” nº 172, 28-9-1924, p. 3/ HMG

Proclamació de la Segona República a Granollers, la tarda del 14 d'abril de 1931, des de la balconada de l'Ajuntament. “La Gralla” nº 499, 19-4-1931, p. 7 / HMG

L'escut de la balconada de l'Ajuntament amb la corona monàrquica escapçada. 1931. Joan Font / HMG

Expectació a la plaça durant la proclamació de la República l'any 1931 (J. Guàrdia / HMG)

Dinar d'homenatge a l'alcalde Esteve Camillo i Mustarós, detall de la fotografia.12-6-32 (Portero / HMG)

Grup de cantaires El teatre i els orfeons eren destacades manifestacions de la cultura popular. (J. Guàrdia / HMG)

Grup d'actors i actrius. La dona comença a ser present en el món de la cultura a través del teatre. (HMG)

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

Grup d'obriers – homes, dones i criatures - . Al món laboral la presència de la dona era molt destacada. (HMG)

Altres fonts gràfiques i d'hemeroteca

Capçaleres premsa

Setmanari “El látigo del Vallés” publicat l'any 1884

Setmanari “El Congost”, publicat entre 1886 i 1904. Portaveu dels partits republicans

Setmanari “La Razón”, publicat entre 1903 i 1908.

Periòdic quinzenal “Inquietud” Editada per un col·lectiu de socis d'Esquerra Republicana. Publicat entre 1930 i 1932.

Periòdic quinzenal “Renovació” . Publicada entre 1916 i 1918

Setmanari “L'Estaca” . Publicat entre 1908 i 1909

Caricatures i acudits

Caricatura Esteve Garrell. Poeta, escriptor i animador cultural. Dibuix Ricard Albareda (Xena) / “ El Narro” nº 8 , 17-4-1909, p. 1

Acudit “Bona Punteria “ 14 d'abril de 1931. Publicat a “Inquietud” nº 15, 14-4-1932, p.3

Acudit publicat a “Inquietud” nº 15, 14-4-1932, p. 4. La gent de l'època era ben conscient de la feblesa de la República

Acudit “La Santíssima Trinitat”. Publicat a “Inquietud” nº 15, 14-4-1930, p.2. Les columnes de l'antic règim : clergat, monarquia i capitalisme.

Caricatura de Dionís Puig i Soler. Fill adoptiu de Granollers. Home de ciència i republicà. Dibuix Ricard Albareda (Xena) / “ El Narro” nº 3 , 20-2-1909, p. 1

Dibuix d'Antoni Espí i Grau. Director de l'Escola de Segon Ensenyament. Dibuix Ricard Albareda (Xena) / “ El Narro” nº 7, 3 –4-1909, p.1

Acudit “ La Justícia : Aquestes balances les haurem d'afinar. Tenen tendència a caure cap a la dreta. “ Publicat a “Inquietud n. 15, 14-4-1932, p. 2.

Grup de cantaires El teatre i els orfeons eren destacades manifestacions de la cultura popular. (J. Guàrdia / HMG)

Grup d'actors i actrius. La dona comença a ser present en el món de la cultura a través del teatre. (HMG)

Grup d'obriers – homes, dones i criatures - . Al món laboral la presència de la dona era molt destacada. (HMG)

Altres fonts gràfiques i d'hemeroteca

Capçaleres premsa

Setmanari “El látigo del Vallés” publicat l'any 1884

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

Setmanari “El Congost”, publicat entre 1886 i 1904. Portaveu dels partits republicans

Setmanari “La Razón”, publicat entre 1903 i 1908.

Periòdic quinzenal “Inquietud” Editada per un col·lectiu de socis d’Esquerra Republicana. Publicat entre 1930 i 1932.

Periòdic quinzenal “Renovació”. Publicada entre 1916 i 1918

Setmanari “L’Estaca”. Publicat entre 1908 i 1909

7 - Suport de presentació

Publicació format revista integrada per 47 pàgines – DIN-A-4 plantat -. Tapes cartolina . Disseny gràfic. Està estructurat en tres apartats :

Republicans a Granollers. Text informatiu del tema i descripció del context General.

Proposta didàctica - en tres parts –

Bibliografia

La documentació presentada és citada, ha estat reproduïda per fotocopia, facsímil, com a il·lustració.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.

Documentació en l’original català

8 - Il·lustracions

Els documents presentats en aquest quadern són escrits i gràfics fotografies i dibuixos . Tan els uns com els altres estan inclosos al text com a il·lustracions.

Vegeu a l’ apartat 6. Fonts Utilitzades : Fotografies. Altres fonts gràfiques i d’hemeroteca.

Portada : Muntatge gràfic a partir de la fotografia de Expectació a la plaça durant la proclamació de la República l’any 1931. (J. Guàrdia / HMG)

9 - Metodologia

La proposta didàctica està centrada en tres apartats:

1. Activitats de comprensió. Qüestionari de 12 preguntes tancades, sobre el text informatiu d’aquest volum del “Coneguem Granollers “ dedicat al Republicanisme.

2. Activitats d’ampliació. Són propostes de recerca bibliogràfica, o d’hemeroteca. De petit format sobre aspectes generals del republicanisme en un àmbit més general en el temps i l’espai .

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

3. Propostes d'investigació. Són propostes de treball que entren en l'àmbit de la investigació i que comporten treballar amb una metodologia d'investigació, de reflexió i de creació, sobre materials existents i sobre creació de materials. Es proposa el treball d'història oral a través d'entrevistes i la reflexió sobre aspectes bàsics d'una societat ideal, així com de coneixement de Granollers, en un exercici de comparació entre el context actual i el que es donava al 1900 -

10 - Descripció valorativa del material

REPUBLICANS A GRANOLLERS, és el desè de la col·lecció Coneguem Granollers que pretén acostar temes de la història i societat de Granollers tan al món de l'ensenyament com al públic en general.

Les propostes de treball, es basen en l'explotació del text informatiu que comporta el volum, i el proposar el treball de recerca bibliogràfica en un marc més ampli que el de Granollers. Són especialment interessants les propostes d'investigació que no es limiten a fer un estudi del passat amb fonts documentals i orals, sinó que dona un pas més en el sentit de fer reflexionar a l'alumnat en els ideals i valors del republicanisme i la seva aplicació a la societat

11 - Espai de treball

Les activitats previstes passen per diversos àmbits : l'aula, i el treball amb de creació de fonts amb les entrevistes suggerides. El treball a l'arxiu no hi és suggerit de manera explícita, tot i que es mostraria imprescindible per fer un estudi a nivell de documentació per l'apartat de situació en el context del 1900. En aquest cas, però, les pistes que proposa són insuficients per la recerca i caldria un treball més aprofundit per part del professorat.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

ALBERTI, Salvador. £/ republicanisme català i la Restauració monàrquica (1875-1923). Alberti Editor, Barcelona, 1972.
 ALVAREZ JUNCO.José. El Emperador del Para/e/o. Le-rroux y la demagògia populista, Alianza Editorial, Madrid, 1990.
 ANGUERA, Pere. Els ateneus en la Catalunya vuitcentista, a Associacions. Cultura i Societat civil a Catalunya, Edicions El Mèdol, Tarragona, 1991.
 BALCELLS, Albert; CULLA. J.B.; MIR, C. Les eleccions generals a Catalunya de 1901 a 1923, P.F.J. Bofill, Barcelona, 1982.
 CALVACHE MASUET, Israel. ERC i la vida política a Granollers durant la Segona República. Lauro, 16, juny 1999, p. 33 - 52. Granollers.
 CANAL, Alfred, i altres. La vida de les societats locals, publicacions La Gra/la, programa extra, 1930.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

CULLA i CLARA, Joan B. El republicanisme lerrouxista a Catalunya 1901-1923, Ed. Curiel, Barcelona, 1986.

Actituds polítiques i control social a la Catalunya de la Restauració, Ed. Vigili & Pagès, Lleida, 1989, p. 121-130.

DUARTE, Àngel. El republicanisme català a la fi del segle XIX, Eumo Editorial, Vic, 1987.

FARNÉS, Josep Maria; TINTO, Lluís. Crònica de La Unió Liberal. Ajuntament de Granollers. Granollers, agost 1981.

FERNÀNDEZ GARCÍA. Mariano. La Unió Liberal i el Centre Catòlic, polaritzadors del teixit associatiu a Granollers (1881 - 1936). Col·lecció Estudis, 8. Granollers, 1999.

GABRIEL, Pere. Entre liberals i conservadors 1880-1898, a Història de la Diputació de Barcelona, Vol. I, Ed. Diputació de Barcelona, Barcelona, 1987, p. 264-355.

«El marginament del republicanisme i l'obrerisme», l' Avenç, setembre, 1985, p. 34-38.

Pròleg a El republicanisme català a la fi del segle XIX, Ed. Eumo, Vic, 1987.

GARRELL i ALSINA, Amador. La vida d'en Joan Gralla, (Un Vilatà del XIX), Antoni López Ilibreter, Barcelona, 1930.

L'Orfeo Granollerí a l'opinió pública, Impremta Garrell, desembre de 1918.

Granollers vila oberta, Gràfiques Garrell, Granollers, 1981, 2a edició.

GARRELL i ESCORSELL. Esteve. La Festa Major a través dels anys, Apunts històrics locals, escrits expressament per a aquest programa comercial, Impremta Garrell, Granollers, 1914.

MONES, Jordi; PAGÈS, Pelai. A l'avantguarda de l'educació. Experiències pedagògiques 1900-1938, Ed. Departament d'Activitats Culturals de la ETSII B, Barcelona, 1972.

MONTAGUD, Artur. «Societats locals», a Ponències, Centre d'Estudis de l'Associació Cultural de Granollers, 1984.

SOLA i GUSSINYER, Pere. Educació i moviment llibertari a Catalunya, Ed. 62, Barcelona, 1980.

Las escuelas racionalistas en Cataluna 1909-1931, Tus-quets, Ed. Barcelona, 1978 2a ed..

Francesc Ferrer i Guàrdia i l'escola moderna, Ed. Curiel, Barcelona, 1978.

SUBIRÀ, Joan. La premsa a Granollers 1882-1982, vol. I i II, Ed. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 1982.

TINTO i ESPELT, Lluís. BIBLIOGRAFIA temàtica sobre el Vallès Oriental. Hemeroteca Municipal JOSEP MÓRA. Granollers, maig, 1996, i apèndixs Posteriors

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TINTÓ i ESPELT, Lluís ; AA VV
Col·lecció Coneguem Granollers

1. La porxada. Granollers al segle XVI
2. El Creixement industrial de Granollers al segle XIX
3. Les muralles. La vida medieval

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

4. Granollers. El bombardeig de 1938
5. El cinema abans de la guerra civil
6. L'esport. Granollers, 1913-1992 *
7. La Festa Major. Granollers, 1857 - 1993
8. L'orquestra Selecció *
9. El Teatre a Granollers
10. Republicans a Granollers entre la Primera i la Segona República
11. La biblioteca de Granollers
12. Manifestacions artístiques a Granollers 1971-73
13. Societat Coral Amics de la Unió 125è aniversari (1877 - 2002)

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

La premsa a Tàrraga. Mirall d'una ciutat i la seva comarca (1936-39)
La Lleida de la Segona República
República, guerra i revolució

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga ACTA
Arxiu Municipal de Lleida AML
Arxiu Virtual Gran Penedès AVGP

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

1 - Títol

Coneguem Granollers 11
La biblioteca de Granollers 1926 –2001

2 - Autoria

Teresa CASTELLÓ ; Mercè GASCH ; Josefina SAMPERE
Lluís TINTÓ i ESPELT, Arxiu / Hemeroteca Municipal de Granollers
Disseny Pitu Gómez

3 - Arxiu d'origen

HEMEROTECA MUNICIPAL JOSEP MORA
Edició de l'Ajuntament de GRANOLLERS, 2001

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 – Continguts

LA BIBLIOTECA DE GRANOLLERS

Gestions preliminars
La Biblioteca Popular: una realitat. Amb República i Generalitat
Reobertura: La «Biblioteca Popular Francesc Tarafa»
Després de 25 anys de servei
Cap a la normalitat cívica
El trasllat: la «Biblioteca Can Pedrals»

6 - Fonts utilitzades

FONTS DE L'HEMEROTECA MUNICIPAL.(HMG)
ARXIU DE LA BIBLIOTECA DE Can PEDRALS de Granollers (BCP)
ARXIU DEL SERVEI DE BIBLIOTEQUES DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA (ADB)

Fotografies i il·lustracions – autors :
Vicent Albarranch, Comas, Pere Comellas, Pere Espauella, Francesc Gorgui,

Albert de la Pena, Fèlix Pomes, Manuel Joaquim Raspall, J.M. Sagarra, Josep Maria Serra, El Siglo Galeria fotogràfica, Jaume Soler, Toni Torrillas.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

Documentació escrita

Document de la "Comisión Provincial Permanente de la Diputación de Barcelona" acceptant el local ofert per l'Ajuntament de Granollers per a biblioteca popular. 7 d'agost de 1926. (ADB).

Documentació gràfica

Fotografies

Francesc Torras i Villà. Aconseguí portar la Biblioteca Popular a Granollers. " La Gralla, nº 282, 28 de novembre de 1926. Suplement dedicat a la Biblioteca. (BPC)

Manuel Joaquim Raspall i Mayol, arquitecte municipal. Dibuix de Fèlix Pomés. La Gralla, nº 282, 28 de novembre de 1926. Suplement dedicat a la Biblioteca. (BPC)

Inauguració de la Biblioteca de Granollers 21 d'octubre de 1926. (J.M. Sagarra / BCP)

Tomàs Balvey i Bas. Donà un fons de pergamins del segle XII al XVII. (BCP)

Josep Maspons i Cadafalch (1858-1936) Donà la seva Biblioteca particular formada per 1.163 volums. (El Siglo Galeria fotogràfica Barcelona / BCP)

Francesc Tafalla i Savall (1495-1556) Arxiver i heraldista. Entre 1940 i 1995 la Biblioteca portà el seu nom. (BCP).

Façana de la Biblioteca al carrer de Corró. (Comas / BCP)

Conferència de Salvador Llobet, 21 d'octbr de 1951, dins els actes de celebració del XXV aniversari de la inauguració de la Biblioteca. (BCP)

Participants en el concurs escolar de redacció. Any 60 (aprox.) (BCP)

Festa del Llibre de 1959. Grup estudiantil Philantropics que representà l'obra *El metge per força* de Molière. (Francesc Gorgui / Genís Tura)

L'hora del conte amb tocadiscos. Anys 60. (BCP)

La Biblioteca l'any 1970 aprox. (BCP)

L'escriptora Carme Riera a la Biblioteca. Programa : "l'escriptor del mes". 25 de maig de 1994. (P. Espauella/ HMG)

Representació del muntatge teatral Gastronomia, per Toni Matas. 20 de desembre de 1991. (BCP)

Pep Duran, Traginer de contes, davant de la Biblioteca. 19 de juny de 1993

Taula de treball de les bibliotecàries amb els fitxes i el sistema manual de préstec.

Desembre de 1994 (BCP)

Interior de la Biblioteca Popular Francesc Tarafa (BCP)

Acte d'inauguració de la Biblioteca Can Pedrals davant de la façana de la plaça Maluquer i Salvador. 6 de maig de 1995 (T. Torrillas / BCP)

Acte d'inauguració de la Biblioteca Can Pedrals davant de la façana de la plaça Maluquer i Salvador. Detall de l'espectacle d'animació. 6 de maig de 1995 (T. Torrillas / BCP)

Façana lateral del carrer d'Antoni Espí i Grau, de la Biblioteca Can Pedrals. (Pere Cornellas/ HMG)

Façana interior de la biblioteca Can Pedrals. (Pere Cornellas/ HMG)

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

Interior de la Biblioteca Can Pedrals. (A. Peña i J. Soler “ Dos anys fent Xarxa”.
Barcelona. Diputació de Barcelona, 1998 / BCP)

Sala dels Petits lectors. Nou espai de prelectura adreçat a infants fins a 4 anys. (BCP)

Primer concurs literari Escolar. 26 de maig de 1996. (BCP)

L'hora del conte. 23 d'octubre de 1998. (BCP)

Trobada del Club JN, de joves lectors, el 30 de setembre de 1998, amb l'assistència de
Núria Albó. (BCP)

Trobada del Club JN, de joves lectors, el 14 de juny de 2000, amb l'assistència d'
Albert Om. (BCP)

Altres fonts gràfiques i d'hemeroteca

Plànols i dibuixos

Plànol de la planta de l'edifici de la Biblioteca signat per M:J: Raspall, arquitecte
municipal, octubre 1926 (ADB)

Dibuixos diversos del mobiliari i de la sala de la Biblioteca de Vicent Albarranch “La
Gralla, nº 282, 28 de novembre de 1926. Suplement dedicat a la Biblioteca. (BPC)

Programes d'actes i cartells

Conferències organitzades per la Biblioteca amb motiu de la Festa del Llibre anys
1932, 1936. (BCP)

Primera exposició de Francesc Serra, organitzada per l' Ateneu Obrer Cultural l'any
1929 i realitzada a la Biblioteca.(BCP)

Concert de l'orquestra de Corda de Granollers, organitzat per l'Associació de Música
l'any 1932. Celebrat a la Biblioteca. (BCP)

Fiesta del Libro Español. 12 de maig de 1945. Document amb segells de la censura.
(BCP)

Acte Inaugural de l'Associació Cultural d'Antics Alumnes de Segon Ensenyament. 9 de
novembre de 1947. Celebrat a la Biblioteca.

Il Acto social. Asociación Cultural de Antiguos Alumnos de Segunda Enseñanza. 11 de
desembre de 1947 – (HMG) Comentari de peu d'imatge : “La gosadia d'anunciar el
primer programa en català, fou ràpidament controlada per les autoritats de l'època que
obligaren a fer-ho en llengua castellana a partir del segon acte.”

Fiesta del Libro 1956. Diputación Provincial de Barcelona. Biblioteca Popular “

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

Francisco Tarafa “. Programa anunciant el repartiment de premis.

Fiesta del Libro 1956. Diputación Provincial de Barcelona. Biblioteca Popular “Francisco Tarafa “. Programa anunciant el repartiment de premis i la representació teatral de “ Le medecin malgré lui (El metge per força) “ amb el repartimet escènic.

Fiesta del Libro. 24, 25 i 26 d'abril de 1953.

Concierto por la Orquesta de Cuerda de Granollers. 25 d'abril 1953

Conferència “ Feminismo y Modernismo” per Llucieta Canyà. 26 d'abril 1953

Cartell de la VI Exposició de roses orgnitzaca pel Museu de Granollers, el 16 i 17 de maig de 1953 (BCP)

Cartell d'un concert l'any 1956, organitzat per l'Associació Cultural a la biblioteca.(BCP)

Concurs d'Interpretació de Música de Cambra Josep Maria Ruera. Organitzat per Joventuts Musicals. Concert de gala a al Biblioteca 23 de novembre de 1974.

Guia de lectura del centenari de Josep Mª de Sagarra i Joan Salvat-Papasseit, amb la col·laboració de la Biblioteca Joan Camps i i Giró i el Centre Cívic Can Bassa, 1994 (BCP)

Guia de diaris i revistes, amb la col·laboració de la Biblioteca Joan Camps i Giró i el Centre Cívic Can Bassa, 1990 (BCP)

Punt de llibre per anunciar el taller infantil de manualitats. “ Dibuixem el carrer de Corró” de Vicenç Torcal. 18 de juny de 1988. (BCP)

7 - Suport de presentació

Publicació format revista integrada per 47 pàgines – DIN-A-4 plantat -. Tapes cartolina . Disseny gràfic. Està estructurat en tres apartats :

La Biblioteca de Granollers. Text informatiu del tema i descripció del context general.
Proposta didàctica.
Bibliografia

La documentació presentada és citada, ha estat reproduïda per fotocopia, facsímil, com a il·lustració.

7b – Llengua

Textos informatius i instructius en català.
Documentació en l'original català i castellà

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

8 - Il·lustracions

Els documents presentats en aquest quadern són escrits i gràfics fotografies i dibuixos . Tan els uns com els altres estan inclosos al text com a il·lustracions. Vegeu a l' apartat 6. Fonts Utilitzades : Fotografies. Altres fonts gràfiques i d'hemeroteca.

Portada : Muntatge gràfic a partir d'una fotografia de L'Interior de la Biblioteca Popular Francesc Tarafa. (BCP)

9 - Metodologia

La proposta didàctica està centrada en l'objectiu de conèixer la història de la Biblioteca, així com adquirir uns coneixements de metodologia de treball a la Biblioteca. En base a aquest objectiu, la proposta de treball té tres apartats:

1ª Part.- Sota el títol de PROPOSTA DIDÀCTICA, ens presenten un qüestionari de vint preguntes tancades, sobre el text informatiu d'aquest volum del "Coneguem Granollers" dedicat a la Biblioteca : història de la Biblioteca i coneixements bàsics per al seu ús – què són les obres de referència, autors principals i secundaris, préstec ...

2ª Part – Sota el títol LES PARTS D' UN LLIBRE, ens presenten un apartat gràfic amb tres dibuixos amb localització i vocabulari :

les parts d'un llibre des de la portada
les parts d'un llibre des de la contraportada
vista dels llibres des de la prestatgeria

3ª Part – PASSOS BÀSICS PER A UNA CONSULTA A L'ORDINADOR DEL CATÀLEG INFORMATITZAT. Gria metodològica breu per accedir a la consulta a través de l'ordinador. Complement l'apartat tres figures que repodueixen les pantalles del programa :

figura 1 FINESTRA PRINCIPAL : ELEMENTS
figura 2 PANTALLA ACTUAL : AUTORS
figura 3 PANTALLA ACTUAL : OBRES DE L'AUTOR SELECCIONAT
figura 4 PANTALLA ACTUAL : EXEMPLARS
figura 5 PANTALLA ACTUAL : INFORMACIÓ BIBLIOGRÀFICA

4º Part – Solució a les preguntes de la Proposta didàctica.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

10 - Descripció valorativa del material

LA BIBLIOTECA DE GRANOLLERS, és l'onzè de la col·lecció Coneguem Granollers que pretén acostar temes de la història i societat de Granollers tan al món de l'ensenyament com al públic en general.

Les propostes de treball, estan adreçades al coneixement de la història de la Biblioteca i a la metodologia de treball específica. No esmenten el tema de la investigació a través de les fonts. Tot i això, amb el material publicat i les referències que dóna, es pot donar un pas més en la línia d'iniciar treballs relacionats amb la història local, que combina l'activitat de descoberta patrimonial documental i patrimonial de documents d'imatge. En un monogràfic sobre la Biblioteca, seria interessant incloure-hi referències i relacions amb el món dels

Arxius, i concretament pel cas de Granollers, amb "l'HEMEROTECA MUNICIPAL JOSEP MÓRA" donat que són dos àmbits de la cultura que estan relativament emparentats.

11 - Espai de treball

Les activitats previstes passen per diversos àmbits : la biblioteca, el coneixement de la ciutat relacionada amb la història de la biblioteca. El treball a l'arxiu no hi és suggerit, tot i que es mostraria imprescindible per fer un estudi a nivell de documentació de la història de la Biblioteca de Granollers.

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BIBLIOGRAFIA

Concepció de Balanzó Les Biblioteques Populars de la Generalitat de Catalunya. Barcelona: Escola de Bibliotecàries de la Generalitat de Catalunya, 1935. (Quaderns de Treball; 3)

Maria C. Cugueró i Conchello, Maria Teresa Boada i Vilallonga, Vicenç Allué i Blanch. Les Biblioteques del Front, 1936-1939. [Barcelona] Diputació de Barcelona, 1995.

Josefina Sampere Figueras, Mercè Gasch Riudor, Maria Teresa Castelló Pou, «La Biblioteca popular de Granollers, 1926-1994». Monografia inèdita, 1996. Arxiu de la biblioteca Can Pedrals de Granollers.

«Diari de la biblioteca Can Pedrals». Granollers: Dietari de la Biblioteca 1993-1999, vol 15è. Arxiu de la biblioteca Can Pedrals.

«Memòries de la biblioteca Can Pedrals». Granollers: Informes anuals, 1995-2000. Arxiu de la biblioteca Can Pedrals de Granollers.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TINTÓ i ESPELT, Lluís ; AA VV
Col·lecció Coneguem Granollers

1. La porxada. Granollers al segle XVI
2. El Creixement industrial de Granollers al segle XIX
3. Les muralles. La vida medieval
4. Granollers. El bombardeig de 1938
5. El cinema abans de la guerra civil
6. L'esport. Granollers, 1913-1992 *
7. La Festa Major. Granollers, 1857 - 1993
8. L'orquestra Selecció *
9. El Teatre a Granollers
10. Republicans a Granollers entre la Primera i la Segona República
11. La biblioteca de Granollers
12. Manifestacions artístiques a Granollers 1971-73
13. Societat Coral Amics de la Unió 125è aniversari (1877 - 2002)

14 - Altres activitats

Participants en el concurs escolar de redacció. Any 60 (aprox.) (BCP)

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

La Universitat de Cervera

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de Cervera

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

1 - Títol

Coneguem Granollers 12
Granollers. Manifestacions artístiques a Granollers 1971-1973. L'inefable de Granollers

2 - Autoria

Vicenç VIAPLANA i MULA
Lluís TINTÓ i ESPELT, Arxiu / Hemeroteca Municipal de Granollers

3 - Arxiu d'origen

HEMEROTECA MUNICIPAL JOSEP MORA
Arxiu "La Vanguardia"
Centre d'Art Santa Mònica
Arxius particulars :
Jordina Medalla ; Vicenç Viaplana; Esteve Sans.
Fundació Antoni Tàpies
Edició de l'Ajuntament de GRANOLLERS. 2002

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 – Continguts

Primeres manifestacions artístiques alternatives
Nous comportaments
Exposició inici i intervencions a la plaça de la Porxada. Març-abril 1971
La 1ª Mostra Internacional d'Art Homenatge a Joan Miró. 1971

6 - Fonts utilitzades

7 - Suport de presentació

Publicació format revista integrada per 21 pàgines – DIN-A-4 plantat -. Disseny gràfic. La documentació presentada és citada, ha estat reproduïda per fotocopia facsímil, com a document.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català.

8 - Il·lustracions

Les fonts documentals són gràfiques i han estat utilitzades a la vegada com a il·lustració. Es tracta de les fotografies d'obres artístiques presentades a concursos o que són emblemàtiques per la ciutat. Les fonts són imatges, però tan pot ser la reproducció de la mateixa obra o una fotografia d'ella, donat que els materials emprats són diversos.

9 - Metodologia

12. Granollers. Manifestacions artístiques a Granollers 1971-1973, presenta una proposta didàctica - tal com diu l'autor - : orientada bàsicament a potenciar l'expressivitat, la creativitat i la imaginació de l'alumne, d'una manera lúdica, però sense oblidar reflexionar sobre el que passa al seu voltant. Presenta també activitats d'aprofundiment, reflexió sobre el perquè de l'existència de certes obres i els mitjans en què s'ha realitzat. També inicia l'alumnat a una activitat d'investigació per entendre el context polític, social, cultural i artístic. Inicia l'alumne en el camp de la història oral, a través de l'entrevista proposada a una persona protagonista d'una de les accions exposades al llibre.

10 - Descripció valorativa del material

GRANOLLERS. Manifestacions artístiques és el dotzè llibre de la col·lecció Coneguem Granollers que pretén acostar temes de la història i societat de cartolina . Granollers tan al món de l'ensenyament com al públic en general , permetent una adaptació molt lliure de les activitats proposades. És un bon material de base per iniciar treballs relacionats amb la història local, combina l'activitat de descoberta patrimonial documental i patrimonial artística. del darrer terç del segle XX.

11 - Espai de treball

Les activitats a realitzar demanen dos espais diferenciats. Per les de creació artística, l'aula o taller, o espais exteriors - ja que presenta propostes de creacions de tendències artístiques contemporànies com són el body-art, el land-art i el hapening - Per les activitats d'aprofundiment i investigació sobre context de l'època, el treball demana realitzar-se a l'Arxiu.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

No ho especifica

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TINTÓ i ESPELT, Lluís ; AA VV
Col·lecció Coneguem Granollers

1. La porxada. Granollers al segle XVI
2. El Creixement industrial de Granollers al segle XIX
3. Les muralles. La vida medieval
4. Granollers. El bombardeig de 1938
5. El cinema abans de la guerra civil
6. L'esport. Granollers, 1913-1992 *
7. La Festa Major. Granollers, 1857 - 1993
8. L'orquestra Selecció *
9. El Teatre a Granollers
10. Republicans a Granollers entre la Primera i la Segona República
11. La biblioteca de Granollers
12. Manifestacions artístiques a Granollers 1971-73
13. Societat Coral Amics de la Unió 125è aniversari (1877 - 2002)

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament des d'altres arxius

Descoberta de l'Arxiu-Museu
Gargots de la història d'Igualada

15b - Ubicació dels materials

Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre ACTE – Tortosa -
Arxiu Històric Comarcal d'Igualada ACI

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

1 – Títol

Coneguem Granollers 13
Societat coral Amics de la Unió 125è aniversari (1877 -2002)

2 - Autoria

Francisco MONJA i PEÑA
Lluís TINTÓ i ESPELT, Arxiu / Hemeroteca Municipal de Granollers

3 - Arxiu d'origen

HEMEROTECA MUNICIPAL JOSEP MORA
Edició de l'Ajuntament de GRANOLLERS, 2001

4 - Nivell acadèmic

Ensenyament Secundari

5 - Continguts

Introducció

1. Segle XIX: el cant coral i la figura de Josep Anselm Clavé
2. El moviment claveria a Granollers i comarca a partir de 1850
3. El naixement de la Societat Coral Amics de la Unió de Granollers el 1877
4. Segle XX: conservació del Llibre d'Actes de la Societat des de 1912
5. Els anys difícils de la postguerra i la dictadura
6. El 1961 les dones entren a formar part de la Societat. El 1966 s'inaugura el monument dedicat a Josep Anselm Clavé
7. Fundació del Cor Infantil el 1968, sota la direcció del mestre Felicià Maresma
8. Modificació dels estatuts, edició de L'Estendard butlletí informatiu i enregistrament d'un disc
9. 1977: commemoració del centenari i concessió de la Medalla de la Ciutat per l'Ajuntament
10. La Societat estrena el local de propietat el 1981 mitjançant la col·laboració ciutadana

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

11. Creació de l'Escola de Música i desaparició del Cor d'Homes i de la Coral Mixta

12. Segle XXI: celebració del 125è aniversari

Els presidents de la Societat Coral Amics de la Unió (1877-2002)

Els directors de la Societat Coral Amics de la Unió (1877-2002)

Proposta didàctica

Bibliografia i fonts documentals

6 - Fonts utilitzades

Fotografies :

Integrants de la societat coral Amics de la Unió l'any 1893

Excursió a Reus i foto de record davant el monument al general Prim

Comissió de la Societat Coral que el 1916 es traslladà a St. Feliu de Guíxols per portar 1292 ptes. Destinades a la Cuina dels Necessitats.

Trobada de cors de Clavé a Montserrat, 1947

Viatge a França primera meitat del XX

Celebració del 75è aniversari 1952

Monument a Josep Anselm Clavé a Granollers.

Societat Coral dirigits pel mestre Felicià Maresma, 1960

Fotografies de J.M. Rueda i Felicià Maresma - directors -
Local social anys 60

Participació a la Festa Major del barri del Lledoner, 1963

Inauguració definitiu monument a Clavé 1966

Assaig del cor infantil 1969

Caràtula del disc enregistrat al 1974

Homenatge a Felicià Maresma 1974

Excursió a Burgos 1975

Actes oficials d'estrena de l'estendart 1977

Els tres estendars principals de l'entitat

Cor d'homes davant l'Ajuntament 1977

Membres de l'entitat al coll de Pimorent, 1978

Canvi de local social 1981

Artistes de Granollers que van aportar obres per la nova seu de l'entitat. 1981

Carnestoltes La Biblioteca de Granollers.

Lliurament de la Medalla de Bronze de la Federació de Cors Clavé 1988 general

Cor mixte. 1983

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

7 - Suport de presentació

Publicació format revista integrada per 47 pàgines – DIN-A-4 plantat -. Tapes cartolina . Disseny gràfic. Està estructurat en tres apartats : text informatiu, llistats onomàstics i proposta didàctica.

La documentació presentada és citada, ha estat reproduïda per fotocopia, facsímil, com a il·lustració. Text informatiu del tema i descripció del context.

7b - Llengua

Textos informatius i instructius en català. Documentació en l'original català i castellà.

8 - Il·lustracions

Els documents presentats en aquest quadern són escrits i gràfics fotografies i dibuixos. Tan els uns com els altres estan inclosos al text com a il·lustracions. Vegeu a l' apartat 6. Fonts Utilitzades : Fotografies. Altres fonts gràfiques i d'hemeroteca.

Portada : Muntatge gràfic a partir d'una fotografia de L'Interior de la Biblioteca Popular Francesc Tarafa. (BCP)

9 - Metodologia

Societat Coral Amics de la Unió 125è aniversari és un document monogràfic informatiu d'un aspecte de la història de la societat, com són les associacions, en aquest cas d'àmbit musical. Presenta una proposta didàctica adreçada a l'alumnat, que s'estructura al voltant de dos temes fonamentals : context social i cultural del moviment claveria i la seva incidència a Granollers i al Vallès Oriental ; La metodologia de treball proposada és de tipus il·lustratiu i el treball de l'alumnat se centra en la comprensió dels textos, bàsicament.

Les activitats proposades són molt pautades, limitant-se a dos qüestionaris.

Algunes de les qüestions poden portar a un pas més enllà i elaborar propostes d'aprofundiment.

10 - Descripció valorativa del material

És un bon material de base per acostar-se a temes locals.

11 - Espai de treball

Es poden dur a terme tan a l'Arxiu com a l'aula. Segons l'aprofundiment que es vulgui fer de la proposta.

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

12 - Disponibilitat de fonts secundàries

BAULIES I CORTAL, Jordi: Granollers. Ciutat i Paisatges. Editorial Selecta. Volum 372. Barcelona, 1965

CARBONELL I GUBERNA, Jaume: Josep Anselm Clavé i el naixement del cant coral a Catalunya (1850-1874). Galerada SCCL. Capellades, març 2002

GARRELL I ALSINA, Amador: Granollers, vila oberta. Granollers, 1960

MUNNÉ I COLL, Ramon: Pregó sobre Granollers, Cinquena Vila Claveriana. L'Estendard, Butlletí de la Societat Coral Amics de la Unió. Granollers, 1990

PIERA I LÓPEZ, Anna Maria: Josep Maria Rue-ra i Pinart (1900-1988). Dinsic. Publicacions Musicals. Barcelona, abril 2002

TORRABADELLA I GALL, Isidre: Història de la Societat Coral Amics de la Unió. Fundada en 1877. Programa de les Festes de Nadal. Tipografia del Vallès, SL. Granollers, desembre 1971

Revistes :

El Congost, La Gralla, Plaça Gran, L'Actualitat Comarcal, Revista del Vallès, El 9 Nou, L'Estendard Butlletí de la Societat Coral Amics de la Unió, L'Actualitat de Granollers

Web

www.amicsdelaunio.org

13 - Disponibilitat d'altres recursos

TINTÓ i ESPELT, Lluís ; AA VV
Col·lecció Coneguem Granollers

1. La porxada. Granollers al segle XVI
2. El Creixement industrial de Granollers al segle XIX
3. Les muralles. La vida medieval
4. Granollers. El bombardeig de 1938
5. El cinema abans de la guerra civil
6. L'esport. Granollers, 1913-1992 *
7. La Festa Major. Granollers, 1857 - 1993
8. L'orquestra Selecció *
9. El Teatre a Granollers
10. Republicans a Granollers entre la Primera i la Segona República
11. La biblioteca de Granollers
12. Manifestacions artístiques a Granollers 1971-73
13. Societat Coral Amics de la Unió 125è aniversari (1877 - 2002)

VALLÈS ORIENTAL

Arxiu Històric Comarcal Granollers / Hemeroteca Josep Móra

14 - Altres activitats

15 - Materials tractats didàcticament

15b - Ubicació dels materials